

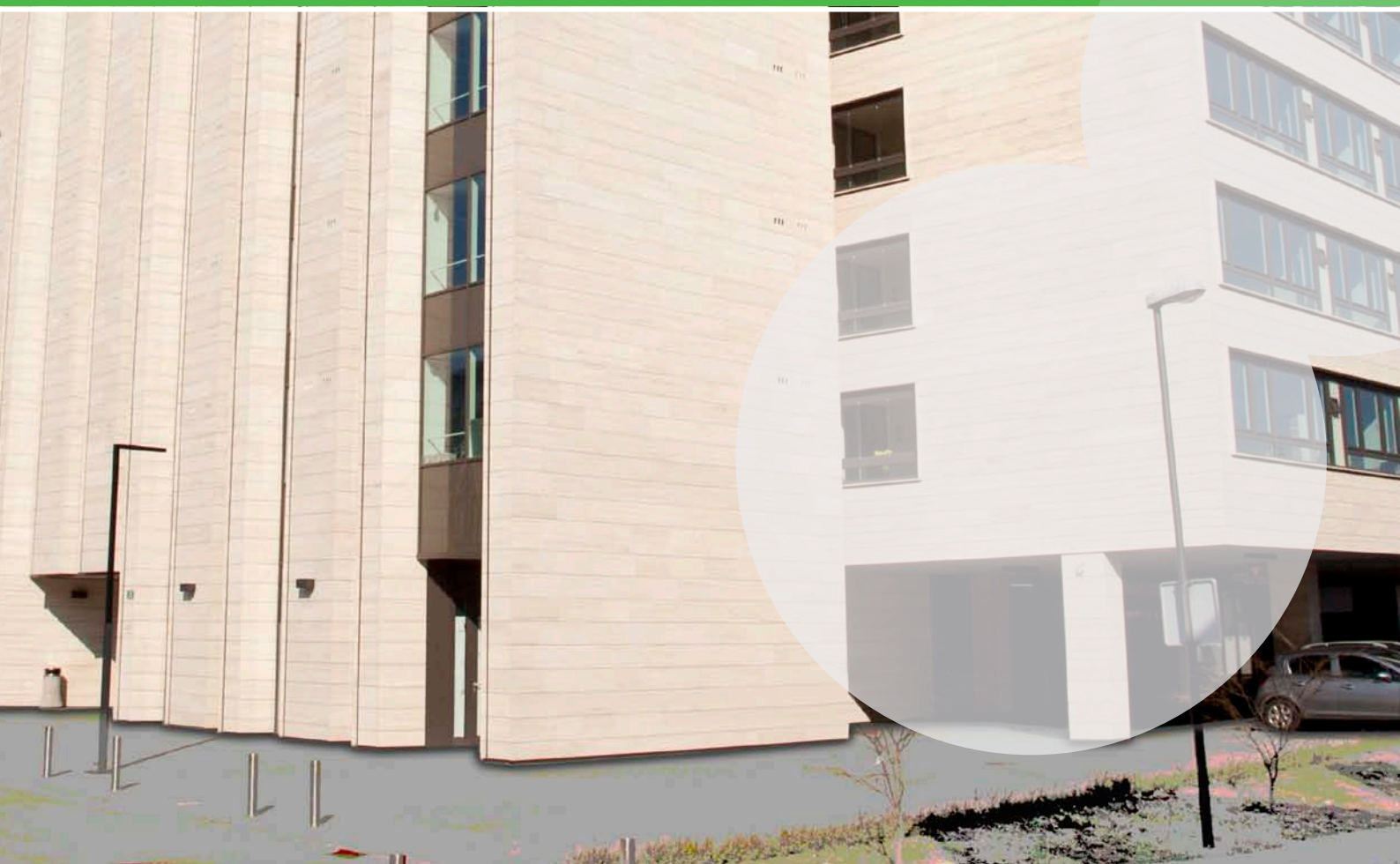
PRENOVLJENI
V PRIHODNOST.

Letno poročilo 2012

Novi poslovni prostori
družb Sava, d.d., in
Sava Turizem d.d.,
na Dunajski 152
v Ljubljani.

Prenovljeni
v prihodnost

Letno poročilo 2012

Letno poročilo za družbo
Sava, d. d., in letno poročilo
za Poslovno skupino Sava

Poročilo nadzornega sveta
družbe Sava, d. d.

Poročilo neodvisnega revizorja
za družbo Sava, d. d.,
in poročilo neodvisnega revizorja
za Poslovno skupino Sava

UVOD		stran
1.	Pomembnejši podatki in kazalniki	8
2.	Osebna izkaznica družbe Sava, d. d.	9
3.	Organiziranost Poslovne skupine Sava	10
3.1.	O Poslovni skupini Sava	10
3.2.	O družbi Sava, d. d.	10
3.3.	Sestava Poslovne skupine Sava	11
3.4.	Dejavnosti preoblikovane Poslovne skupine Sava	12
4.	Pregled pomembnejših dogodkov in dosežkov	13
4.1.	Pomembnejši dogodki in dosežki od januarja do decembra 2012	13
4.2.	Pomembnejši dogodki in dosežki v letu 2013 - po koncu obračunskega obdobja	15
5.	Poročilo predsednika uprave	16
6.	Organi vodenja in upravljanja	22
6.1.	Predstavitev uprave	22
6.2.	Predstavitev nadzornega sveta	23
7.	Poročilo nadzornega sveta	26
8.	Sistem vodenja in upravljanja z Izjavo o upravljanju družbe	36
9.	Upravljanje s tveganji	45
9.1.	Cilj, organizacija in metodologija upravljanja s tveganji	45
9.2.	Pomembnejša tveganja v letu 2012	45
9.3.	Pričakovana tveganja na svetovni ravni in njihov vpliv na poslovanje Poslovne skupine Sava	49
10.	Finančno upravljanje	50

ANALIZA POSLOVANJA		stran
1.	Podpis letnega poročila in njegovih sestavnih delov za Savo, d. d., in Poslovno skupino Sava za leto 2012	56
2.	Savina delnica in lastniška sestava s Koledarjem pomembnejših objav Save, d. d., v letu 2013	57
3.	Strategija prestrukturiranja Save do leta 2014	62
4.	Gospodarsko okolje in vpliv na poslovanje	67
5.	Poslovanje Poslovne skupine Sava	69
5.1.	Poslovna uspešnost	69
5.2.	Sestava sredstev in virov sredstev	73
5.3.	Kadrovska sestava in razvoj zaposlenih	74
6.	Poslovanje Save, d.d.	78
6.1.	Poslovna uspešnost	78
6.2.	Sestava sredstev in virov sredstev	83
6.3.	Kadrovska sestava in razvoj zaposlenih	85
7.	Pogled v leto 2013	86

RAČUNOVODSKO POROČILO

stran

1.	Računovodski izkazi s pojasnili za Poslovno skupino Sava v skladu _____ z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU	90
1.1.	Konsolidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU	90
1.2.	Sestava Poslovne skupine Sava ter podatki o poslovanju odvisnih in pridruženih družb v letu 2012	98
1.3.	Pojasnila k računovodskim izkazom Poslovne skupine Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU	102
1.4.	Izjava uprave za Poslovno skupino Sava	151
1.5.	Revizorjevo poročilo za Poslovno skupino Sava	152
2.	Računovodski izkazi s pojasnili za družbo Sava, d. d., _____ v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi	156
2.1.	Računovodski izkazi za družbo Sava, d. d., v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi	156
2.2.	Pojasnila k računovodskim izkazom za družbo Sava, d. d.	166
2.3.	Obvladovanje finančnih tveganj za družbo Sava, d. d.	171
2.4.	Pojasnila posameznih postavk računovodskih izkazov za družbo Sava, d. d.	173
2.5.	Druga razkritja	188
2.6.	Izjava uprave za družbo Sava, d. d.	199
2.7.	Revizorjevo poročilo za družbo Sava, d. d.	200

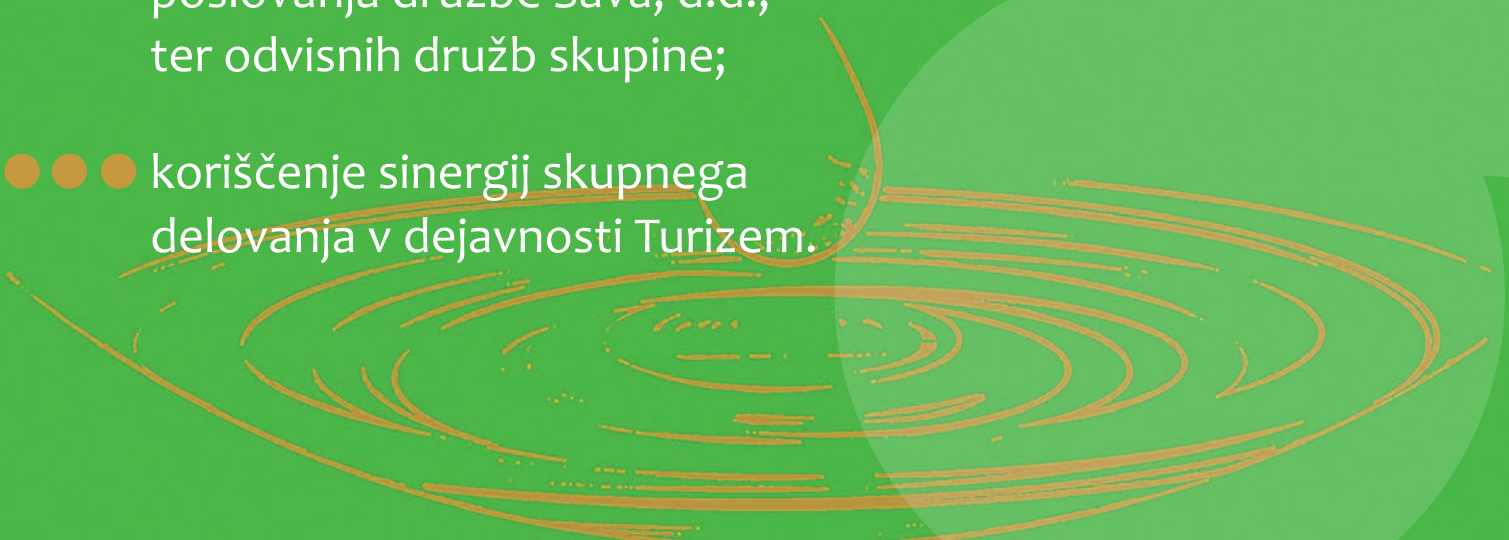
OSEBE ZA STIKE

204

SAVA HOTELI BLED
TERME 3000 -
MORAVSKE TOPLICE
ZDRAVILIŠČE RADENCI
TERME BANOVC
TERME PTUJ
TERME LENDAVA

Izboljšanje operativnega poslovanja

- ● ● Reorganizacija in racionalizacija poslovanja družbe Sava, d.d., ter odvisnih družb skupine;
 - ● ● koriščenje sinergij skupnega delovanja v dejavnosti Turizem.
-

UVOD

1.

Pomembnejši
podatki in kazalniki

v mio EUR

Poslovna skupina Sava po Mednarodnih standardih računovodskega poročanja	2008	2009	2010	2011	2012	Indeks 2012/2011
Prodaja	231,8	172,9	176,7	193,8	192,2	99
Izvoz	103,1	70,7	83,7	101,8	105,3	103
Poslovni izid pred davki	0,3	22,5	-105,1	-169,1	-93,4	55
Čisti poslovni izid	1,9	23,4	-99,9	-157,2	-99,3	63
EBITDA	21,4	25,5	20,9	19,8	24,0	121
Bilančna vsota	921,6	941,4	760,8	611,3	480,9	79
Dolgoročna sredstva	815,4	776,8	643,2	491,8	349,9	71
Kratkoročna sredstva	106,2	164,6	117,6	119,5	131,0	110
Kapital	482,4	475,4	323,3	165,8	67,3	41
Dolgoročni dolgovi	218,6	178,8	232,8	81,4	70,2	86
Kratkoročni dolgovi	220,6	287,2	204,7	364,1	343,4	94
Investicije v osnovna sredstva	23,3	6,7	6,4	6,3	5,9	94
KAZALCI						
Čisti poslovni izid / poslovni prihodki - %	0,8	13,1	-49,4	-79,1	-50,6	64
Poslovni izid pred davki / kapital - %	0,1	4,8	-23,4	-52,3	-56,2	107
Čisti poslovni izid / kapital - %	0,3	5,0	-22,3	-48,6	-59,7	123
Čisti dobiček / izguba na delnico - EUR	1,2	11,8	-50,0	-78,7	-49,7	63
Stopnja samostojnosti (kapital / bilančna vsota) - %	52	51	42	27	14	52
Likvidnost (kratkoročna sredstva / kratkoročni dolgovi) - %	48	57	57	33	38	115
DELNICA						
Knjigovodska vrednost - EUR	240,0	236,2	161,1	82,2	32,9	40
Tržna vrednost 31.12. - EUR	253,2	240,1	89,5	12,0	3,4	28
Izplačana dividenda na delnico - EUR	3,0	3,1	3,2	0,0	0,0	0
ŠTEVILO ZAPOSLENIH						
Stanje na dan 31. 12.	2.692	2.370	2.286	2.256	2.107	92

2.

Osebna izkaznica družbe Sava, d.d.

Firma: _____

Skrajšana firma: _____

Sedež družbe: _____

Poslovni naslov: _____

Matična številka: _____

ID številka za DDV: _____

Klasifikacija dejavnosti: _____

Datum vpisa v sodni register: _____

Osnovni kapital družbe na dan 31. 12. 2012: _____

Število delnic na dan 31. 12. 2012: _____

Kotacija delnic: _____

Borzna oznaka: _____

Predsednik uprave: _____

* Člani uprave: _____

**Predsednik nadzornega sveta: _____

** Namestnik predsednika nadzornega sveta: _____

Sava, družba za upravljanje in financiranje, d. d.

Sava, d. d.

Škofjeloška c. 6, 4000 Kranj, Slovenija

tel.: 04 206 50 00

faks: 04 206 64 46

e-naslov: info@sava.si

http://www.sava.si

PE Ljubljana, Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana

5111358

SI 75105284

64.200 – dejavnost holdingov

26. 4. 1996

83.751.567,51 EUR

2.006.987 navadnih imenskih kosovnih delnic

Ljubljanska borza, d. d., borzna kotacija

SAVA

mag. Matej Narat

Andrej Andoljšek in Miha Resman

Aleš Skok (od 10.7.2012 dalje)

Miran Kraševac (od 10.7.2012 dalje)

Pomembnejša področja delovanja družbe Sava, d. d.:

- upravljanje z družbami, v katerih ima družba večinski ali pomemben lastniški delež;
- ustanavljanje in vodenje strokovnih služb Save, d. d.;
- nakupi in prodaje vrednostnih papirjev in drugih lastniških deležev;
- upravljanje s portfeljskimi naložbami;
- izvedba nalog finančnega inženiringa;
- ustanavljanje podružnic in podjetij ter prevzemanje lastniških deležev doma in v tujini;
- dajanje nepremičnin v najem;
- poslovno svetovanje;
- vsi drugi gospodarski posli, ki neposredno ali posredno prispevajo k doseganju ciljev družbe ter vključujejo nakup in prodajo nepremičnin;
- združevanje v gospodarska interesna združenja in sklepanje podjetniških pogodb vseh vrst.

* Do sporazumnega prenehanja funkcije člana uprave, to je do 31.12.2012, je družbo vodil še član uprave mag. Franci Strajnar.

** Do zaključka mandata prejšnje sestave nadzornega sveta, to je do 28.6.2012, je funkcijo predsednika nadzornega sveta opravljal Miran Kalčič, funkcijo namestnika predsednika nadzornega sveta pa mag. Stanislav Valant.

Poslovna skupina Sava je tekom izvajanja strategije prestrukturiranja temeljito spremenila svojo podobo. Po izvedenem dezinvestiranju njene dotedanje tradicionalne dejavnosti Gumarstvo in pretežnega dela dejavnosti Nepremičnin prenovljeno Poslovno skupino Sava sestavlja 12 družb (matična družba Sava, d.d., in 11 odvisnih družb) ter 6 pridruženih podjetij, med katerimi sta največji obe naložbi v finančni sektor.

3.1. O Poslovni skupini Sava

Sedanje dejavnosti Poslovne skupine Sava so:

- Naložbene finance
- Turizem in
- Druge dejavnosti.

V Poslovni skupini Sava je okrog 1100 zaposlenih, pretežno v dejavnosti Turizem.

Skladno s Strategijo prestrukturiranja Save do leta 2014 se bodo procesi odprodaj naložb Save, d.d., odvijali tudi v letu 2013, kar se bo odrazilo v nadaljnjem preoblikovanju sestave Poslovne skupine Sava.

3.2. O družbi Sava, d. d.

Družba Sava, d. d., je upravljavsko središče Poslovne skupine Sava in hkrati izvaja dejavnost Naložbenih financ.

Sava, d. d., se je na osnovi sprejete strategije prestrukturiranja konec leta 2011 preoblikovala v strateško nadzorovani finančni holding in se notranje preoblikovala. Nova organiziranost Save, d. d., je bila vzpostavljena z začetkom leta 2012.

Decentralizirana organizacijska struktura prinaša jasnejše pristojnosti in odgovornosti med matično družbo in njenimi odvisnimi družbami:

- vodstvo družbe Sava, d. d., je odgovorno za upravljanje naložbenega portfelja družbe in strateški nadzor skupine;
- vodstva dejavnosti in družb so odgovorna za njihovo operativno poslovanje.

3. Organiziranost Poslovne skupine Sava

Prenovljena notranja organiziranost Save, d. d., je rezultat spremembe modela upravljanja skupine, ki je nadomestil prejšnjo obliko aktivnega mrežnega upravljanja s pomočjo kompetenčnih centrov znanj. Omogoča večjo učinkovitost delovanja in lažji nadzor nad izvajanjem nalog ter skladnostjo poslovanja družb Poslovne skupine Sava z notranjimi politikami in pravili ter zunanjo zakonodajo.

Opravljanje poslanstva družbe Sava, d. d., zagotavljajo uprava, Direkcija za upravljanje Poslovne skupine Sava in strokovne službe s sodelavci.

V decembru 2012 oziroma z začetkom leta 2013 je bila v družbi Sava, d.d., izvedena nadaljnja reorganizacija in racionalizacija poslovanja.

Že v letu 2012 je namesto predhodnih trinajstih kompetenčnih centrov delovalo le še sedem strokovnih služb. Njihovo število se je zmanjšalo na šest, saj je bila z letošnjim letom poslovna funkcija Razvoj kadrov in organizacije izvedbeno v celoti prenesena v outsourcing. Še nadalje se je znižalo tudi število sodelavcev v drugih strokovnih službah Save, d.d. Z letom 2013 je bila okrepljena in nekoliko prerazporejena odgovornost članov uprave za posamične poslovne funkcije, saj se je njihovo število zmanjšalo za enega člana.

Vloga Direkcije za upravljanje Poslovne skupine Sava je zagotavljanje upravljanja in strateškega nadzora posameznih družb skupine, uveljavljanje politik Poslovne skupine Sava ter upravljanje in nadzor drugih družb, v katerih ima Sava, d. d., kapitalske naložbe.

Organizacijska shema družbe Sava, d.d., po reorganizaciji v začetku leta 2013

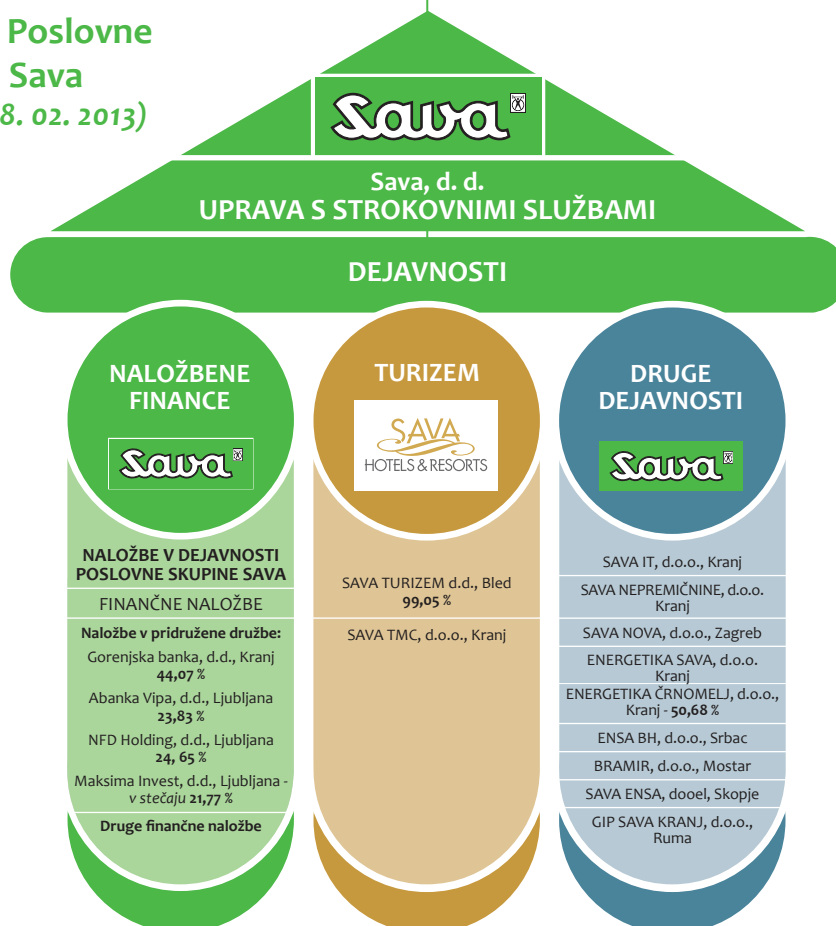

V teku leta 2013 so predvidene nadaljnje spremembe notranje organizacijske strukture družbe Sava, d.d.

Direkcija v ožji sestavi vključuje tri strokovne službe: Korporativno komuniciranje, Korporativni kontroling in Pravno pisarno. Pri izvajanju poslanstva tesno sodeluje z drugimi strokovnimi službami Save, d.d., Korporativne finance, Korporativno računovodstvo, načrtovanje in analize ter z Notranjo revizijo.

Osnovna funkcija strokovnih služb je zagotavljati visokokakovostne strokovne podlage za odločanje uprave Save, d. d., in poročanje upravi o izvedbi usmeritev ter sklepov uprave. Direktorji strokovnih služb poročajo članu uprave, pristojnemu za posamezno področje.

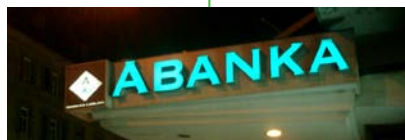
3.3. Sestava Poslovne skupine Sava (na dan 28. 02. 2013)

3.4. Dejavnosti preoblikovane Poslovne skupine Sava

Dejavnost NALOŽBENE FINANCE

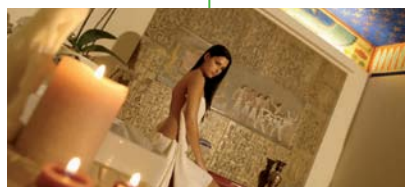
Dejavnost Naložbene finance poteka v okviru družbe Sava, d. d. Njene glavne naloge so: optimiziranje vrednosti posameznih naložb, podpora pri financiranju dejavnosti Save in skrb za premoženje Poslovne skupine Sava.

Med finančnimi naložbami Save, d. d., sta največji naložbi v pridruženi družbi Gorenjska banka, d. d., in Abanka Vipava, d. d. Vrednost obeh naložb v bančni sektor predstavlja preko 40 odstotkov naložb Save, d.d.

Dejavnost TURIZEM

Družba Sava Turizem d. d., Bled, je največja ponudnica turističnih storitev v Sloveniji. Dejavnost deluje pod krovno blagovno znamko Sava Hotels & Resorts in zajema pet destinacij: Sava Hoteli Bled, Terme 3000, v Moravskih Toplicah, Terme Lendava, d. o. o., Terme Ptuj, d. o. o., in Zdravilišče Radenci, d. o. o., s Termami Banovci.

V tej dejavnosti deluje še družba Sava TMC, d.o.o., Kranj, ki ima v lasti turistične nepremičnine in jih daje v najem.

Turizem trži hotelske, zdraviliške in druge turistične storitve ter golfska igrišča in kampe najvišjega razreda. Razvoj dejavnosti je trajnostno naravnano in daje velik pomen povezanosti z ožjim in širšim okoljem.

DRUGE dejavnosti

V tem segmentu deluje družba Sava IT, d.o.o., Kranj, ki je pričela delovati v začetku leta 2012 in kamor je Sava, d.d., prenesla izvajanje storitev informatike za potrebe Poslovne skupine Sava.

Družba GIP Sava Kranj, d. o. o., ureja lastniške zadeve v zvezi z nepremičninami v Srbiji.

Del Drugih dejavnosti po odprodaji nosilnega dela dejavnosti Nepremičnine predstavljata podjetji Sava Nova, d.o.o., Kranj, na katero je bilo iz družbe Investicijsko podjetje, d.o.o., prenesen del sredstev, to je zemljišč primernih za gradnjo, in družba Sava Nova, d. o. o., Zagreb.

Na področju energetike potekajo procesi odprodaje. Ta dejavnost zagotavljanja alternativnih virov energije sicer vključuje sledeče družbe: Energetika Sava, d. o. o., Kranj in Energetika Črnomelj, d. o. o., v Sloveniji, na trgu nekdanje Jugoslavije pa še: Ensa BH, d. o. o., Srbac, družba Bramir, d. o. o., Mostar, in družba Sava Ensa, dooel., Skopje.

4.

Pregled
pomembnejših dogodkov
in dosežkov4.1. Pomembnejši dogodki in
dosežki v obdobju od
januarja do decembra 2012

Januar

- V podporo izvajanja strategije prestrukturiranja Sava, d.d., z začetkom leta 2012 postane strateško nadzorovani finančni holding z decentraliziranim upravljanjem in se notranje preoblikuje.
- Na osnovi poročila o rezultatih postopka skupne prodaje lastniškega deleža v družbi Abanka Vip, d.d., ter ocene makroekonomskega okolja Sava, d.d., in druge članice konzorcija sklenejo, da se postopek skupne prodaje te naložbe zaključi, konzorcij pa preneha z delovanjem.
- Z delovanjem prične družba Sava Turizem d.d., ustanovljena konec leta 2011 z združitvijo vseh dotedanjih družb dejavnosti Turizem, in postane največje turistično podjetje v Sloveniji.
- Delovati prične tudi novoustanovljena družba Sava IT, d.o.o., kamor je Sava, d.d., prenesla dejavnost informatike za potrebe vseh družb Poslovne skupine Sava.

Z delovanjem prične družba Sava Turizem d.d.

- Camping Bled prejme nagrado Alana Rogers-a, enega vodilnih kampskih vodnikov v Evropi; z Ekološko vasico gozdnih vil se uvrsti na drugo mesto v kategoriji »Inovativnost ponudbe«. Projekt prejme tudi mednarodno nagrado Jakob za odličnost in kakovost v turizmu na sejmu Alpe Adria v Ljubljani.

Marec

- Družba Sava, d.d., in družba NFD Holding, d.d., z družbo Platanus, d.o.o., Maribor, podpišeta pogodbo o prodaji skupnega 86,57-odstotnega deleža družbe Terme Maribor, d.d., Sava, d.d., tako odproda svoj celotni, 14,56-odstotni lastniški delež v tej družbi.
- V družbi Sava Turizem d.d., po opravljeni združitvi in nastanku enovite družbe zaključijo reorganizacijo podpornih funkcij in destinacij te dejavnosti.

Odprodaja celotnega deleža družbe Terme Maribor, d.d.

18. skupščina delničarjev Sava, d.d. izvoli nove člane nadzornega sveta

Maj

- Skupščina delničarjev za člane nadzornega sveta Sava, d.d., - predstavnike kapitala - za naslednje štiriletno mandatno obdobje, od 29. 6. 2012 dalje izvoli Romana Ambroža, Mirana Kraševca, Roka Ponikvarja in mag. Tomaža Peršeta.
- Svet delavcev izvoli člane nadzornega sveta Save, d.d., - predstavnike zaposlenih: Aleša Aberška, Lučko Pogačnik in Gregorja Rovanska. Štiriletni mandat nastopijo z dnem 29. 6. 2012, tj. po izteku mandata prejšnjih članov nadzornega sveta - predstavnikov zaposlenih.
- Družba Savatech, d.o.o., od Save, d.d., odkupi družbo Sava Medical in storitve, d.o.o., s čimer dopolni svojo dejavnost na kranjski lokaciji.
- Sklenjena je nova, enotna podjetniška kolektivna pogodba združene družbe Sava Turizem d.d. Odpravlja nesorazmerja med pravicami in obveznostmi zaposlenih na posameznih destinacijah in hkrati na novo ureja področje plač.

Odprodaja nosilnega dela dejavnosti Nepremičnine

Junij

- Sava, d.d., odproda Investicijsko podjetje, d.o.o. (predhodno Sava IP, d.o.o.), Ljubljana, nosilno družbo dejavnosti Nepremičnine. Vrednost kupnine znaša 14,8 milijona evrov. V dogovoru s partnerjem je Sava, d.d., predhodno prenesla del nepremičnin na novoustanovljeno družbo Sava Nepremičnine, d.o.o., Kranj.

Avgust

- V družbi Sava Turizem d.d., uspešno zaključijo cenovno privlačno trženjsko akcijo »Nasmehni se«, katere rezultat je povečanje obiska domačih gostov v času poletnih počitnic.

September

- Zdravilišče Radenci, ugleden zdraviliški center za rehabilitacijo kardiovaskularnih bolnikov ter priznano diagnostično središče, praznuje 130 let svojega delovanja.
- Blejski hotel Savica prejme zlato plaketo za kakovost na mednarodnem sejmu turizma v Novem Sadu kot najboljši družinski hotel v Sloveniji v letu 2012.

130-let delovanja Zdravilišča Radenci

Oktober

- Vodstvo Save, d.d., na podlagi soglasja nadzornega sveta družbe podpiše pogodbo za odprodajo dejavnosti Gumarstvo. Izbrani ponudnik v konkurenčnem procesu prodaje je češka gumarska skupina ČGS a.s.
- Program Velo družbe Savatech, d.o.o., tržno predstavi radialno motorsko pnevmatiko, vrhunski dosežek večletnega dela na razvojnem področju in plod razvoja svoje lastne tehnologije.
- Hotel Savica pridobi Znak za okolje EU za turistične namestitve - EU Marjetica, kar potrjuje uspešnost Sava Hotelov Bled pri uveljavljanju strateškega koncepta trajnostnega razvoja turizma.
- Na 59. Gostinsko-turističnem zboru Slovenije 36 zaposlenih družbe Sava Turizem, d.d., skupaj prejme 18 zlatih, 15 srebrnih in 3 bronaste medalje ter 3 priznanja. Hotel Livada Prestige iz Term 3000 osvoji laskavo lovoriko Pokal kakovosti.

December

- Podpisani sta pogodbi za odprodajo družb Ensa BH, d.o.o., Srbac, in Bramir, d.o.o., Mostar, ter določeni odložni pogoji za njuno uveljavitev. V začetku leta 2013 le-ti še niso bili izpolnjeni.
- Mag. Franci Strajnar sporazumno zaključi mandat člana uprave Save, d.d. Od 1. januarja 2013 dalje je uprava Save, d.d., tričlanska.
- Družba Sava, d.d., spremeni svoj poslovni naslov, ki je odslej na Dunajski 152 v Ljubljani.

59. GTZ - Številna priznanja zaposlenim dejavnosti Turizem

4.2 Pomembnejši dogodki in dosežki v letu 2013 - po koncu obračunskega obdobja

Januar

- Sava, d.d., postane imetnica 16,32-odstotnega lastniškega deleža družbe Istrabenz, d.d., kar ob cenovno ugodnih ravneh delnic predstavlja priložnost za optimizacijo in potencialno konsolidacijo strateških naložb družbe.
- Sava, d.d., prejme 69,4 milijona evrov za odprodajo dejavnosti Gumarstvo. Skupaj z že izvedenimi dezinvesticijami prejeta kupnina omogoči razdolžitev Poslovne skupine Sava v višini 100 milijonov evrov, ob tem pa je skupina v letu 2012 poravnala tudi obresti v višini 21,5 milijona evrov.
- Sava, d.d., odproda preostale turistične nepremičnine (v pretežni meri hotelske zmožljivosti na Bledu) družbi Sava TMC, d.o.o. S tem dejavnost Turizem postane tudi ekonomsko zaokrožena celota, prejeta kupnina v višini 15,3 milijona evrov pa omogoči nadaljnjo razdolžitev Save, d.d.
- Nadzorna sveta Gorenjske banke, d.d., in Abanke Vipava, d.d., potrdita izvedbo nadaljnjih faz procesa združevanja na osnovi obravnave analize zunanjege svetovalca, ki izkaže visoke sinergijske učinke projekta združene banke. Prične se skrbni pregled obeh bank.

Marec

- Sava, d.d., odproda svoj 0,67-odstotni lastniški delež družbe Ljubljanske mlekarne, d.d.

Odprodaja Gumarstva – največja tuja neposredna investicija v Sloveniji v letu 2012

Spoštovani delničarji in partnerji Save!

Leto 2012 je bilo zaradi potreb po odpravi negativnih učinkov finančno-gospodarske krize prejšnjih let in nadaljnjih zaostrenih razmer v ekonomskem okolju izjemno zahtevno.

Bilo je prvo polno leto po nastopu mandata uprave konec prvega četrtnega preteklega leta, hkrati pa tudi prvo celotno leto uresničevanja strategije poslovno-finančnega prestrukturiranja Save do leta 2014, sprejete septembra leta 2011.

Po dosledni uresničitvi strateških ciljev prve, pripravljalne faze prestrukturiranja do konca leta 2011, smo uspešno uresničili tudi zaveze naslednje faze strategije prestrukturiranja, načrtane za leto 2012, in to v nekaterih delih še hitreje, pred zastavljenimi roki.

S sprejeto strategijo poslovno-finančnega prestrukturiranja Save do leta 2014 smo si zastavili korenite spremembe v načinu vodenja, organiziranosti, sestavi portfelja naložb Save, d. d., ter druge strateške premike za doseganje primerne ravni zadolženosti, obnovitev dobičkonosnosti in ustvarjanje dolgoročne vrednosti za delničarje družbe.

5.

Poročilo predsednika uprave

mag. Matej Narat, predsednik uprave Save, d. d.

Med najpomembnejšimi strateškimi dosežki minulega poslovnega leta velja izpostaviti:

- **prvič**, nadaljnjo reorganizacijo, racionalizacijo in konsolidacijo poslovanja, kar se odraža v občutnem izboljšanju operativnega poslovanja tako matične družbe kot njenih odvisnih družb, zlasti dejavnosti Turizem;
- **drugič**, učinkovito izvedbo programa dezinvestiranja premoženja Save, d. d., kar je omogočilo visoko znižanje finančnih obveznosti skupine – za okrog 100 milijonov evrov – in to ob redni poravnavi stroškov obresti, ki so na letni ravni znašali kar 21,5 milijona evrov, in
- **tretjič**, ter ne nazadnje, uspešno zagotovitev zadostnega denarnega toka za vzdrževanje tekoče likvidnosti in nadaljevanje dogovorov za potrebno, dolgoročnejšo uskladitev odplačevanja kreditnih obveznosti Save.

Reorganizacija, konsolidacija in nadaljnje izboljšanje operativnega poslovanja

Sava, d. d., je v leto 2012 vstopila organizacijsko prenovljena in kadrovsko konsolidirana. Ob uveljavljanju novega, decentraliziranega modela upravljanja skupine in ob nadgradnji vzpostavljenih mehanizmov strateškega nadzora Direkcije za upravljanje je svoje prednosti že izkazala tudi prenovljena, stroškovno racionalnejša in učinkovitejša notranja organizacijska struktura Save, d. d. Namesto predhodnih trinajstih kompetenčnih centrov je v matični družbi lani delovalo sedem strokovnih služb, dejavnost informatike pa je živel v novoustanovljeni družbi Sava IT, d. o. o. Število zaposlenih v družbi se je praktično prepolovilo in se z začetkom leta 2013 nadalje znižalo.

Nižji stroški dela in racionalizacija stroškov na drugih segmentih delovanja matične družbe so vplivali na nadaljnje znižanje stroškov iz poslovanja, ki so bili za tretjino nižji glede na leto poprej, njihova raven pa je upadla že pod polovico višine stroškov obdobja pred krizo. Prihodki iz poslovanja Save, d. d., so bili nadalje nižji, pretežno zaradi izpada najemnin od odprodanih nepremičnin in prihodkov od opravljanja storitev informacijske tehnologije. Dosežena izguba iz poslovanja Save, d. d., v višini 2,9 milijona evrov, se je znižala in je bila za 28 odstotkov nižja od leta 2011 ter nižja od načrtovane, kar je spodbuden rezultat, upošteva je specifično naravo poslovanja družbe, kjer se dobršen del stroškov delovanja pokriva s finančnimi prihodki.

Ustvarjen dobiček iz operativnega poslovanja odvisnih družb Save, d. d., v višini 11,0 milijona evrov, je bil ob nižjih odpisih vrednosti sredstev za 13,2 milijona evrov boljši od leta 2011 in predstavlja najvišjo vrednost v obdobju zadnjih petih let. Visoko načrtovane vrednosti operativnega dobička – predvsem na račun višine ustvarjenih prihodkov – pa v zaostrenih pogojih poslovanja sicer v celoti niso bile dosežene. Največji delež je z 9,0 milijona evrov operativnega dobička prispevala dejavnost Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo, najvišji preskok v uspešnosti poslovanja pa je z ustvarjenimi 3,2 milijona evrov operativnega dobička na podlagi učinkov notranje reorganizacije ter konsolidacije poslovanja že v prvem letu združenega delovanja v enoviti družbi izkazala prav dejavnost Turizem.

Prihodki od prodaje družb Poslovne skupine Sava so dosegli višino 192,2 milijona evrov, kar je odstotek nižje glede na leto poprej, ko je bila dosežena visoka, kar 10-odstotna rast, hkrati pa je na dosežen obseg prodaje vplivala tudi sprememba v sestavi skupine, saj je bil pretežni dejavnosti Nepremičnine sredi leta odprodan.

Najvišji operativni dobiček v zadnjih petih letih.

Družbe dejavnosti Gumarstvo, ki so leto 2012 zadnjič zaključile v sestavi Poslovne skupine Sava, so na mednarodnih trgih z 2-odstotno vnovično rastjo prodaje dosegle 120,2 milijona evrov prihodkov od prodaje. Dejavnost Turizem je ustvarila 64,8 milijona evrov prodajnih prihodkov, kar je na ravni predhodnega leta. Upad slovenskih gostov je bil uspešno nadomeščen s privabljanjem gostov iz tujine, kjer smo dosegli 2,8-odstotno rast nočitev. Rast nočitev domačih gostov je bila 1,6-odstotna, kar nekoliko presega povprečje slovenske turistične panoge.

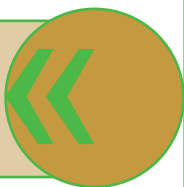
Nižja izguba, oslabitve finančnih naložb še vedno visoke

Nadaljevanje upadanja borznih tečajev in poslabševanje gospodarskega okolja sta občutno vplivala na poslovanje realnega in bančnega sektorja ter zahtevala nadaljnje oslabitve finančnih naložb Save, d. d., v višini 34,5 milijona evrov. Družba je s tem v letu 2012 dosegla 49,0 milijona evrov čiste izgube, ki je zaradi oslabitev še vedno visoka, čeprav bistveno nižja glede na leto poprej in nižja od dosežene v letu 2010. Bilančna vsota se je znižala za 15 odstotkov, kapital pa za 57 odstotkov. Delež kapitala v virih sredstev je upadel na 11 odstotkov.

Ob doseženem čistem dobičku odvisnih družb v višini 6,9 milijona evrov je zaradi visokih oslabitev naložb v pridružene družbe Save, d. d., Poslovna skupina Sava prav tako izkazala izgubo, ki je znašala 99,3 milijona evrov. Vrednost oslabitev na ravni skupine je bila 85,4 milijona evrov, od česar se 52,8 milijona evrov oslabitev nanaša na naložbo v Gorenjsko banko, d. d., ter 24,7 milijona evrov na oslabitev naložbe v Abanko Vip, d. d.

Tudi na poslovni izid matične družbe skupine so v odločilni meri vplivale oslabitve v povezavi s poslovanjem njenih pridruženih družb, v največji meri družbe Abanka Vip, d. d., in družbe NFD Holding, d. d. Nanju je skupaj odpadlo 28,1 milijona evrov ali preko štiri petine vseh oslabitev naložb Save, d. d.

**Visoke oslabitve naložb
v bančni sektor krojile
poslovni izid.**

Poleg oslabitev finančnih naložb so na dosežen finančni izid vplivali nižji finančni prihodki, tako glede na načrte kot tudi glede na preteklo leto. Vrednost prejetih dividend je znašala 8,1 milijona evrov in se v pretežni meri nanaša na prejete dividende od družbe Savatech, d. o. o., ob tem pa sicer načrtovane dividende pridruženega podjetja, Gorenjske banke, d. d., po sklepu skupščine niso bile izplačane. Finančni odhodki od obresti za posojila so znašali 17,7 milijona evrov in so bili glede na predhodno leto za 5 odstotkov nižji. Na doseganje čistega poslovnega izida sta negativno vplivala tudi sprememba davčne zakonodaje in zamik zaključka interne odprodaje turističnih zmogljivosti Save, d. d., v januar letošnjega leta.

Vrednost Savine delnice se je kot odraz splošnih gibanj na kapitalskih trgih, njihove nizke likvidnosti in težke situacije, v kateri se nahaja družba, v letu 2012 nadalje zniževala in se je gibala med 3,2 in 13,0 evri. Na 32,9 evra se je znižala tudi knjigovodska vrednost delnice, kar pa še vedno občutno presega cene, kot se oblikujejo na borznem trgu. Z nadaljnjim doslednim uresničevanjem strategije prestrukturiranja se bo izboljšal finančni

položaj družbe, s tem pa, verjamemo, okrepilo tudi zaupanje vlagateljev v poslovanje ter dolgoročni razvoj Save.

Sava, d. d., ki je za pokrivanje dosežene izgube preteklih let doslej pokoristila celoten preneseni ustvarjeni dobiček preteklih let, za pokrivanje bilančne izgube leta 2012 v višini 58,3 milijona evrov nima na razpolago za to namenjenih sestavin kapitala.

Uprava in nadzorni svet bosta za kritje prenesene izgube in nepokrite čiste izgube leta 2012 skupščini delničarjev predlagala znižanje osnovnega kapitala družbe in sicer za 58,3 milijona evrov na 25,4 milijona evrov. Bilančna izguba, ki je ob koncu leta predstavljal 69,6 odstotka osnovnega kapitala družbe, je bila sicer že v začetku meseca januarja, po prejemu kupnine za odprodajo dejavnosti Gumarstvo, pomembno znižana, in sicer za 23,5 milijona evrov.

Učinkovita izvedba programa dezinvestiranja premoženja Save, d. d.

Po izdelavi celovite analize strateškega portfelja naložb Save, d. d., in pričetku postopkov za tržno testiranje možnosti izvedbe odprodaj so v letu 2012 intenzivno potekali številni izbrani projekti dezinvestiranja.

Najpomembnejši projekt minulega poslovnega leta in enega ključnih mejnikov strategije prestrukturiranja Save nedvomno predstavlja odprodaja celotne dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo. Pogodba z izbranim strateškim investitorjem, češko gumarsko skupino ČGS a.s., kot najustreznejšim med skoraj petdesetimi mednarodnimi ponudniki, je bila podpisana konec oktobra 2012, izpolnitev vseh odločnih pogojev kot pogoj za nakazilo celotne kupnine v višini 69,4 milijona evrov pa je bila izvedena v začetku januarja letošnjega leta. Izvedba tega projekta je bila vsestransko izjemno zahtevna, tudi v povezavi s sklenitvijo dogovorov za souporabo in odprodajo pripadajočega dela blagovne znamke Sava ter z doseženimi zavezami za nadaljnji razvoj te dejavnosti. Sava, d. d., je z izvedbo te transakcije, ki predstavlja največjo tujo neposredno investicijo v Sloveniji v letu 2012 ter največjo investicijo Češke republike pri nas nasploh, ustvarila 23,5 milijona evrov dobička, prejeta kupnina pa je občutno znižala finančne obveznosti skupine in bo

eden od pomembnih virov načrtovanega dobička Save, d. d., ob koncu letošnjega leta.

Že v juniju je Sava, d. d., uspešno zaključila tudi postopek odprodaje celotnega lastniškega deleža družbe Investicijsko podjetje, d. o. o. (prej Sava IP, d. o. o.), s tem pa pretežnega dela nepremičninske dejavnosti Save. Sava, d. d., je prejela 14,8 milijona evrov kupnine, pri čemer smo predhodno prenesli del nepremičnin na novoustanovljeno družbo Sava Nepremičnine, d. o. o. Ključni učinek odprodaje na poslovanje Poslovne skupine Sava se je odrazil skozi razdolžitev skupine, strateški investitor pa je z nakupom pridobil kakovostno podjetje in strokovnjake za dodatno razširitev svoje nepremičninske dejavnosti. V letošnjem bo Sava, d. d., sicer nadaljevala z izvajanjem aktivnosti za odprodajo preostalih naložb na področju nepremičninske dejavnosti, vendar večje možnosti realizacije ugodne odprodaje obstajajo za leto 2014, ko se nakazujejo možnosti okrevanja nepremičninskih trgov.

Še pred koncem minulega poslovnega leta sta bili podpisani tudi pogodbi za odprodajo bosanskih družb področja energetike, družbe Ensa BH, d. o. o., Srbac, in družbe Bramir, d. o. o., Mostar, pri čemer partner ni izpolnil odločnih pogojev v dogovorjenem obdobju. Proces odprodaje teh in ostalih družb, ki zagotavljajo alternativne vire energije, se pospešeno nadaljuje v letošnjem letu.

Med portfeljskimi finančnimi naložbami Save, d. d., je bil odprodan celoten, 14,6-odstotni lastniški delež družbe Terme Maribor, d. d., letos marca pa tudi lastniški delež družbe Ljubljanske mlekarne, d. d. Odprodaje ostalih izbranih nestrateških finančnih naložb bodo skladno z načrtanim programom potekale v tem in v naslednjem letu.

Pri vseh ključnih odločitvah v povezavi z odprodajo delov skupine, pa tudi z notranjimi reorganizacijami, ki vključujejo zniževanje zaposlenih, je in bo uprava tudi v prihodnje ves čas aktivno sodelovala z delavskimi predstavništvi. Ob zasledovanju ekonomskih ciljev sprememb veliko skrb namenjamo tudi ohranjanju motivacije in zavzetosti zaposlenih, hkrati pa iskanju različnih možnosti za reševanje kadrovske presežke.

Odprodaja gumarstva – največja tuja neposredna investicija v Sloveniji v letu 2012.

Zagotavljanje likvidnosti in nadaljnje urejanje odnosov z bankami upnicami

Učinki padanja tečajev vrednostnih papirjev v nekaj zadnjih zaporednih letih, nižanja ravni prejetih dividend, visokega obsega finančnih obveznosti Save ter splošne nižje dostopnosti in poslabšanih pogojev pridobivanja denarnih sredstev v znatni meri otežujejo sposobnost zagotavljanja likvidnosti in občutno vplivajo na finančni položaj matične družbe ter celotne Poslovne skupine Sava.

Uprava sistematično upravlja s tveganji na področju zagotavljanja likvidnosti in solventnosti in že od nastopa funkcije v letu 2011 učinkovito izvaja kompleksen sklop aktivnosti za finančno sanacijo poslovanja, vključno z ukrepi za poslovno-finančno prestrukturiranje družbe.

V letu 2012 so preko celotnega leta intenzivno potekale aktivnosti za prodajo posameznih naložb in drugi ukrepi za ustvarjanje prostega denarnega toka družb Poslovne skupine Sava. Zagotovljena denarna sredstva so omogočila likvidnost v minulem letu, ustrezno likvidnost v letošnjem in v prihodnjem letu – do konca strategije prestrukturiranja – pa bo v pretežni meri zagotovila odprodaja naložb Save, d. d., zlasti dejavnosti Gumarstva, ki je že zaključena, ob hkratnem prihodnjem nadaljnjem razdolževanju in s tem zniževanju obveznosti iz naslova obrestnih mer.

Sava, d. d., je kljub visoki ravni finančnih obveznosti do bank ostala likvidna in redno izplačuje plače zaposlenim, vključno z davki in prispevki, redno poravnava obveznosti do dobaviteljev in redno zagotavlja odplačevanje pogodbenih obresti iz naslova kreditov.

Ključni pogoj za dolgoročno doseganje solventnosti in likvidnosti Save, d. d., ter za omogočanje nadaljnjega izvajanja strategije prestrukturiranja nasploh pa je dogovor z bankami za reprogram finančnih obveznosti, ki bo zagotovil tudi ustrezno ročnost sredstev.

Dogovarjanja z bankami so s tem ciljem potekala skozi celotno leto in so se v četrtletju še intenzivirala. S pomočjo tujih finančnih strokovnjakov smo pripravili in bankam predstavili krovni dogovor, t. i. »term sheet«, ki je osnova za končni dogovor o dolgoročnem reprogramu vseh kreditnih obveznosti Save. Odziv bank upnic je bil pozitiven, pri čemer v tem času pogajanja in usklajevanje pripomb vseh zainteresiranih še potekajo. Ob dogovarjanju za dolgoročnejši reprogram dolgov na osnovi skupnega dogovora o odlogu plačevanja glavnice vseh kreditnih obveznosti Save in zaveze za redno poravnavo obresti, sklenjenega v letu 2011, banke obstoječe kreditne obveznosti kratkoročno podaljšujejo.

Sava, d. d., je lani za plačilo stroškov obresti namenila 17,7 milijona evrov, stroški obresti na ravni skupine pa so znašale 21,5 milijona evrov.

Skupne finančne obveznosti Save, d. d., so se v letu 2012 znižale za 10,8 milijona evrov na 298,5 milijona evrov in so se v prvi polovici letošnjega januarja na

osnovi dodatne razdolžitve znižale še za nadaljnjih 67,7 milijona evrov. Finančne obveznosti Poslovne skupine Sava so se lani znižale za nadaljnjih 25,8 milijona evrov na 345,5 milijona evrov in so se v prvi polovici januarja znižale še za dodatnih 70,9 milijona evrov.

Znižanje finančnih obveznosti je posledica izvedenega dezinvestiranja naložb Save, d. d., zlasti razdolževanja na osnovi prejete kupnine od odprodaje dejavnosti Gumarstvo.

Na osnovi izvedene odprodaje naložb v letu 2012, zlasti pa v začetku leta 2013, so se skupne finančne obveznosti Poslovne skupine Sava znižale za 99,6 milijona evrov, od česar se 82,4 milijona evrov nanaša na neposredno odplačilo glavnice bančnih posojil, preostanek v višini 17,2 milijona evrov pa se nanaša na prenos zadolženosti izven skupine, na kupce odprodanih naložb. Razdolževanje se bo v smeri znižanja obsega zadolženosti na dolgoročno vzdržno raven nadaljevalo tudi v prihodnjih mesecih letošnjega leta.

Že 100 milijonov evrov nižje kreditne obveznosti Save, 21,5 milijona evrov izplačanih obresti na letni ravni.

Leto 2013: dosledno na poti prenove k uspešnejši Savi

Ponosni sem, da smo v letu 2012 ponovno uresničili dane strateške zaveze in se za dosežene rezultate ter vložene napore iskreno zahvaljujem širši ekipi sodelavcev. Skupaj smo dokazali, da razumemo, znamo in s skupnimi močmi tudi zmoremo.

Učinki izvedenih sprememb bodo v še večji meri razvidni iz računovodskih izkazov Save prvega četrtletja oziroma celotnega letošnjega leta, ki bo zaradi še vedno zaostrenih gospodarskih razmer, tako na kapital-skih trgih, kot v bančnem sektorju in v turizmu, prav tako izjemno zahtevno.

Sedanja podoba Poslovne skupine Sava je zaradi izvedenih odprodaj (dejavnosti Gumarstvo z zunanje-trgovinsko mrežo, nosilnega dela dejavnosti Nepre-

mičnine) bistveno spremenjena. Največji dejavnosti v skupini sta upravljanje finančnih naložb družbe Sava, d. d., katere najpomembnejši delež predstavljajo naložbe v bančni sektor, in združena ter konsolidirana dejavnost Turizem.

Dejavnost Turizem tudi v letošnjem letu načrtuje nadaljnje izboljševanje dobičkonosnosti kljub dodatno zaostrenim gospodarskim razmeram, zlasti na domačem in na nekaterih tradicionalnih evropskih trgih. Upad kupne moči bo nosilna družba te dejavnosti nadomeščala z usmeritvijo na tržne segmente, ki jih je kriza manj prizadela, hkrati pa bo nadaljevala z optimizacijo poslovnih procesov in z izvajanjem programov racionalizacije stroškov, kjer prav tako obstaja še visok

potencial. Izboljšanje poslovanja bo že v prihodnjih letih omogočilo donose v obliki izplačanih dividend.

Družba Sava, d. d., z dejavnostjo upravljanja finančnih naložb v letošnjem letu nadaljuje z izvajanjem strategije v smeri nadaljnje optimizacije na področjih operativnega poslovanja, konsolidacije premoženja in aktivnega upravljanja naložb. Ciljnemu modelu finančnega holdinga, ki kotira na borzi in ustvarja dobiček z nakupi in prodajami ter z izrabo sinergij v okviru portfelja naložb, bomo tudi nadalje prilagajali poslovne procese in notranjo organizacijsko strukturo družbe.

Nadaljevali bomo z dezinvestiranjem drugih, poslovno nepotrebnih finančnih naložb, ob dogovorih za sklenitev reprograma pa se bomo predvsem osredotočali na področje prestrukturiranja naložb in konsolidacije poslovanja bančnega dela portfelja Save, d. d. V tej smeri se bomo še nadalje prizadevali za kapitalsko povezovanje Abanke Vipra, d. d., in Gorenjske banke, d. d., ter za pridobitev strateškega soinvestitorja, ki bo zagotovil potreben dodatni kapital.

Nedavna analiza zunanjega svetovalca je potrdila visoke sinergijske učinke združitve, pri čemer poleg pozitivnih učinkov v izboljšanju poslovanja združene banke in ob izboljšanju tržnih razmer pričakujemo tudi povečanje vrednosti naložb, ki ju ima Sava, d. d., v kapitalu obeh bank. To bi v prihodnjih letih ponovno omogočilo dividendne donose in bi predstavljalo osnovo za nadaljnje razdolževanje Save, d. d., ter doseganje vzdržne ravni zadolženosti.

**Sava, d. d.,
v letošnjem letu
ponovno z dobičkom.**

S strategijo prestrukturiranja smo Savi načrtali pot, ki jo dosledno uresničujemo in ji nameravamo slediti tudi v prihodnje. Pri tem upamo in verjamemo, da bomo dobili možnost, da jo v skupno korist lahko tudi uspešno zaključimo.

Spoštovani delničarji, člani nadzornega sveta in vsi partnerji, ki nas spremljate na poti prenove Save, iskrena hvala za izkazano zaupanje in podporo. Računamo, da ju bomo deležni tudi tekom letošnjega leta.

mag. Matej Narat,
predsednik uprave, Sava, d.d.

6.

Organi vodenja in upravljanja

Družbo Sava, d.d., vodi tričlanska uprava v sestavi: mag. Matej Narat, predsednik uprave, ter člana uprave Andrej Andoljšek in Miha Resman. Člani uprave so nastopili funkcijo dne 31. 3. 2011; petletni mandat se jim izteče 31. 3. 2016.

Od začetka mandata (tj. 31. 3. 2011) do sporazumnega prenehanja funkcije člana uprave (tj. 31. 12. 2012) je družbo vodil še član uprave mag. Franci Strajnar, odgovoren za pravo, skladnost poslovanja in notranjo revizijo.

6.1. Predstavitev uprave

UPRAVA DRUŽBE SAVA, D. D.:

mag. MATEJ NARAT, predsednik uprave

- magister ekonomskih znanosti, rojen leta 1967;
- odgovoren za upravljanje in nadzor skupine, organizacijo, kadre in korporativno komuniciranje.

Članstvo v nadzornih svetih:

- predsednik nadzornega sveta družbe Sava Turizem d.d., Bled;
- namestnik predsednika nadzornega sveta družbe Hoteli Bernardin, d.d., Portorož.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- član Sveta Ekonomske fakultete v Ljubljani;
- član Združenja nadzornikov Slovenije.

ANDREJ ANDOLJŠEK, član uprave

- univ. dipl. ekonomist, MBA, rojen leta 1970;
- odgovoren za korporativni kontroling skupine in razvoj poslovanja;
- od 1. 1. 2013 dalje odgovoren tudi za pravo, skladnost poslovanja in notranjo revizijo.

Članstvo v nadzornih svetih:

- namestnik predsednika nadzornega sveta družbe Sava Turizem d.d., Bled;
- predsednik nadzornega sveta družbe Abanka Vipava, d.d., Ljubljana.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- član sveta Inovacijsko-razvojnega inštituta Univerze v Ljubljani;
- član upravnega odbora KK Helios, Domžale;
- član Združenja nadzornikov Slovenije.

MIHA RESMAN, član uprave

- univ. dipl. ekonomist, rojen leta 1975;
- odgovoren za korporativne finance in računovodstvo ter upravljanje s tveganji.

Članstvo v nadzornih svetih:

- predsednik nadzornega sveta družbe Gorenjska banka, d.d., Kranj;
- član nadzornega sveta družbe Skupna pokojninska družba, d.d., Ljubljana.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- direktor družbe Sava TMC, d.o.o., Kranj;
- član Združenja nadzornikov Slovenije.

Člani uprave Save, d. d., od leve proti desni: mag. Matej Narat, predsednik uprave, Miha Resman, član uprave in Andrej Andoljšek, član uprave.

6.2. Predstavitev nadzornega sveta

Nadzorni svet Save, d.d., v sedanji sestavi sestavlja pet od predhodno šestih predstavnikov delničarjev in trije predstavniki zaposlenih. Njegov predsednik je Aleš Skok, namestnik predsednika pa Miran Kraševac.

Štiriletni mandat vseh novih članov nadzornega sveta – predstavnikov delničarjev, imenovanih na 18. skupščini delničarjev dne 24. 5. 2012, in mandat vseh treh novoizvoljenih predstavnikov zaposlenih traja od 29. 6. 2012 do 29. 6. 2016.

Mandat dveh članov nadzornega sveta – predstavnikov delničarjev, mag. Roberta Lična in Aleša Skoka, ki sta bila imenovana na predhodni, 17. skupščini delničarjev, traja od 9. 6. 2011 do 9. 6. 2015.

Prejšnjo sestavo nadzornega sveta Save, d.d., so do rednega izteka štiriletnega mandata, to je do vključno 28. 6. 2012, sestavljali:

- **člani – predstavniki delničarjev:**
 - Miran Kalčič kot predsednik nadzornega sveta in član kadrovske komisije;
 - mag. Stanislav Valant, namestnik predsednika nadzornega sveta in predsednik kadrovske komisije;
 - Janko Kastelic, predsednik revizijske komisije;
 - Jože Obersnel, član revizijske komisije;
- **člani – predstavniki zaposlenih:**
 - Janez Justin – član kadrovske komisije;
 - Gregor Rovnšek – član revizijske komisije in
 - Boštjan Luznar.

Že v tej sestavi sta od nastopa mandata, od 9. 6. 2011 dalje, delovala tudi člana – predstavnika delničarjev: Aleš Skok in mag. Robert Ličen, ki je bil tudi član revizijske komisije.

Od 29. 6. 2012 do 18. 10. 2012, to je od nastopa mandata nove sestave nadzornega sveta do odstopa zaradi imenovanja na novo funkcijo, je bil član nadzornega sveta Save, d.d., – predstavnik delničarjev in član revizijske komisije tudi mag. Tomaž Perše.

Člani nadzornega sveta Sava, d. d., od leve proti desni: Gregor Rovanišek, Lučka Pogačnik, mag. Robert Ličen, Aleš Skok, Rok Ponikvar, Miran Kraševac, mag. Tomaž Perše (član do 18. 10. 2012), Roman Ambrož, Aleš Aberšek

NADZORNI SVET DRUŽBE SAVA, D.D. – ČLANI PREDSTAVNIKI DELNIČARJEV:

ALEŠ SKOK, predsednik nadzornega sveta, član kadrovske komisije

- univ. dipl. inž. kem. teh., rojen leta 1967;
- član uprave družbe Helios, d.d.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- predsednik nadzornega sveta Belinka Belles, d.o.o., Ljubljana;
- predsednik nadzornega sveta HGtrade, d.o.o., Ljubljana;
- predsednik nadzornega sveta Helios Slovakia s.r.o., Žilina, Slovaška;
- predsednik nadzornega sveta HG Trade BH d.o.o., Čapljina, Bosna in Hercegovina;
- član nadzornega sveta Chromos boje i lakovi d.d., Zagreb, Hrvaška;
- član odbora Kapitalskega vzajemnega pokojninskega sklada.

MIRAN KRAŠEVEC, namestnik predsednika nadzornega sveta, predsednik kadrovske komisije

- diplomant visoke upravne šole, rojen leta 1954;
- predsednik uprave NFD Holding, d.d.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- predsednik nadzornega sveta družbe Hoteli Bernardin, d.d., Portorož;
- predsednik upravnega odbora družbe Daimond, d.d., Šempeter pri Gorici.

mag. ROBERT LIČEN, član – predstavnik delničarjev, predsednik revizijske komisije

- magister poslovanja in organizacije, rojen leta 1967;
- lastnik in direktor podjetja Profit plus, d.o.o., Ljubljana;
- izvršni direktor podjetja CVS Mobile, d.d., Ljubljana.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- predsednik nadzornega sveta družbe Peko, d.d., Tržič;
- predsednik nadzornega sveta Peko, d.o.o., Split, Hrvaška;
- član Združenja nadzornikov Slovenije.

ROMAN AMBROŽ, član – predstavnik delničarjev, član revizijske komisije

- univ. dipl. ekonomist, rojen leta 1959;
- predsednik uprave NFD, d.o.o., Ljubljana.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- predsednik nadzornega sveta družbe Melamin, d.d., Kočevje.

ROK PONIKVAR, član – predstavnik delničarjev, član kadrovske komisije

- univ. dipl. ekonomist, rojen leta 1972;
- član uprave družbe Merkur, d.d., Kranj.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- direktor za nabavo, prodajo in logistiko, Merkur, d.d., Naklo.

NADZORNI SVET DRUŽBE SAVA, D.D. – ČLANI PREDSTAVNIKI ZAPOSLENIH:

ALEŠ ABERŠEK, član – predstavnik zaposlenih

- univ. dipl. ekonomist, rojen leta 1977;
- pomočnik direktorja strokovne službe Korporativne finance, Sava, d.d.

Vidnejše sedanje funkcije in članstva:

- član nadzornega sveta RSG Kapital d.o.o., Ljubljana;
- član Združenja nadzornikov Slovenije.

LUČKA POGAČNIK, članica – predstavnica zaposlenih

- dipl. ekonomistka, rojena leta 1965;
- pomočnica direktorice strokovne službe Korporativno računovodstvo, načrtovanje in analize, Sava, d.d.

Vidnejše sedanje funkcije in članstva:

- članica Društva računovodskih in finančnih delavcev Kranj;
- članica Združenja nadzornikov Slovenije.

GREGOR ROVANŠEK, član – predstavnik zaposlenih, član revizijske komisije

- dipl. ekonomist, rojen leta 1981;
- pomočnik direktorja strokovne službe Korporativni kontroling, Sava, d.d.

Vidnejše sedanje funkcije in članstva:

- preizkušeni notranji revizor v okviru Slovenskega inštituta za revizijo;
- član revizijske komisije nadzornega sveta družbe Sava Turizem d.d., Bled;
- član Združenja nadzornikov Slovenije.

Sestavine letnega poročila in konsolidiranega letnega poročila

Nadzorni svet delniške družbe Sava je preveril formalne vidike v zvezi z letnim poročilom uprave za leto 2012 in konsolidiranim letnim poročilom za leto 2012. Ugotovil je, da sta bili letni poročili za leto 2012 izdelani v zakonitem roku in da poročili vsebujeta vse oblikatorne sestavine, ki jih predpisuje Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Letno poročilo obsega **računovodsko poročilo**, ki je sestavljeno iz bilance stanja, izkaza poslovnega izida, izkaza vseobsegajočega donosa, prilog s pojasnili k vsem izkazom, izkaza denarnih tokov, izkaza gibanja kapitala, ter **poslovno poročilo**. Tudi konsolidirano letno poročilo obsega predpisane vsebine, pri čemer velja, da je poslovno poročilo skupno za letno poročilo družbe in konsolidirano letno poročilo. Vse sestavine, ki jih za sestavo posameznih izkazov in poročil predpisuje zakonodaja, so vsebovane v letnih poročilih. Pojasnila računovodskih izkazov vsebujejo vse informacije, ki jih predpisuje ZGD-1 v točkah 1 do 22 prvega odstavka 69. člena. Poslovno poročilo vsebuje tudi pomembne poslovne dogodke, ki so nastopili po koncu poslovnega leta, pričakovani razvoj družbe in aktivnosti Poslovne skupine Sava na področju raziskav in razvoja ter o predstavnostnih družbe.

Vsebuje še poglobljeno analizo bistvenih tveganj in negotovosti, ki jim je družba izpostavljena. Poslovno poročilo predstavlja pošten prikaz razvoja in izida poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja.

7.

Poročilo nadzornega sveta

o rezultatu preveritve revidiranega letnega poročila družbe Sava, d.d., za leto 2012 in revidiranega konsolidiranega letnega poročila Poslovne skupine Sava za leto 2012.

Aleš Skok, predsednik nadzornega sveta Save, d.d.

Letno poročilo je bilo predloženo v revidiranje na 18. skupščini delniške družbe izbranemu revizorju. Revizor Deloitte revizija, d.o.o., Ljubljana, je dne 19. 03. 2013 izdelal revizorjevo poročilo.

Tretji odstavek 272. člena Zakona o gospodarskih družbah predpisuje, da mora uprava sestavljeno letno poročilo skupaj z revizijskim poročilom nemudoma predložiti nadzornemu svetu. Uprava Save, d.d., je to storila dne 20. 03. 2013. S tem ugotavljamo, da je bilo citirano zakonsko določilo spoštovano, prav tako pa je bilo spoštovano tudi določilo petega odstavka 57. člena ZGD-1, ki določa 8-dnevni rok za predložitev revidiranega letnega poročila in revidiranega konsolidiranega letnega poročila pristojnemu organu.

Način in obseg preverjanja vodenja družbe

Splošno

Nadzorni svet Save, d.d., je svojo nadzorno funkcijo izvrševal predvsem na sejah nadzornega sveta. Nadzorni svet je imel zaradi nadaljevanja gospodarske in finančne krize ter njenega učinka na poslovanje družbe in skupine v letu 2012 šest sej. Seje nadzornega sveta so v letu 2012 potekale 16. februarja, 19. aprila, 10. julija, 30. avgusta, 25. oktobra in 13. decembra.

Ob tem so posamezni člani nadzornega sveta različno uresničevali tudi svojo pravico iz prvega odstavka 282. člena Zakona o gospodarskih družbah, ki omogoča vsakemu članu nadzornega sveta, da preveri vse podlage za letno poročilo. Skladno z zakonsko določbo ima nadzorni svet možnost takšno pravico posameznemu članu odreči, vendar nadzorni svet v zvezi s tem v letu 2012 ni sprejel nobenega tovrstnega sklepa.

Nadzorni svet Save, d.d., skladno s statutom družbe sestavlja šest članov, ki jih izvoli skupščina delničarjev in trije člani, ki jih predlaga svet delavcev. Člani nadzornega sveta Save, d.d., so do izteka rednega štiriletnega mandata, to je do vključno 28. junija 2012, bili: Miran Kalčič, predsednik nadzornega sveta, mag. Stanislav Valant, namestnik predsednika nadzornega sveta in člani: Janez Justin, Janko Kastelic, Boštjan Luznar, Jože Obersnel in Gregor Rovnanšek. Poleg njih sta v tej sestavi delovala tudi še sedanja člana mag. Robert Ličen in Aleš Skok, ki sta bila za štiriletni mandat imenovana na 17. skupščini delničarjev, 8. junija 2011, in sta funkcijo članov nadzornega sveta nastopila z 9. junijem 2011.

Na 18. skupščini delničarjev Save, d.d., dne 24. maja 2012 so bili imenovani novi člani nadzornega sveta za naslednje štiriletno mandatno obdobje, ki je pričelo teči z dnem 29. junij 2012 in sicer: Roman Ambrož, Roman Kraševac, mag. Tomaž Perše in Rok Ponikvar. S tem dnem so pričeli štiriletni mandat tudi člani nadzornega sveta – predstavniki zaposlenih, ki jih je imenoval svet delavcev: Aleš Aberšek, Lučka Pogačnik in Gregor Rovnanšek.

Na prvi, ustanovni seji, dne 10. julija 2012 so člani izvolili Aleša Skoka za predsednika in Mirana Kraševca za namestnika predsednika nadzornega sveta ter imenovali člane revizijske in kadrovske komisije nadzornega sveta. Od 18. oktobra 2012 dalje, to je od odstopa člana nadzornega sveta – predstavnika delničarjev in člana revizijske komisije, mag. Tomaža Peršeta, zaradi imenovanja na novo funkcijo, je nadzorni svet Save, d.d., deloval v osemčlanski sestavi, zato bo nadzorni svet skupščini delničarjev Save, d.d., predlagal izvolitev novega člana.

Vsi člani, ki jih je izvolila skupščina delničarjev, so pri odločanju v nadzornem svetu delovali neodvisno. Vsak član je izpolnil Izjavo o morebitnih nasprotjih interesov in jo dostavil družbi. V tej izjavi član navede, da se ni znašel v nasprotju interesov v letu 2012 ali pa je takšna morebitna nasprotja interesov v izjavi razkril.

Nadzorni svet ima tudi urejena pravila glede varovanja poslovnih skrivnosti in ravnanja v primeru nasprotij interesov. Vsak član nadzornega sveta je podpisal posebno Izjavo glede spoštovanja pravil o varovanju poslovne skrivnosti, še zlasti pa notranjih informacij.

Zaradi zaostrene gospodarske in finančne situacije ter intenzivnosti aktivnosti pri izvajanju strategije prestrukturiranja je bila tudi za leto 2012 značilna povečana pogostnost sej nadzornega sveta. Izvedenih je bilo šest sej, ki so se jih udeleževali vsi člani nadzornega sveta, sklepi pa so bili praviloma sprejeti soglasno.

Pri svojem delu je nadzorni svet poleg predpisov in internih aktov upošteval Kodeks upravljanja javnih delniških družb, kar je razvidno iz Izjave o upravljanju družbe, ki je sestavni del letnega poročila. Prav tako je pri svojem delovanju upošteval načelo racionalnosti, vsi stroški nadzornega sveta pa so razkriti v računovodskem delu letnega poročila.

V okviru nadzornega sveta delujeta dve komisiji; revizijska komisija, katere naloge opredeljuje 280. člen ZGD-1, ter kadrovska komisija, ki združuje pristojnosti komisije za imenovanja in komisije za prejemke. Komisiji sta o svojem delu tekoče poročali nadzornemu svetu.

Kadrovska komisija se je v letu 2012 sestala petkrat: 29. marca, 29. aprila, 24. avgusta, 10. decembra in 13. decembra. Na prvih dveh sejah je delovala v sestavi: predsednik komisije mag. Stanislav Valant in člana komisije Janez Justin ter Miran Kalčič. Na ustanovni seji nadzornega sveta, dne 10. julija 2012 so bili za člane kadrovske komisije imenovani: predsednik komisije Miran Kraševac in člana komisije Aleš Skok in Rok Ponikvar.

Kadrovska komisija je obravnavala kandidaturo in pripravila predlog za člane nove sestave nadzornega sveta. Člani nove sestave komisije so se dogovorili o načinu dela kadrovske komisije v novem mandatu in se seznanili s Poročilom o delu kadrovske komisije v letih 2011 in 2012. Obravnavali so Kadrovsko poročilo za Poslovno skupino Sava in zlasti za družbo Sava, d.d., skupaj s kadrovsko politiko in organizacijo holdinga ter sprejeli poročilo o primerjavi kadrovskih podatkih s podobnimi holdingi v Sloveniji. Sprejeli so poročilo uprave o dodatnih ukrepih za racionalizacijo stroškov dela uprave in zaposlenih Sava, d.d., ter ostalih aktivnostih kadrovskega in organizacijskega prestrukturiranja družbe. V tem okviru je bil podan ter sprejet tudi predlog sporazuma glede odstopa s funkcije in prenehanja delovnega razmerja z dnem 31.12.2012 za člana uprave, mag. Francija Strajnarja.

Revizijska komisija, ki je po 279. členu ZGD-1 obvezna za javne delniške družbe, se je v letu 2012 prav tako sestala petkrat in sicer: 1. februarja, 28. marca, 11. aprila, 27. avgusta in 21. novembra. Seje so bile sklicane tako, da se je komisija v vsakem četrletju sestala najmanj enkrat. Prve tri seje revizijske komisije so potekale v sestavi: predsednik komisije Janko Kastelic in člani nadzornega sveta: Gregor Rovaršek, Jože Obersnel in mag. Robert Ličen ter zunanji član, usposobljen za računovodstvo oziroma revizijo, Kosta Bizjak. Na ustanovni seji nove sestave nadzornega sveta, dne 10. julija 2012 so bili za člane revizijske komisije Sava, d.d., imenovani: predsednik komisije mag. Robert Ličen in člana mag. Tomaž Perše in Gregor Rovaršek ter Janko Gedrih kot zunanji član. Po odstopu mag. Tomaža Peršeta je nadzorni svet za člana revizijske komisije imenoval Romana Ambroža (izvoljen na 3. seji nadzornega sveta, dne 25. oktobra 2012).

Revizijska komisija je v okviru svojih sej obravnavala področja, ki jih opredeljuje 280. člen ZGD-1. Veliko pozornost je namenila zlasti spremljanju postopkov računovodskega poročanja, spremljanju uspešnosti delovanja notranjih kontrol, sistemov za obvladovanje tveganj in nadzoru neoporečnosti finančnih informacij. Aktivno je izvajala svojo vlogo pri postopkih v povezavi s pripravo letnega poročila ter sodelovala z zunanjim revizorjem. Z njim je komisija opravila poglobljeno diskusijo na seji, kjer je revizor predstavil svoje mnenje na računovodske izkaze ter potek revizije.

Zunanji revizor se je v letu 2012 udeležil tudi seje nadzornega sveta v aprilu, na kateri je bilo sprejeto letno poročilo in skupščine delniške družbe Sava v maju minulega poslovnega leta.

Način izvajanja nadzora poslovanja

Nadzorni svet skrbno in dosledno izvaja vsebinski in formalni nadzor nad poslovanjem družbe s tem, da je na zakonsko primeren način optimalno organiziral svoje delovanje.

Posamezni **vsebinski in formalni** elementi sistema nadzora so:

- dosledno izvajanje določil statuta (to pomeni pravil, določenih s strani delničarjev) glede odločanja o podeljevanju soglasij pri poslih, ki jih sklepa družba;
- redna obravnava na vsaki redni seji o uresničevanju strategije prestrukturiranja družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava;
- redno poročanje o prodajnih aktivnostih glede večjih naložb;
- redna obravnava četrletnega poročila o likvidnosti in solventnosti;
- obravnava rezultatov poslovanja družbe in poslovne skupine na vsaki redni seji nadzornega sveta;
- vsakomesečno redno seznanjanje z rezultati poslovanja družbe in poslovne skupine;
- neposreden pogovor z revizorjem tako na seji nadzornega sveta kot revizijske komisije, ko se obravnavajo letni računovodski izkazi, pa tudi *ad hoc*, kadar gre za posamezna pomembna vprašanja;

- poročilo nadzornega sveta o svojem delu poleg vseh z zakonom predpisanih elementov vsebuje tudi poglobljeno oceno poslovanja, ki jo pripravi nadzorni svet neodvisno od uprave družbe.

Posamezni **organizacijski** elementi sistema nadzora so:

- učinkovito sodelovanje nadzornega sveta z revizijsko in kadrovske komisijo, ki nadzornemu svetu redno poročata o svojem delu;
- nadzorni svet ima zadostno pogostost sej, ki je vedno večja od zakonsko predpisanih štirih sej letno. V letu 2012 je imel nadzorni svet skupno šest sej;
- seje so dobro pripravljene. Gradivo se praviloma pošilja vsaj teden dni pred sejo;
- na vseh sejah nadzornega sveta sodelujejo vsi člani uprave;
- kot poročevalci po potrebi sodelujejo na sejah tudi pripravljavci gradiv;
- na sejah so prisotni vsi člani nadzornega sveta;
- na vseh sejah je na razpolago zadosti časa za podrobno in zbrano obravnavo tem na dnevnem redu;
- predsednik nadzornega sveta, ki predstavi delo nadzornega sveta in revizor sta prisotna na skupščini.

Najpomembnejši sklepi nadzornega sveta

Nadzorni svet je tekoče spremljal najpomembnejše zadeve družbe in sprejemal sklepe. Najpomembnejši vsebinski sklep je bil sprejet na 3. seji, dne 25. oktobra, kjer so člani nadzornega sveta podali soglasje k odprodaji dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo, pri čemer je nadzorni svet že na svoji 2. seji, dne 30. avgusta, podal polno podporo upravi k uresničevanju ciljev, opredeljenih v strategiji. Ključni kadrovski sklep je bil sprejet na 4. seji nadzornega sveta, dne, 13. decembra 2012, ki je na predlog kadrovske komisije potrdila predlog uprave za sporazumno razrešitev s funkcije in prenehanje delovnega razmerja z dnem 31. decembrom 2012 za člana uprave, mag. Francija Strajnarja. S tem je uprava Save, d.d., postala tričlanska.

Povzetek pomembnejših sklepov posameznih sej nadzornega sveta (po kronološkem sosledju) je podan v nadaljevanju:

- nadzorni svet se seznani s Poročilom notranje revizije o pregledu poslov družbe Sava Nova, d.o.o., Zagreb, in s poročilom o poslovanju te družbe za obdobje 1.11.2011 do 31.1.2012. Nadzorni svet zadovoljuje upravo, da nadaljuje z vsemi potrebnimi ukrepi za sanacijo družbe in da v primeru elementov odškodninske odgovornosti ustrezno ukrepa ter o tem poroča nadzornemu svetu (31. seja);
- nadzorni svet se seznani s poročilom revizijske komisije nadzornega sveta, ki se je seznani s Poročilom o reviziji Sava Nova, d.o.o., in s sklepom uprave;
- nadzorni svet se seznani s poročilom o uresničevanju strategije, ki vključuje: plan likvidnosti družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2012, poročilo o poteku pogajanj z bankami za sklenitev dogovora o mirovanju finančnih obveznosti ter za njihov reprogram; poročilo o stanju na področju posamičnih naložb Save, d.d., in poročilo o reorganizaciji holdinga ter Poslovne skupine Sava;
- nadzorni svet se seznani s poročilom revizijske komisije in ocenjuje delo revizijske komisije kot uspešno (32. seja);
- nadzorni svet se seznani s poročilom kadrovske komisije in ocenjuje delo kadrovske komisije kot uspešno;
- nadzorni svet potrjuje revidirano letno poročilo Save, d.d., za leto 2011 in revidirano konsolidirano letno poročilo Poslovne skupine Sava za leto 2011. Nadzorni svet sprejme Poročilo nadzornega sveta o rezultatu preveritve revidiranega letnega poročila družbe Sava, d.d., za leto 2011 in revidiranega konsolidiranega poročila Poslovne skupine Sava za leto 2011;
- nadzorni svet predlaga skupščini, da sprejme naslednja sklepa:
 - a) »Skupščina se seznani z revidiranim letnim poročilom Save, d.d., za leto 2011, revidiranim konsolidiranim letnim poročilom Poslovne skupine Sava za leto 2011 in pisnim poročilom nadzornega sveta za leto 2011. Skupščina se seznani, da je družba v letu 2011 ustvarila čisto izgubo v višini 156.125.623,82 EUR«;

- b) »Skupščina podeljuje razrešnico upravi. Skupščina podeljuje razrešnico nadzornemu svetu. Skupščina potrjuje in odobrava delo teh dveh organov družbe v poslovnem letu 2011«;
- nadzorni svet predlaga skupščini, da sprejme naslednji sklep:

»Za revizorja računovodskih izkazov družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2012 se imenuje Deloitte revizija, d.o.o., Dunajska cesta 165, 1000 Ljubljana«;
 - nadzorni svet predlaga skupščini, da sprejme naslednja sklepa:

a) »Skupščina ugotavlja, da članom nadzornega sveta - predstavnikom delničarjev Miranu Kalčiču, Janku Kastelicu, Jožetu Obersnelu in mag. Stanislavu Valantu z dnem 28.06.2012 preteče štiriletni mandat.«

b) »Skupščina za člane nadzornega sveta Save, d.d. - predstavnike delničarjev izvoli Mirana Kalčiča, Janka Kastelica, Jožeta Obersnela in mag. Stanislava Valanta. Novoizvoljeni člani nadzornega sveta štiriletni mandat nastopijo z dnem 29.06.2012«;
 - nadzorni svet se seznani s Poročilom o poslovanju Save, d.d., v obdobju januar - marec 2012 in s Poročilom o poslovanju Poslovne skupine Sava v obdobju januar - marec 2012;
 - nadzorni svet se seznani s Poročilom o pregledu dokumentacije o terminskem nakupu delnic družbe NLB, d.d., v letu 2010, z dne 5.2.2012, ki ga je pripravila družba BDO Revizija, družba za reviziranje, d.o.o. ter s Pravnim mnenjem odvetniške družbe Jadek & Pensa, o.p.-d.n.o., z dne 6.3.2012. Nadzorni svet zadaljuje upravo, da sproti spremlja stanje v zvezi s terminskim nakupom delnic NLB in v primeru pridobljenih novih informacij, dejstev in dokazov, ki bi v zvezi s tem poslom utemeljevali odškodninsko in druge vrste odgovornosti odgovornih oseb, vključenih v konkretni posel, sprejme ustrezne ukrepe in sproži ustrezne postopke ter o tem poroča nadzornemu svetu;
 - nadzorni svet se seznani s Poročilom o uresničevanju strateških usmeritev v Poslovni skupini Sava, s poudarkom na odprodaji dejavnosti Gumarstvo in do tedaj izvedenih aktivnostih;
 - nadzorni svet se seznani s Poročilom o aktivnostih in postopkih v zvezi z združevanjem Abanke Vipa d.d., in Gorenjske banke d.d.;
 - nadzorni svet imenuje Aleša Skoka za predsednika nadzornega sveta Save, d.d. (1. seja);
 - nadzorni svet imenuje Mirana Kraševca za namestnika predsednika nadzornega sveta Save, d.d.;
 - nadzorni svet imenuje člane revizijske komisije in sicer: mag. Roberta Lična kot predsednika, mag. Tomaža Peršeta in Gregorja Rovanska kot člana ter Janka Gedriha kot zunanjega člana revizijske komisije nadzornega sveta Save, d.d.;
 - nadzorni svet imenuje člane kadrovske komisije in sicer: Mirana Kraševca kot predsednika in Aleša Skoka ter Roka Ponikvarja kot člana kadrovske komisije nadzornega sveta;
 - nadzorni svet se seznani s Poročilom o poslovanju Save, d.d., in Poslovne skupine Sava v obdobju januar – junij 2012 (2. seja);
 - nadzorni svet se seznani s poročilom o uresničevanju prodajnega postopka dejavnosti Gumarstvo;
 - nadzorni svet se seznani s poročilom o uresničevanju strategije Poslovne skupine Sava. Nadzorni svet izraža podporo upravi pri realizaciji aktivnosti, ki so potrebne za doseganje ciljev, opredeljenih v strategiji;
 - nadzorni svet zadalži upravo, da ga seznani z dodatnimi ukrepi za organizacijsko in stroškovno racionalizacijo v Savi, d.d., pri čemer upošteva že uresničene strateške cilje, pa tudi aktivnosti prestrukturiranja Poslovne skupine Sava, ki so že v fazi realizacije. Predsednik uprave naj pripravi tudi predlog možnega organizacijskega in kadrovskega prestrukturiranja uprave Save, d.d.;
 - nadzorni svet se seznani s projekcijo poslovanja Poslovne skupine Sava po zaključeni prodaji dejavnosti Gumarstvo (3. seja);

- nadzorni svet soglaša s prodajo poslovnega deleža, ki predstavlja 100 odstotkov osnovnega kapitala v družbi Savatech, d.o.o., družbi Česka gumarenska společnost s.r.o.;
- nadzorni svet družbe Sava, d.d., se seznani s prodajo poslovnega deleža v nominalni vrednosti 1.800.000,00 EUR, kar predstavlja 60 odstotkov poslovnega deleža v družbi Savapro, d.o.o., ki preide v last kupca, tj. Česka gumarenska společnost s.r.o.;
- nadzorni svet se seznani s Poročilom o poslovanju Save, d.d., in Poslovne skupine Sava v obdobju januar - september 2012;
- nadzorni svet se seznani s stanjem solventnosti in likvidnosti. Upravo zadolži za izdelavo rednega trimesečnega poročila o likvidnosti in solventnosti družbe;
- nadzorni svet za člana revizijske komisije imenuje Romana Ambroža;
- nadzorni svet se seznani s Poslovnim načrtom Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za leto 2013. Nadzorni svet zadolžuje upravo Save, d.d., da po pripravi zaključnega računa za leto 2012, ko bodo dokončno znani vsi učinki aktivnosti poslovnega leta, pripravi osveženo verzijo poslovnega načrta ter z njo seznani nadzorni svet (4. seja);
- nadzorni svet zadolži upravo, da poda v pregled odvetniški pisarni Jadek & Pensa revizijo poslovanja družbe Sava Nova, d.o.o., Zagreb, kot sta jo pripravili Notranja revizija skupaj s Pravno pisarno Save, d.d. Uprava je dolžna o ugotovitvah odvetniške pisarne seznani revizijsko komisijo in nadzorni svet kot celoto;
- nadzorni svet z dnem 31.12.2012 na podlagi Sporazuma o razvezi pogodbe o zaposlitvi z mesta člana uprave Save, d.d., sporazumno odpokliče člana uprave Save, d.d., mag. Francija Strajnarja in predsednika nadzornega sveta pooblasti, da podpiše ta Sporazum.

Poročanje uprave

Komunikacija med upravo in nadzornim svetom je potekala ustrezno v skladu z doseženimi standardi poročanja in določenimi časovnicami. Poročanje uprave v poslovnem letu 2012, ki je bilo stalno, pošteno in odprto, je nadzornemu svetu omogočilo izvrševanje nadzorne funkcije. Uprava je nadzornemu svetu redno poročala o uresničevanju strategije prestrukturiranja Save do leta 2014. Poročila o poslovanju so bila pripravljena po posameznih dejavnostih z zbirnim pregledom vseh poslovnih učinkov. Gre za dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo, Turizem, Nepremičnine, Druge dejavnosti in Naložbene finance. S tem je bilo omogočeno sledenje pozitivnih in negativnih učinkov posameznih dejavnosti Poslovne skupine Sava.

Nadzornemu svetu je bil omogočen tudi pregled posameznih družb oziroma proizvodnih ter storitvenih programov znotraj posameznega področja. Prvenstveno se je interes nadzornega sveta dotikal strateških usmeritev, likvidnosti in solventnosti, poslovanja večjih družb ter konsolidiranih izkazov celotne Poslovne skupine Sava. Nadzorni svet je posebno pozornost namenjal dejavnosti Naložbene finance, ki deluje v okviru matične družbe skupine. V ospredju zanimanja nadzornega sveta pa je bilo tudi področje upravljanja s kadri, ki je še posebej pomembno v času izvajanja obsežnih strateških sprememb.

V svojih poročilih je uprava prikazovala in pojasnjevala vse najpomembnejše kategorije, ki vplivajo na poslovanje družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava, še zlasti pa sredstva in vire sredstev, prodajo, stroške, dodano vrednost in dobiček. Prav tako so bili periodičnim izkazom dodani primerjalni izkazi za preteklo leto in načrtovani izkazi za primerjalno obdobje. Na ta način je nadzorni svet lahko stalno sledil trende uspešnosti poslovanja glede na preteklost in glede na načrtovano poslovanje.

Poseben poudarek je bil dan področju zagotavljanja likvidnosti. Uprava je nadzorni svet sproti, ob rednem poročanju o uresničevanju strategije prestrukturiranja, seznanjala z najpomembnejšimi elementi te tematike ter ob tem četrtno predstavljala ločena poročila o likvidnosti in solventnosti.

Ocena poslovanja

Uvodna pojasnila

Zahtevno gospodarsko okolje je v letu 2012 vplivalo na uspešnost poslovanja tako družb Poslovne skupine Sava kot tudi na poslovno uspešnost bank, v katerih je Sava, d.d., udeležena z lastniškim deležem. V družbah dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo, ki so leto 2012 zadnjič zaključile v sestavi skupine Sava, se je operativna uspešnost še naprej izboljševala, v dejavnosti Turizem se je nadaljeval proces racionalizacije operativnega poslovanja, v dejavnosti Nepremičnine pa se je zaradi odprodaje vodilne družbe dejavnosti obseg poslovanja skrčil. V dejavnosti Naložbene finance so potekale aktivnosti za odprodajo premoženja in aktivnosti za prestrukturiranje virov financiranja. Že peto leto zapored pa so oslabitve finančnih naložb krojile poslovno uspešnost Save, d.d., in tudi Poslovne skupine Sava.

Prodaja družb dejavnosti Gumarstvo, ki je bila z izpolnitvijo odložitnih pogojev realizirana v mesecu januarju 2013, pa je tako bilančno izgubo kot tudi zadolženost družbe pri bančnem sektorju pomembno znižala.

Poslovna uspešnost Poslovne skupine Sava

Doseženi **prihodki od prodaje** družb Poslovne skupine Sava so v letu 2012 znašali 192,2 milijona evrov in so za 1 odstotek nižji od doseženih v predhodnem letu ter za 5 odstotkov zaostajajo za načrtovanimi prihodki od prodaje.

Družbe dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo so v letu 2012 na osnovi intenzivnega trženja dosegle prodajne prihodke v višini 120,2 milijona evrov, kar je za 2 odstotka več kot v enakem obdobju predhodnega leta in za 3 odstotke manj od poslovnega načrta. Prihodki od prodaje v dejavnosti Turizem so znašali 64,8 milijona evrov, kar je na nivoju prihodkov leta 2011, za načrtovanimi vrednostmi za to obdobje pa so zaostali za 3 odstotke. V družbah dejavnosti Nepremičnine je bila prodaja zaradi nadaljnjega upada kupne moči in zaostrene politike financiranja nepremičninskih projektov pričakovano nizka, prihodki drugih dejavnosti v višini 8,1 milijona evrov so bili višji od tistih v preteklem letu, načrtovane vrednosti prodaje pa niso bile dosežene.

V Poslovni skupini Sava je bila v letu 2012 dosežena **čista izguba** v višini 99,3 milijona evrov.

Na višino izkazane izgube so v največji meri vplivale nadaljnje **oslabitve finančnih naložb** v višini 85,4 milijona evrov, ki se v pretežni meri nanašajo na:

- oslabitev finančne naložbe v Gorenjsko banko, d.d., v višini 52,8 milijona evrov (na osnovi ocene vrednosti na 732 evrov na delnico), vstop Save, d.d., v naložbo v letu 1999;
- oslabitev finančne naložbe v Abanko Vipava, d.d., v višini 24,7 milijona evrov (na osnovi ocene vrednosti na 5,6 evra na delnico), vstop Save, d.d., v naložbo v letu 2007;
- oslabitev finančne naložbe v NFD Holding, d.d., v višini 0,8 milijona evrov (z uporabo borzne cene), vstop Save, d.d., v naložbo v letu 2009;
- oslabitev danih posojil družbi NFD Holding, d.d., v višini 2,6 milijona evrov (na osnovi preverjanja ustreznosti prejetih zavarovanj), vstop Save, d.d., v naložbo v letu 2010.

Bilančna vsota družb Poslovne skupine Sava je na dan 31. 12. 2012 znašala 480,9 milijona evrov in je bila za 130,3 milijona evrov nižja kot konec leta 2011. Znižanje bilančne vsote je v pretežni meri posledica oslabitev sredstev v skupni višini 85,4 milijona evrov ter odprodaje vodilne družbe dejavnosti Nepremičnine, Investicijskega podjetja, d.o.o., Ljubljana (prej Sava IP, d.o.o., Ljubljana), kjer je vrednost iz skupine Sava izločenih sredstev znašala 32,3 milijona evrov.

V **strukturi sredstev** so finančne naložbe predstavljale 33 odstotkov, nepremičnine, naprave in oprema 36 odstotkov, ostala sredstva (zaloge, poslovne terjatve, dana posojila, odložene terjatve za davek in drugo) pa 31 odstotkov.

Dolgoročna sredstva družb Poslovne skupine Sava so bila v 39 odstotkih financirana z dolgoročnimi viri, v 63 odstotkih pa s kratkoročnimi viri.

Kapital v višini 67,3 milijona evrov je predstavljal 14 odstotkov vseh virov sredstev, njegovo znižanje v primerjavi s koncem predhodnega leta pa je bilo v pretežni meri posledica dosežene izgube skupine v višini 99,3 milijona evrov.

Vrednost **skupnih prejetih dolgoročnih posojil in kratkoročnih finančnih obveznosti** družb Poslovne skupine Sava je na dan 31. 12. 2012 znašala 345,4 milijona evrov, kar je za 25,8 milijona evrov manj kot konec leta 2011.

Z izračunom razmerja med čisto izgubo in povprečnim stanjem kapitala je bila **donosnost** negativna in je znašala 59,7 odstotka.

Poslovna uspešnost Save, d.d.

Doseženi **prihodki od prodaje** Save, d.d., so znašali 3,1 milijona evrov, kar je bilo za 43 odstotkov manj kakor v predhodnem letu ter za 18 odstotkov nad načrtovanimi. V 81 odstotkih so predstavljali prodajo storitev Save, d.d., družbam v skupini.

Dosežena **čista izguba** Save, d.d., je v letu 2012 znašala 49,0 milijona evrov in je bila v pretežni meri posledica oslabitev finančnih naložb v višini 34,5 milijona evrov.

Bilančna izguba je na dan 31. 12. 2012 znašala 58,3 milijona evrov in je ostala nepokrita.

Bilančna vsota družbe Sava, d.d., je na dan 31. 12. 2012 znašala 348,3 milijona evrov in je bila za 61,7 milijona evrov oziroma za 15 odstotkov nižja kot konec leta 2011.

Največji, to je 85-odstotni delež v **strukturi sredstev**, so predstavljale dolgoročne finančne naložbe ter sredstva za prodajo. Opredmetena osnovna sredstva in naložbene nepremičnine so imele 4-odstotni delež, kratkoročne finančne naložbe 4-odstotni delež ter ostala sredstva 7-odstotni delež.

Kapital družbe Sava, d.d., v višini 37,7 milijona evrov je bil za 49,9 milijona evrov oziroma za 57 odstotkov nižji kakor konec predhodnega leta. V sestavi virov sredstev je predstavljal 10,8 odstotka.

Skupne finančne obveznosti Save, d.d., so dosegle vrednost 298,5 milijona evrov in so bile v primerjavi s koncem predhodnega leta znižane za 10,8 milijona evrov. Njihov delež v bilančni vsoti je bil 86-odstoten. Med skupnimi finančnimi obveznostmi je imela Sava, d.d., za 284,2 milijona evrov prejetih posojil izven Poslovne skupine Sava.

Donosnost kapitala Save, d.d., izračunana kot razmerje med čisto izgubo obračunskega leta in povprečnim stanjem kapitala je bila negativna in je znašala 56,2 odstotka.

Revizorjevo poročilo

Nadzorni svet se je seznanil z revizorjevim poročilom in ugotovil, da je za družbo Sava, d.d., izdano pritrjeno mnenje, za Poslovno skupino Sava pa mnenje s pridržki.

Revizor je svoja stališča v poročilu predstavil tudi nadzornemu svetu. Prav tako je sodeloval na sestanku revizijske komisije nadzornega sveta.

Na vprašanje nadzornega sveta v zvezi s pridržkom, ki se nanaša na razkrivanje ustavljenega poslovanja in naložb v pridružene družbe, je revizor podal pojasnilo, kot ga je navedel v izdanem pismu poslovodstvu.

Glede pridržka na razkritja ustavljenega poslovanja je bilo pojasnjeno, da neustrezno prikazovanje ohranjenega in ustavljenega poslovanja v izkazu poslovnega izida ne vpliva na vrednost postavk v bilanci stanja, niti ne na skupen poslovni izid skupine.

Glede pridržka na razkritja podatkov o poslovanju pridruženih družb je bilo pojasnjeno, da glede na to, da so naložbe v pridružene družbe vrednotene glede na njihovo nadomestljivo vrednost, ki je bistveno nižja od njihove zadnje objavljene knjigovodske vrednosti delnic pridruženih družb, je njihova vrednost v računovodskih izkazih Poslovne skupine Sava ustrezna, prav tako pa tudi celoten kapital Poslovne skupine Sava.

Glede poudarjenih zadev, ki se nanašajo na tveganje v povezavi z delujočim podjetjem, je revizor pojasnil, da so v zvezi z njim v letnem poročilu tveganja ustrezno predstavljena in razkrita.

Nadzorni svet ugotavlja, da ima revizorsko poročilo vsebine, predpisane v drugem odstavku 57. člena ZGD-1. Revizor je potrdil, da sta računovodski poročili pripravljeni skladno s Slovenskimi računovodskimi standardi, računovodskimi usmeritvami družbe in ob uporabi ustreznih določb Mednarodnih računovodskih standardov.

Pripombe nadzornega sveta k letnemu poročilu za leto 2012 in konsolidiranemu letnemu poročilu za leto 2012

Nadzorni svet nima pripomb k letnemu poročilu za leto 2012 in konsolidiranemu letnemu poročilu za 2012, ki bi ga zadrževali pri sprejemu njegove odločitve glede potrditve letnega poročila in konsolidiranega letnega poročila.

Ocena dela uprave

Nadzorni svet je ocenil tudi delo uprave družbe Sava, d.d., v letu 2012, ki je bilo zaradi potreb po odpravi negativnih učinkov finančno - gospodarske krize prejšnjih let in nadaljnjih zaostrenih razmer v ekonomskem okolju, izjemno zahtevno.

Leto 2012 je bilo prvo polno leto po nastopu mandata uprave konec lanskega četrtertletja, hkrati pa tudi prvo celo leto uresničevanja strategije poslovno-finančnega prestrukturiranja Save do leta 2014, sprejete septembra 2011.

Po dosledni uresnitvi strateških ciljev prve, pripravljane faze prestrukturiranja do konca leta 2011, je uprava uspešno uresničila tudi vse ključne zaveze naslednje faze strategije prestrukturiranja, začrtane za leto 2012, in to v nekaterih delih še pred načrtanimi roki.

Med najpomembnejšimi dosežki uprave minulega poslovnega leta izpostavljam: vzdrževanje tekoče likvidnosti in solventnosti družbe ter nadaljnji uspešni dogovori z bankami upnicami o odlogu plačevanja kreditnih obveznosti skupine; nadaljnja reorganizacija

in konsolidacija poslovanja tako Save, d.d., kot dejavnosti Turizem, kar se odraža v občutnem povečanju operativnega dobička, in ne nazadnje, učinkovitost izvajanja programa dezinvestiranja (odprodaja celotne dejavnosti Gumarstvo, odprodaja ključnega dela dejavnosti Nepremičnine in odprodaja nekaterih drugih finančnih naložb).

Dobičkonosna odprodaja dejavnosti Gumarstvo je bila največja tuja neposredna naložba v slovensko gospodarstvo v letu 2012, ob tem pa je uprava tudi tej, doslej Savini tradicionalni dejavnosti, zagotovila primerne strateškega partnerja, ki ji bo omogočil hitrejši razvoj.

Izvedba dezinvestiranja je - ob rednem odplačevanju obresti, ki so znašale preko 20 milijonov evrov na letni ravni - v začetku letošnjega leta omogočila znižanje zadolženosti Poslovne skupine Sava za okrog 100 milijonov evrov, kar je izjemen dosežek, gledano ne le na ravni slovenskega gospodarstva, ampak tudi širše.

Družba Sava, d.d., in posledično Poslovna skupina Sava sta leto 2012 še vedno zaključili z visoko izgubo, ki je sicer nižja glede na leto poprej, ob tem pa je dejstvo, da je bila odprodaja dejavnosti Gumarstvo zaključena 8. 1. 2013 in dosežen dobiček v višini 23,5 milijona evrov ter drugi učinki izvedene transakcije v 2012 še niso pripoznani.

V minulem poslovnem letu so kljub nadaljnjem izboljševanju operativnega poslovanja in dobičkonosnem poslovanju odvisnih družb Save, d.d., tako daleč največji vpliv na dosežen rezultat imele dodatne oslabitve finančnih naložb, kar se nanaša zlasti na bančni sektor, hkrati pa tudi neizplačilo načrtovanih bančnih dividend, sprememba davčne zakonodaje in zamik zaključka dela odprodaj premoženja Save, d.d., v januar 2013.

Učinki že izvedenih sprememb v načinu vodenja, organiziranosti, sestavi portfelja naložb Save, d.d., ter drugih strateških premikov za doseganje vzdržne ravni zadolženosti, obnovitev dobičkonosnosti in ustvarjanje dolgoročne vrednosti za delničarje družbe se že odražajo v rezultatih poslovanja leta 2012 in bodo v še večji meri vidni iz računovodskih izkazov Save prvega četrtertletja oziroma celotnega letošnjega ter prihodnjega poslovnega leta.

Najpomembnejši strateški cilj leta 2013 ostaja nadgradnja dogovora z bankami za dolgoročnejšo obliko rokovne uskladitve finančnih obveznosti z bankami upnicami (kar bo omogočilo tudi nadaljnje izvajanje strategije), nadaljevanje aktivnosti za prestrukturiranje bančnega dela naložb Save d.d., in koriščenje sinergij v večjem obsegu za izboljševanje poslovanja dejavnosti Turizem, ki je v letu 2012 že dosegla pomemben preskok, vendar pričakovanj v celoti ni uresničila.

Uprava Save, d.d., je zagotavljala finančno stabilnost poslovanja in druge pogoje za dolgoročen razvoj ter vsestransko uspešno vodila družbo in celotno Poslovno skupino Sava.

Pri vseh ključnih odločitvah v povezavi z odprodajo delov skupine ali notranjimi reorganizacijami, ki so vključevale tudi zniževanje zaposlenih, je uprava ves čas aktivno sodelovala z delavskimi predstavništvi.

Ob zasledovanju ekonomskih ciljev odprodaj, izvajanju notranje stroškovne racionalizacije in doseženih občutno nižjih stroškov dela je uprava pomembno prispevala k ohranjanju motivacije in zavzetosti zaposlenih, hkrati pa zagotavljala različne možnosti za pre zaposlovanje kadrovskih presežkov, kar ni zanemarljivo tudi v luči naraščajoče brezposelnosti in zaostrovanja splošne socialne situacije v Sloveniji.

Uprava je tudi v tem poslovnem letu veliko pozornost namenila analizi prihodnjih priložnosti in nevarnosti, še zlasti pa tveganjem na finančnih trgih, čemur se je odzivno prilagajala s pripravo ter izpeljavo različnih scenarijev in dodatnimi ukrepi za uresničevanje začrtanih ciljev strategije prestrukturiranja.

Angažiranost in učinkovitost delovanja članov uprave za doseganje ciljev leta 2012 in dolgoročnejših strateških ciljev za ponovno rast in razvoj prenovljene Save je bila ustrezna, za kar jim nadzorni svet izreka priznanje in podpora.

Na osnovi vsega navedenega nadzorni svet predlaga skupščini delničarjev, da upravi Save, d.d., podeli razrešnico za njeno delo v letu 2012.

Potrditev letnega poročila za leto 2012 in konsolidiranega letnega poročila za leto 2012

Nadzorni svet potrjuje letno poročilo Save, d.d., za leto 2012 in konsolidirano letno poročilo Poslovne skupine Sava za leto 2012.

Nadzorni svet je v skladu s tretjim odstavkom 282. člena ZGD-1 letni poročili za leto 2012 na svoji 6. seji, dne 27. 3. 2013 potrdil in s tem sprejel v odprtem roku, t.j. pred iztekom enega meseca, šteto od dneva predložitve letnih poročil za leto 2012 nadzornemu svetu.

Aleš Skok
predsednik nadzornega sveta Save, d.d.

V Ljubljani, 27. marca 2013

Dobro organiziran in učinkovit sistem vodenja in upravljanja podpira udejanjanje poslovnih ciljev Save. V letu 2012 so bili imenovani člani nove sestave nadzornega sveta. Znižanje štiričlanske na tričlansko upravo prinaša prihranke pri stroških vodenja družbe. Direkcija za upravljanje Poslovne skupine Sava bo tudi v prihodnje prispevala k nadaljnjemu izboljšanju kakovosti in učinkovitosti korporativnega upravljanja Save, d. d.

Dvotirni sistem vodenja in upravljanja v družbah Poslovne skupine Sava

Vodenje in upravljanje v Poslovni skupini Sava razumeemo kot sistem, ki zagotavlja primerno delovanje njenih organov za zagotavljanje trajne konkurenčne prednosti poslovanja vseh družb v skupini.

Upravljanje Save, d. d., poteka po dvotirnem sistemu; družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet. Na enak način poteka tudi upravljanje v družbah Sava Turizem d. d., in Energetika Črnomelj, d. o. o.

Sava, d. d., stremi k poenostavljenim in standardiziranim procesom upravljanja družb v skupini. Upravljanje temelji na skupščinskem odločanju, nadzoru poslovnih procesov in učinkovitem vodenju podjetij. Nobena od družb Poslovne skupine Sava nima enotirnega sistema vodenja in upravljanja.

Vodenje in upravljanje družbe Sava, d. d., in njenih odvisnih družb temelji na zakonskih določilih, pravilih Ljubljanske borze, notranjih organizacijskih predpisih in pravilnikih ter ob upoštevanju in prenašanju uveljavljene dobre poslovne prakse.

Skupščina delničarjev Save, d. d.

Delničarji Save, d. d., svoje pravice o zadevah družbe uresničujejo prek skupščine delničarjev. Sklicevanje skupščine in druge zadeve, ki so pomembne za njeno izvedbo, so urejene s statutom družbe in z zakonodajo.

8.

Sistem vodenja in upravljanja

Skupščino delničarjev skliče uprava Save, d. d., praviloma enkrat na leto. Udeležijo se je lahko vsi delničarji oziroma njihovi pooblaščenca ali zastopniki, ki pravočasno pisno najavijo svojo udeležbo. Sklic skupščine je objavljen najmanj 30 dni pred zasedanjem, in to v časniku Finance, v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, d. d., – SEOnet in na spletnih straneh družbe, www.sava.si.

Na spletni strani družbe je dostopno tudi celotno gradivo s predlogi sklepov.

Uprava Save, d. d., je sklicala 18. redno skupščino za 24. maj 2012. Skupščine so se lahko udeležili imetniki delnic, ki so bili kot lastniki delnic vpisani v delniški knjigi KDD Centralno klirinško depotne družbe, d. d., na dan 21. maj 2012.

Na skupščini je bilo prisotnih 44,36 odstotka vsega kapitala družbe in 64,57 odstotka od vseh delnic z glasovalno pravico (890.357 delnic). Delež glasovalnih pravic prvih petih največjih delničarjev je znašal 61,37 odstotka (546.447 delnic) prisotnega kapitala, in sicer: Finetol, d. d., 16,24 odstotka (144.597 delnic), Merkur, d. d., 15,15 odstotka (134.923 delnic), PSL storitve, d.d., 12,16 odstotka (108.310 delnic), NFD 1, delniški podsklad, 11,42 odstotka (101.702 delnic) in NFD Holding, d.d., 9,76 odstotka (86.915 delnic).

Delničarji so na skupščini izvolili organe skupščine, se seznanili z revidiranimi letnima poročiloma, pisnim poročilom nadzornega sveta in z informacijo o bilančni izgubi ter sprejeli sklepa za podelitev razrešnice upravi in nadzornemu svetu družbe. Za revizorja letnih računovodskih izkazov za leto 2012 so imenovali družbo Deloitte revizija, d. o. o., Ljubljana.

Ob izteku mandata štirih od šestih članov nadzornega sveta – predstavnikov delničarjev so na predlog enega izmed delničarjev izvolili nove člane nadzornega sveta in sicer: Romana Ambroža, Mirana Kraševca, Roka Ponikvarja in mag. Tomaža Peršeta. Skupščina se je seznanila tudi z novimi člani nadzornega sveta, ki jih je ob preteku mandata prejšnjih članov imenoval svet delavcev in sicer: Aleša Aberška, Lučko Pogačnik in Gregorja Rovanska. Vsi člani nadzornega sveta so bili izvoljeni za štiriletno mandatno obdobje, od 29.6.2012 dalje.

Predsednik uprave Save, d.d., mag. Matej Narat, je na skupščini poleg rezultatov poslovanja Save delničarjem predstavil tudi uresničevanje strategije prestrukturiranja Save.

Nadzorni svet Save, d. d.

Skladno s statutom delniške družbe Sava, d.d., nadzorni svet družbe sestavlja devet članov. Šest članov izvoli skupščina delničarjev, tri člane pa imenuje svet delavcev skladno z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju.

Člani nadzornega sveta so izvoljeni za štiri leta z možnostjo vnovične izvolitve. Mandat sedanjim članom nadzornega sveta se izteče 28. 6. 2016, razen dvema članoma, mag. Robertu Ličnu in Alešu Skoku, ki sta bila izvoljena na predhodni skupščini v letu 2011. Njun mandat traja do 9. 6. 2015. Od odstopa predstavnika delničarjev, mag. Tomaža Peršeta z dnem 18.10.2012 zaradi imenovanja na novo funkcijo, je nadzorni svet Save, d.d., deloval v osemčlanski sestavi.

Način dela, sklicevanje sej in druge zadeve, ki so pomembne za delo nadzornega sveta družbe Sava, d. d., so določeni v statutu družbe in Poslovniku o delu nadzornega sveta.

Nadzorni svet se mora skladno z zakonom in poslovníkom nadzornega sveta sestati najmanj enkrat na

četrtletje. V letu 2012 se je sestel na šestih rednih sejah (dve v prejšnji in štiri v novi sestavi nadzornega sveta). Obravnaval in odločal je o številnih pomembnih zadevah, ki so predstavljene v Poročilu nadzornega sveta.

Razen ene odsotnosti zaradi bolezni enega od članov so bili na sejah vselej navzoči vsi člani, kar kaže na izjemno zavzetost in skrbnost članov nadzornega sveta Save, d. d., pri opravljanju svoje funkcije. Prav vsi člani so s svojim konstruktivnim sodelovanjem v razpravah in pri odločanju pomembno prispevali k uspešnosti in učinkovitosti delovanja nadzornega sveta.

Zaradi nastopa mandata nove sestave je nadzorni svet družbe Sava, d.d., na svoji ustanovni seji dne 10.7.2012 izmed članov nadzornega sveta imenoval Aleša Skoka za predsednika in Mirana Kraševca za namestnika predsednika nadzornega sveta družbe Sava, d.d. Nadzorni svet Save, d.d., je imenoval tudi člane revizijske in kadrovske komisije nadzornega sveta družbe Sava, d.d. Revizijska komisija ima skladno z zakonom tudi zunanjega neodvisnega člana, Janka Gedriha. Po odstopu s funkcije člana revizijske komisije mag. Tomaža Peršeta je bil za člana te komisije imenovan Roman Ambrož.

Revizijska komisija se je v letu 2012 sestala petkrat (od tega trikrat v prejšnji in dvakrat v sedanji sestavi nadzornega sveta). Kadrovska komisija se je prav tako sestala petkrat. Komisiji sta o svojem delu redno poročali na sejah nadzornega sveta.

Več o delovanju nadzornega sveta in obeh komisij je zapisano v Poročilu nadzornega sveta.

Uprava Save, d. d.

Družbo Sava, d. d., je v letu 2012 vodila štiričlanska uprava, ki jo je imenoval nadzorni svet. Člani uprave so bili imenovani za petletni mandat od 31.3.2011 dalje z možnostjo vnovičnega imenovanja. Član uprave mag. Franci Strajnar je družbo vodil do 31.12.2012, ko je bil sporazumno odpoklican s funkcije člana uprave. Nadzorni svet je sprejel sklep na osnovi podanega predloga uprave v sklopu izvajanja ukrepov za nadaljnjo reorganizacijo in racionalizacijo poslovanja družbe. Sedanja uprava družbe je tričlanska in jo sestavljajo: mag. Matej Narat, predsednik uprave in Andrej Andoljšek ter Miha Resman kot člana uprave.

Uprava vodi Savo, d. d., s sklepanjem poslov v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost. Število članov uprave in njihova delovna področja ter pooblastila so določena s sklepom nadzornega sveta in so sestavni del poslovnika uprave. Družbo zastopata dva člana uprave skupaj.

S sklepom uprave februarja 2012 je bila opuščena funkcije prokure, ki jo je do tedaj opravljal Miran Hudec.

Uprava je v letu 2012 poročala nadzornemu svetu redno, razumljivo in pravočasno glede vseh pomembnejših vprašanj poslovanja družbe in celotne Poslovne skupine Sava ter se z njim usklajevala glede korporativne strategije in uresničevanja tveganj. Tako kot člani prejšnje sestave nadzornega sveta, ki so soglasno podprli izvajanje strategije prestrukturiranja ob njeni obravnavi na seji 27.9.2011, so tudi člani nove sestave nadzornega sveta na svoji 2. seji 30.8.2012 izrazili polno podporo njenemu nadaljnjemu izvajanju.

Za nekatere odločitve oziroma za določene transakcije mora uprava pridobiti soglasje nadzornega sveta. Med take primere sodi nakup, prodaja ali obremenitev lastniških deležev nad vrednostjo 20 odstotkov osnovnega kapitala Save, d. d.

Direkcija za upravljanje Poslovne skupine Sava

Direkcija za upravljanje Poslovne skupine Sava je začela delovati 1. oktobra 2011. Vodi jo direktor Direkcije in pomočnik uprave Save, d.d., Milan Marinič. Njen cilj je zagotavljati kakovosten in učinkovit sistem korporativnega upravljanja ter strateškega nadzora, s tem pa zagotoviti pogoje za večjo uspešnost in hitrejši razvoj Poslovne skupine Sava.

Direkcija za upravljanje Poslovne skupine Sava v svoje delovanje vključuje vse strokovne službe Save, d. d. (Podrobnejša predstavitev je na voljo v poglavju 3. Organiziranost Poslovne skupine Sava.)

Direkcija za upravljanje Poslovne skupine Sava zagotavlja:

- pripravo predlogov in usmeritev za upravljanje odvisnih in pridruženih družb ter drugih kapitalskih naložb za odločanje na sejah uprave Save, d. d.;
- strokovno podporo pri spremljanju in usmerjanju dela nadzornih ter drugih organov posameznih družb skupine;
- spremljanje in nadzor izvajanja sprejetih usmeritev.

Med ključna področja dela Direkcije za zagotavljanje učinkovitega korporativnega upravljanja in strateškega nadzora Poslovne skupine Sava sodijo:

- razvoj in zagotavljanje nadzora nad izvajanjem »Politike upravljanja in nadzora Poslovne skupine Sava ter kapitalskih naložb družbe Sava, d. d.«;
- vzpostavitev in nadgrajevanje centralnega elektronskega sistema politik ter druge notranje zakonodaje, ki velja na ravni celotne Poslovne skupine Sava;
- sodelovanje pri varovanju zakonitosti in skladnosti poslovanja družb Poslovne skupine Sava z zunanjo in notranjo zakonodajo ter pravili;
- sodelovanje pri pripravi predloga strategije razvoja Poslovne skupine Sava ter spremljanje njenega izvajanja;
- sodelovanje pri pripravi strategije in politike kapitalskih vlaganj doma in v tujini ter spremljanje njunega izvajanja;
- korporativno upravljanje in strateški nadzor ter spremljanje poslovanja družb Poslovne skupine Sava;
- sodelovanje pri upravljanju finančnih naložb družbe Sava, d. d.;
- sodelovanje pri aktivnostih prevzemov in ustanavljanj novih družb ter njihovo vključevanje v Poslovno skupino Sava;
- sodelovanje pri aktivnostih dezinvestiranja naložb Save, d. d.;
- usmerjanje in koordiniranje izvajanja aktivnosti strokovnih služb v skladu s sistemom vodenja in upravljanja v Poslovni skupini Sava.

Direkcija organizira tudi redne, tedenske seje uprave in mesečne kolegije uprave z vodstvi strokovnih služb Save, d.d., in poslovne konference Poslovne skupine Sava ter druga srečanja za potrebe uprave Save, d. d.

Poslovna konferenca Poslovne skupine Sava poteka praviloma enkrat letno, v decembru, in je namenjena obravnavi poslovnega načrta za naslednje poslovno leto. Na poslovni konferenci decembra 2012 je sodelovalo okrog 50 sodelavcev družb prenovljene Save, aktivno pa sta k obravnavi razvojnih usmeritev podala svoj prispevek tudi predsednik uprave pridružene družbe Gorenjska banka, d.d., in predsednik nadzornega sveta Save, d.d.

Upravljanje odvisnih in pridruženih družb Poslovne skupine Sava ter drugih kapitalskih naložb Save, d.d.

Sava, d. d., svojo upravljaljsko vlogo uresničuje prek nadzornih organov, upravnih odborov ter različnih komisij na sledeče načine:

- v odvisnih družbah uprava svojo lastniško upravljaljsko vlogo uresničuje s sprejemanjem odločitev edinega družbenika (v funkciji skupščine d. o. o.) ter z zagotavljanjem usmeritev za delovanje članov nadzornih svetov;
- v pridruženih družbah uprava zagotavlja strokovno svetovalno pomoč članom nadzornih svetov v teh družbah, ki so zaposleni v Poslovni skupini Sava, z namenom kakovostnejšega oblikovanja stališč v zvezi z vsebino gradiv, uvrščenih na dnevni red posameznih sej nadzornih svetov;
- v drugih družbah, v katerih ima Sava svoj lastniški delež in ki nimajo statusa odvisne ali pridružene družbe, uprava Save, d. d., pred sejami skupščin teh družb imenuje pooblaščenca za udeležbo na skupščini in pred sejami nadzornih svetov teh družb zagotavlja strokovno svetovalno pomoč članom nadzornih svetov, ki so zaposleni v Poslovni skupini Sava.

Za pripravo strokovnih osnov za odločanje uprave v povezavi z uresničevanjem upravljaljske vloge Save, d. d., je zadolžena Direkcija, ki v ta namen koordinira tudi aktivnosti strokovnih služb.

Uprava Save, d. d., redno na svojih tedenskih sejah spremlja upravljanje odvisnih in pridruženih družb Poslovne skupine Sava ter drugih kapitalskih naložb Save, d. d.

Uprava Save, d. d., v organe upravljanja in nadzora družb Poslovne skupine Sava imenuje člane vodstvene strukture Save, d. d., s primernimi izkušnjami o dejavnosti posamezne družbe.

Notranja revizija

Poslanstvo notranje revizije v Poslovni skupini Sava je presoja in ovrednotenje upravljaljskih, izvajalskih in informacijskih procesov s ciljem zagotavljanja ustreznega obvladovanja tveganj.

Notranja revizija je za svoje delo odgovorna neposredno upravi Save, d. d. Organizacijska neodvisnost dejavnosti notranje revizije in njena strokovnost omogočata, da se vpliv notranje revizije uveljavlja v vseh družbah Poslovne skupine Sava in na vseh področjih poslovanja. Notranji revizorji nenehno izpopolnjujejo svoja znanja in izgrajujejo metodologijo revidiranja v skladu z mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju.

Notranji revizorji pri izboru projektov za letni načrt notranjerevizijske dejavnosti izhajajo iz strateških usmeritev Poslovne skupine Sava in upoštevajo tveganja, ki lahko vplivajo na doseganje strateških ciljev. S celovitim pogledom na delovanje Poslovne skupine Sava ocenjujejo vpliv tveganj na poslovanje in verjetnost, da se ta tveganja uresničijo. Na osnovi te ocene izberejo prednostna področja, ki jih bodo obravnavali in določijo cilje, ki bodo doseženi z revizijskimi pregledi. Letni načrt notranje revizije potrdi uprava, z njim pa se seznani tudi revizijska komisija nadzornega sveta.

V letu 2012 so bili opravljeni revizijski pregledi, usmerjeni predvsem na področje obvladovanja tveganj v povezavi z nekaterimi poslovnimi funkcijami, procesi in spremljanjem uspešnosti ter učinkovitosti poslovanja družb.

V letu 2013 bo delovanje notranje revizije usmerjeno na področje obvladovanja tveganj ključnih poslovnih funkcij in procesov v družbah Poslovne skupine Sava.

Zunanja revizija

Za revizijo računovodskih izkazov delniške družbe Sava in večine njenih odvisnih družb je bila izbrana revizijska hiša Deloitte revizija, d. o. o.

Imenovanje revizorja vsako leto potrdi skupščina delničarjev Save, d. d. Pri izdelavi predloga družba upošteva priporočila Kodeksa upravljanja javnih delniških družb o zamenjavi odgovornega revizorja oziroma ključnega revizijskega partnerja iste revizijske družbe vsaj enkrat na vsakih pet let.

Posli Save, d. d., z revizijsko hišo Deloitte revizija, d. o. o., so predstavljeni v računovodskem delu tega letnega poročila v okviru pojasnil k računovodskim izkazom družbe in skupine.

Sistem notranjih kontrol in upravljanja tveganj v zvezi z računovodskim poročanjem

Za delovanje sistema notranjih kontrol in nadzor njegove učinkovitosti je odgovorna uprava Save, d. d. Namen sistema notranjih kontrol Poslovne skupine Sava je ob primernih stroških zagotavljati utemeljeno jamstvo, da je premoženje družb oziroma skupine varovano in so poslovni dogodki pravilno izvajani ter zabeleženi.

Obstoječa struktura sistema notranjih kontrol med drugim vključuje vzpostavljene politike in postopke, funkcijo opravljanja notranje revizije in izbor ter usposabljanje kompetentnih strokovnjakov.

V Poslovni skupini Sava veljajo enotne računovodske politike, zapisane v pravilnikih o računovodstvu družb. Pravilniki konkretno opredeljujejo zadolžitve in odgovornosti za posamezne računovodske aktivnosti, njihovo spremljanje in nadzor. S tem dosegamo enoten pristop k evidentiranju poslovnih dogodkov, standardizacijo postopkov in poglobljeno strokovnost zaposlenih.

Uporaba enotnega osrednjega menedžerskega informacijskega sistema podpira sistem mesečnega spremljanja in notranjega računovodskega poročanja o poslovanju, s katerim je seznanjen tudi nadzorni svet.

Glede na hitro spreminjajoče in negotovo poslovno okolje s četrletnim napovedovanjem poslovanja preverjamo uresničevanje letnega načrta in omogočamo pravočasen odziv na morebitna odstopanja ali spremembe.

Transparentnost poslovanja in komuniciranje

Komuniciranje je pomembna sestavina sistema vodenja in upravljanja Save, d. d. Soustvarja zaupanje deležnikov v naše poslovanje, izdelke in storitve ter s tem vpliva na poslovni uspeh Poslovne skupine Sava.

Strokovno podporo pri upravljanju povezane celote komuniciranja družb Poslovne skupine Sava o najpomembnejših vidikih njenega delovanja zagotavlja Korporativno komuniciranje. Pri tem tesno sodeluje z upravo, drugimi strokovnimi službami in vodstvi odvisnih družb.

Cilj Save, d. d., je vzpostavljanje dialoga in zagotavljanje kakovostnega obveščanja delničarjev ter drugih deležnikov, ki presega minimalne zahteve obveščanja delničarjev, določene z zakoni in s pravili Ljubljanske borze. S tem soustvarjamo pregleden in odprt sistem upravljanja in vodenja družbe.

Postopke in odgovornosti pri zunanjem poročanju določa Pravilnik o poročanju Save, d. d., kot javne delniške družbe.

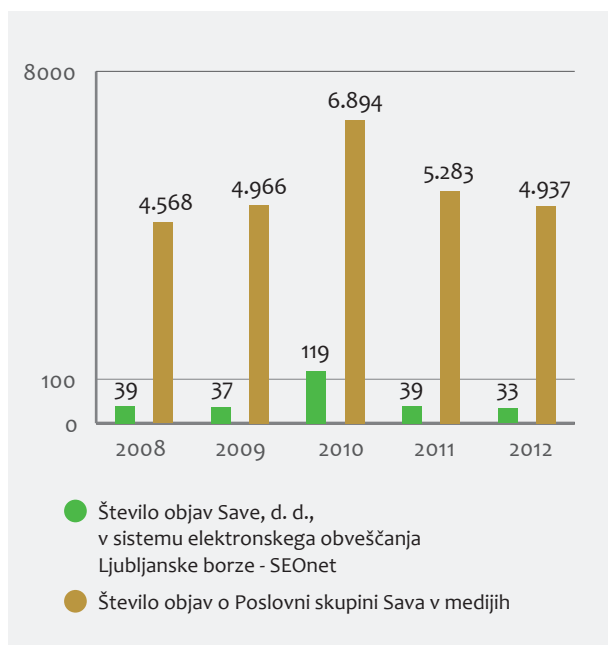
Področje varovanja poslovne skrivnosti in postopkov v zvezi z ravnanjem z nadzorovanimi informacijami je usklajeno z zahtevami Kodeksa javnih delniških družb. Urejata ga Pravilnik o določanju in varstvu poslovne skrivnosti in Pravilnik o notranjih informacijah.

Objave na SEOnet-u in v medijih

Informacije o poslovanju Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d. d., ter o vseh pomembnejših sklepih nadzornega sveta objavljamo v borzno-informacijskem sistemu SEOnet, na spletni strani www.sava.si in v primerih določenih v statutu, tudi v časniku Finance.

Sava, d. d., ažurno zagotavlja objavljane vseh informacij, ki bi utegnile vplivati na poslovne odločitve vlagateljev ali zainteresirane javnosti ter redno komunicira z mediji.

Gibanje števila javnih objav v sistemu SEOnet in medijska odmevnost v obdobju od 2008 do 2012

V letu 2012 je Sava, d. d., na SEOnet-u objavila 33 javnih objav, število medijskih objav Poslovne skupine Sava pa je doseglo 4.937 objav. Med pomembnejšimi temi, ki so komunikacijsko oblikovale to poslovno leto so bile: rezultati poslovanja, skupščina in imenovanje novih članov nadzornega sveta, odprodaja dejavnosti Gumarstvo in Nepremičnine ter objave o bančnem delu finančnih naložb Sava, d. d., zlasti v povezavi z dokapitalizacijo Abanke Vipra, d. d.

Velik pomen namenjam o kakovostni pripravi poročil o poslovanju. Na spletni strani www.sava.si omogočamo dostop do vseh javnih objav, finančnega koledarja, informacij o organiziranem zbiranju pooblastil, osebah za stike ter do drugih informacij. Delničarjem in analitikom omogočamo prejemanje sporočil družbe in smo na voljo za njihova vprašanja. Posebno pozornost namenjam o potencialnim vlagateljem; s tem namenom prirejam o tudi predstavitvene sestanke oziroma srečanja.

Sistem vodenja in upravljanja Sava, d. d., zagotavlja usmerjanje in omogoča nadzor nad družbo in njenimi odvisnimi družbami. Določa razdelitev pravic in odgovornosti med organi upravljanja; postavlja pravila in postopke za odločanje glede korporativnih zadev družbe; zagotavlja okvir za postavljanje, doseganje in spremljanje uresničevanja poslovnih ciljev ter uveljavlja vrednote, načela in standarde poštenega ter odgovornega odločanja in ravnanja v vseh vidikih našega poslovanja.

Sistem vodenja in upravljanja je sredstvo za doseganje dolgoročnih strateških ciljev Sava in način, s katerim uprava in nadzorni svet Sava, d. d., izvajata odgovornost do delničarjev in drugih deležnikov družbe. Vizija in cilj Sava, d. d., ter njenih odvisnih družb so uvajanje sodobnih načel vodenja in upravljanja ter kar najpopolnejša skladnost z naprednimi domačimi in tujimi praksami.

Izjava o upravljanju družbe

I. Pojasnila v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah

Družba Sava, d. d., na osnovi 5. odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah, ki določa minimalne vsebine izjave o upravljanju, podaja naslednja pojasnila:

1. Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja.

Sistem notranjih kontrol in upravljanja tveganj v zvezi z računovodskim poročanjem Sava, d. d., zajema politike in postopke, ki omogočajo pravočasno, resnično in pošteno poročanje o finančnem stanju, gibanju sredstev in obveznosti ter poslovnem izidu Sava, d. d., in Poslovne skupine Sava. Sistem notranjih kontrol je celoviteje predstavljen v letnem poročilu Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d. d., za leto 2012 – v poglavju: Sistem vodenja in upravljanja.

2. Pomembno neposredno in posredno lastništvo vrednostnih papirjev družbe v smislu doseganja kvalificiranega deleža, kot ga določa zakon, ki ureja prevzeme.

Podatke o doseganju kvalificiranega deleža, kakršnega določa Zakon o prevzemih, sproti objavljamo v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze in posredujemo Agenciji za trg vrednostnih papirjev. Imetniki kvalificiranih deležev, ki jih določa Zakon o prevzemih družbe Sava, d. d., so na dan 31. 12. 2012: Kapitalska družba, d. d., Ljubljana (kvalificiran delež: 18,7 odstotka oziroma 375.542 delnic); Slovenska odškodninska družba, d. d., Ljubljana (11,1 odstotka oziroma 222.029 delnic); Finetol, d. d. – v stečaju, Škofja vas (7,2 odstotka oziroma 144.334 delnic); Merkur, d. d., Kranj (6,7 odstotka oziroma 134.923 delnic); NFD 1, delniški podsklad, Ljubljana (5,1 odstotka oziroma 101.702 delnic).

3. *Pojasnila o vsakem imetniku vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo posebne kontrolne pravice.*

Posamični delničarji Sava, d. d., nimajo posebnih kontrolnih pravic na podlagi lastništva Savinih delnic.

4. *Pojasnila o vseh omejitvah glasovalnih pravic.*

Delničarji družbe Sava, d. d., nimajo omejitev za izvajanje glasovalnih pravic.

5. *Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora in spremembah statuta.*

Pravila družbe ne urejajo posebej imenovanja ter zamenjave članov organov vodenja ali nadzora ter spremembe statuta. V celoti uporabljamo veljavno zakonodajo.

6. *Pooblastila članov posloводства, zlasti pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic.*

Družba Sava, d. d., v letu 2012 ni imela pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic.

7. *Delovanje skupščine družbe in njene ključne pristojnosti.*

Skupščina delničarjev se je v letu 2012 sestala enkrat. Pristojnosti skupščine in pravice delničarjev so navedene v zakonu in se uveljavljajo na način, kakršnega določata poslovnik skupščine in predsedujoči skupščine. Potek glasovanja na skupščini delniške družbe Sava je podrobneje pojasnjen v letnem poročilu Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d. d., za leto 2012, in sicer v poglavju: Sistem vodenja in upravljanja.

8. *Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij.*

Celovita predstavitev organov vodenja in nadzora ter njihovih komisij je opisana v letnem poročilu Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d. d., za leto 2012 – v poglavjih: Organi vodenja in upravljanja; Poročilo nadzornega sveta; Sistem vodenja in upravljanja.

II. Izjava o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

Družba Sava, d. d., v nadaljevanju podaja Izjavo o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb (v nadaljevanju Kodeks).

Izjava o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb se nanaša na obdobje med izdajama prejšnje in te izjave, to je na obdobje od 16. 2. 2012 do 20. 2. 2013. Izjava je sestavni del letnega poročila za leto 2012, kjer je na voljo celovitejša predstavitev sistema vodenja in upravljanja Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d. d.

Sava, d. d., je v navedenem obdobju sledila določbam Kodeksa v zadnji različici, ki je bila sprejeta 8. 12. 2009. Celotna vsebina Kodeksa v slovenskem in angleškem jeziku je dostopna na spletnih straneh Ljubljanske borze (www.ljse.si) kakor tudi na spletnih straneh družbe Sava, d. d. (www.sava.si).

Uprava in nadzorni svet družbe izjavljata, da delniška družba Sava, d. d., spoštuje določila Kodeksa upravljanja javnih delniških družb – razen naslednjih odstopanj, za katera podajata pojasnila, kot sledi:

Točka 5.6: Kadar je predlagatelj sklepov nadzorni svet, člane nadzornega sveta skupščina delničarjev voli posamično.

Na 18. skupščini delničarjev je skupščina vse štiri nove člane nadzornega sveta – predstavnike delničarjev izvolila hkrati. Takšen je bil predlog enega od delničarjev, ki ga je podprla predpisana večina delničarjev. Skupščina je o tem predlogu glasovala pred predlogom, ki sta ga predlagala uprava in nadzorni svet.

Točka 8: Nadzorni svet skrbi za nadzor družbe tekom celotnega poslovnega leta, aktivno sodeluje pri oblikovanju Politike upravljanja in določanju upravljavskih razmerij v družbi, skrbno vrednoti delovanje uprave družbe in opravlja druge naloge skladno z zakonom, predpisi družbe in s Kodeksom.

Vsi člani nadzornega sveta podpišejo posebno izjavo, s katero se opredelijo do izpolnjevanja vsakega kriterija neodvisnosti, navedenih v točki C3

priloge C tega Kodeksa, in navedejo, da se smatrajo za neodvisne, če izpolnjujejo vse kriterije, ali odvisne, če jih ne, in izrecno navedejo, da so strokovno usposobljeni za delo v nadzornem svetu ter da imajo za tako delo dovolj izkušenj in znanja. Podpisane izjave se objavijo na spletnih straneh družbe.

Člani nadzornega sveta so že v predhodnih letih in tako tudi v letu 2012 podali izjave glede morebitnega nasprotja interesov pri njihovem ravnanju. Vsebina te izjave zajema večino, ne pa vseh kriterijev neodvisnosti, navedenih v točki C3, priloge C Kodeksa. Nadzorni svet je ocenil, da vsebina njegove izjave v zadostni meri razkriva neodvisnost oziroma obstoj morebitnega navzkrižja interesov.

Točka 8.2: Nadzorni svet v poslovniku natančneje določi nabor vsebin in roke, ki jih pri rednem obveščanju upošteva uprava. Nabor vsebin zajema podatke, ki članom nadzornega sveta omogočajo objektivno in uravnoteženo oceno finančnega stanja družbe. Uprava posreduje obvestila nadzornemu svetu v pisni obliki najmanj enkrat četrletno, lahko pa tudi v elektronski obliki, če sta zagotovljeni ustrezna zaščita in informacijska varnost. Dokumenti, ki so potrebni za kvalitetno odločanje, so vsem članom nadzornega sveta oziroma članom komisij nadzornega sveta pravočasno na voljo.

Nadzorni svet s posebnim sklepom določi nabor vsebin in roke, ki jih pri rednem obveščanju upošteva uprava. Nadzorni svet vsebino tega sklepa prilagaja gospodarski situaciji v družbi in v Poslovni skupini Sava. Nadzorni svet meni, da ni potrebno, da se te vsebine in roki namesto s sklepom določajo s poslovnikom.

Točka 10.2: Predsednik nadzornega sveta skrbi za natančno upoštevanje postopkov, povezanih s pripravljalnim delom, posvetovanjem, sprejemanjem sklepov in izvedbo odločitev. V dnevnem redu so navedene točke, ki bodo obravnavane na seji. Navedeno je tudi, ali je posamezna točka dnevnega reda in k njej pripadajoče gradivo informativnega značaja ali bodo na njeni podlagi sprejete konkretne odločitve nadzornega sveta (sprejeto poročilo, podano soglasje ali pooblastilo upravi ...).

Nadzorni svet lahko z navadno večino na seji doda katero koli točko na dnevni red, če je članom nadzornega sveta hkrati zagotovljeno ustrezno gradivo in zadosten čas za kvalitetno odločanje o dodatni točki dnevnega reda.

Poslovnik nadzornega sveta Save, d. d., določa, da se lahko dodatna točka uvrsti na dnevni red le s soglasjem vseh članov nadzornega sveta.

Točka 17.2: Vsak član nadzornega sveta enkrat letno, ob menjavi in ob vsaki spremembi, podpiše in predloži nadzornemu svetu izjavo o izpolnjevanju posameznih alinej priloge C3, s katero se opredeli do obstoja posameznih konfliktov interesov, skladno s kriteriji, navedenimi v prilogi C3, ter se zavezuje, da bo o novih potencialnih nasprotjih interesov nemudoma obvestil nadzorni svet.

Člani nadzornega sveta so že v predhodnih letih in tako tudi v letu 2012 podali izjave glede morebitnega nasprotja interesov pri njihovem ravnanju. Vsebina te izjave zajema večino, ne pa vseh kriterijev neodvisnosti, navedenih v točki C3, priloge C Kodeksa. Nadzorni svet je ocenil, da vsebina njegove izjave v zadostni meri razkriva neodvisnost oziroma obstoj morebitnega navzkrižja interesov.

Izjava bo od dneva objave dostopna na spletnih straneh Ljubljanske borze (www.ljse.si) in na spletnih straneh družbe Sava, d. d. (www.sava.si).

V Kranju, 20. 2. 2013

Uprava in nadzorni svet Save, d. d.

S sprotnim spremljanjem razvoja gospodarskega okolja, prepoznavanjem tveganj in pravočasnimi ukrepi smo se odzvali na zaostrene gospodarske razmere v letu 2012. Kljub krizi v domačem gospodarstvu smo nadaljevali z aktivnostmi za zmanjšanje negativnih vplivov na naše poslovanje. Velik del pozornosti smo namenili obvladovanju tveganj, povezanih z delovanjem dejavnosti Naložbene finance, ki izhajajo iz nižjih vrednosti finančnih sredstev in slabše dostopnosti posojilnih virov. S pravočasnim ukrepanjem poskušamo zmanjšati negativne vplive na naše poslovanje.

9.1. Cilj, organizacija in metodologija upravljanja s tveganji

Cilj upravljanja s tveganji v Poslovni skupini Sava je pravočasno odkriti nevarnosti in pripraviti ukrepe, ki ublažijo ali odpravijo njihove morebitne posledice. Pravočasno prepoznavanje tveganj poskušamo preusmeriti v poslovne priložnosti in jih učinkovito vključiti v naše vsakodnevno poslovanje.

Organizacija upravljanja s tveganji je sistemsko vodena na ravni matične družbe Sava, d. d., medtem ko so odgovornosti za ustrezno ravnanje in odpravljanje tveganj na ravni poslovdstev posameznih družb.

V proces upravljanja s tveganji v posamezni družbi je vključen širši krog zaposlenih, saj lahko tako zagotovimo najučinkovitejše upravljanje.

Metodologija upravljanja s tveganji se centralizirano razvija na ravni matične družbe v sodelovanju s pristojnimi oddelki odvisnih družb. Tako zagotavljamo razvrščanje in ustrezno vrednotenje tveganj po posameznih skupinah. Tveganja razvrščamo v štiri večje skupine: strateška, finančna, operativna in naključna. Znotraj posameznih skupin jih razčlenjujemo glede na to, ali vplivajo na poslovanje celotne poslovne skupine ali le na posamezno družbo, in glede na to, ali predstavljajo priložnost, nevarnost ali oboje.

9. Upravljanje s tveganji

Metodologija nam omogoča pravočasen odziv na morebitno naraščanje vplivov posameznih nevarnosti in pravočasno uvedbo ustreznih ukrepov, povezanih z določenim tveganjem.

Metodologija temelji na mednarodnem standardu IRM (*International Risk Management Standard*) in zajema naslednje faze:

- prepoznavanje vzroka tveganja;
- ocena priložnosti in nevarnosti;
- ocena pričakovanih posledic;
- vrednotenje in razvrščanje tveganj;
- priprava ukrepov za omejevanje poslovne škode oziroma maksimiranje koristi;
- spremljanje tveganj in prilagajanje ukrepov glede na spremenjene okoliščine.

9.2. Pomembnejša tveganja v letu 2012

Pomembnost posameznih tveganj se v letu 2012 ni bistveno spremenila, najbolj pa na poslovanje poslovne skupine vplivajo tveganja, povezana z dejavnostjo Naložbenih financ. Velik del pozornosti smo posvetili upravljanju finančnih naložb in spodbujali uspešnost poslovanja posameznih odvisnih družb oziroma dejavnosti.

Strateška tveganja

Obvladujejo jih odvisne družbe samostojno na osnovi smernic matične družbe Sava, d. d. Za obvladovanje skrbijo vnaprej določene organizacijske enote, medtem ko matična družba spremlja usmeritve, ukrepe in uspešnost obvladovanja tveganj.

Naložbena tveganja sodijo med pomembnejša tveganja Poslovne skupine Sava, saj so povezana z doseganjem načrtovane ekonomike naložb in posledično vplivajo tudi na uresničevanje načrtane strategije poslovanja. Leto 2012 je bilo zaznamovano z velikimi cenovnimi nihanjem finančnih naložb kot posledica šibkega gospodarskega položaja in visoke negotovosti ekonomskega okolja. Znižanje vrednosti finančnih sredstev je spremenilo sestavo finančnega premoženja matične družbe Sava, d. d. Tveganja smo zmanjševali z razpršenostjo naložbenega portfelja in z aktivnim nadzorovanjem poslovanja družb, kjer ima Sava, d. d.,

pomemben lastniški delež. Nenehno proučujemo naložbene priložnosti in imamo oblikovan načrt za dezinvestiranje nekaterih naložb za zagotovitev ustrezne plačilne sposobnosti.

Poslovna skupina Sava v letu 2012 uresničuje načrtane aktivnosti v skladu s sprejeto strategijo poslovanja, ki temelji na prestrukturiranju in izboljšanju uspešnosti poslovanja poslovne skupine. Posledično se bo to odrazilo na višji vrednosti premoženja, rasti vrednosti delnice in oblikovanju novih virov za izplačevanje dividend delničarjem Save.

Z jasno opredeljeno strategijo, sprotim preverjanjem uresničevanja in z rednim prenavljanjem v pogojih hitro spreminjajočih se razmer poslovnega okolja zmanjšujemo tveganja, povezana z uresničevanjem razvojne strategije.

Strateška tveganja

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
Naložbena tveganja	Možnost izgub in znižanja vrednosti premoženja zaradi znižanja borznih tečajev	Razpršenost finančnih sredstev	Visoka
Uresničevanje razvojne strategije	Tveganja, povezana z uresničevanjem strategije poslovanja	Enotne usmeritve poslovanja, kakovostno poročanje in ustrezne kontrole	Visoka

Finančna tveganja

V letu 2012 smo velik del pozornosti namenili finančnim tveganjem, saj so se zaradi razmer na finančnih in denarnih trgih pomembno poslabšali pogoji pridobivanja denarnih sredstev.

V takih razmerah so se povečala tveganja, povezana s plačilno sposobnostjo, kreditno tveganje in tveganje, povezano z refinanciranjem virov financiranja, saj ima večina slovenskih podjetij omejene dostope do dodatnih denarnih sredstev. Sočasno so banke poostrele tudi zahteve glede obnavljanja obstoječih posojil in zahteve po zavarovanjih. Strategija poslovne skupine ima opredeljen model prestrukturiranja, ki bo izboljšal

ročnostno strukturo virov financiranja, znižal obseg finančnih obveznosti in okrepil njen denarni tok. S tovrstnimi aktivnostmi pomembno vplivamo na zniževanje tveganj, ki so v danih ekonomskih razmerah obravnavana s posebno skrbnostjo.

Za zniževanje tveganj, povezanih s spreminjanjem obrestnih mer in valutnih tečajev, pozorno spremljamo dogajanja na denarnih trgih ter proučujemo različne scenarije za varovanje pred tovrstnimi nihanjem. V sedanjih razmerah ocenjujemo, da Poslovna skupina Sava ni močno izpostavljena obrestnemu in valutnemu tveganju.

Finančna tveganja

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
Tveganja refinanciranja	Možnost nepodaljšanja posojil	Dogovarjanje s poslovnimi bankami o reprogramu virov financiranja za izboljšanje ročnostne strukture finančnih virov	Visoka
Plačilnosposobnostno tveganje (likvidnostno tveganje)	Možnost pomanjkanja denarnih sredstev za servisiranje poslovnih in finančnih obveznosti	Vnaprej dogovorjene kreditne linije in načrtovanje potreb po likvidnih sredstvih	Visoka
Kreditno tveganje	Tveganje neplačila s strani kupcev in kreditorejmalcev	Omejevanje maksimalne izpostavljenosti do kupcev, aktivno upravljanje s terjatvami, izračunavanje bonitetnih ocen	Visoka
Tveganje sprememb obrestnih mer	Možnost izgube zaradi spremembe obrestnih mer	Spremljanje finančnih trgov in gibanja obrestnih mer	Zmerna
Valutno tveganje	Možnost izgube zaradi neugodnega gibanja tujih valut	Spremljanje finančnih trgov in obvladovanje z uporabo ustreznih finančnih instrumentov	Majhna

Poslovna tveganja

Družbe Poslovne skupine Sava se s tovrstnimi tveganji srečujejo pri svojem rednem poslovanju. Obvladujemo jih na ravni posameznih odvisnih družb, saj so vsebinsko najbolj povezane z določeno vrsto tveganja.

Tveganja, povezana z zanesljivostjo dobaviteljev in pogodbenih partnerjev, obvladujemo s poenotenimi nabavnimi potmi, standardizacijo povpraševanja, visokimi zahtevami glede kakovosti surovin, materialov in storitev ter oblikovanjem dolgoročnih partnerskih odnosov s pomembnimi dobavitelji. Krog naših dobaviteljev nenehno širimo in ustrezno zavarujemo odgovornost za svoje izdelke. Vzporedno spremljamo nabavne trge in pri tem uporabljamo sodobne aplikacije ter tehnologije, kar nam omogoča hitro in učinkovito prilagajanje spremembam.

Tveganja, povezana z razpoložljivostjo proizvodnih zmogljivosti, v pogojih rasti in povečanega povpraševanja znižujemo z ustreznimi postopki za redno vzdrževanje in merjenje delovanja proizvodnih zmogljivosti. Obenem zavarujemo naše poslovanje v primeru izpada prihodka zaradi obratovalnega zastoja.

Tveganja, povezana z zaposlenimi, znižujemo z ukrepi, ki zagotavljajo ustrezno razpoložljivost kadrov in zvišujejo raven njihove motivacije. Nenehno krepimo naša prizadevanja na področju izobraževanja in usposabljanja ter izvajamo in uvajamo ukrepe v okviru projekta Družini prijazno podjetje.

Tveganja za varnost in zdravje pri delu znižujemo z izboljševanjem delovnih razmer ter z izvajanjem aktivnosti na področju preventivnih aktivnosti za izboljšanje varnostne kulture. V zadnjih letih posebno pozornost posvečamo tudi preprečevanju in obvladovanju tveganj, povezanih z vplivom na zdravje zaposlenih, ki izhajajo iz psihosocialnih dejavnikov.

Tveganja, povezana z informacijsko tehnologijo, zmanjšujemo z neprestanim izboljševanjem in nadgradnjo programske ter varnostne opreme. Poslovnim procesom s tem zagotavljamo stabilnost, zanesljivost in varnost. S centralnim upravljanjem prek podjetja Sava IT, d. o. o., smo izboljšali organizacijo dela, povečali učinkovitost in izboljšali pretok informacij med poslovnimi funkcijami. Selektivno uvajamo tudi primere dobre tuje prakse.

Operativna tveganja

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
Zanesljivost dobaviteljev in pogodbenih partnerjev	Možnost motenih dobav ali nekonkurenčnih cen	Analiziranje tveganja posameznih dobaviteljev in sprejem ustreznih ukrepov v primeru neustreznega poslovnega sodelovanja z dobaviteljem	Zmerna
Razpoložljivost proizvodnih zmogljivosti	Nenačrtovane zaustavitve, motnje ali napake v proizvodnji	Zavarovanje za primer obratovalnega zastoja, redno preventivno vzdrževanje in meritve	Zmerna
Zaposleni	Tveganje izgube ključnih kadrov in pomanjkanja strokovno usposobljenih kadrov	Sistematično delo s ključnimi kadri, sistem nagrajevanja, razvoj kadrov, stalno izobraževanje, merjenje organizacijske kulture in klime	Zmerna
Varnost in zdravje pri delu	Nevarnost nastanka nezgod ali poškodb na delovnem mestu	Preverjanje tehnoloških postopkov, računalniško podprt sistem ocenjevanja tveganosti	Zmerna
Informacijski viri	Tveganje motenj v poslovnih procesih zaradi motenj na področju informacijskih virov	Neodvisni varnostni pregledi in predvideni ukrepi za odpravo motenj	Zmerna
Varovanje premoženja	Nevarnost odtujitve in uničenja premoženja	Izdelane ocene ogroženosti in načrt varovanja	Majhna
Varovanje okolja	Nevarnost izrednih dogodkov s škodnim vplivom na okolje	Preventivne vaje in notranji postopki, predpisani za primere izrednih dogodkov	Majhna
Zakonodajna in pravna tveganja	Tveganje spremembe zakonodaje ali njenega tolmačenja	Spremljanje zakonodaje in posvetovanje	Majhna

Naključna tveganja (zavarovanja)

Nastanka naključnih tveganj ni mogoče napovedati, njihov vpliv na poslovanje pa je lahko velik. Tovrstna tveganja zmanjšujemo z zavarovanjem pri zavarovalnicah. S centraliziranim delovanjem in skupnim nastopom dosegamo boljše pogoje in prispevamo k uspešnejšim rezultatom družb Poslovne skupine Sava. Določeno imamo enotno politiko, ki pa se prilagaja posameznim dejavnostim.

Splošna zavarovanja za Poslovno skupino Sava potekajo prek zavarovalno-posredniške hiše Priori zavarovanja, d. o. o. Premoženje in odgovornosti družb so bili zavarovani prek Zavarovalnice Triglav, d. d., zavarovalnice Adriatic Slovenica, d. d., in pri zavarovalnici Generali, d. d. Naše terjatve v posebnih primerih zavarujemo pri SID – Prvi kreditni zavarovalnici, d. d.

Naključna tveganja

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
Nevarnost škode na premoženju	Nevarnost škode na premoženju zaradi delovanja naravnih sil in drugih nezgodnih primerov	Sistematčne ocene ogroženosti objektov, ukrepi v skladu s študijami varstva pred požarom in sklepanje ustreznih zavarovanj	Zmerna
Nevarnost odškodninskih zahtevkov in tožb	Nevarnost odškodninskih zahtevkov tretjih oseb zaradi škodnih dogodkov, ki jih družba povzroči nehote ali naključno s svojo dejavnostjo	Zavarovanje civilne, delodajalčeve in ekološke odgovornosti, zavarovanje produktne odgovornosti	Zmerna
Nevarnost finančne izgube zaradi zastoja obratovanja	Nastanek finančne škode zaradi prekinitve proizvodnje zaradi škode na premoženju	Zavarovanje stroškov dela, amortizacije, drugih poslovnih stroškov in dobička iz poslovanja ter organizacijsko-tehnični ukrepi za zmanjšanje posledic obratovalnega zastoja	Majhna

9.3. Pričakovana tveganja na svetovni ravni in njihov vpliv na poslovanje Poslovne skupine Sava

Poslovanje družb Poslovne skupine Sava je močno odvisno od razmer na globalni ravni, zato redno spremljamo gospodarska, finančna, tehnološka, okoljska in politična gibanja. Upoštevamo jih pri pripravi dolgoročnih načrtov poslovanja in strategij, saj lahko posredno in neposredno vplivajo na naše poslovanje.

Na poslovanje družb v Poslovni skupini Sava bodo v prihodnje najbolj vplivala naslednja gibanja:

- **Gospodarska stagnacija držav v območja evra**
Čeprav so se razmere na finančnem trgu v EU izboljšale, je ocenjena gospodarska dejavnost za območje EU za leto 2012 negativna. Slabša gospodarska dejavnost v letu 2012 pomeni nizko izhodiščno točko za leto 2013. Prizadevanja držav članic EU za uravnoteženje evropskega gospodarstva ovirajo gospodarsko rast, ki bo v EU znašala 0,1 odstotka, v območju evra pa bo upad rasti znašal -0,3 odstotka. Šibkost gospodarstva naj bi ogrožala gospodarsko stabilnost celotnega evrskega območja, glavni dejavniki za takšne napovedi so negotovosti na trgih državnih dolžniških vrednostnih papirjev (Grčija, Španija, Italija, Portugalska), zmanjšano zaupanje podjetij in prebivalstva, visoka brezposelnost ter nadaljevanje konsolidacije javnih financ v večini članic EU.

- **Nestabilne politične razmere**
Negotove in nestabilne politične razmere vplivajo na hitrost okrevanja gospodarstva. Zaradi negotovih političnih razmer se bo v prihodnje gospodarsko okrevanje upočasnilo, kar bo vplivalo na padec trgovine, naložb in zaposlovanja.
- **Pričakovano naraščanje cen energentov**
Zaradi negotovih političnih razmer se za leto 2013 pričakuje nadaljnja rast cen nekaterih ključnih energentov. Ta vpliva na stroške poslovanja vseh družb v Poslovni skupini Sava.
- **Pomanjkanje naložbenega kapitala**
Finančna kriza in nov način urejanja svetovnih finančnih razmerij se odražata v pomanjkanju naložbenega kapitala. Vpliv se lahko kaže pri uresničevanju prenovljene dolgoročne strategije Poslovne skupine Sava, ki temelji na dezinvestiranju in prestrukturiranju skupine.
- **Brezposelnost**
Slabša gospodarska dejavnost naj bi po pričakovanjih to leto privedla do povečanja brezposelnosti v EU. Višja brezposelnost lahko predstavlja tudi priložnost nekaterim dejavnostim Poslovne skupine Sava, ki morajo svoje storitve prilagoditi izobrazbeni in starostni strukturi zaposlenih.

Gospodarska in finančna kriza se je v letu 2012 v Sloveniji še poglobljala. V dobršni meri je k temu pripomogla tudi politična nestabilnost, ki je najmočneje vplivala na finančni sektor z znižanjem kreditne bonitete države, posledično bank, v nadaljevanju pa na celotno gospodarstvo. Skladno s splošnimi gospodarskimi razmerami v okolju se je tržna vrednost naložb Poslovne skupine Sava še dodatno zmanjševala, kreditna izpostavljenost pa je ostala na visokih ravneh. Poslovna skupina Sava je skladno z zastavljeno dolgoročno strategijo prestrukturiranja Poslovne skupine Sava, katere najpomembnejši del predstavlja program dezinvestiranja in reprogram finančnih obveznosti, svojo pozornost ves čas usmerjala tudi v zagotavljanje likvidnosti, redno poravnavanje finančnih obveznosti in urejanje odnosov z bankami.

Izvajanje poslovne politike in usmeritve za področje finančnega upravljanja poteka centralno na ravni matične družbe Sava, d. d., usklajuje pa jih strokovna služba Korporativne finance. Poslanstvo strokovne službe Korporativne finance je doseganje visoke ravni finančne usklajenosti za ohranjanje likvidnosti in finančne trdnosti vseh družb Poslovne skupine Sava. Sava, d. d., nastopa kot neposredni najemnik kreditnih virov za svoje potrebe, medtem ko se druga podjetja v poslovni skupini zadolžujejo na svoj račun na osnovi predhodnega soglasja in usklajenih kreditnih pogojev s strani matičnega podjetja.

V Poslovni skupini Sava so enotno dogovorjeni in usklajeni tudi načini ter oblike zavarovanja. Prav tako so enotni politika izpolnjevanja poslovnih in drugih finančnih obveznosti do bank, notranje uravnavanje prostih denarnih presežkov in načini uporabe kreditnih linij.

10.

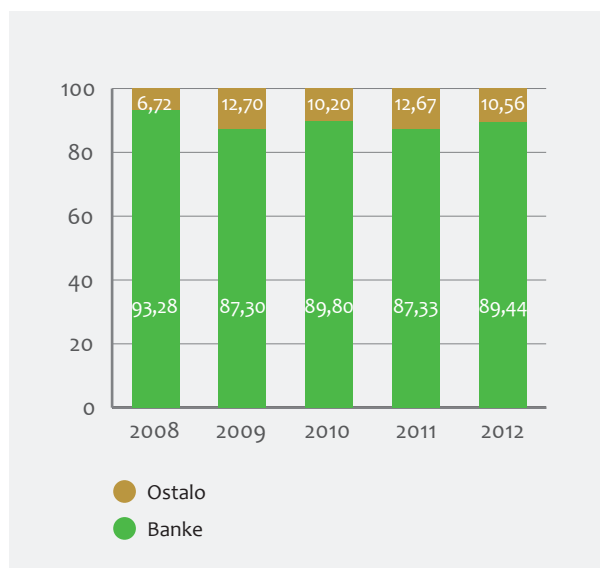
Finančno upravljanje

Struktura najetih virov

Zadolženost Poslovne skupine Sava je ob koncu leta 2012 znašala 340 milijonov evrov in se je v primerjavi z letom 2011 zmanjšala za 26 milijonov evrov. Zmanjšanje je posledica načrtovanega dezinvestiranja naložb družbe Save, d. d.

Bančni kreditni viri so ob koncu leta predstavljali 89 odstotkov celotne zadolženosti, medtem ko je delež kreditov, prejetih s strani drugih poslovnih subjektov, predstavljal 11 odstotkov vseh posojilnih virov. Struktura najetih kreditnih virov se v primerjavi s prejšnjim letom ni bistveno spremenila.

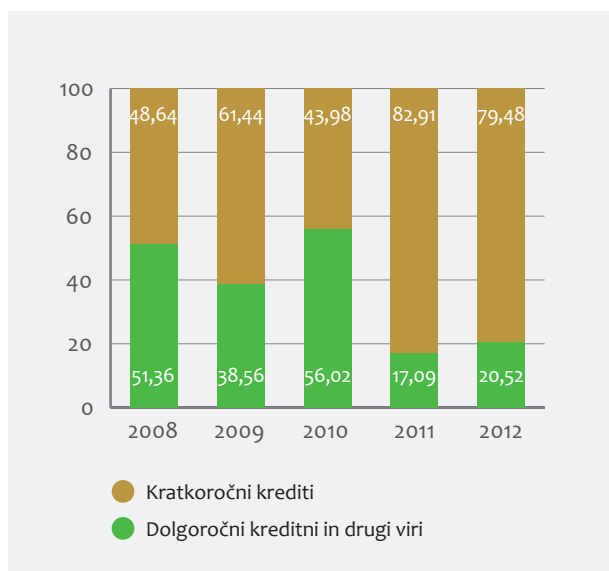
Struktura najetih virov v obdobju od 2008 do 2012 na dan 31.12. (v %)

Struktura kreditne zadolženosti po ročnosti

Struktura ročnosti kreditnih virov se v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 ni bistveno spremenila, predvsem na račun tega, da so banke, v smislu s strategijo načrtovanega prestrukturiranja in reprogramiranja vseh obveznosti, obstoječe kredite do dokončnega dogovora o reprogramu podaljševale le kratkoročno. V strukturi kreditne zadolžitve kratkoročni vir sredstev predstavlja 79 odstotkov vseh kreditnih virov. Delež dolgoročnih kreditov se je v primerjavi z letom poprej zvišal, in sicer je ob koncu leta 2012 vrednostno znašal 73 milijonov evrov.

Struktura kreditne zadolženosti po ročnosti v obdobju od 2008 do 2012 na dan 31. 12. (v %)

Obrestna struktura kreditnega portfelja

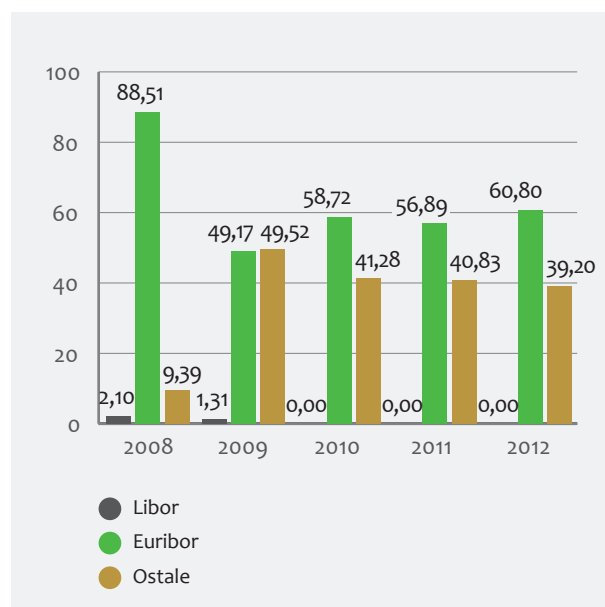
Evropska centralna banka (ECB) je sredi leta 2012 znižala ključno obrestno mero za 25 bazičnih točk (julij 2012).

Spremembi ključne obrestne mere je sledila tudi sprememba višine evropskih medbančnih obrestnih mer (Euribor). Te so se spreminjale sorazmerno z gibanjem ključne obrestne mere in tudi s trenutno intenzivnostjo evropske dolžniške krize. Kljub navedenim spremembam večina bank v Sloveniji ni bistveno spremenila fiksnih obrestnih mer in pribitkov za tveganje, kljub temu da so bili pritiski v to smer izraziti.

Obrestna struktura kreditnega portfelja konec leta 2012 odraža stanje, podobno strukturi ročnosti virov, saj so banke kratkoročne kredite podaljševale s fiksno obrestno mero. V primerjavi s strukturo obrestne mere ob koncu leta 2011 se ni bistveno spremenila.

Delež kreditov s fiksno obrestno mero je konec leta 2012 predstavljal 39 odstotkov celotnega kreditnega portfelja in se v primerjavi s koncem leta 2011 ni bistveno spremenil.

Obrestna struktura kreditnega portfelja z obveznicami v obdobju od 2008 do 2012 na dan 31. 12. (v %)

V letih od 2008 do 2012 sodijo pod »OSTALE« TOM, fiksna o. m., EBRD, NLB PRIME in IRB RS

Postopek reprograma in zavarovanja obstoječih kreditov

Prejeta posojila družb Poslovne skupine Sava so zavarovana s hipotekami na nepremičnine družb v skupini in z zastavami različnih vrednostnih papirjev ter poslovnih deležev, ki so v lasti matične družbe Sava, d. d.

V sklopu zavarovanja najetih posojil je družba Sava, d. d., konec junija 2012 zagotovila dodatno zavarovanje obveznic z oznako SA02. Družba Sava, d. d., je za zavarovanje obveznic zagotovila dodatnih 3.993 delnic izdajatelja Gorenjska banka, d. d., Kranj, z oznako GBKR. Skupno število delnic, danih v zavarovanje obveznic z oznako SA02, je konec leta 2012 znašalo 27.917 delnic z oznako GBKR.

V letu 2012 so potekali postopki za ureditev zavarovanja tudi tistih kreditnih poslov med družbami Poslovne skupine Sava in bankami, ki do zdaj še niso bili zavarovani. Konec leta je kreditov, pri katerih zavarovanje še ne bi bilo urejeno, 19 milijonov evrov.

Začetek leta 2013

V začetku leta 2013 smo v Savi uspešno zaključili s strategijo planirano prodajo dejavnosti Gumarstvo, ki se je odvijala preko vsega leta 2012. Prejeli smo 69,4 milijona evrov kupnine za prodano družbo Savatech. Sredstva iz kupnine smo namenili za poplačilo bančnih posojil v višini 49,3 milijona evrov, poravnavo obveznosti do družb v skupini Sava v višini 4,9 milijona evrov, preostanek, v višini 15,2 milijona evrov, pa bo deponiran na notarskem skrbniškem računu in se bo črpal na podlagi z bankami upnicami sklenjenega Sporazuma o razdelitvi kupnine iz skrbniškega računa v letu 2013.

V okviru odprodaje dejavnosti Gumarstvo smo v začetku leta 2013 odprodali tudi vsa zemljišča na Laborah, blagovno znamko Sava in družbo Sava Pro, d. o. o. Iz naslova prodaj smo prejeli prilive v višini 3,7 milijona evrov, namenili pa smo jih poplačilu kredita, najetega pri Gorenjski banki, d. d., manjši del pa predstavlja likvidnostno rezervo družbe za leto 2013.

Skladno z aktivnostmi iz sprejete strategije smo v začetku leta 2013 družbi Sava TMC, d. o. o., prodali tiste nepremičnine, ki se neposredno nanašajo na delova-

nje dejavnosti turizem in so bile do sedaj v lastništvu družbe Sava, d. d. Vrednost prodajne transakcije znaša 15,3 milijona evrov, pri čemer bomo 13,5 milijona evrov namenili za poravnavo kreditov pri Abanki Vipra, d. d. Preostanek, v višini 1,8 milijona evrov, predstavlja terjatev družbe Sava, d. d., do družbe Sava TMC.

Finančni položaj Poslovne skupine Sava

Leto 2012 je bilo zaznamovano z nadaljevanjem evropske dolžniške krize, nadaljevanjem negotovih razmer na mednarodnih finančnih trgih, slovensko politično krizo in posledično s še bolj zaostrenimi razmerami na slovenskem finančnem trgu. Dobršen del leta se je nadaljevalo padanje borznih cen, banke pa so še dodatno zaostrovale svojo likvidnostno politiko, saj so razmere občutno, dodatno prizadele tudi njih. V takih razmerah smo v Savi uspešno nadaljevali s stabilizacijo poslovanja matične družbe, z izboljševanjem poslovanja odvisnih družb ter z že v letu 2011 zastavljenimi aktivnostmi poslovnega in finančnega prestrukturiranja.

Sava se je s sprejetjem nove dolgoročne poslovne strategije zavezala k poslovnemu in finančnemu prestrukturiranju celotne poslovne skupine. Krovni dokument strategije je osnova za že uresničeno dvostransko uravnavanje vseh kreditnih odnosov z bankami za čas moratorija na vračilo glavnice kreditov do trenutka podpisa dolgoročnega reprograma kreditnih obveznosti Save. Skladno s sprejeto strategijo smo največjo pozornost zato posvetili zagotavljanju likvidnosti družbe, rednemu servisiranju finančnih obveznosti in urejanju odnosov z bankami ter kreditodajalci. Vzporedno so intenzivno potekale tudi aktivnosti na področju izboljševanja poslovanja, krepitve denarnega toka odvisnih družb ter odločne racionalizacije stroškov. Preko vsega leta so intenzivno potekale aktivnosti za prodajo posameznih naložb, namenjenih izboljšanju kratkoročne likvidnosti, ki je namenjena nemotenemu poslovanju in sprotne poravnavanju obveznosti v družbi Sava, d. d. Najzahtevnejši je bil proces prodaje dejavnosti Gumarstvo. Potekal je vse leto. Posel prodaje je bil sklenjen konec oktobra 2012, kupnina pa dospeva v začetku leta 2013. Z znižanjem absolutne višine dolga se bodo posledično znižale tudi obrestne obveznosti v letu 2013.

S prodajo dejavnosti Gumarstvo smo zaokrožili prvo fazo zastavljene dolgoročne strategije poslovnega in finančnega prestrukturiranja. Z njeno natančno uresničitvijo smo poplačali obljubljeni del dolgov ter pridobili verodostojnost za nadaljevanje uresničevanja zastavljene strategije oz. za drugo fazo. Ta vključuje nadaljevanje dezinvestiranja drugih, poslovno nepotrebnih finančnih naložb, predvsem pa aktivnosti na področju povezovanja Gorenjske banke, d.d., in Abanke Vipava, d.d., ter končno prodajo deleža več vredne, združene banke. Z natančnim uresničevanjem predstavljene druge faze dolgoročne strategije bo Sava sposobna zagotoviti ustrezno strukturo in ročnost virov celotne Poslovne skupine Sava in znižati vrednost dolgov na dolgoročno vzdržno raven.

V zadnjem četrtletju leta 2012 so se pogajanja z bankami upnicami intenzivirala. S pomočjo tujih finančnih strokovnjakov je bil pripravljen in predstavljen bankam osnutek »term sheet«, in sicer kot osnova za dogovor o dolgoročnem reprogramu vseh kreditnih obveznosti Save. Odziv upnic je bil pozitiven. Trenutno še vedno potekajo pogajanja in usklajevanja pripomb vseh zainteresiranih. Do poletja pričakujemo uspešen dogovor z bankami in podpis dolgoročnega reprograma dolgov Save.

Sava, d. d., je imela konec leta 2012 za 268 milijonov evrov najetih kreditov, ki se bodo v skladu s strategijo in predlogom prestrukturiranja v letu 2013 zmanjšali za 69 milijonov evrov. V okviru plana zadolženosti se bo Sava, d. d., v letu 2013 pri bankah razdolžila za 64 milijonov evrov in poplačala kredite do družb znotraj poslovne skupine v skupnem znesku 5 milijonov evrov.

Finančno stanje odvisnih družb

Za leto 2013 odvisne družbe iz dejavnosti Turizem načrtujejo uspešno poslovanje in 14 milijonov evrov denarnega toka iz poslovanja. Družbe bodo iz ustvarjenega denarnega toka redno servisirale vse svoje finančne in poslovne obveznosti ter investirale v razvoj poslovanja skladno z načrti.

- ● ● Odprodaja premoženja Save, d.d. – ob rednem odplačevanju obresti glavnice posojil že za 100 milijonov evrov nižje;
- ● ● zagotovitev hitrejšega razvoja družb Gumarstva, Nepremičnin in Energetike z novimi strateškimi partnerji.

Dezinvestiranje in razdolževanje

ANALIZA POSLOVANJA

1.

Podpis letnega poročila in njegovih delov za družbo Sava, d.d., in Poslovno skupino Sava za leto 2012

Predsednik in člani uprave družbe Sava, d.d., smo seznanjeni z vsebino sestavnih delov letnega poročila družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2012 in s tem tudi s celotnim letnim poročilom družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2012. Z njim se strinjamo in to potrjujemo s svojim podpisom.

mag. Matej Narat
predsednik uprave

Andrej Andoljšek
član uprave

Miha Resman
član uprave

V Kranju, 19. marca 2013

Vrednost Savine delnice se je v letu 2012 gibala med 13,0 in 3,2 evra. Enotni tečaj je konec leta 2012 znašal 3,4 evra in se je v primerjavi s koncem leta 2011 znižal za 71,7 odstotka. Gibanje delnice Sava je odraz splošnih gospodarskih razmer v Sloveniji, nizkega zaupanja vlagateljev v domači kapitalski trg in posledično nizke likvidnosti Ljubljanske borze.

Leto 2012 je prvo polno leto izvajanja prenovljene dolgoročne strategije družbe Sava, d. d., za obdobje do leta 2014. Ta temelji na finančnem prestrukturiranju obveznosti in odprodaji tistih finančnih naložb, ki ne sodijo v dolgoročno poslovanje družbe. Izvajanje začrtane strategije, ki jo v družbi Sava, d. d., dosledno uresničujemo, se bo odrazila v nižji in vzdržni ravni zadolženosti ter večji finančni prožnosti družbe. S tem se bo izboljšala kapitalska struktura in povečalo zaupanje vlagateljev v poslovanje ter dolgoročni razvoj družbe.

Gibanje tečaja Savine delnice v letu 2012

2.

Savina delnica in lastniška sestava s Koledarjem pomembnejših objav Save, d. d., v letu 2013

Gibanje vrednosti delnice Sava

Razpon vrednosti, znotraj katerega se je gibala Savina delnica, je segal od najvišje točke pri 13,0 evra do najnižje točke pri 3,2 evra. Glavni razlog za nizke ravni tečaja so splošna negativna gibanja domačega gospodarstva in slaba likvidnost slovenskega kapitalskega trga, ki se je v letu 2012 v primerjavi s primerljivim obdobjem v letu 2011 znižala za 23,3 odstotka.

Tržna kapitalizacija

Tržna kapitalizacija delnic Sava je konec leta 2012 znašala 6,8 milijona evrov in je nižja od tiste konec leta 2011. Tržna kapitalizacija vseh delnic na Ljubljanski borzi je znašala 4,9 milijarde evrov in se je v primerjavi s koncem leta 2011 zvišala za 0,8 odstotka.

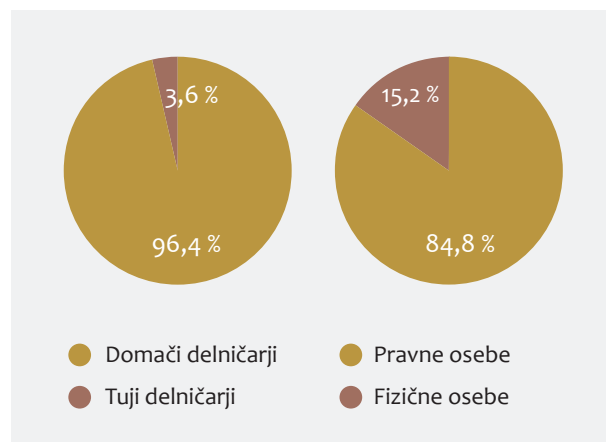

Vir: Thomson Reuters Datastream

Lastniška sestava

V delniški knjigi družbe Sava, d. d., je bilo na dan 31. december 2012 vpisanih 14.200 delničarjev, kar uvršča družbo Sava med večje slovenske javne delniške družbe. Med delničarji je bilo 96,4 odstotka domačih in 3,6 odstotka tujih lastnikov delnic. Delež tujih delničarjev se je v primerjavi s stanjem konec leta 2011 zmanjšal za 0,1 odstotne točke. Največji del tujih delničarjev prihaja iz Velike Britanije, Združenih držav Amerike, Hrvaške in Nemčije. Delež pravnih oseb predstavlja 84,8 odstotka, delež fizičnih oseb pa 15,2 odstotka vseh delničarjev družbe. Največjih deset delničarjev družbe ima v lasti 65,26 odstotka celotnega kapitala družbe.

Lastniška sestava po kategorijah na dan 31. december 2012 (v %)

10 največjih delničarjev na dan 31. december 2012

10 največjih delničarjev	Delež lastništva	Število delnic
Kapitalska družba, d.d.	18,71%	375.542
Slovenska odškodninska družba, d.d.	11,06%	222.029
FINETOL, d.d. - v stečaju	7,19%	144.334
Merkur, d.d.	6,72%	134.923
NFD 1 delniški podsklad, d.d.	5,07%	101.702
NFD Holding, d.d.	4,33%	86.915
Probanka, d.d.	3,97%	79.582
Gorenjska banka, d.d.	2,81%	56.475
PSL storitve, d.d. - v stečaju	2,78%	55.851
TCK, d.o.o.	2,61%	52.459
Skupaj 10 največjih delničarjev	65,26%	1.309.812
Sava, d.d. (lastne delnice)	1,52%	30.541
Ostali delničarji	33,22%	666.634
Skupaj	100,00%	2.006.987

Najnovejše informacije o lastniški sestavi družbe Sava, d. d., so objavljene na naši spletni strani: <http://www.sava.si/odnosi-z-delnicarji.html>.

Vrednostni papirji družbe

Trgovanje z lastnimi delnicami

V letu 2012 družba Sava, d. d., ni kupovala lastnih delnic, tako da je na dan 31. december 2012 imela v lasti 30.541 lastnih delnic v vrednosti 4.977 tisoč evrov – vrednoteno po povprečni nabavni vrednosti. To predstavlja 1,52 odstotka vseh delnic.

Člani uprave in člani nadzornega sveta, ki so lastniki delnic Sava

Člani uprave in člani nadzornega sveta Save, d. d., so imeli konec leta 2012 v lasti 267 delnic družbe Sava, d. d., kar predstavlja 0,013-odstotni delež celotnega kapitala družbe. Stanje se je v primerjavi s stanjem konec leta 2011 povečalo za 18 delnic, saj ima Aleš Aberšek, ki je nastopil funkcijo člana nadzornega sveta Save, d. d., dne 29. 06. 2012, v lasti 18 delnic.

Člani uprave in nadzornega sveta, ki imajo v lasti delnice Sava

Člani uprave	Položaj	Število delnic 31.12.2011	Delež lastništva 31.12.2011	Število delnic 31.12.2012	Delež lastništva 31.12.2012
mag. Matej Narat	Predsednik	117	0,006%	117	0,006%
Miha Resman	Član	129	0,006%	129	0,006%
Skupaj		246	0,012%	246	0,012%

Člani nadzornega sveta	Položaj	Število delnic 31.12.2011	Delež lastništva 31.12.2011	Število delnic 31.12.2012	Delež lastništva 31.12.2012
Aleš Aberšek*	Član	(18)	(0,001%)	18	0,001%
Gregor Rovnšek	Član	3	0,000%	3	0,000%
Skupaj		3	0,000%	21	0,001%

Skupaj člani uprave in nadzornega sveta	249	0,012%	267	0,013%
--	------------	---------------	------------	---------------

* Funkcijo člana nadzornega sveta je pričel opravljati z dnem 29. 06. 2012, zato se njegov lastniški delež predhodno še ne všteva v delež lastništva članov nadzornega sveta Save, d. d.

Ključni podatki o Savini delnici

		2008	2009	2010	2011	2012
Število delnic ob koncu obdobja	(št. delnic)	2.006.987	2.006.987	2.006.987	2.006.987	2.006.987
Tržna kapitalizacija ob koncu obdobja	(v mio €)	508,2	481,9	179,6	24,1	6,8
Knjigovodska vrednost delnice	(v €)	239,7	236,2	161,1	82,2	32,9
Tečaj delnice						
- najvišji	(v €)	624,1	258,5	250,0	95,0	13,0
- najnižji	(v €)	223,0	192,0	88,0	12,0	3,2
- ob koncu obdobja	(v €)	253,2	240,1	89,5	12,0	3,4
Povprečna dnevna likvidnost	(v tisoč €)	101,4	41,8	58,2	5,9	3,4
Povprečno dnevno trgovanje z delnicami	(št. delnic)	259	180	308	133	571,9
Čisti dobiček na delnico	(v €)	2,3	13,7	-50,0	-78,7	-49,7
Dividenda na delnico	(v €)	3,0	3,1	3,2	-	-
Delež dividende v čistem dobičku	(v %)	131,4	22,7	-6,4	-	-
Skupni znesek izplačanih dividend	(v mio €)	6,0	6,2	6,4	-	-
Donosnost delnice	(v %)	-56,9	-3,9	-59,2	-86,6	-71,7
- dividendna donosnost	(v %)	1,2	1,3	3,6	-	-
- kapitalska donosnost	(v %)	-58,1	-5,2	-62,7	-86,6	-71,7
Razmerje med tržno ceno delnice in dobičkom na delnico (P / E)						
- najvišji		273,5	18,9	-5,0	-1,2	-0,3
- najnižji		97,7	14,1	-1,8	-0,2	-0,1
- ob koncu leta		110,9	17,6	-1,8	-0,2	-0,1
Razmerje med tržno ceno delnice in knjigovodsko vrednostjo delnice (P / B)	(v %)	143	137	56	15	10

Pojasnila pri izračunih ključnih podatkov delnice Sava

- **Knjigovodska vrednost delnice:** kapital Poslovne skupine Sava brez kapitala manjšinskih lastnikov, deljen s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic brez lastnih delnic.
- **Čisti dobiček na delnico:** čisti poslovni izid družbe, ki pripada Savi, d. d., deljen s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic brez lastnih delnic.
- **Delež dividende v čistem dobičku:** dividenda na delnico, deljena s čistim dobičkom na delnico.
- **Dividendna donosnost:** dividenda na delnico, deljena s tržno ceno delnice na zadnji trgovni dan leta.
- **Tržna kapitalizacija:** število delnic Save, pomnoženo s tržno ceno delnice na zadnji dan leta.

Dodatni podatki o delnici

	Oznaka delnice	Koda izdajatelja
Ljubljanska borza	SAVA	SAV
ISIN - mednarodna oznaka vrednostnega papirja	Sl0031108457	

Knjigovodska vrednost delnice

Na dan 31. december 2012 je znašala knjigovodska vrednost delnice Sava 32,9 evra. Pri njenem izračunavanju se število lastnih delnic odšteva od skupnega števila delnic.

Tveganja, povezana z naložbo v delnico Save

Na tovrstna tveganja vplivajo:

- dejavniki sistematičnega tveganja, značilni za vse vrednostne papirje, ki kotirajo na Ljubljanski borzi; ti so: sprememba pogojev poslovanja izdajateljev, davčne zakonodaje in predpisov, ki urejajo delovanje trga vrednostnih papirjev, ter primer višje sile;
- dejavniki nesistematičnega tveganja, povezani z delovanjem posamezne družbe (naložbeno, obrestno, likvidnostno in valutno tveganje).

- **Kapitalska donosnost:** relativna sprememba tržne cene delnice Save na koncu leta glede na tržno ceno delnice na začetku leta.
- **Razmerje med tržno ceno in dobičkom na delnico (P/E):** tržna cena delnice Save na zadnji dan leta (oziroma najvišja in najnižja tržna cena v koledarskem letu), deljena z dobičkom na delnico.
- **Razmerje med tržno ceno in knjigovodsko vrednostjo delnice (P/B):** tržna cena delnice Save na zadnji trgovni dan leta, deljena s knjigovodsko vrednostjo delnice na koncu leta.

Navzkrižna povezanost z drugimi družbami

Sava, d. d., je bila po merilih Kodeksa upravljanja javnih delniških družb ob koncu meseca decembra leta 2012 navzkrižno povezana na osnovi naslednjih lastniških povezav:

- v Gorenjski banki, d. d., je imela 45,90-odstotni lastniški delež, Gorenjska banka, d. d., pa v Savi, d. d., 2,81-odstotni lastniški delež;
- v Abanki Vipra, d. d., je imela 23,83-odstotni lastniški delež, Abanka Vipra, d. d., pa v Savi, d. d., 1,75-odstotni lastniški delež;
- v družbi Maksima Invest, d. d., (v stečaju) je imela 21,77-odstotni lastniški delež, Maksima Invest, d. d. pa v Savi, d. d., 1,67-odstotni lastniški delež;
- v družbi Merkur, d. d., je imela 8,20-odstotni lastniški delež, Merkur, d. d., pa v Savi, d. d., 6,72-odstotni lastniški delež;
- v družbi Daimond, d. d., je imela 7,59-odstotni lastniški delež, Daimond, d. d., pa v Savi, d. d., 0,02-odstotni lastniški delež;
- v NFD Holding, d. d., je imela 24,65-odstotni lastniški delež, NFD Holding, d. d., pa v Savi, d. d., 4,33-odstotni lastniški delež.

Odobreni kapital in pogojno povečanje osnovnega kapitala

Statut družbe Sava, d. d., ne vsebuje s tem povezanih določb.

Koledar pomembnejših objav Sava, d.d., v letu 2013

VRSTA OBJAVE OZ. DOGODKA	(Predvideni) DATUM OBJAVE OZ. DOGODKA *
Revidirano letno poročilo Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za leto 2012	Četrtek, 28. marca 2013
Izjava o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb	Četrtek, 28. marca 2013
Sklic 19. redne skupščine delničarjev družbe Sava, d.d.	Petek, 29. marca 2013
19. redna skupščina delničarjev družbe Sava, d.d.	Torek, 30. aprila 2013
Sklepi 19. redne skupščine delničarjev družbe Sava, d.d.	Torek, 30. aprila 2013
Poročilo o poslovanju in nerevidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za obdobje januar - marec 2013	Petek, 24. maja 2013
Poročilo o poslovanju in nerevidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za obdobje januar - junij 2013	Petek, 30. avgusta 2013
Poročilo o poslovanju in nerevidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za obdobje januar - september 2013	Petek, 22. novembra 2013
Poslovni načrt Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za leto 2014	Petek, 13. decembra 2013

* Navedeni so predvideni datumi. Morebitne spremembe bodo pravočasno objavljene na spletni strani družbe (www.sava.si).

Osebe za stike

Odnosi z vlagatelji

Aleš Aberšek, pomočnik direktorja
Korporativne finance
e-naslov: ales.abersek@sava.si
telefon: +386 4 206 56 90

Korporativno komuniciranje

Lidija Bregar, direktorica
Korporativno komuniciranje
e-naslov: lidija.bregar@sava.si
telefon: +386 4 206 58 19

Periodične objave in druge cenovno občutljive informacije objavljamo na spletni strani Ljubljanske borze, d.d., prek sistema SEO-net (www.ljse.si) in na spletnih straneh družbe (www.sava.si), v primerih kot jih določa statut družbe pa tudi v časniku Finance.

Informacije o izplačilu dividend

Karmen Mežnar, strokovna sodelavka
Korporativne finance
e-naslov: karmen.meznar@sava.si
telefon: +386 4 206 55 18

Dodatne informacije za delničarje so na voljo:

- na spletni strani družbe: www.sava.si
- e-naslov: info@sava.si

Strategija poslovno-finančnega prestrukturiranja Save do leta 2014 omogoča občutno povečanje vrednosti družbe, znižanje zadolženosti in učvrstitev temeljev za rast vrednosti delnice Sava. Obsežno dezinvestiranje naložb je omogočilo znatno razdolžitev in spremenilo podobo Poslovne skupine Sava. Potencial za koriščenje sinergijskih učinkov v združeni družbi Sava Turizem d. d., se je potrdil že v prvem letu skupnega delovanja. Uprava in nadzorni svet družbe tudi v prihodnjih fazah izvajanja strategije pričakujeta polno podporo bank – partneric Save.

Leto 2011 – začetek prenove in cilji strategije prestrukturiranja Save

Učinki obsežnih oslabitev finančnih naložb Save zaradi gospodarske krize, potreba po krepitvi denarnega toka in znižanju finančnih obveznosti ter organizacijsko-poslovne težave, značilne za diverzificirane poslovne sisteme, so v preteklih letih močno poslabšali finančni položaj Save in narekovali prenovo strategije ter poslovnega modela družbe.

Priprava:
2011

Izvedba:
2012–2014

CILJ STRATEGIJE
POSLOVNO-FINANČNEGA
PRESTRUKTURIRANJA
POSLOVNE SKUPINE SAVA
IN DRUŽBE SAVA, D. D.

VZPOSTAVITEV POGOJEV:

- za izboljšanje uspešnosti poslovanja;
- za povečanje premoženja družb in rast vrednosti delnice Sava;
- za rast dobička;
- za oblikovanje novih virov za izplačevanje dividend delničarjem Save.

3.

Strategija prestrukturiranja Save do leta 2014

Proces izdelave strategije prestrukturiranja Poslovne skupine Sava se je intenzivno začel odvijati s koncem marca 2011, po nastopu mandata sedanje uprave Save, d. d. V maju 2011 je uprava najprej pripravila program kratkoročnih ukrepov za izboljšanje poslovanja in ga v naslednjih mesecih dogradila v strategijo poslovno-finančnega prestrukturiranja in konsolidacije Poslovne skupine Sava do konca leta 2014.

Nadzorni svet Save, d. d., je predloženo strategijo poslovno-finančnega prestrukturiranja Save do leta 2014 na svoji 28. redni seji, dne 27. 9. 2011, soglasno podprl. Polno podporo pri nadaljnjem izvajanju strategije prestrukturiranja je na svoji 2. redni seji, dne 30. 8. 2012, podal tudi nadzorni svet Save, d. d., v novi sestavi, ki je nastopila mandat 29. 6. 2012.

Strategija prestrukturiranja zagotavlja stabilnost in nadaljnji razvoj nove, prenovljene Poslovne skupine Sava, hkrati pa omogoča dolgoročno prihodnost njenim ostalim predhodnim dejavnostim, ki se razvijajo oziroma se po prestrukturiranju še bodo razvijale izven skupine Sava.

Strategija upošteva interese vseh deležniških skupin: Save in njenih zaposlenih, bank upnic, delničarjev ter potencialnih novih vlagateljev Save.

Uresničevanje strategije prestrukturiranja Save

Do konca leta 2011 je uprava Save, d. d., dosledno izpolnila vse ključne strateške zaveze 1. faze priprave in s tem vzpostavila temelje za izvedbo naslednje faze strategije.

Uprava Save, d. d., je v letu 2012 na osnovi že realiziranih aktivnosti nadaljevala z uresničevanjem ukrepov, da bi kljub nadaljnjemu zaostrovanju gospodarskih razmer obdržala pozitivne trende, dosežene v minulem poslovnem letu.

Ključne strateške aktivnosti so bile tudi v letu 2012 usmerjene v:

- izboljševanje operativnega poslovanja in ustvarjanje prostega denarnega toka družb skupine;
- uravnavanje odnosov z bankami upnicami;
- iskanje možnosti in uresničevanje programa dezinvestiranja;
- zagotavljanje tekoče likvidnosti ob rednem poravnavanju finančnih obveznosti družbe oziroma skupine.

Cilj 2. faze strategije, ki je potekala v minulem poslovnem letu in se bo v letu 2013 nadaljevala, je prestrukturiranje ali dezinvestiranje posameznih naložb Save, d. d.

Izvedeni ukrepi strategije prestrukturiranja se odražajo v nadaljnjem izboljšanju operativnega poslovanja. Odprodana sta bila dejavnost Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo ter nosilni del dejavnosti Nepremičnine, v teku je odprodaja dejavnosti Energetike, nadaljuje se tudi odprodaja portfeljskih naložb Save, d. d.

Odprodaje premoženja so Poslovni skupini Sava v začetku leta 2013 omogočile znižanje višine glavnice posojil za okrog 100 milijonov evrov, ob tem pa so družbe skupine na ravni preteklega poslovnega leta odplačale tudi za 21,5 milijona evrov obresti.

Najpomembnejši cilj leta 2013 predstavlja sklenitev dogovora z bankami upnicami o dolgoročnejšem prestrukturiranju virov financiranja, kar bo hkrati osnova za nadaljnje izvajanje strategije. Ob nadaljevanju ukrepov za izboljševanje operativnega poslovanja in ob izvajanju procesov dezinvestiranja bodo eno izmed ključnih letošnjih aktivnosti strategije prestrukturiranja predstavljala nadaljnja prizadevanja za kapitalsko povezovanje Abanke Vipava, d. d., in Gorenjske banke, d. d., kar je skladno s sicer potrebno konsolidacijo slovenskega bančnega sistema.

Tri ključne faze strategije prestrukturiranja

Strategija poslovno-finančnega prestrukturiranja in konsolidacije Save do konca leta 2014 zajema tri ključne faze, opisane spodaj.

FAZA 1 do konca leta 2011

PRIPRAVA – VZPOSTAVITEV POGOJEV ZA IZVEDBO STRATEGIJE PRESTRUKTURIRANJA SAVE

KLJUČNI UKREPI:

- zagotavljanje likvidnosti;
- sklenitev dogovora za rokavno usklajevanje finančnih obveznosti Save;
- vzpostavitev nove organiziranosti Save, d. d., stroškovna racionalizacija in sprememba modela upravljanja skupine;
- izvedba priprav za združitev družb dejavnosti Turizem.

FAZA 2 začetek v 2011, pretežno v 2012, nadaljevanje v 2013

IZVAJANJE STRATEGIJE PRESTRUKTURIRANJA IN / ALI DEZINVESTIRANJA POSAMEZNIH NALOŽB SAVE, D. D.

KLJUČNI UKREPI:

- dezinvestiranje izbranih naložb Save, d. d., ki se lahko prodajo po primerni ceni;
- prestrukturiranje in konsolidacija drugih naložb, izboljšanje njihovega poslovanja ter s tem povečanje njihove vrednosti za ohranitev ali morebitno prodajo v primernejših pogojih;
- razdolžitev in sklenitev reprograma finančnih obveznosti Save, d. d.

FAZA 3 v 2013 in 2014

MAKSIMIRANJE VREDNOSTI NALOŽB SAVE, D. D.

KLJUČNI UKREPI:

- nadaljevanje nekaterih procesov dezinvestiranja;
- osredotočenost na nadaljnje izboljševanje poslovanja in uresničevanje sinergij v dejavnostih;
- novi potencialni nakupi deležev in prevzemi.

Strategija prestrukturiranja do leta 2014 – preoblikovanje Save, d. d., in njenih dejavnosti

DEJAVNOST GUMARSTVO – odprodaja celotne dejavnosti

- Sava, d. d., prenese lastništvo družbe Sava Medical in storitve, d. o. o., na Savatech, d. o. o. – maj 2012.
- Podpis pogodbe z izbranim strateškim partnerjem za nakup dejavnosti Gumarstvo – oktober 2012.
- Izpolnitev vseh odložnih pogojev pogodbe in nakazilo celotne kupnine za odprodajo dejavnosti Gumarstvo – začetek januarja 2013.

Razdolževanje Save, pridobitev strateškega investitorja za hitrejši nadaljnji razvoj Gumarstva.

DEJAVNOST NEPREMIČNINE – odprodaja pretežnega dela, prestrukturiranje in nato odprodaja preostanka dejavnosti

- Ustanovitev družbe Sava Nepremičnine, d. o. o., na katero je bil prenesen del premoženja družbe Sava IP, d. o. o., – junij 2012.
- Izvedba odprodaje družbe Investicijsko podjetje, d. o. o., (predhodno Sava IP, d. o. o.) – junij 2012.
- Nadaljevanje sanacije poslovanja družbe Sava Nova, d. o. o., Zagreb – 2012 ⇒ .

Razdolževanje Save, omogočeno financiranje razvoja vitalnega dela dejavnosti.

DEJAVNOST ENERGETIKA – prestrukturiranje in nato odprodaja

- Optimizacija poslovanja Energetike – predhodna leta in leto 2012.
- Projekt za proučitev alternativ razvoja dejavnosti Energetika in odločitev za prodajo – sredina leta 2012.
- Podpis pogodb za odprodajo družb ENSA BH, d. o. o, Srbac in Bramir, d. o. o., Mostar – december 2012.
- Izpolnjevanje pogodbeno določenih odložnih pogojev ter dogovori za odprodajo preostanka dejavnosti – začetek 2013 ⇒ .

Razdolževanje Save, omogočeno financiranje razvoja vitalnega dela dejavnosti.

Prenovljena Sava po zaključku strategije prestrukturiranja

Nova, prenovljena Sava bo po zaključku strategije prestrukturiranja predvidoma sestavljena:

- iz Save, d. d., stroškovno učinkovitega in poslovnim razmeram visoko prilagodljivega holdinga odvisnih in pridruženih družb,
- iz prenovljene dejavnosti Turizem, racionalnejše in uspešnejše, ter
- iz deležev v obeh bankah ali v združeni banki oziroma iz drugih finančnih naložb.

Med izvajanjem strategije do konca leta 2014 se bo zaradi izvedenega prestrukturiranja portfelja naložb denarni tok iz poslovanja prenovljene Poslovne skupine Sava bistveno povečal in to kljub izvedeni odprodaji dobršnega dela finančnih naložb Save, d. d.

Finančne obveznosti skupine se bodo približevale dolgoročno vzdržni ravni, pri čemer se bo zaradi stalnega in občutnega razdolževanja znatno izboljšala tudi struktura virov sredstev.

Sava, d. d., bo po preoblikovanju finančni investitor, ki:

- še naprej kotira na borzi;
- ustvarja dobiček iz dejavnosti ter iz nakupov in prodaj naložb.

Naložbena politika Save, d. d., bo usmerjena v investiranje v delnice in deleže podjetij:

- s potencialom rasti, a s trenutno nizko dobičkonosnostjo in potrebo po prestrukturiranju;
- s potencialom za ustvarjanje sinergij z obstoječim portfeljem naložb Save, d. d.

S tem bodo vzpostavljeni potrebni trdni finančni temelji in drugi pogoji za nadaljnjo rast ter razvoj nove, prenovljene Save, nekdanjim dejavnostim Save pa bo z izbiro najustrežnejših strateških partnerjev omogočen ustrezen razvoj zunaj nje.

Družbe v okviru Poslovne skupine Sava poslujejo globalno, kar zlasti velja za družbe v dejavnostih Turizem in Gumarstvo. V Turizmu 62 odstotkov vseh nočitev ustvarijo tuji gostje z vsega sveta, dejavnost Gumarstvo pa 82 odstotkov vseh prihodkov ustvari s prodajo na tujih trgih. Najpomembnejši trgi ostajajo trgi Evropske unije, pri čemer je vse bolj pomembno tudi dogajanje na ostalih razvijajočih se trgih. Na poslovanje matične družbe Sava, d. d., pa poleg razmer na domačem finančnem trgu prav tako vplivajo gibanja na mednarodnih kapitalskih trgih, zlasti na področju finančnih trgov.

Družbe v Poslovni skupini Sava se s svojim poslovanjem prilagajajo neprestanim spremembam v poslovnem okolju, ki pa so po nastanku krize v letu 2008 še hitrejša in zahtevnejša.

Splošna gospodarska gibanja

Na svetovni ravni se za leto 2012 ocenjuje okoli 2-odstotna gospodarska rast, pri čemer največjo rast predstavljajo države v razvoju (Kitajska, Brazilija, Rusija, Indija, Mehika, Indonezija, Turčija), kjer je bila rast okoli 5 odstotkov, države v okviru G-7 (Amerika, Nemčija, Francija, Italija, Kanada, Velika Britanija in Japonska) pa ocenjujejo 1-odstotno rast. Evropo kot največje gospodarstvo na svetu in večino njenih članic so v letu 2012 še vedno zaznamovale aktivnosti za okrevanje po gospodarski krizi iz leta 2008. Kljub temu se v letu 2012 ocenjuje minimalen upad BDP-ja (0,3 odstotka). Največjo težavo v EU povzroča zadolženost, zlasti nekaterih članic (Grčija, Italija, Španija, Portugalska), neenakost med posameznimi članicami Evropske unije in iskanje rešitev glede nadaljnje finančne konsolidacije.

4.

Gospodarsko okolje in vpliv na poslovanje

Slovenija v letu 2012 še ni izvedla aktivnosti za izhod iz krize in je posledično še zlasti v drugi polovici leta zabeležila enega večjih padcev BDP-ja v Evropi, ki je na letni ravni ocenjen na 2 odstotka. Leto je zaznamoval zlasti močan upad domače potrošnje gospodinjstev in države na področju investicij kot tekoče porabe. Izvoz je ostal na ravni preteklega leta, skladno z gibanji v glavnih trgovinskih partnericah (države EU). Zaznamovalo nas je tudi nadaljnje zaostrovanje dolžniške krize, kar se je izrazilo v nezaupanju v bančnem sektorju. V bankah se je nadaljeval proces zniževanja kreditiranja nebančnega sektorja in razdolževanje bank do tujine (poplačilo tujih bank in obveznic ter nadomestitev virov pri Evrosistemu). Zmanjševanje gospodarske aktivnosti se čedalje močneje odraža tudi na trgu dela. Zaposlenost še naprej upada, stopnja registrirane brezposelnosti pa je konec leta preseгла 12 odstotkov. Povprečna letna inflacija, merjena s HICP, je v letu 2012 znašala 2,8 odstotka, pri čemer so k rasti največ prispevale cene energentov in hrane. Primanjkljaj proračuna v letu 2012 je znašal 3,1 odstotka BDP-ja, presežek tekočega računa pa je predstavljal okoli 2 odstotka BDP-ja. Na finančnih trgih se je indeks SBI TOP v letu 2012 zvišal za 7,8 odstotka, kar je bila prva pozitivna rast po skoraj treh letih.

Leto 2013 naj bi v zaznamoval zmerni optimizem, ki se bo odrazil skozi skromno gospodarsko rast glede na leto 2012 tako v razvitih kot razvijajočih se državah. Nadaljevali se bodo varčevalni ukrepi zlasti v Evropi, pri čemer se bodo nekateri razvijajoči trgi, kot npr. Kitajska, osredotočali na povečevanje domače potrošnje.

V Sloveniji se bo v letu 2013 po pričakovanjih, kljub boljšim mednarodnim razmeram, ki bodo prispevale k manjšemu povečanju izvoza, nadaljevalo krčenje gospodarske aktivnosti, kar naj bi se odrazilo v zmanjšanju bruto domačega proizvoda predvidoma za 1,4 odstotka. V letu 2013 bo potrebno izvesti aktivnosti, s katerimi bodo dosežena stabilnost bančnega sektorja in vzpostavljeni temelji za nadaljnjo gospodarsko rast. Pomemben del aktivnosti bo potreben tudi na področju uvajanja sprememb na trgu dela. Posledično se v letu 2013 predvidevata nadaljnje povečanje brezposelnosti in upad tekoče potrošnje tako zasebnega sektorja kot države. Nekoliko pa naj bi se povečale le investicije na račun države (financiranje EU-sredstev).

Turizem

V letu 2012 je turizem v svetovnem merilu, kljub manj ugodnim gospodarskim razmeram, zabeležil 3,8-odstotna rast števila prihoda gostov in je prvič v zgodovini presegel milijardo prihodov. Največja rast, med 6 in 7 odstotki, je bila dosežena v Aziji, Pacifiku in Afriki. Evropa, kot največja turistična destinacija, ki ustvari okoli 535 milijona oz 51 odstotkov vseh prihodov, je zabeležila 3,3-odstotno rast, pri čemer je bila rast v članicah EU 2,3-odstotna. Največji porast, namenjen potrošnji v turizmu, je bil zabeležen v državah BRIK, največji upad pa v Španiji in Franciji.

V Sloveniji je bilo v letu 2012 zabeleženih 3,2 milijona prihodov, kar je za 2,3 odstotka več kot leta 2011, in 9,3 milijona nočitev, kar je za 1,2 odstotka več prenočitev kot v letu 2011. Vzrok za rast prihoda gostov in nočitev je rast tujih gostov za 5,6 odstotka, ki so ustvarili 60 odstotkov vseh nočitev.

V letu 2013 se v svetu kljub nadaljnjim zaostrenim ekonomskim razmeram pričakuje rast števila prihoda gostov, med 3 in 4 odstotki, pri čemer se trendi glede na leto 2012 ne bodo pomembno spreminjali. Za Evropo se predvideva od 2- do 3-odstotna rast prihoda gostov.

V Sloveniji se v letu 2013 pričakuje 4-odstotna rast števila prihoda in 2-odstotna rast nočitev, in sicer kot posledica rasti tujih gostov, saj pričakujemo, da se bodo razmere na domačih trgih dodatno zaostrele zaradi zmanjševanja domače porabe. Poleg tradicionalnih ključnih trgov, kot so Italija, Avstrija, Hrvaška in Nemčija, bo tako ključnega pomena tudi širjenje na nove razvijajoče se trge, na katerih se beleži rast porabe za turistične namene. V letu 2013 se glede na pomen turizma na državni ravni in skladno s sprejeto Strategijo razvoja slovenskega turizma 2012–2016 pričakuje sprejem aktivnosti za izboljšanje poslovnih pogojev poslovanja turizma, med drugim tudi preko novo ustanovljene Javne agencije Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma.

Gumarstvo

Industrija, kamor sodi tudi proizvodnja izdelkov iz gume, predstavlja okoli 26 odstotkov slovenskega BDP-ja. Največji del prihodkov proizvodnje gume ustvari na tujih trgih, pretežno evropskih, kjer je bila v letu 2012 dosežena negativna gospodarska rast v višini 0,3 odstotka. V najpomembnejši zunanjetrgovinski partnerici gumarstva, Nemčiji, je gospodarska rast znašala 0,9 odstotka, kar je pripomoglo k nekoliko ugodnejšim pogojem poslovanja. Dejavnost so sicer zaznamovale nadaljnja rast konkurence na globalnem trgu ter pospešene aktivnosti za konsolidacijo panoge. V letu 2013 ni pričakovati pomembnih sprememb v trendih glede na leto 2012.

Gradbeništvo

Leto 2012 je bilo za gradbeništvo neugodno, saj se je obseg aktivnosti glede na preteklo leto zmanjšal za okoli 20 odstotkov. Gradbeništvo je predstavljalo manj kot 6 odstotkov BDP-ja. To je v največji meri posledica nadaljnjega upada kupne moči in zaostrene politike financiranja, saj se kar 58 odstotkov vseh gradbenih podjetij sooča s premajhnim povpraševanjem. Razmere v gradbeništvu ostajajo slabe, tovrstna pričakovanja pa so prisotna tudi za leto 2013, pri čemer se pričakuje nekaj povečanj na področju državnih investicij.

Zahtevno gospodarsko okolje je v letu 2012 vplivalo na uspešnost poslovanja tako družb Poslovne skupine Sava kot tudi na poslovno uspešnost bank, v katerih je Sava, d.d., udeležena z lastniškim deležem. V družbah dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo, ki so leto 2012 zadnjič zaključile v sestavi skupine Sava, se je operativna uspešnost še naprej izboljševala, v dejavnosti Turizem se je nadaljeval proces racionalizacije operativnega poslovanja, v dejavnosti Nepremičnine pa se je zaradi odprodaje vodilne družbe dejavnosti obseg poslovanja skrčil. V dejavnosti Naložbene finance so potekale aktivnosti za odprodajo premoženja in aktivnosti za prestrukturiranje virov financiranja.

Družbe Poslovne skupine Sava so v letu 2012 dosegle prihodke od prodaje v višini 192,2 milijona evrov, kar je za 1 odstotek manj kot v enakem obdobju predhodnega leta ter za 5 odstotkov manj od načrtovanih prihodkov od prodaje. Dosežena je bila čista izguba v višini 99,3 milijona evrov. Na višino izkazane izgube so v največji meri vplivale nadaljnje oslabitve finančnih naložb Save, d.d., predvsem naložb v banke.

5.

Poslovanje Poslovne skupine Sava

5.1. Poslovna uspešnost

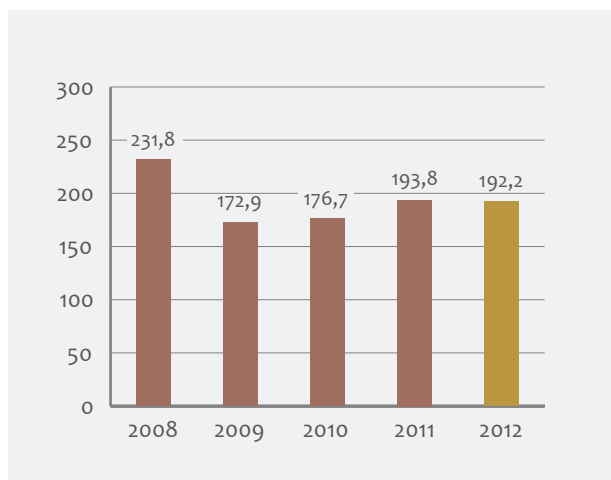
Prihodki od prodaje

Doseženi prihodki od prodaje družb Poslovne skupine Sava so v letu 2012 znašali 192,2 milijona evrov in so za 1 odstotek nižji od doseženih v preteklem letu ter za 5 odstotkov zaostajajo za načrtovanimi prihodki od prodaje.

Družbe dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo so v letu 2012 na osnovi intenzivnega trženja dosegle prodajne prihodke v višini 120,2 milijona evrov, kar je za 2 odstotka več kot v enakem obdobju leta 2011 in za 3 odstotke manj od poslovnega načrta. Prihodki od prodaje v dejavnosti Turizem so znašali 64,8 milijona evrov, kar je na nivoju prihodkov predhodnega leta, za načrtovanimi vrednostmi za to obdobje pa so zaostali za 3 odstotke. V družbah dejavnosti Nepremičnine je bila prodaja zaradi nadaljnega upada kupne moči in zaostrene politike financiranja nepremičninskih projektov pričakovano nizka, prihodki drugih dejavnosti v višini 8,1 milijona evrov so bili višji od tistih v preteklem letu, načrtovane vrednosti prodaje pa niso bile dosežene.

V sestavi prihodkov po dejavnostih Poslovne skupine Sava je bilo s 64 odstotki udeleženo Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo, s 34 odstotki Turizem, preostala 2 odstotka pa je predstavljala prodaja družb drugih dejavnosti. Delež prodaje na tujih trgih je bil 55-odstoten.

Prihodki od prodaje Poslovne skupine Sava od leta 2008 do 2012 (v mio EUR)

Poslovni odhodki

Poslovni odhodki so bili tudi v letu 2012 v vseh družbah Poslovne skupine Sava strogo nadzorovani in v celoti podrejeni strategiji prestrukturiranja Save.

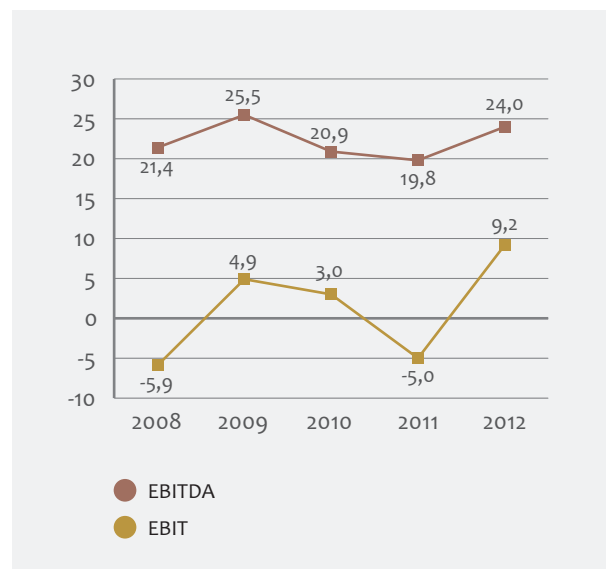
Poslovni odhodki so znašali 187,2 milijona evrov in so v primerjavi z enakim obdobjem leta 2011 nižji za 8 odstotkov. Njihov delež v skupnih poslovnih prihodkih je bil 95-odstoten, kar je zaradi nižjih odpisov vrednosti sredstev pomembno bolje od preteklega leta.

Stroški blaga, materiala in storitev v strukturi stroškov predstavljajo 63 odstotkov, stroški dela 28 odstotkov, amortizacija in odpisi vrednosti 8 odstotkov ter ostali poslovni odhodki 1 odstotek.

Dobiček iz poslovanja (EBIT)

V letu 2012 je bil v Poslovni skupini Sava dosežen dobiček iz poslovanja v višini 9,2 milijona evrov, kar je zaradi nižjih odpisov vrednosti sredstev bolje od preteklega leta. Dobiček iz poslovanja v višini 9,0 milijona evrov je bil dosežen v dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo in je bil nekoliko nižji tako od preteklega leta kot tudi od načrtovanih vrednosti. V dejavnosti Turizem je bil dosežen operativni dobiček v višini 3,2 milijona evrov, ki je prav tako zaostal za načrtovanimi vrednostmi. Preostale dejavnosti so na tem nivoju zabeležile izgubo v skupni višini 3,0 milijona evrov, največji del te izgube pa je bil izkazan v obvladujoči družbi Sava, d.d.

EBITDA in EBIT v Poslovni skupini Sava od leta 2008 do 2012 (v mio EUR)

EBITDA – dobiček iz poslovanja pred amortizacijo in odpisi
EBIT – dobiček iz poslovanja

Prihodki financiranja

Prihodki financiranja so bili doseženi v višini 3,3 milijona evrov in so za 34 odstotkov nižji od doseženih v enakem obdobju preteklega leta. V pretežni meri so bili doseženi v matični družbi Sava, d.d., po vsebini pa predstavljajo prihodke od obresti, dobičke pri prodaji finančnih sredstev ter prejete dividende izven prejetih dividend pridruženih podjetij.

Odhodki financiranja

Odhodki financiranja v višini 25,0 milijona evrov so v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta prepolovljeni zaradi nižjih oslabitev finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo.

Sestava odhodkov financiranja, ki so bili v pomembni meri doseženi na matični družbi Sava, d.d., je sledeča:

- odhodki za obresti za prejeta posojila, ki so znašali 21,5 milijona evrov, so za 4 odstotke nižji od doseženih v enakem obdobju preteklega leta. Povprečna dosežena obrestna mera v družbah Poslovne skupine Sava se je v primerjavi s preteklim letom znižala za 2 odstotka in je znašala 5,45 odstotka;

- oslabitve finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, v višini 3,3 milijona evrov, so bile izvedene na osnovi znižanja poštene vrednosti borznih in neborznih vrednostnih papirjev ter v povezavi z obveznostjo po nakupni opcijski pogodbi;
- ostali odhodki financiranja so znašali 0,2 milijona evrov.

Neto odhodki financiranja

Doseženi so bili neto odhodki financiranja v višini 21,7 milijona evrov. Od doseženih v enakem obdobju leta 2011 so nižji zaradi nižjih vrednosti oslabitev finančnih naložb.

Oslabitev finančnih naložb v pridružena podjetja

Oslabitev finančnih naložb v pridružena podjetja, ki so v letu 2012 dosegle vrednost 80,9 milijona evrov, se nanašajo na:

- oslabitev finančne naložbe v Gorenjsko banko, d.d., v višini 52,8 milijona evrov (na osnovi ocene vrednosti na 732 evrov na delnico);

- oslabitev finančne naložbe v Abanko Vip, d.d., v višini 24,7 milijona evrov (na osnovi ocene vrednosti na 5,6 evra na delnico);
- oslabitev finančne naložbe v NFD Holding, d.d., v višini 0,8 milijona evrov (z uporabo borzne cene);
- oslabitev danih posojil družbi NFD Holding, d.d., v višini 2,6 milijona evrov (na osnovi preverjanja ustreznosti prejetih zavarovanj).

Neto odhodki od pridruženih podjetij

V letu 2012 dividende Gorenjske banke, d.d., in Abanke Vip, d.d., niso bile izplačane, neto odhodki od pridruženih podjetij so bili tako doseženi zaradi oslabitev finančnih naložb v pridružena podjetja.

Izguba pred obdavčitvijo

Dosežena celotna izguba pred davki je dosegla višino 93,4 milijona evrov. Na višino izkazane izgube so v največji meri vplivali oslabitve finančnih naložb, predvsem naložb v banke.

Sestava dobička / izgube pred obdavčitvijo

v mio EUR

	2008	2009	2010	2011	2012
Dobiček iz poslovanja brez odpisov vrednosti	5,0	9,1	5,5	5,8	10,4
Oslabitev sredstev preko izkaza poslovnega izida	-25,8	-35,9	-93,1	-160,3	-85,4
Finančni izid brez vključenih oslabitev	-3,4	31,9	-20,1	-25,5	-18,4
Izid od pridruženih podjetij brez vključenih oslabitev	24,5	17,4	2,6	10,9	0
Dobiček / izguba pred obdavčitvijo	0,3	22,5	-105,1	-169,1	-93,4

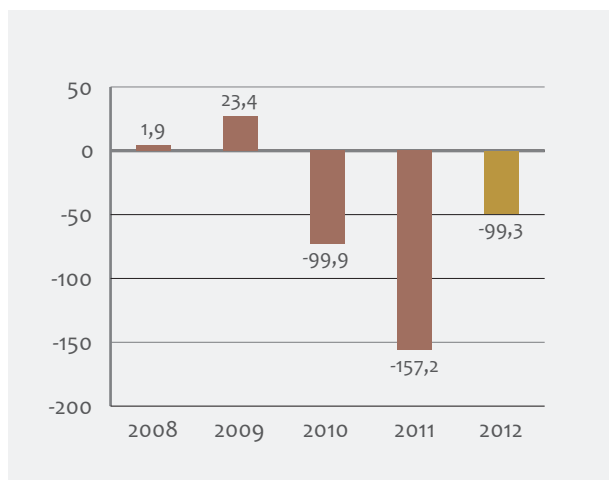
Davek

Neto odloženi davek družb Poslovne skupine Sava je dosegel negativno vrednost v višini 5,9 milijona evrov in povečuje izgubo pred obdavčitvijo. V pretežni meri je sprememba odloženega davka posledica preračuna odloženih terjatev za davek od oslabitev finančnih naložb na znižano, 15-odstotno davčno stopnjo.

Čista izguba

V Poslovni skupini Sava je bila v letu 2012 dosežena čista izguba v višini 99,3 milijona evrov. Na višino izkazane izgube so v največji meri vplivale nadaljnje oslabitve finančnih naložb.

Čisti dobiček / izguba v Poslovni skupini Sava od leta 2008 do 2012 (v mio EUR)

Izkaz poslovnega izida Poslovne skupine Sava po četrtletjih leta 2012

Matična družba Sava, d.d., pomembno prispeva k rezultatom poslovne skupine. Dinamika doseganja poslovnega rezultata Save, d.d., po četrtletjih je v veliki meri odvisna od trenutka prodaje finančnih naložb, od trenutka prejema dividend in od medletnega gibanja poštenih vrednosti finančnih naložb. Tudi sezonska gibanja v nekaterih dejavnostih poslovne skupine se spreminjajo, zato primerjava doseženih rezultatov s četrtletnimi rezultati podatki preteklega leta ni smiselna.

Izkaz poslovnega izida Poslovne skupine Sava po četrtletjih leta 2012

v 000 EUR

	JAN-MAR 2012	APR-JUN 2012	JUL-SEPT 2012	OKT-DEC 2012
Prihodki od prodaje izdelkov in storitev	45.446	51.163	52.795	42.784
Sprememba vrednosti zalog	432	-365	-713	-259
Drugi poslovni prihodki	723	1.422	1.017	1.927
Poslovni prihodki	46.601	52.220	53.099	44.452
Stroški blaga, materiala, storitev	-29.441	-30.353	-30.640	-27.178
Stroški dela	-13.230	-13.423	-13.016	-13.024
Amortizacija	-3.459	-3.436	-3.395	-3.314
Odpisi vrednosti	-216	-505	-297	-209
Drugi odhodki poslovanja	-539	-385	-364	-771
Odhodki poslovanja	-46.885	-48.102	-47.712	-44.496
Dobiček iz poslovanja	-284	4.118	5.387	-44
Prihodki financiranja	1.633	337	780	627
Odhodki financiranja	-6.491	-6.892	-4.336	-7.318
Neto prihodki financiranja	-4.858	-6.555	-3.556	-6.691
Neto prihodki / odhodki od pridruženih podjetij	-166	-1.410	-468	-78.840
Dobiček / izguba pred obdavčitvijo	-5.308	-3.847	1.363	-85.575
Davek	-484	-2.892	-336	-2.200
Čisti dobiček / izguba poslovnega leta	-5.792	-6.739	1.027	-87.775

5.2. Sestava sredstev in virov sredstev

Bilančna vsota ter struktura sredstev in virov sredstev

Bilančna vsota družb Poslovne skupine Sava je na dan 31. 12. 2012 znašala 480,9 milijona evrov in je za 130,3 milijona evrov nižja kot konec leta 2011. Znižanje bilančne vsote je v pretežni meri posledica oslabitev sredstev v skupni višini 85,4 milijona evrov ter odprodaje vodilne družbe dejavnosti Nepremičnine, Investicijskega podjetja, d.o.o., Ljubljana (prej Sava IP, d.o.o., Ljubljana), kjer je vrednost iz skupine Sava izločenih sredstev znašala 32,3 milijona evrov.

V strukturi sredstev finančne naložbe predstavljajo 33 odstotkov, nepremičnine, naprave in oprema 36 odstotkov, ostala sredstva (zaloge, poslovne terjatve, dana posojila, odložene terjatve za davek in drugo) pa 31 odstotkov.

V strukturi virov sredstev je kapital udeležen s 14 odstotki, dolgoročni dolgovi s 15 odstotki ter kratkoročni dolgovi z 71 odstotki.

Dolgoročna sredstva družb Poslovne skupine Sava so v 39 odstotkih financirana z dolgoročnimi viri, v 63 odstotkih pa s kratkoročnimi viri.

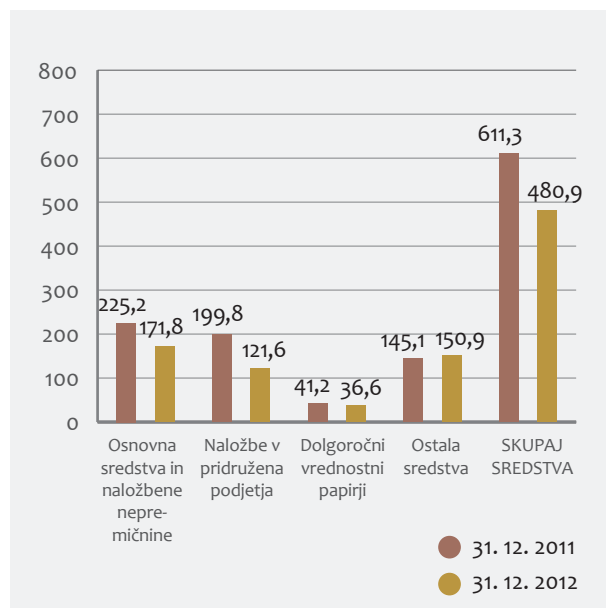
Sredstva

Najpomembnejše spremembe sredstev Poslovne skupine Sava glede na konec leta 2011 so bile naslednje:

- vrednost **naložb v pridružena podjetja**, ki je na dan 31. 12. 2012 znašala 121,6 milijona evrov, se je zaradi oslabitev znižala za 78,3 milijona evrov;
- vrednost **naložb v nekratkoročne vrednostne papirje, razpoložljive za prodajo**, ki je na dan 31. 12. 2012 dosegla višino 36,6 milijona evrov, se je v primerjavi s koncem preteklega leta neto znižala za 4,6 milijona evrov. Znižanje je posledica odprodaje nekaterih finančnih naložb ter dodatne oslabitve zaradi nadaljnjega padca poštene vrednosti;

- vrednost **odloženih terjatev za davek**, ki je na dan 31. 12. 2012 dosegla višino 19,3 milijona evrov, se je v primerjavi s koncem preteklega leta znižala za 5,4 milijona evrov. Znižanje je v pretežni meri posledica preračuna terjatev na 15-odstotno davčno stopnjo;
- **sredstva za prodajo**, ki so bila na dan 31. 12. 2011 izkazana v višini 32,3 milijona evrov, so po vsebini predstavljala vsa sredstva družbe Investicijsko podjetje, d.o.o. (prej Sava IP, d.o.o.). Prodajna transakcija deleža je bila izvedena v mesecu juniju, zato po stanju 31. 12. 2012 ta sredstva niso več vključena med sredstva skupine Sava. Na zadnji dan leta pa so bila med sredstva za prodajo vključena vsa sredstva družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo, ki so bila z izpolnitvijo odločnih pogojev iz pogodbe odprodana v mesecu januarju 2013;
- spremembe **kratkoročnih sredstev** pa so v pretežni meri posledica prenosa sredstev družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo na Sredstva za prodajo.

Primerjava sestave sredstev Poslovne skupine Sava na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2011 (mio EUR)

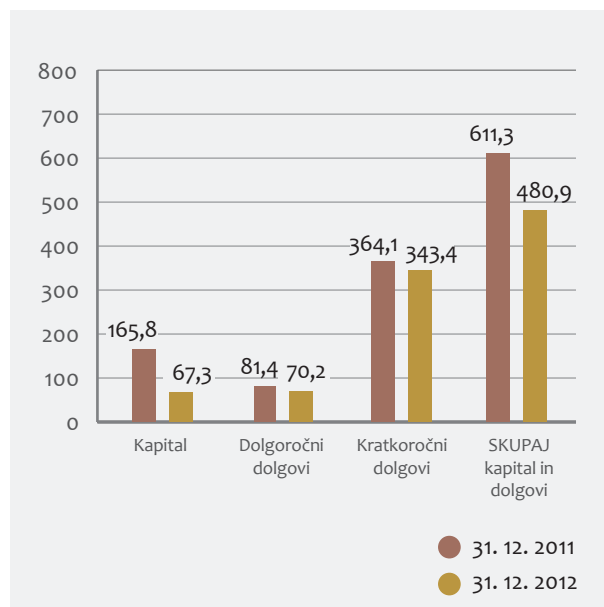

Kapital in dolgovi

Najpomembnejše **spremembe virov sredstev** v letu 2012 so bile naslednje:

- **kapital** v višini 67,3 milijona evrov je predstavljal 14 odstotkov vseh virov sredstev, njegovo znižanje v primerjavi s koncem preteklega leta pa je v pretežni meri posledica dosežene izgube skupine v višini 99,3 milijona evrov;
- **dolgoročni dolgovi** so dosegli vrednost 70,2 milijona evrov in so v primerjavi s koncem preteklega leta nižji za 11,1 milijona evrov. Znižanje je delno posledica razdolžitve Sava, d.d., iz sredstev, prejetih pri odprodaji deleža v odvisni družbi, delno pa je na znižanje vplival prenos posojil, ki zapadejo v roku enega leta, na kratkoročna posojila;
- **kratkoročni dolgovi** so dosegli vrednost 343,4 milijona evrov in so od tistih konec preteklega leta nižji za 20,7 milijona evrov. Prodajna transakcija deleža v družbi Investicijsko podjetje, d.o.o., Ljubljana, je bila izvedena v mesecu juniju, zato po stanju 31. 12. 2012 ti dolgovi niso več vključeni med dolgove skupine Sava;
- vrednost **skupnih prejetih dolgoročnih posojil in kratkoročnih finančnih obveznosti** družb Poslovne skupine Sava je na dan 31. 12. 2012 znašala 345,4 milijona evrov, kar je za 25,8 milijona evrov manj kot konec leta 2011.

Primerjava sestave virov sredstev Poslovne skupine Sava na dan 31.12.2012 in 31.12.2011 (v mio EUR)

Naložbe

Investicijska vlaganja družb Poslovne skupine Sava so v letu 2012 dosegla vrednost 5,9 milijona evrov. Omejena so bila na nujne naložbe v povezavi s posodobitvami proizvodne opreme v Gumarstvu ter na vlaganja v izboljšanje kakovosti bivanja gostov in energetske sanacije v Turizmu.

5.3. Kadrovska sestava in razvoj zaposlenih

Povprečno število zaposlenih

V družbah Poslovne skupine Sava smo v letu 2012 povprečno zaposlovali 2.187 sodelavcev oziroma 102 sodelavcev manj kot v letu 2011. Na zadnji dan leta 2012 je bilo zaposlenih 2.107 sodelavcev, kar je za 6 odstotkov manj kot v letu 2011.

Družbe dejavnosti Turizem zaposlujejo 52 odstotkov vseh zaposlenih, družbe dejavnosti Gumarstvo 40 odstotkov zaposlenih, 8 odstotkov pa ostale družbe.

Število zaposlenih v Poslovni skupini Sava

v 000 EUR

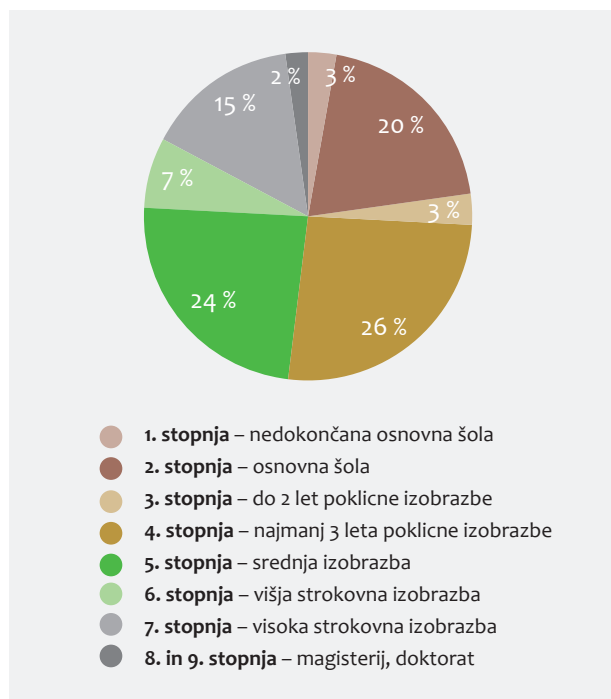
	Število zaposlenih 31.12.2011	Število zaposlenih 31.12.2012	Indeks 2./1., leto 2012/2011	Povprečno število zaposlenih 2012
Sava d.d.	61	31	51	35
DEJAVNOST GUMARSTVO	882	835	95	860
Savatech, d.o.o., Kranj	810	765	94	789
Savarus, d.o.o., Jaroslavl, Rusija	24	22	92	23
Sava Rol, d.o.o., Zagreb, Hrvaška	10	9	90	9
Sava PRO, d.o.o., Kranj	1	1	100	1
Zunanjetrgovinska mreža	37	38	103	38
DEJAVNOST TURIZEM	1.158	1.097	95	1.137
Sava Hoteli Bled, d.d., Bled	339	/	/	/
Terme 3000, d.o.o., Moravske Toplice	366	/	/	/
Terme Lendava, d.o.o., Lendava	109	/	/	/
Terme Ptuj, d.o.o., Ptuj	123	/	/	/
Zdravilišče Radenci, d.o.o., Radenci	201	/	/	/
Sava Turizem d.d., Bled	/	1.097		1.133
Sava TMC, d.o.o., Kranj	20	0	0	4
DEJAVNOST NEPREMIČNINE	18	0	0	9
Sava IP, d.o.o., Ljubljana	18	0	0	9
DRUGE DEJAVNOSTI	130	144	111	146
Sava Medical in storitve, d.o.o., Kranj	83	88	106	92
Sava IT, d.o.o., Kranj	/	16		16
GIP Sava Kranj, d.o.o., Ruma	1	1	100	1
Energetika Sava, d.o.o., Kranj	3	1	33	2
Energetika Črnomelj d.o.o., Kranj	/	2		2
Ensa BH, d.o.o., Srbac, Bosna in Hercegovina	43	36	84	33
SKUPAJ POSLOVNA SKUPINA	2.249	2.107	94	2.187

V letu 2012 smo na novo zaposlili 299 sodelavcev, iz družb Poslovne skupine Sava pa je odšlo 448 sodelavcev. Skupna fluktuacija v Poslovni skupini Sava je v letu 2012 znašala 20,5 odstotka in je višja kot v letu 2011, ko je znašala 11,4 odstotka.

Izobrazbena struktura zaposlenih

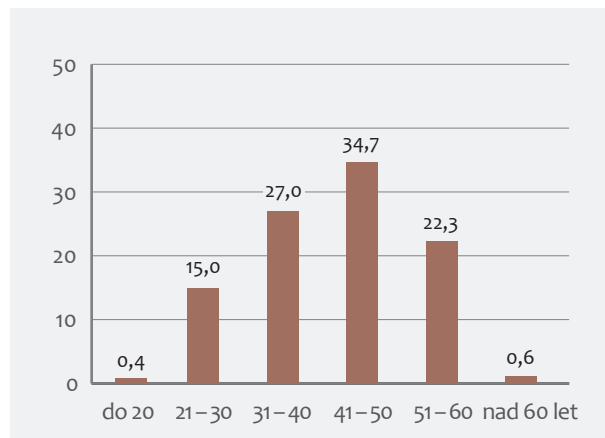
Izobrazbena struktura zaposlenih se v letu 2012 ni bistveno spremenila. 26 odstotkov zaposlenih ima 3. stopnjo izobrazbe ali manj, 50 odstotkov zaposlenih ima 4. ali 5. stopnjo izobrazbe, 7 odstotkov zaposlenih ima 6. stopnjo izobrazbe in 17 odstotkov zaposlenih 7. stopnjo izobrazbe ali več.

Izobrazbena struktura zaposlenih v Poslovni skupini Sava

Starostna struktura zaposlenih

Starostna struktura zaposlenih v Poslovni skupini Sava:

Skoraj 60 odstotkov zaposlenih v Poslovni skupini Sava je starejših od 40 let, 15,4 odstotka zaposlenih je mlajših od 30 let, 27 odstotkov zaposlenih pa je starih med 30 in 40 let.

Izkoriščenost delovnega časa in bolniška odsotnost

Izkoriščenost delovnega časa v letu 2012 je bila 81-odstotna. V vseh družbah Poslovne skupine Sava smo opravili 5.492 ur nadurnega dela, kar predstavlja 0,1 odstotka v skupnem delovnem času.

V letu 2012 se je bolniška odsotnost povišala za 0,1 odstotno točko in je znašala 4,6 odstotka. Nespremenjena je ostala bolniška odsotnost do 30 dni, ki je znašala 2,8 odstotka, zvišala pa se je bolniška nad 30 dni, ki je znašala 1,8 odstotka.

Invalidska problematika

V Poslovni skupini Sava imamo zaposlenih 128 oseb s statusom invalida, kar predstavlja 6,1 odstotka vseh zaposlenih. Skupno z delavskimi predstavniki in vodstvi podjetij veliko skrb posvečamo izboljševanju delovnih pogojev z namenom ohranjanja zdravja zaposlenih.

Motiviranje in nagrajevanje zaposlenih

V družbah Poslovne skupine Sava imamo več sistemov motiviranja, npr. sistem napredovanja, nagrajevanja, vključevanja v zahtevne projekte, izobraževanja in usposabljanja ter sistem neformalnih pohval in povra-

tnih informacij zaposlenim. S tem poleg povečevanja motivacije zaposlenih povečujemo pripadnost in zavzetost podjetju, dosegamo večje zadovoljstvo, povečujemo ugled podjetja v družbenem okolju in povečujemo konkurenčnost.

V letu 2012 je povprečen odstotek variabilnega dela v masi plač znašal 4,2 odstotka, kar je manj kot v letu 2011. Povprečna plača v Poslovni skupini Sava je v letu 2012 znašala 1.480 evrov in se je v primerjavi z letom poprej povišala za 9 odstotkov. Regres zaposlenim smo izplačali v višini 850,00 evrov v družbah dejavnosti Turizem, v družbah dejavnosti Gumarstvo 1.074,57 evra, v ostalih družbah pa 900,00 evrov.

V družbi Sava Turizem d.d., so v septembru 2012 začeli uporabljati nov plačni model. V družbah dejavnosti Gumarstva pa so v letu 2012 prvič izvedli ocenjevanje zaposlenih po novem plačnem modelu in s tem tudi horizontalno napredovanje.

Izobraževanje, usposabljanje in razvoj zaposlenih

V Poslovni skupini Sava, z izvajanjem različnih programov usposabljanja in vključevanjem sodelavcev v formalna izobraževanja, podpiramo potrebe po znanju in razvoju kompetenc, ki jih sodelavci potrebujejo za uspešno izvajanje svojega dela ter za podporo osebnemu in kariernemu razvoju zaposlenih, usklajenemu s strateškim razvojem posameznih družb in dejavnosti.

Ključna področja usposabljanja zaposlenih v dejavnosti Turizem, ki smo jim v letu 2012 namenili največ pozornosti, so pridobivanje novih znanj s področja dela, usposabljanje na delovnem mestu, zakonska izobraževanja, delavnice iz projekta Promocija zdravja in izmenjave v okviru projekta Leonardo da Vinci.

V dejavnosti Gumarstvo smo v letu 2012 za dvig ravni znanja in usposobljenosti zaposlenih dali poudarek na tehnično-tehnološka znanja. Veliko je bilo tudi jezikovnih in strokovnih izobraževanj. 12 sodelavcev se je udeležilo strokovnih izobraževanj v tujini. Že petič pa smo izvedli šolanje za gumarstvo. Izvedli smo tudi šolo vodenja in izobraževanja za inštruktorje za delo.

Povprečno število ur usposabljanja na zaposlenega v letu 2012 je bilo 27 ur. V izvedbo usposabljanja smo investirali 135 evrov na zaposlenega.

Družba Sava, d. d., je matična družba Poslovne skupine Sava. Nadaljevanje upadanja borznih tečajev in poslabševanje gospodarskega okolja s pomembnim vplivom na poslovanje tako realnega kot tudi bančnega sektorja sta zahtevala dodatne oslabitve finančnih naložb Save, d. d., v višini 34,5 milijona evrov, izpad v poslovanju pa je predstavljala tudi ne-realizacija izplačila načrtovanih bančnih dividend. Tako je bila v družbi dosežena čista izguba v višini 49,0 milijona evrov, ki je delež kapitala v vseh virih sredstev znižala na 10,8 odstotka.

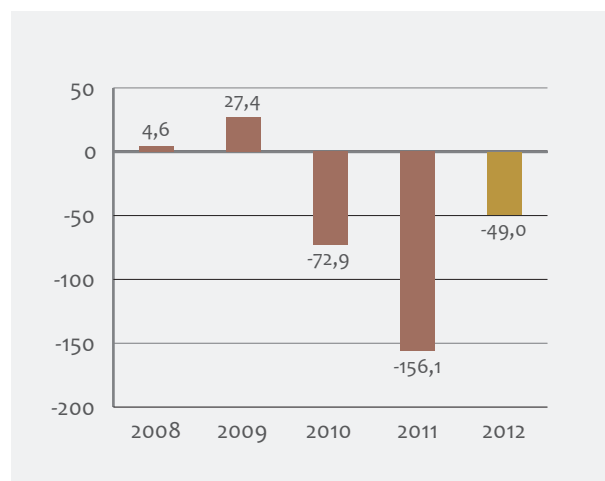
Prodaja družb dejavnosti Gumarstvo, ki je bila z izpolnitvijo odložnih pogojev realizirana v mesecu januarju 2013, pa je tako bilančno izgubo kot tudi zadolženost družbe pri bančnem sektorju pomembno znižala.

6.

Poslovanje Save, d.d.

6.1. Poslovna uspešnost

Čisti poslovni izid Save, d. d., v obdobju od 2008 do 2012 (v mio EUR)

Pregled pomembnejših podatkov o poslovanju Save, d. d.

v mio EUR

	2008	2009	2010	2011	2012	Indeks 2012/2011
Čisti prihodki od prodaje	8,4	8,1	8,7	5,5	3,1	57
Drugi prihodki	0,7	0,2	1,6	0,0	0,5	0
Stroški iz poslovanja	-13,4	-11,1	-10,6	-9,5	-6,5	68
Poslovni izid iz poslovanja	-4,3	-2,8	-0,3	-4,0	-2,9	73
Finančni izid	6,6	27,8	-79,2	-167,6	-41,8	25
Poslovni izid pred davki	2,3	25,8	-79,4	-170,7	-44,7	26
Čisti poslovni izid	4,6	27,4	-72,9	-156,1	-49,0	31

Kazalniki uspešnosti poslovanja Save, d. d., po letih

	2008	2009	2010	2011	2012
Stopnja lastniškosti financiranja (v %)	54,4	50,5	42,4	21,4	10,8
kapital / obveznosti do virov sredstev					
Stopnja dolgoročnosti financiranja (v %)	74,6	66,1	74,3	32,2	21,9
vsota kapitala in dolgoročnih dolgov (skupaj z rezervacijami in odloženimi davki) ter dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev / obveznosti do virov sredstev					
Stopnja osnovnosti investiranja (v %)	9,4	8,0	4,4	3,7	4,3
osnovna sredstva in naložbene nepremičnine / sredstva					
Stopnja dolgoročnosti investiranja (v %)	92,8	84,7	86,4	89,4	78,1
vsota osnovnih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev, naložbenih nepremičnin, dolgoročnih finančnih naložb in dolgoročnih poslovnih terjatev / sredstva					
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin	5,8	6,3	9,6	5,7	2,5
kapital / osnovna sredstva in naložbene nepremičnine					
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
likvidna sredstva / kratkoročne obveznosti					
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti	0,3	0,5	0,5	0,1	0,1
vsota likvidnih sredstev, kratkoročnih terjatev in kratkoročnih finančnih naložb / kratkoročne obveznosti					
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti	0,3	0,5	0,5	0,2	0,3
kratkoročna sredstva / kratkoročne obveznosti					
Koeficient gospodarnosti poslovanja	1,0	1,5	0,4	0,1	0,2
poslovni prihodki / poslovni odhodki					
Odstotni koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala	1,2	7,9	-22,0	-64,7	-56,2
čisti dobiček / povprečni kapital (brez čistega poslovnega izida obračunskega obdobja)					
Odstotni koeficient dividendnosti osnovnega kapitala	7,2	7,4	7,7	0,0	0,0
vsota dividend za poslovno leto / povprečni osnovni kapital					

Poslovanje Save, d. d., po četrletjih leta 2012

Dinamika doseganja poslovnega rezultata Save, d.d., po četrletjih je v veliki meri odvisna od trenutka prodaje finančnih naložb, trenutka prejema dividend, medletnega gibanja borznih cen vrednostnih papirjev in izdelave cenitev finančnih naložb, zato primerjava s četrletnimi podatki prejšnjega leta ni smiselna.

v 000 EUR

	JAN-MAR 2012	APR-JUN 2012	JUL-SEPT 2012	OKT-DEC 2012
01. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	681	784	716	949
a) Prihodki, doseženi na domačem trgu	680	777	708	940
Do podjetij v skupini	549	610	560	796
Do pridruženih podjetij	0	0	0	0
Do drugih	131	167	148	144
b) Prihodki, doseženi na tujem trgu	1	7	8	9
Do podjetij v skupini	1	7	8	9
Do pridruženih podjetij	0	0	0	0
Do drugih	0	0	0	0
02. SPREMEMBA VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	0	0	0	0
03. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE	0	0	0	0
04. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	2	5	272	212
05. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	-814	-748	-634	-1.098
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	-23	-14	-16	-21
b) Stroški storitev	-791	-735	-617	-1.077
06. STROŠKI DELA	-678	-589	-601	-970
a) Stroški plač	-532	-505	-477	-796
b) Stroški socialnih zavarovanj (posebej izkazani stroški pokojninskih zavarovanj)	-98	-94	-90	-87
- Stroški socialnih zavarovanj	-40	-38	-37	-36
- Stroški pokojninskih zavarovanj	-58	-56	-53	-51
c) Drugi stroški dela	-48	10	-34	-87
07. ODPISI VREDNOSTI	-65	-85	-64	-83
a) Amortizacija	-65	-66	-64	-66
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	0	0	0	-1
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	0	-19	0	-16
08. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	-28	-27	-28	32
09. FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV	8.545	87	152	0
a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini	7.900	0	0	0
b) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih podjetjih	0	0	0	0
c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	645	87	152	0
č) Finančni prihodki iz drugih naložb	0	0	0	0
10. FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	565	458	498	489
a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini	85	75	77	87
b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	480	383	421	402
11. FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	1	0	2	0
a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini	0	0	0	0
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	1	0	2	0
12. FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB	-1.141	-3.004	2	-30.554

v 000 EUR

	JAN-MAR 2012	APR-JUN 2012	JUL-SEPT 2012	OKT-DEC 2012
13. FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	-4.774	-4.532	-4.015	-4.572
a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini	-179	-144	-128	-142
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	-3.914	-3.712	-3.312	-3.658
c) Finančni odhodki iz izdanih obveznic	-474	-477	-481	-478
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	-207	-198	-95	-294
14. FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	0	0	0	0
a) Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini	0	0	0	0
b) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti	0	0	0	0
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	0	0	0	0
15. DRUGI PRIHODKI	0	1	1	5
16. DRUGI ODHODKI	-11	0	-3	-1
17. DAVEK IZ DOBIČKA	0	0	0	0
18. ODLOŽENI DAVKI	116	-2.349	-30	-2.113
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	2.399	-10.000	-3.731	-37.704

Čisti prihodki od prodaje

- Ustvarili smo 3,1 milijona evrov prihodkov od prodaje, kar je za 43 odstotkov manj kakor v enakem obdobju preteklega leta ter za 18 odstotkov nad načrtovanimi. Odstopanje čistih prihodkov od prodaje v primerjavi s preteklim letom je posledica nižjih najemnin v povezavi z nepremičninami, prenesenih na družbo Savatech, d. o. o., ter nižjih opravljenih storitev v povezavi z informacijsko tehnologijo (s 01. 01. 2012 v družbi Sava IT, d. o. o.).
- Čisti prihodki od prodaje na raven skupno dosežene prodaje Poslovne skupine Sava pomembno ne vplivajo in v 81 odstotkih predstavljajo prodajo storitev Save, d. d., družbam v skupini.
- Sestava čistih prihodkov od prodaje: 43 odstotkov prispevajo najemnine nepremičnin, 57 odstotkov pa odvisne družbe za uporabo blagovne znamke in za druge storitve strokovnih služb Save, d. d.

Stroški iz poslovanja

- Dosegli so 6,5 milijona evrov in so za 32 odstotkov nižji od lanskoletnih ter za 6 odstotkov višji od načrtovanih.

- Pozitivni odmiki v primerjavi z enakim obdobjem leta 2011 so nastali zaradi znižanja stroškov amortizacije v povezavi s prenosom nepremičnin na družbo dejavnosti Gumarstvo, nižjih stroškov dela in nižjih stroškov storitev.
- V njihovi sestavi predstavljajo 50 odstotkov stroški storitev, 44 odstotkov stroški dela, 5 odstotkov odpisi vrednosti in 1 odstotek drugi odhodki.
- Precejšen del teh stroškov nastane zaradi upravljanja finančnih naložb, zato je del finančnih prihodkov namenjen tudi njihovu pokrivanju.

Poslovni izid iz poslovanja

- Dosežena izguba iz poslovanja v višini 2,9 milijona evrov je za 28 odstotkov nižja od dosežene v enakem obdobju preteklega leta in za 10 odstotkov nižja od načrtovane.

Finančni izid

- **Finančni izid** v družbi Sava, d. d., je bil negativen v višini 41,8 milijona evrov. V primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta je boljši zaradi nižjih oslabitev finančnih naložb.

- Ustvarili smo **finančne prihodke** v višini 10,8 milijona evrov, ki so tako v primerjavi z enakim obdobjem leta 2011 in tudi v primerjavi z načrtovanimi vrednostmi nižji. Dividende pridruženega podjetja, Gorenjske banke, d. d., v letu 2012 po sklepu skupščine niso bile izplačane.

- **Finančni odhodki** v višini 52,6 milijona evrov so pomembno nižji od enakega obdobja preteklega leta in višji od načrtovanih vrednosti, vse v povezavi z oslavitvami finančnih naložb.

Finančni izid po vrstah aktivnosti

v mio EUR

	Finančni izid	Finančni izid	Finančni izid	Finančni izid	Finančni prihodki	Finančni odhodki	Finančni izid
	2008	2009	2010	2011	JAN – DEC 2012		
Dividende	33,2	20,8	29,3	11,3	8,1	0,0	8,1
Vrednostni papirji	0,6	39,8	0,8	1,6	0,7	-0,2	0,5
Oslabitev finančnih naložb	-14,9	-22,7	-95,0	-158,1	0,0	-34,5	-34,5
Obresti	-12,3	-10,1	-12,9	-16,1	1,9	-17,7	-15,8
Ostalo	0,0	0,0	-1,4	-6,3	0,1	-0,2	-0,1
Skupaj	6,6	27,8	-79,2	-167,6	10,8	-52,6	-41,8

- **Dividende**, ki dosegajo višino 8,1 milijona evrov, so bile v znesku 7,9 milijona evrov prejete od družbe Savatech, d. o. o. Prejete dividende od odvisne družbe povečujejo finančni izid obvladujoče družbe Sava, d. d., medtem ko na izid Poslovne skupine Sava ne vplivajo, ker gre za transakcijo med družbami v skupini. V enakem obdobju predhodnega leta pa je Sava, d. d., prejela dividende v skupni višini 11,3 milijona evrov, v pretežni meri od Gorenjske banke, d. d.
- **Finančni prihodki v povezavi z vrednostnimi papirji** so nastali pri odtujitvi vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo, finančni odhodki pa pri prodaji deleža v odvisni družbi Investicijsko podjetje, d. o. o., Ljubljana.
- **Oslabitev finančnih naložb** v višini 34,5 milijona evrov se nanašajo na:
 - oslabitev finančne naložbe v delnice Abanke Vipa, d. d., v višini 24,7 milijona evrov;
 - oslabitev finančne naložbe in danega posojila v povezavi z družbo NFD Holding, d. d., v višini 3,4 milijona evrov;
 - oslabitve finančnih naložb in danih posojil v povezavi z odvisnimi družbami v skupini Sava v višini 2,9 milijona evrov;
 - ostale oslavitve v višini 3,5 milijona evrov se nanašajo na druge finančne naložbe ter na nakupno opcijo.

- **Finančni prihodki od obresti** v višini 1,9 milijona evrov se nanašajo na obresti od danih posojil odvisnim družbam in na obresti od danih depozitov bankam. **Finančni odhodki od obresti** v višini 17,7 milijona evrov so nastali v povezavi z zadolženostjo družbe pri posojilodajalcih in so 5 odstotkov nižji od doseženih v preteklem letu.

Celotna izguba pred davki

Dosežena izguba Save, d. d., pred davki v letu 2012 znaša 44,7 milijona evrov. Na višino dosežene izgube so vplivali finančni odhodki v znesku 52,6 milijona evrov, katerih najpomembnejši del predstavljajo oslavitve finančnih naložb v višini 34,5 milijona evrov in obresti za prejeta posojila v višini 17,7 milijona evrov.

Davek od dohodkov

- Sava, d. d., v letu 2012 nima obračunane obveznosti za plačilo davka od dohodka.
- Neto znesek odloženih davkov v višini 4,4 milijona evrov, ki poslabšuje poslovni izid obračunskega obdobja, v glavnem predstavlja učinek preračuna odloženih terjatev za davke iz naslova oslabeitev finančnih naložb zaradi znižanja stopnje davka od dohodkov pravnih oseb z 20 odstotkov na 15 odstotkov. Čista izguba Save, d. d., je zato višja od celotne izgube pred davki.

Čista izguba

Dosežena čista izguba Save, d. d., za leto 2012 znaša 49,0 milijona evrov, s poslovnim načrtom za to obdobje pa je bil predviden dobiček v višini 2,4 milijona evrov. Odstopanje od načrtovanih vrednosti je v pretežni meri posledica oslabitev finančnih naložb, izpada dividend in zamika pri odprodaji nepremičnin.

6.2. Sestava sredstev in virov sredstev

Bilančna vsota

Znaša 348,3 milijona evrov in je v primerjavi s tisto konec leta 2011 za 15 odstotkov nižja.

Sestava sredstev

Največji, to je 85-odstotni, delež v strukturi sredstev predstavljajo dolgoročne finančne naložbe in sredstva za prodajo. Opredmetena osnovna sredstva in naložbene nepremičnine imajo 4-odstotni delež, kratkoročne finančne naložbe 4-odstotni delež, ostala sredstva pa imajo 7-odstotni delež.

- V sestavi **dolgoročnih finančnih naložb in sredstev za prodajo**, ki so izkazane v višini 294,8 milijona evrov in so v primerjavi s koncem preteklega leta za 53,4 milijona evrov oziroma za 15 odstotkov nižje, so v letu 2012 nastale sledeče pomembnejše spremembe:
 - izvedena je bila dokapitalizacija odvisne družbe v višini 0,4 milijona evrov;
 - odprodan je bil 100-odstotni delež v družbi Sava Medical in storitve, d. o. o., Kranj; knjigovodska vrednost deleža je znašala 2,9 milijona evrov, prodajna cena 2,9 milijona evrov, pri prodaji ni bilo realizirane razlike v ceni; kupec deleža je bila družba Savatech, d. o. o.;
 - odprodan je bil 100-odstotni delež v družbi Investicijsko podjetje, d. o. o., Ljubljana, knjigovodska vrednost deleža je znašala 19,3 milijona evrov, prodajna cena 16,7 milijona evrov, pri prodaji je bila realizirana neto izguba v višini 0,2 milijona evrov;

Bilančna izguba

- Znaša 58,3 milijona evrov na zadnji dan obdobja.
- Za pokrivanje izgube ni na razpolago za to namenjenih sestavin kapitala.
- Bilančna izguba predstavlja 69,6 odstotka osnovnega kapitala družbe.

Gibanje bilančne izgube Save, d. d., v letu 2012

	v mio EUR
Čisti poslovni izid jan - dec 2012	-49,0
Prenesena izguba iz leta 2011	-9,3
Bilančna izguba na dan 31. 12. 2012	-58,3

- izvedene oslabitve naložb v pridružena podjetja so znašale 25,7 milijona evrov;
- izvedene oslabitve naložb v odvisne družbe so znašale 1,3 milijona evrov;
- ostale finančne naložbe so zaradi odprodaj in prevrednotenij nižje za 4,6 milijona evrov.

V oktobru 2012 je bila podpisana pogodba o odprodaji družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo. Odložni pogoji, definirani v pogodbi, so bili izpolnjeni 08. januarja 2013, s tem dnem je bila tako prodajna transakcija v celoti zaključena.

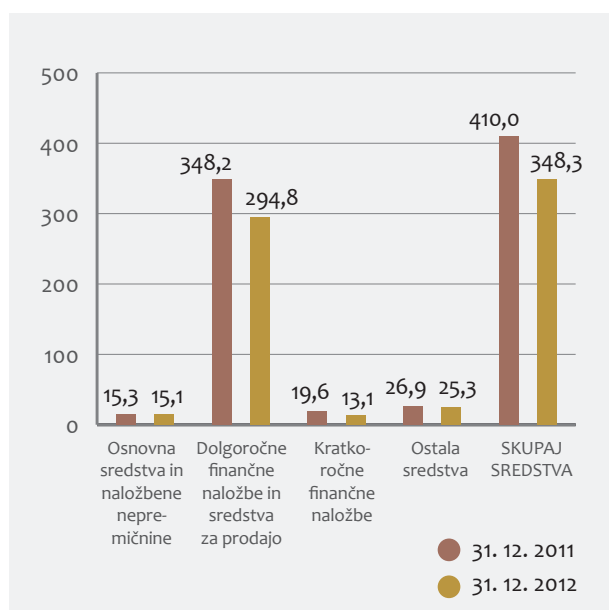
- Vrednost **opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin** na dan 31. 12. 2012 znaša 15,1 milijona evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta pomembnih sprememb ni bilo.
- **Kratkoročne finančne naložbe**, ki so izkazane v višini 13,1 milijona evrov, so za 6,5 milijona evrov nižje od stanja konec preteklega leta.

Sestava kratkoročnih finančnih naložb je naslednja:

- bruto terjatev iz naslova kratkoročno danih posojil družbi NFD Holding, d. d., znaša 21,8 milijona evrov in je v primerjavi s koncem preteklega leta znižana za 0,6 milijona evrov; dani posojili sta na osnovi ocene ustreznosti prejetih zavarovanj oslabiljeni za 9,3 milijona evrov;
- ostale kratkoročne finančne naložbe v višini 0,6 milijona evrov pa predstavljajo kratkoročno dana posojila družbam v sestavi Poslovne skupine Sava ter kratkoročno dane depozite bankam.

- Med **ostalimi sredstvi**, ki so izkazana v skupni višini 25,3 milijona evrov, največji del, to je 20,7 milijona evrov predstavljajo odložene terjatve do države za davek. Odložene terjatve za davek so v pretežni meri nastale v povezavi z oslabitvami finančnih naložb na pošteno vrednost. Preostanek ostalih sredstev v višini 4,6 milijona evrov pa so terjatve do kupcev deležev v kapitalu družb in terjatve za obresti za dana posojila.

Sestava sredstev Save, d. d., na dan 31. 12. 2012 ter primerjava z 31. 12. 2011 (v mio EUR)

Sestava virov sredstev

- Kapital** družbe Sava, d. d., v višini 37,7 milijona evrov je za 49,9 milijona evrov oziroma za 57 odstotkov nižji kakor konec preteklega leta. V sestavi virov sredstev predstavlja 10,8 odstotka. Spremembe v kapitalu so bile naslednje:
 - dosežena je bila izguba poslovnega leta v višini 49,0 milijona evrov; dosežene bilančne izgube ni bilo možno pokriti iz za to namenjenih kapitalskih sestavin, ker so bile v letu 2011 v celoti porabljene;
 - presežek iz prevrednotenja se je znižal za 0,9 milijona evrov.

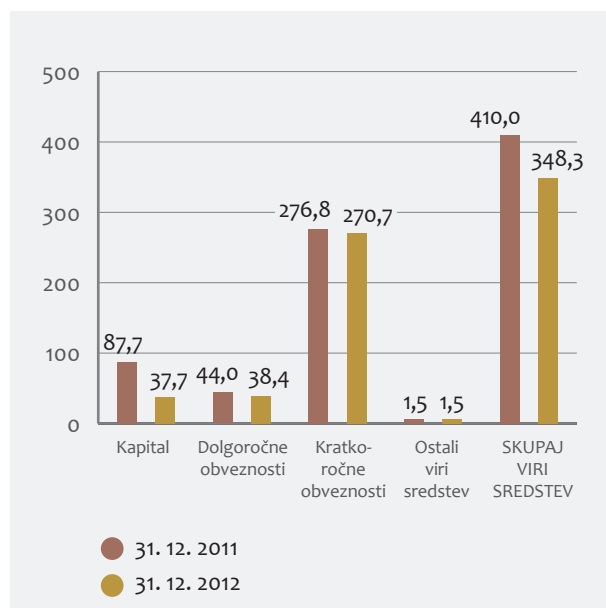
- Skupne finančne obveznosti** Save, d. d., so dosegle vrednost 298,5 milijona evrov in so v primerjavi s koncem preteklega leta znižane za 10,8 milijona evrov. Njihov delež v bilančni vsoti je 86-odstoten. Med skupnimi finančnimi obveznostmi ima Sava, d. d., za 284,2 milijona evrov prejetih posojil izven Poslovne skupine Sava.

Za zavarovanje obveznosti iz naslova prejetih posojil Save, d. d., je na dan 31. 12. 2012 posojilodajalcem dana zastava sredstev Save, d. d., v višini 275,4 milijona evrov, zastava 36,5 milijona evrov sredstev odvisne družbe Savatech, d. o. o., ter zastava 4,9 milijona evrov sredstev družbe Sava Turizem d. d.

Zastava sredstev družbe Savatech, d. o. o., je bila ob zaključku prodajne transakcije v letu 2013 sproščena, finančne obveznosti pa znižane za 49,3 milijona evrov.

- Ostali viri sredstev** v višini 12,1 milijona evrov se nanašajo na kratkoročne poslovne obveznosti, na kratkoročne in dolgoročne rezervacije ter na odložene obveznosti za davek. V primerjavi s koncem leta 2011 se niso pomembno spremenili, v sestavi virov sredstev pa predstavljajo 3 odstotke.

Sestava virov sredstev Save, d. d., na dan 31. 12. 2012 in primerjava z 31. 12. 2011 (v mio EUR)

6.3. Kadrovska sestava in razvoj zaposlenih

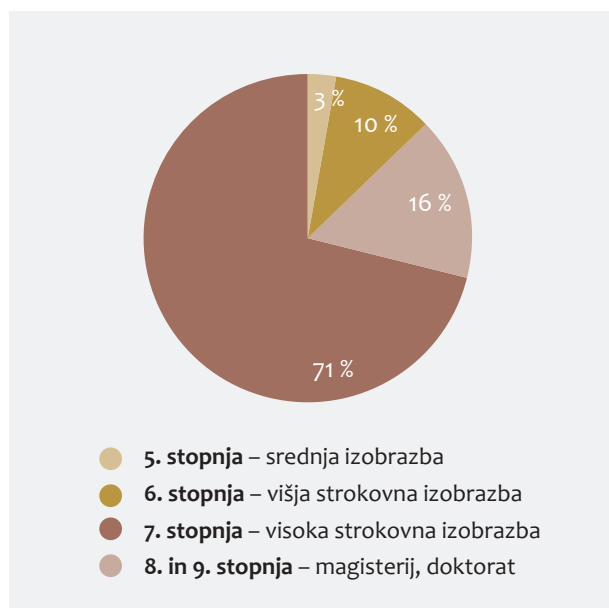
Stanje zaposlenih

V družbi Sava, d. d., smo v letu 2012 povprečno zaposlovali 35 sodelavcev oziroma 25 sodelavcev manj kot v letu 2011. Na zadnji dan leta 2012 je bilo zaposlenih 31 sodelavcev, kar je skoraj za polovico manj kot konec leta 2011.

V letu 2012 smo na novo zaposlili 3 sodelavce, odšlo pa je 33 sodelavcev, od tega 16 sodelavcev zaradi prenosa dejavnosti v družbo Sava IT, d. o. o.

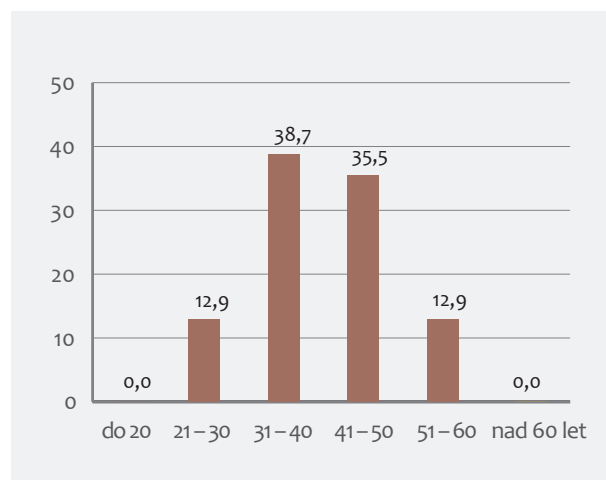
Izobrazbena struktura zaposlenih

Izobrazbena struktura zaposlenih se je v letu 2012 malenkost izboljšala. Zmanjšalo se je število zaposlenih s 5. stopnjo izobrazbe, povečalo pa število zaposlenih s 7. stopnjo izobrazbe.

Starostna struktura zaposlenih

38,7 odstotka zaposlenih je starih med 30 in 40 let, 12,9 odstotka zaposlenih je mlajših od 30 let in skoraj polovica zaposlenih je starejših od 40 let.

Bolniška odsotnost

V letu 2012 je bolniška odsotnost znašala 2,86 odstotka, kar je več kot v letu 2011, ko je znašala 1,97 odstotka. Povišala se je predvsem bolniška odsotnost nad 30 dni, ki je znašala 1,64 odstotka, znižala pa bolniška odsotnost do 30 dni, ki je znašala 1,22 odstotka.

Izobraževanje, usposabljanje in razvoj zaposlenih

V letu 2012 so se sodelavci udeleževali predvsem strokovnega izobraževanja, ki ga potrebujejo za uspešno izvajanje svojega dela, in izobraževanj za podporo osebnemu ter kariernemu razvoju.

Povprečno število ur usposabljanja na zaposlenega v letu 2012 je bilo 25 ur. V izvedbo usposabljanja smo vložili 1.072 EUR na zaposlenega.

Poslovni načrt družb Poslovne skupine Sava za leto 2013 je bil pripravljen z upoštevanjem izhodišč, opredeljenih v Strategiji prestrukturiranja Poslovne skupine Sava. Prenovo strategije in poslovnega modela upravljanja so narekovali učinki obsežnih oslabitev finančnih naložb, potreba po krepitvi denarnega toka in nujnost znižanja finančnih obveznosti na raven, ki jo je možno vzdrževati z denarnim tokom Poslovne skupine Sava.

Strategija Poslovne skupine Sava za obdobje 2012-2014 vključuje prestrukturiranje poslovne skupine, v okviru katere so ključne sledeče aktivnosti:

- racionalizacija poslovanja družbe Sava, d.d.;
- odprodaja premoženja (Nepremičnine, Gumarstvo);
- dogovor o prestrukturiranju virov financiranja;
- konsolidacija premoženja v finančnih sredstvih;
- optimizacija dejavnosti Turizem.

V letu 2012 je Sava, d.d., uspela uresničiti vse zastavljene cilje. Kot ključne dosežke leta 2012 tako štejemo racionalizacijo poslovanja Sava, d.d., izboljšanje poslovanja dejavnosti Turizem, prodajo ključnega dela dejavnosti Nepremičnine in nekaterih ostalih finančnih naložb, kar je omogočilo zmanjšanje finančnih obveznosti tako na nivoju družbe Sava, d.d., kot na nivoju Poslovne skupine Sava. V letu 2012 je bila na osnovi aktivnosti, povezanih z odprodajo finančnih naložb, podpisana pogodba o odprodaji družb dejavnosti Gumarstva z zunanjetrgovinsko mrežo.

Poslovni načrt za leto 2013 predstavlja nadaljevanje uresničevanja strategije za obdobje 2012-2014. Leto bo tako kot predhodno, zahtevno, predvsem zaradi nadaljnjih zaostrenih razmer na ekonomskem področju.

7.

Pogled v leto 2013

Med ključne **cilje** poslovnega načrta leta 2013, poleg že izvedenega zaključka postopka odprodaje dejavnosti Gumarstvo, štejemo predvsem dogovor o prestrukturiranju virov financiranja, kar predstavlja najpomembnejšo in ključno osnovo za nadaljnje izvajanje strategije, ki zajema:

- konsolidacijo premoženja v finančnih sredstvih;
- nadaljnjo optimizacijo dejavnosti Turizem;
- nadaljnjo racionalizacijo poslovanja družbe Sava, d.d.

Poslovni načrt Poslovne skupine Sava je bil pripravljen na osnovi sledečih ključnih **predpostavk**:

- upoštevane so predpostavke sprememb v sestavi poslovne skupine (Sava, d.d., dejavnost Turizem in Ostale dejavnosti);
- Sava, d.d. – v letu 2013 nadaljevanje izvajanja strategije skozi nadaljevanje optimizacije operativnega poslovanja družbe, konsolidacije premoženja družbe ter aktivnega upravljanja naložb, v katerih ima družba pomemben lastniški delež (nadaljevanje kapitalskega povezovanja bank);
- Turizem – nadaljnje izboljševanje poslovanja in dobičkonosnosti ob še vedno zaostrenih ekonomskih razmerah;
- Ostale dejavnosti - optimizacija premoženja s ciljem zagotavljanja likvidnosti in optimalne strukture poslovne skupine;
- dogovor o prestrukturiranju virov financiranja, ki bo prilagojen zmognostim denarnega toka poslovne skupine.

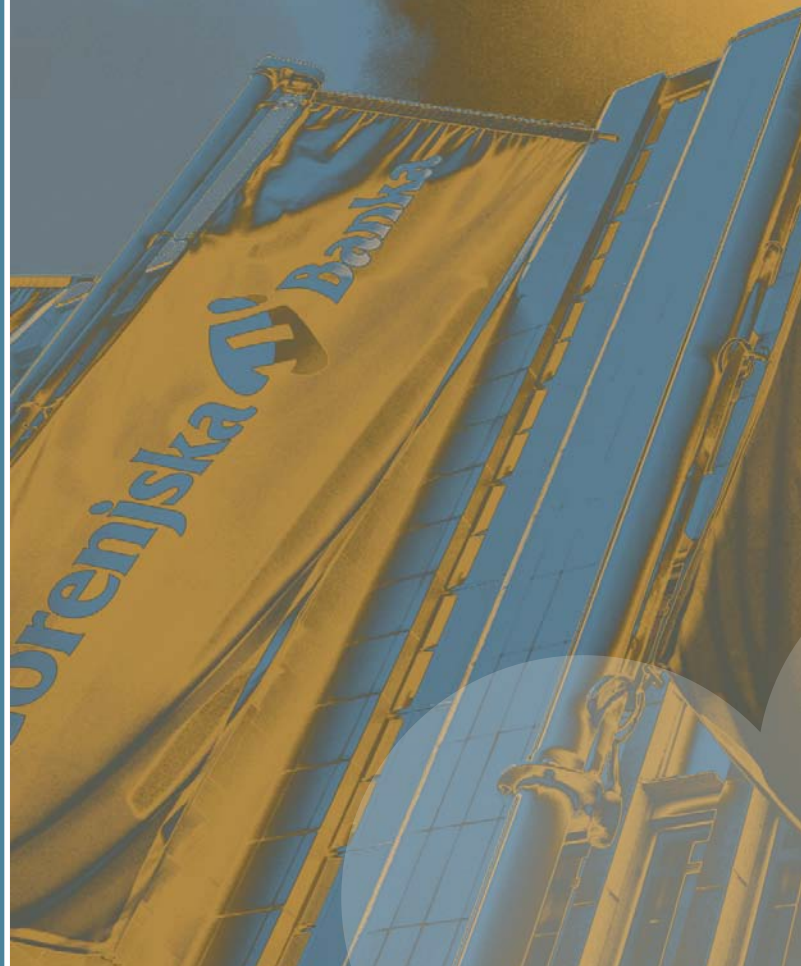
Pomembnejša vsebinska izhodišča pri pripravi poslovnega načrta družb Poslovne skupine Sava za leto 2013 so bila naslednja:

- ustvarjeni denarni tok iz poslovanja odvisnih družb mora zadoščati za pokrivanje finančnih odhodkov, za načrtovana investicijska vlaganja in za odplačila amortizacijskih posojil;
- finančne obveznosti družb Poslovne skupine Sava bodo reprogramirane skladno s predlogom prestrukturiranja virov financiranja;
- finančni odhodki na nivoju odvisnih družb so načrtovani z upoštevanjem obstoječih pogodbenih obrestnih mer, na Savi, d.d., pa je predvideno znižanje obrestnih mer na nivo, ki bo omogočil nadaljnje izvajanje strategije;
- dejavnost Turizma bo nadaljevala z izboljševanjem uspešnosti poslovanja;
- v okviru ostalih dejavnosti so predvidene odprodaje družb, ki poslujejo v okviru Energetike ter aktivnosti za odprodajo zalog nepremičnin.

Poslovni načrt za leto 2013 v številkah

	Sava, d.d. – poslovni načrt 2013	Poslovna skupina Sava – poslovni načrt 2013
Prihodki od prodaje – v mio €	1,9	73,1
Čisti poslovni izid – v mio €	14,8	-11,5
Bilančna vsota – v mio €	282,2	390,9
Kapital – v mio €	42,0	61,0
Število zaposlenih	22	1.163
Investicije – v mio €	0,1	7,4

- Konsolidacija poslovanja Save, d.d., njenih odvisnih družb in naložb v bančnem sektorju;
- želeno kapitalsko povezovanje Abanke Vip, d.d., in Gorenjske banke, d.d.;

Dvig vrednosti premoženja in nadaljnje razdolževanje

- pridobitev strateškega soinvestitorja in koriščenje sinergij skupnega delovanja združene banke;
- dvig vrednosti naložb in dividendni donosi tudi zaradi izboljšanja splošnih gospodarskih razmer, zlasti na finančnih trgih.

RAČUNOVODSKO POROČILO

1.

Računovodski izkazi s pojasnili za Poslovno skupino Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

1.1. Konsolidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

Konsolidirani izkaz finančnega položaja

v 000 EUR

	Pojasnila	31.12.2012	31.12.2011
SREDSTVA			
Nepremičnine, naprave in oprema	1.3.10.	164.969	215.182
Neopredmetena sredstva	1.3.11.	565	459
Naložbene nepremičnine	1.3.12.	6.865	10.040
Naložbe v pridružena podjetja	1.3.13.	121.585	199.847
Dolgoročni vrednostni papirji, razpoložljivi za prodajo	1.3.14.	36.582	41.177
Dolgoročna posojila	1.3.15.	20	384
Odložene terjatve za davek	1.3.26.	19.293	24.697
Dolgoročna sredstva		349.879	491.786
Sredstva za prodajo	1.3.16.	91.427	32.348
Zaloge	1.3.17.	11.710	29.347
Poslovne in druge terjatve	1.3.18.	7.863	26.768
Terjatve za davek od dobička		0	25
Kratkoročne finančne naložbe	1.3.19.	0	128
Dana posojila	1.3.20.	19.500	20.224
Denar in denarni ustrezniki	1.3.21.	551	10.649
Kratkoročna sredstva		131.051	119.489
Sredstva		480.930	611.275

v 000 EUR

	Pojasnila	31.12.2012	31.12.2011
KAPITAL IN DOLGOVI	1.3.22.		
Osnovni kapital		83.751	83.751
Vplačani presežek kapitala		0	0
Rezerve		4.977	4.977
Rezerve za pošteno vrednost		-3.782	-4.847
Lastne delnice		-4.977	-4.977
Prevedbena rezerva		0	236
Zadržani čisti dobiček		-14.241	84.940
Kapital, pripisan lastnikom obvladujočega podjetja		65.728	164.080
Neobvladujoči delež		1.568	1.716
Kapital	1.3.22.	67.296	165.796
Dolgoročne rezervacije	1.3.23.	2.921	6.615
Razmejene državne podpore	1.3.24.	9.598	12.243
Prejeta dolgoročna posojila	1.3.25.	57.740	62.501
Dolgoročne poslovne obveznosti		0	42
Odložene obveznosti za davek		0	0
Dolgoročni dolgovi		70.259	81.401
Obveznosti za prodajo	1.3.16.	33.197	17.898
Kratkoročne finančne obveznosti	1.3.25.	287.738	308.809
Kratkoročne poslovne obveznosti	1.3.27.	18.418	31.105
Kratkoročne rezervacije (PČR)	1.3.28.	4.022	6.266
Kratkoročni dolgovi		343.375	364.078
Dolgovi skupaj		413.634	445.479
Kapital in dolgovi		480.930	611.275

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Konsolidirani izkaz poslovnega izida

v 000 EUR

	Pojasnila	2012	2011
Prihodki od prodaje	1.3.29.	192.188	193.783
Sprememba vrednosti zalog		-905	-67
Drugi poslovni prihodki	1.3.30.	5.089	4.942
Poslovni prihodki		196.372	198.658
Stroški blaga, materiala, storitev	1.3.31.	-117.612	-117.861
Stroški dela	1.3.32.	-52.693	-57.044
Amortizacija		-13.604	-13.964
Odpisi vrednosti	1.3.33.	-1.227	-10.792
Drugi odhodki poslovanja	1.3.34.	-2.059	-4.019
Odhodki poslovanja		-187.195	-203.680
Dobiček / izguba iz poslovanja		9.177	-5.022
Prihodki financiranja		3.377	5.144
Odhodki financiranja		-25.037	-59.623
Neto odhodki financiranja	1.3.35.	-21.660	-54.479
Delež v dobičku pridruženih podjetij		0	11.049
Delež v izgubi pridruženih podjetij		0	-108
Oslabitve finančnih naložb v pridružena podjetja		-80.884	-120.507
Neto odhodki od pridruženih podjetij	1.3.36.	-80.884	-109.566
Izguba pred obdavčitvijo		-93.367	-169.067
Davek	1.3.37.	-5.912	11.907
Čista izguba poslovnega leta		-99.279	-157.160
Čista izguba poslovnega leta se nanaša na:			
Lastnike obvladujočega podjetja		-99.181	-157.013
- iz naslova ustavljenega poslovanja		6.834	657
Neobvladujoči delež		-98	-147
Čista izguba poslovnega leta		-99.279	-157.160
Osnovna čista izguba na delnico (v EUR)		-49,70	-78,69
Popravljen čista izguba na delnico (v EUR)		-49,70	-78,69

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Konsolidirani izkaz vseobsegajočega donosa

v 000 EUR

	Pojasnila	2012	2011
Čisti dobiček / izguba poslovnega obdobja		-99.279	-157.160
Drugi vseobsegajoči donos:			
- prevedbene razlike		1	14
- učinkoviti del sprememb poštene vrednosti varovanja denarnih tokov		0	959
- sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	1.3.14.	1.821	6.321
- odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	1.3.25.	-282	-868
- sprememba poštene vrednosti naložb v pridružene družbe	1.3.13.	0	-5.055
- sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid		-709	-2.355
- odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	1.3.25.	234	599
Drugi vseobsegajoči donos, zmanjšan za odloženi davek v poslovnem obdobju		1.065	-385
Skupaj vseobsegajoči donos v poslovnem obdobju		-98.214	-157.545
Vseobsegajoči donos pripada:			
Lastnikom obvladujočega podjetja		-98.116	-157.398
Neobvladujočemu deležu		-98	-147
Skupni vseobsegajoči donos v poslovnem obdobju		-98.214	-157.545

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Konsolidirani izkaz denarnih tokov

v 000 EUR

	2012	2011
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Neto dobiček / izguba	-99.279	-157.160
Prilagoditve za:		
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	13.140	13.266
Amortizacija neopredmetenih sredstev	98	119
Amortizacija naložbenih nepremičnin	268	580
Odpisi in oslabitve nepremičnin, naprav in opreme	52	189
Odpisi investicij v teku	0	0
Odprava oslabitev nepremičnin, naprav in opreme	0	0
Odprava okrepitve nepremičnin, naprav in opreme	0	298
Odpisi neopredmetenih sredstev	0	92
Odpisi in oslabitve naložbenih nepremičnin	0	416
Oslabitev vrednosti finančnih sredstev	2.424	26.429
Oslabitev vrednosti naložb v pridružene družbe	78.262	113.820
Dobički od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	-78	-93
Izguba pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme	23	3
Dobiček od prodaje naložbenih nepremičnin	0	-459
Izguba od prodaje naložbenih nepremičnin	0	0
Prevedbena razlika	1	14
Dobiček od prodaje dolgoročnih vrednostnih papirjev	-708	-2.597
Izguba pri prodaji vrednostnih papirjev	101	1.609
Izguba pri prodaji pridruženih podjetij	0	108
Delež v dobičku pridruženih podjetij	0	-11.049
Prejete dividende in deleži v dobičku	-179	-196
Delež v izgubi pridruženih podjetij	0	0
Tečajne razlike	67	-5
Oslabitev danih posojil	0	0
Oslabitev danih posojil do pridruženih družb	2.621	6.687
Prihodki od nakupa odvisne družbe	-68	0
Odhodki obresti	21.461	22.446
Prihodki od obresti	-2.042	-2.196
Obveznosti / terjatve za davek od dobička	5.912	-11.907
Dobiček iz poslovanja pred spremembo operativnega kapitala in rezervacij	22.076	530
Sprememba dolgoročnih terjatev	-35	-13.113
Sprememba kratkoročnih terjatev	838	-2.759
Sprememba zalog	1.293	7.256
Sprememba kratkoročnih poslovnih obveznosti	-3.458	16.547
Sprememba dolgoročnih poslovnih obveznosti	-42	3.592
Sprememba rezervacij	-1.130	-19
Sprememba državnih podpor	-581	-558
Pri poslovanju pridobljena denarna sredstva	18.961	11.476
Plačani davek od dobička	-1.345	-1.595
Čisti denarni tok iz poslovanja	17.616	9.881

v 000 EUR

	2012	2011
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme	-6.846	-7.293
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	779	164
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	-306	-72
Prejemki od prodaje neopredmetenih sredstev	0	6
Izdatki za nakup naložbenih nepremičnin	-109	-17
Prejemki od prodaje naložbenih nepremičnin	0	459
Prejemki od prodaje odvisnih podjetij	5.760	1.100
Izdatki za nakup odvisnih podjetij	-10	0
Izdatki za nakup pridruženih podjetij	0	-1
Prejemki od prodaje pridruženih podjetij	0	0
Prejemki od vrnjenih posojil	594	74.431
Izdatki za dana posojila	-3.386	-75.571
Izdatki za nakup dolgoročnih vrednostnih papirjev	-689	-1.992
Prejemki od prodaje dolgoročnih vrednostnih papirjev	5.405	7.982
Prejete dividende pridruženih podjetij	0	11.049
Prejete dividende in deleži v dobičku	179	196
Prejete obresti	2.042	2.196
Čisti denarni tok iz naložbenja	3.413	12.966
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Nakup lastnih delnic	0	0
Druge spremembe kapitala	-287	-10
Prejemki od prejetih dolgoročnih posojil	23	14.769
Izdatki za prejeta dolgoročna posojila	-924	-14.065
Prejemki od prejetih kratkoročnih posojil	22.931	131.238
Izdatki za prejeta kratkoročna posojila	-24.844	-129.369
Izdatki za dividende delničarjev skupine	0	-11
Plačane obresti	-21.461	-22.446
Čisti denarni tok iz financiranja	-24.562	-19.894
Čisto povečanje oz. zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	-3.533	2.953
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta	10.649	5
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki iz družb za prodajo	-6.566	-597
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na koncu obdobja	551	10.649

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala

v 000 EUR

	Osnovni kapital	Vplačani presežek kapitala	Rezerve	Rezerve za lastne delnice	Rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev	Rezerve iz spremembe vrednosti finančnih naložb v pridružene družbe	Rezerve za pošteno vrednost obrestnih zamenjav	Lastne delnice	Preved-bena rezerva	Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta	Preneseni čisti dobiček	Kapital, pripisan lastnikom obvladu-jočega podjetja	Neob-vladu-joči delež	Skupaj
Stanje 31. 12. 2010	83.751	125.608	14.714	4.977	-2.939	-549	-960	-4.977	222	-26.945	128.577	321.479	1.873	323.352
Skupaj vseobsegajoči donos														
Izguba v letu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-157.013	0	-157.013	-147	-157.160
Drugi vseobsegajoči donos	0	0	0	0	3.697	-5.055	959	0	14	0	0	-385	0	-385
Prevedbene razlike	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	0	14	0	14
Učinkoviti del sprememb poštene vrednosti varovanja denarnih tokov - obrestne zamenjave	0	0	0	0	0	0	959	0	0	0	0	959	0	959
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev		0	0	0	6.321	0	0	0	0	0	0	6.321	0	6.321
Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	0	-868	0	0	0	0	0	0	-868	0	-868
Sprememba poštene vrednosti naložb v pridružene družbe	0	0	0	0	0	-5.055	0	0	0	0	0	-5.055	0	-5.055
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	-2.355	0	0	0	0	0	0	-2.355	0	-2.355
Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	599	0	0	0	0	0	0	599	0	599
Skupaj vseobsegajoči donos	0	0	0	0	3.697	-5.055	959	0	14	-157.013	0	-157.398	-147	-157.545
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu														
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prenos čistega dobička preteklega leta v preneseni čisti dobiček	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26.945	-26.945	0	0	0
Nakup lastnih delnic	0	0			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje manjšinskih deležev zaradi spremembe tečaja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	17
Zmanjšanje manjšinskih deležev zaradi nakupov deležev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-27	-27
Skupaj transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26.945	-26.945	0	-10	-10
Spremembe v kapitalu												0		
Pokrivanje izgube	0	-125.608	-14.714	0	0	0	0	0	0	146.852	-6.530	0	0	0
Oblikovanje rezerv za lastne delnice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj spremembe v kapitalu	0	-125.608	-14.714	0	0	0	0	0	0	146.852	-6.530	0	0	0
Stanje 31. 12. 2011	83.751	0	0	4.977	758	-5.604	-1	-4.977	236	-10.162	95.102	164.080	1.716	165.796

v 000 EUR

	Osnovni kapital	Vplačani presežek kapitala	Rezerve	Rezerve za lastne delnice	Rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev	Rezerve iz spremembe vrednosti finančnih naložb v pridružene družbe	Rezerve za pošteno vrednost obrestnih zamenjav	Lastne delnice	Preved-bena rezerva	Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta	Preneseni čisti dobiček	Kapital, pripisan lastnikom obvladujočega podjetja	Neobvladujoči delež	Skupaj
Stanje 31. 12. 2011	83.751	0	0	4.977	758	-5.604	-1	-4.977	236	-10.162	95.102	164.080	1.716	165.796
Skupaj vseobsegajoči donos														
Izguba v letu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-99.181	0	-99.181	-98	-99.279
Drugi vseobsegajoči donos	0	0	0	0	1.064	0	1	0	0	0	0	1.065	0	1.065
Prevedbene razlike	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
Učinkovit del sprememb poštene vrednosti varovanja denarnih tokov - obrestne zamenjave	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev		0	0	0	1.821	0	0	0	0	0	0	1.821	0	1.821
Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0
Sprememba poštene vrednosti naložb v pridružene družbe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	-475	0	0	0	0		0	-475	0	-475
Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	-282	0	0	0	0		0	-282	0	-282
Skupaj vseobsegajoči donos	0	0	0	0	1.064	0	1	0	0	-99.181	0	-98.116	-98	-98.214
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu												0		
Prenos čiste izgube preteklega leta v preneseni čisti dobiček	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.162	-10.162	0	0	0
Nakup lastnih delnic	0	0			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje manjšinskih deležev zaradi spremembe tečaja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-29	-29
Zmanjšanje manjšinskih deležev zaradi nakupa manjšinskega deleža	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-21	-21
Skupaj transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.162	-10.162	0	-50	-50
Spremembe v kapitalu												0		
Pokrivanje izgube	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oblikovanje rezerv za lastne delnice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	-236		0	-236	0	-236
Skupaj spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	-236	0	0	-236	0	-236
Stanje 31. 12. 2012	83.751	0	0	4.977	1.822	-5.605	0	-4.977	0	-99.181	84.940	65.728	1.568	67.296

1.2. Sestava Poslovne skupine Sava ter podatki o poslovanju odvisnih in pridruženih družb v letu 2012

Poslovno skupino Sava je na dan 31. 12. 2012 sestavljalo 22 družb, in sicer matična družba Sava, d.d., ter 21 odvisnih družb - hčera in vnukinj. Računovodski izkazi vseh

teh družb so vključeni v uskupinjene računovodske izkaze poslovne skupine. V vseh navedenih podjetjih v skupini se ujemajo kapitalski in upravljavski deleži.

Seznam družb, ki poleg matične družbe Sava, d.d., še sestavljajo poslovno skupino, s primerjavo lastniških deležev na dan 31. 12. 2012 ter 31. 12. 2011:

	% lastništva 31. 12. 2012	% lastništva 31. 12. 2011	Sprememba % lastništva v letu 2012
SAVATECH, d.o.o., Kranj*	100,00%	100,00%	0,00%
- SAVA TRADE, GmbH, München, Nemčija (v lasti Savatech, d.o.o.)*	100,00%	100,00%	0,00%
- SAVA TRADE, sp.z.o.o., Varšava, Poljska (v lasti Savatech, d.o.o.)*	100,00%	100,00%	0,00%
- SAVA TRADE, spol.s.o.o., Praga, Češka (v lasti Savatech, d.o.o.)*	100,00%	100,00%	0,00%
- SAVATECH TRADE, Ltd., London, Velika Britanija (v lasti Savatech, d.o.o.)*	100,00%	100,00%	0,00%
- SAVATECH CORP., Port Orange, Florida (v lasti Savatech, d.o.o.)*	100,00%	95,00%	5,00%
- SAVA-ROL, d.o.o., Zagreb (v lasti Savatech, d.o.o.)*	76,00%	76,00%	0,00%
SAVAPRO, d.o.o., Kranj*	60,00%	60,00%	0,00%
- SAVARUS, d.o.o., Jaroslavl, Rusija (v lasti SAVAPRO, d.o.o.)*	100,00%	100,00%	0,00%
Dejavnost TURIZEM			
SAVA TURIZEM d.d., Bled	99,05%	99,05%	0,00%
SAVA TMC, d.o.o., Kranj	100,00%	100,00%	0,00%
Dejavnost NEPREMIČNINE			
INVESTICIJSKO PODJETJE, d.o.o., Ljubljana**	0,00%	100,00%	-100,00%
- IP NOVA, d.o.o., Ljubljana (v lasti SAVA IP, d.o.o.)*	0,00%	100,00%	-100,00%
- IP NOVA A, d.o.o., Ljubljana (v lasti SAVA IP, d.o.o.)*	0,00%	100,00%	-100,00%
SAVA NEPREMIČNINE, d.o.o., Kranj	100,00%	0,00%	100,00%
SAVA NOVA, d.o.o., Zagreb	100,00%	100,00%	0,00%
DRUGE dejavnosti			
SAVA MEDICAL IN STORITVE, d.o.o., Kranj (v lasti Savatech, d.o.o.)*	100,00%	100,00%	0,00%
GIP SAVA KRANJ, d.o.o., Ruma, Srbija	100,00%	100,00%	0,00%
ENERGETIKA SAVA, d.o.o., Kranj	100,00%	100,00%	0,00%
ENERGETIKA ČRNOMELJ, d.o.o., Kranj	50,68%	50,68%	0,00%
ENSA BH, d.o.o., Srbac, Bosna in Hercegovina	100,00%	100,00%	0,00%
SAVA ENSA, dooel., Skopje, Makedonija	100,00%	100,00%	0,00%
BRAMIR, d.o.o., Mostar, Bosna in Hercegovina	100,00%	0,00%	100,00%
SAVA IT, d.o.o. Kranj	100,00%	100,00%	0,00%

* V oktobru 2012 je bila podpisana pogodba o odprodaji družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo in družbe Sava Medical in storitve, d.o.o. Odložni pogoji, definirani v pogodbi, so bili izpolnjeni 08. januarja 2013, s tem dnem je bila tako prodajna transakcija v celoti zaključena. Izkaz poslovnega izida Poslovne skupine Sava za leto 2012 še vključuje podatke družb, ki so bile odprodane. V izkazu finančnega položaja pa so vrednosti sredstev in virov sredstev odprodanih družb prikazane pod Sredstva in Obveznosti za odprodajo.

** 100 – odstotni delež v družbi Investicijsko podjetje, d.o.o., Ljubljana (prej Sava IP, d.o.o., Ljubljana) je bil odprodan. V prodajno transakcijo sta bili vključeni tudi družbi v lasti Investicijskega podjetja, IP Nova, d.o.o., Ljubljana ter IP Nova A, d.o.o., Ljubljana. Pred odprodajo deleža je bil del sredstev družbe oddeljen na družbo Sava Nepremičnine, d.o.o., Kranj, ki je v 100 – odstotni lasti Save, d.d.

Druge spremembe v sestavi Poslovne skupine Sava

V sklopu Drugih dejavnosti – področje Energetika - je bil pridobljen 100 – odstotni delež v družbi Bramir, d.o.o., Mostar, Bosna in Hercegovina.

Dokapitalizacije odvisnih družb

Z denarnim vložkom v višini 0,4 milijona evrov je bila dokapitalizirana družba Sava IT, d.o.o., Kranj.

Pridružene družbe v Poslovni skupini Sava

V letu 2012 sprememb v povezavi z lastniškim deležem pridruženih podjetij ni bilo.

Seznam pridruženih družb s primerjavo lastniških deležev na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2011:

	% lastništva 31. 12. 2012	% lastništva 31. 12. 2011	Sprememba % lastništva v letu 2012	Upravljalški delež ** 31.12.2012
SAVA, d.d., družba za upravljanje in financiranje, Kranj - kot matična družba				
- Gorenjska banka, d.d., Kranj*	45,90%	45,90%	0,00%	49,76%
- Abanka Vipra, d.d., Ljubljana	23,83%	23,83%	0,00%	23,86%
- NFD Holding, d.d., Ljubljana	24,65%	24,65%	0,00%	24,65%
- Maksima Invest, d.d., Ljubljana	21,77%	21,77%	0,00%	21,77%
SAVA TURIZEM d.d. - kot matična družba				
- Gorenjska banka, d.d., Kranj	0,16%	0,16%	0,00%	0,17%
- Turizem Lendava, d.o.o.	29,92%	29,92%	0,00%	29,92%
ENSA BH, d.o.o., Srbac, Bosna in Hercegovina - kot matična družba				
- Panensa, d.o.o., Srbac, Bosna in Hercegovina	40,00%	40,00%	0,00%	40,00%

* Družba Sava, d.d., je 27.917 delnic Gorenjske banke, d.d., Kranj, prenesla v fiduciarno imetništvo fiduciarja Abanka Vipra, d.d., Ljubljana. Le ta jih hrani v korist imetnikov obveznic izdajatelja Sava, d.d., kot zavarovanje za obveznosti iz obveznic do njihove zapadlosti 9. 12. 2014.

** Upravljavski delež je izračunan kot razmerje med številom delnic v lasti Save, d.d., in skupnim številom izdanih delnic pridružene družbe, zmanjšanim za lastne delnice.

Predstavništva v Poslovni skupini Sava

V okviru Poslovne skupine Sava je v družbi Savatech, d.o.o., Kranj, delovalo predstavništvo v Moskvi s sedežem Dmitrija Uljanova 16/2, app. 127, 117292 Moskva, Rusija.

Prihodki od prodaje v odvisnih družbah v letu 2012, kapital odvisnih družb na dan 31. 12. 2012
in poslovni izid odvisnih družb v letu 2012:

v 000 EUR

Družba / sedež družbe	Prihodki od prodaje JAN-DEC 2012	Vrednost kapitala 31.12.2012	Čisti poslovni izid 2012
Dejavnost GUMARSTVO Z ZUNANJETRGOVINSKO MREŽO	143.335	75.078	7.430
SAVATECH, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	110.977	70.161	7.072
SAVA-ROL, d.o.o., Fallerovo šetališče 22, 10000 Zagreb, Hrvaška	340	152	1
SAVAPRO, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	0	3.312	0
SAVARUS, d.o.o., Spartakovskaja 1d, 150036 Jaroslavl, Rusija	4.621	-2.320	-178
- ZUNANJETRGOVINSKA MREŽA	27.397	3.773	535
SAVA TRADE, GmbH, Kobellstrasse 4, 80336 München, Nemčija	13.934	1.809	351
SAVA TRADE, sp.z.o.o., Ul Przyparkowa 19, 05-850 Ozarów Mazowiecki, Poljska	3.996	102	3
SAVA TRADE, spol.s.o.o., U Elektry 650/50, Budova K, 190 00 Praga, Češka	7.080	1.371	203
SAVATECH TRADE, Ltd., Bourne House, 475 Godstone Road, Whyteleafe, Surrey CR 3 OBL, Velika Britanija	97	86	27
SAVATECH CORP., 413 Oak Place, Blgd 5-J, Port Orange, FL 32127, ZDA	2.290	405	-49
Dejavnost TURIZEM	64.834	92.880	585
SAVA TMC, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	23	58	-206
Sava Turizem d.d. (SAVA HOTELI BLEDE, d.d.), Cankarjeva 6, 4260 Bled	64.811	92.821	791
Dejavnost NEPREMIČNINE	338	25.074	-883
SAVA IP, d.o.o., Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana	331	18.767	-638
IP NOVA, d.o.o., Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana	7	245	2
IP NOVA A, d.o.o., Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana	0	9	0
SAVA NEPREMIČNINE, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	0	6.440	-10
SAVA NOVA, d.o.o., Fra Filipa Grabovca 14, 10000 Zagreb, Hrvaška	0	-387	-237
DRUGE dejavnosti	8.551	4.328	-229
SAVA MEDICAL IN STORITVE, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	2.993	2.982	40
GIP SAVA KRANJ, d.o.o., Industrijski put bb, 22400 Ruma, Srbija	8	3	0
Sava IT, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	1.786	430	63
ENERGETIKA SAVA, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	324	-428	-231
ENERGETIKA ČRNOMELJ, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	421	549	-71
ENSA BH, d.o.o., Prijebleski BB, 78429 Srbac, Bosna in Hercegovina	2.589	756	-3
BRAMIR d.o.o., Kralja Petra Krešimira IV, Mostar, Bosna in Hercegovina	430	51	-27
SAVA ENSA, dooel., Ul Veljko Vlahović br. 16/4, 1000 Skopje, Makedonija	0	-16	0
SKUPAJ ODVISNE DRUŽBE	217.058	197.359	6.902

Prihodki od prodaje v odvisnih družbah v letu 2011, kapital odvisnih družb na dan 31. 12. 2011
in poslovni izid odvisnih družb v letu 2011:

v 000 EUR

Družba / sedež družbe	Prihodki od prodaje 2011	Vrednost kapitala 31.12.2011	Čisti poslovni izid 2011
Dejavnost GUMARSTVO Z ZUNANJETRGOVINSKO MREŽO	139.849	75.601	6.727
SAVATECH, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	109.832	70.988	6.357
SAVA-ROL, d.o.o., Fallerovo šetališče 22, 10000 Zagreb, Hrvaška	301	151	0
*SAVA-SCHÄFER, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	615	0	96
SAVAPRO, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	0	3.312	52
SAVARUS, d.o.o., Spartakovskaja 1d, 150036 Jaroslavl, Rusija	3.188	-2.070	-342
- ZUNANJETRGOVINSKA MREŽA	25.913	3.220	564
SAVA TRADE, GmbH, Kobellstrasse 4, 80336 München, Nemčija	14.893	1.458	362
SAVA TRADE, sp.z.o.o., Ul Przeparkowa 19, 05-850 Ozarów Mazowiecki, Poljska	3.673	100	94
SAVA TRADE, spol.s.o.o., U Elektry 650/50, Budova K, 190 00 Praga, Češka	5.324	1.194	51
SAVATECH TRADE, Ltd., Bourne House, 475 Godstone Road, Whyteleafe, Surrey CR 3 OBL, Velika Britanija	115	57	-8
SAVATECH CORP., 413 Oak Place, Bldg 5-J, Port Orange, FL 32127, ZDA	1.908	411	65
Dejavnost TURIZEM	67.159	92.275	-3.646
SAVA TMC, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	2.403	265	106
**SAVA HOTELI BLEDE, d.d., Cankarjeva 6, 4260 Bled	19.712	27.751	-1.698
**TERME 3000, d.o.o., Kranjčeva cesta 12, 9226 Moravske Toplice	19.889	35.299	147
**ZDRAVILIŠČE RADENCI, d.o.o., Zdraviliško naselje 12, 9252 Radenci	12.371	8.267	-1.288
**TERME LENDAVALA, d.o.o., Tomšičeva 2a, 9220 Lendava	4.600	4.889	-245
**TERME PTUJ, d.o.o., Pot v toplice 9, 2251 Ptuj	8.183	15.805	-668
Dejavnost NEPREMIČNINE	6.539	25.967	-10.151
SAVA IP, d.o.o., Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana	5.854	25.855	-6.113
IP NOVA, d.o.o., Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana	13	244	8
IP NOVA A, d.o.o., Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana	0	9	0
SAVA IPN, d.o.o., Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana	0	9	0
*SAVA IMG, d.o.o., Poreč (v lasti Sava IP, d.o.o.)	0	0	-1
SAVA NOVA, d.o.o., Fra Filipa Grabovca 14, 10000 Zagreb, Hrvaška	672	-150	-4.045
DRUGE dejavnosti	5.044	4.136	-943
SAVA MEDICAL IN STORITVE, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	2.847	2.966	35
GIP SAVA KRANJ, d.o.o., Industrijski put bb, 22400 Ruma, Srbija	31	3	2
ENERGETIKA SAVA, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	473	-197	-392
ENERGETIKA ČRNOMELJ, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	389	620	4
ENSA BH, d.o.o., Prijebli BB, 78429 Srbac, Bosna in Hercegovina	1.304	760	-592
SAVA ENSA, dooel., Ul Veljko Vlahović br. 16/4, 1000 Skopje, Makedonija	0	-16	0
SKUPAJ ODVISNE DRUŽBE	218.590	197.979	-8.014

* Za družbe, kjer je Sava, d.d., imela 50 – odstotni delež, so prikazani celotni prihodki in celoten poslovni izid do meseca odprodaje naložbe.

** Družbe Terme 3000, d.o.o., Zdravilišče Radenci, d.o.o., Terme Ptuj, d.o.o., in Terme Lendava, d.o.o., so se pripojile k družbi Sava Hoteli Bled, d.d. Združena družba z imenom Sava Turizem, d.d., je bila 30. decembra 2011 vpisana v sodni register. Prihodki od prodaje za leto 2011, vrednost kapitala na dan 31. 12. 2011 in poslovni izid leta 2011 pa so prikazani ločeno po družbah.

Kapital pridruženih družb na dan 31. 12. 2012 in poslovni izid pridruženih družb v letu 2012:

Javne objave računovodskih izkazov za Gorenjsko banko, d.d., Abanko Vipra, d.d. ter NFD Holding, d.d., so načrtovane po datumu javne objave letnega poročila

Save, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2012, zato je razkrivanje možno v omejenem obsegu.

Družba Maksima Invest, d.d., je v stečajnem postopku.

Kapital pridruženih družb na dan 31. 12. 2011, 31. 12. 2012 in poslovni izid pridruženih družb v letu 2011 in 2012:

v 000 EUR

	Vrednost kapitala 31.12.2011	Poslovni izid 2011	Vrednost kapitala 31.12.2012	Poslovni izid 2012
Gorenjska banka, d.d., Bleiweisova 1, 4000 Kranj	337.026	1.680	n.p.	n.p.
Abanka Vipra, d.d., Slovenska cesta 58, 1517 Ljubljana	228.689	-119.149	n.p.	-76.000
NFD Holding, d.d., Trdinova 4, Ljubljana	21.144	-31.124	n.p.	n.p.
Maksima Invest, d.d., Trdinova 4, Ljubljana	-17.775	-39.693	n.p.	n.p.
Turizem Lendava, d.o.o., Glavna ulica 38, 9220 Lendava	-7	25	-3	4
Panensa, d.o.o., Prijeblezi bb, 78429 Srbac, Bosna in Hercegovina	-19	-122	-31	-12

Podatki za leto 2011 so pripravljeni na osnovi nerevidiranih računovodskih izkazov pridruženih podjetij in ne odstopajo od revidiranih vrednosti.

1.3. Pojasnila k računovodskim izkazom Poslovne skupine Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

1.3.1. Poročajoča družba

Obvladujoča družba Sava, d.d., ima sedež na Škofjeloški cesti 6, 4000 Kranj. Konsolidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava, ki vključujejo obvladujočo družbo Sava d.d., njene odvisne družbe, skupaj obvladovana podjetja (do meseca odprodaje v letu 2011) in deleže v pridruženih družbah, so sestavljeni za poslovno leto, ki se je končalo 31. 12. 2012.

1.3.2. Podlaga za sestavitve

a) Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z MSRP, kot jih je sprejela EU, v skladu s pojasnili (OPMSRP), ki jih sprejema Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) in v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah. Uprava je potrdila računovodske izkaze dne 19. marca 2013.

b) Podlaga za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirnih vrednosti, razen za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev in izvedenih finančnih instrumentov, ki so izkazane po poštenih vrednostih.

Metode, ki so uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v nadaljevanju pod točko 1.3.4.

c) Funkcijska in predstavljena valuta

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v EUR, ki je funkcijska valuta družbe. Vse računovodske informacije, predstavljene v EUR, so zaokrožene na tisoč enot. Zaradi zaokroževanja lahko pri seštevanju nastanejo manjše razlike.

Družbe v Poslovni skupini Sava, ki imajo sedež izven Slovenije, uporabljajo naslednje valute: USD, GBP, HRK, RSD, BAM, MKD, RUB, CZK in PLN.

d) Uporaba ocen in presoj

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je potrebno stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi, ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in kritičnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisane v naslednjih točkah:

- Točka 1.3.23. - rezervacije
- Točka 1.3.40 - pogojne obveznosti
- Točka 1.3.13., 1.3.14. - vrednotenje finančnih instrumentov

1.3.3. Pomembne računovodske usmeritve

Družbe v Poslovni skupini Sava so dosledno uporabile opredeljene računovodske politike za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih.

a) Podlaga za konsolidacijo

Poslovne združitve

V letu 2012 je bil kupljen 5 – odstotni delež v družbi Savatech Corp., Port Orange, Florida. Vrednost transakcije je znašala 27.000 USD. V letu 2012 je bil kupljen 100 – odstotni delež v družbi Bramir, d.o.o., Mostar, Bosna in Hercegovina. Vrednost transakcije je znašala 10.000 EUR.

Sestava Poslovne skupine Sava

Poslovna skupina Sava je sestavljena iz matične družbe Sava, d.d., 21 odvisnih družb ter 6 pridruženih podjetij. Računovodski izkazi odvisnih družb so v celoti vključeni v konsolidirane računovodske izkaze poslovne skupine, poslovni izid družb s skupnim obvladovanjem v sorazmernem deležu lastništva do meseca odprodaje (v letu 2011), za pridružena podjetja pa je upoštevana

kapitalska metoda - pripis pripadajočega dobička ali izgube v finančni izid skupine ter pripis pripadajočega prevrednotovalnega popravka kapitala v kapital skupine. Matična družba in odvisne družbe pripravljajo posamične računovodske izkaze v skladu s SRS, za potrebe konsolidacije se izvedejo prilagoditve na MSRP, kot jih je sprejela EU.

Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje družba Sava, d.d. Obvladovanje obstaja, ko ima matična družba možnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upošteva obstoj in učinek glasovalnih pravic, ki jih je trenutno moč uveljaviti ali zamenjati. V vseh odvisnih družbah se ujemajo kapitalski in upravljavski deleži.

Računovodski izkazi družb so vključeni v skupinske računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanja začne, do datuma, ko se preneha.

Računovodske usmeritve odvisnih družb so usklajene z usmeritvami Poslovne skupine Sava. Izgube, ki se nanašajo na neobvladujoče deleže v odvisni družbi, se razporedijo v postavko neobvladujoči deleži, četudi bo potem postavka izkazovala negativno stanje.

Družbe s skupnim obvladovanjem

Družbe s skupnim obvladovanjem so podjetja, ki so predmet skupnega obvladovanja na podlagi pogodbenega sporazuma med skupino in pogodbenim partnerjem. Skupinski računovodski izkazi vključujejo sorazmeren delež podvižnika v sredstvih, obveznostih, prihodkih in odhodkih skupaj obvladovanega podjetja, povezan s podobnimi postavkami v podvižnikovih računovodskih izkazih od datuma začetka skupnega obvladovanja do datuma, ko skupno obvladovanje preneha. V sestavo Poslovne skupine Sava so bile družbe s skupnim obvladovanjem vključene v letu 2011.

Pridružena podjetja

Pridružena podjetja so družbe, v katerih ima Poslovna skupina Sava pomemben, vendar ne prevladujoč vpliv na finančno in poslovno politiko. Ob prvotnem pripoznanju se naložbe izmerijo po pošteni vrednosti,

ki je enaka trgovalni (nabavni) vrednosti, v nadaljevanju pa se uporablja kapitalska metoda. Konsolidirani računovodski izkazi vsebujejo Poslovni skupini Sava pripadajoči del dobičkov oziroma izgub in presežka iz prevrednotenja popravka kapitala pridruženih podjetij v skladu s kapitalsko metodo, od datuma, ko se pomemben vpliv začne, do datuma, ko se konča. Ko delež izgub, ki pripadajo skupini, preseže njen delež v pridruženem podjetju, se vrednost take naložbe zmanjša na nič, nadaljnje izgube pa se ne pripoznajo, razen v primerih, ko bi bila družba v skupini dolžna poravnati določene obveznosti za pridruženo podjetje.

Kapitalski in upravljavski deleži v vseh pridruženih podjetjih se ne ujemajo (pojasnilo je podano v točki 1.2.). Morebitna oslabitev naložb v pridružena podjetja v banke se ugotavlja na osnovi cenične pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij. Vrednost ostalih naložb v pridružena podjetja preverjamo letno na osnovi borznih cen ali uveljavljenih modelov za ocenjevanje vrednosti podjetij, na podlagi katerih ugotavljamo tudi morebitno potrebno oslabitev.

Posli, izvzeti v postopku konsolidacije

Pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov so izločena stanja terjatev in obveznosti ter nerealizirani dobički in izgube oziroma prihodki in odhodki, ki izhajajo iz poslov znotraj Poslovne skupine Sava. Nerealizirani dobički iz poslov s skupaj obvladovanimi podjetji se izločijo le do obsega deleža Poslovne skupine Sava v skupaj obvladovanem podjetju. Nerealizirane izgube se izločijo prav tako kot dobički pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslabitvi.

b) Tuja valuta

Posli v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti na dan poročanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem in odplačno vrednostjo v tuji valuti,

preračunano po referenčnem tečaju ECB na koncu obdobja. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti, ki so izmerjene po izvirni vrednosti v tuji valuti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla. Nedenarne postavke in obveznosti, izražene v tuji valuti in izmerjene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v evre po referenčnem tečaju ECB na dan, ko je bila poštena vrednost določena.

Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih instrumentov, razvrščenih kot na razpolago za prodajo ali za nefinančno obveznost, ki je določena kot denarnotokovno varovanje pred tveganji, ki se pripozna neposredno v kapitalu.

Podjetja v tujini

Sredstva in obveznosti podjetij v tujini, vključno z dobrim imenom in popravkom poštene vrednosti ob konsolidaciji, se preračunajo v evre po referenčnem tečaju ECB, ki velja na dan poročanja. Prihodki in odhodki podjetij v tujini, se preračunajo v evre po tečajih, ki so veljavni na dan posla. Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu, se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in so izkazane v prevedbeni rezervi znotraj postavke kapitala. Vkolikor gre za odvisno družbo, ki ni v polni lasti, se ustrezen sorazmerni delež prevedbene razlike razporedi med neobvladujoči delež. Pri odtujitvi podjetja v tujini se obravnavan znesek prevedbene rezerve prenese v izkaz poslovnega izida.

c) Finančni instrumenti

c 1) Neizpeljani finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti vključujejo naložbe v kapital in dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustrezne, prejeta in dana posojila ter poslovne in druge obveznosti. Neizpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno nanašajo na posel.

Neizpeljani finančni instrumenti se pripoznajo, če poslovna skupina postane stranka pogodbenih določil

instrumenta. Pripoznanje finančnih sredstev se odpravi, ko pogodbene pravice poslovne skupine do denarnih tokov potečejo ali pa je opravljen prenos finančnega sredstva na drugo stranko, vključno s tveganji in koristmi. Nakupi in prodaje, opravljene na običajen način, se obračunavajo na dan, ko se poslovna skupina obveže kupiti ali prodati sredstvo. Pripoznanje finančnih obveznosti se odpravi, ko pogodbene obveznosti poslovne skupine potečejo, prenehajo ali prekinejo.

Finančna sredstva in obveznosti se pobotajo, čisti znesek pa se prikaže v izkazu stanja, če in le če ima skupina pravno pravico bodisi poravnati čisti znesek ali unovčiti sredstvo in hkrati poravnati svojo obveznost.

Posojila in terjatve

Dana posojila se ob začetnem pripoznanju izkazujejo po poštenu vrednosti, po začetnem pripoznanju pa se izkazujejo po odplačni vrednosti in se pri tem morebitne razlike med izvirno in odplačno vrednostjo izkazujejo v izkazu poslovnega izida v obdobju odplačevanja posojila. Uporabi se metoda efektivne obrestne mere.

Poslovne terjatve se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Terjatve se praviloma merijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti. Kratkoročne poslovne terjatve se ne diskontirajo na datum bilance stanja.

Če obstajajo nepristranski dokazi, da je prišlo pri terjatvi, izkazani po odplačni vrednosti, do izgube zaradi oslabitve, se izguba izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo terjatve in pričakovano udenarljivo vrednostjo in se pripozna v poslovnem izidu.

Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane oziroma ne bodo poravnane v celotnem znesku, je treba šteti za dvomljive, če se zaradi njih začne sodni postopek, pa za sporne.

Denarna sredstva

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni, na transakcijskih računih ter depozite na od-poklic. Prekoračitve na transakcijskem računu pri ban-ki, ki jih je mogoče poravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev v poslovni skupini, so v izkazu finančnega izida vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Finančna sredstva na razpolago za prodajo

Nekratkoročni vrednostni papirji so v poslovni skupini opredeljeni kot finančna sredstva, na razpolago za prodajo. Razdeljeni so na naložbe v delnice družb, ki kotirajo, na naložbe v delnice in deleže družb, ki ne kotirajo ter na naložbe v vzajemne sklade. V več kot 99 odstotkih so locirani na matični družbi Sava, d.d.

Ob začetnem pripoznanju se finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, izmerijo po poštenu vrednosti na datum pridobitve. Pri poznejšem merjenju je poštena vrednost tržno oblikovana vrednost. Za finančne instrumente, ki kotirajo na delujočem trgu, je to enotni borzni tečaj delnic na dan bilance stanja. Pri finančnih sredstvih, za katere ni delujočega trga, se najmanj enkrat letno preverjajo znaki morebitno potrebne oslabitve.

Spremembe poštene vrednosti in tečajne razlike pri kapitalskih instrumentih za prodajo so izkazane v drugem vseobsegajočem donosu. Izguba zaradi oslabitve je pripoznana v poslovnem izidu. Pri odpravi pripoznanja naložbe se nabrani dobički in izgube, izkazani v drugem vseobsegajočem donosu obdobja, prenesejo v poslovni izid.

Če je bilo zmanjšanje poštene vrednosti finančnega sredstva, ki je razpoložljivo za prodajo, pripoznano neposredno kot negativni presežek iz prevrednote-nja in obstajajo nepristranski dokazi, da je to sredstvo dolgoročno oslabljeno, se oslabitev pripozna v izkazu poslovnega izida kot finančni odhodek. Šteje se, da obstajajo objektivni razlogi za opravljanje preizkusa oslabitve finančne naložbe, kadar je poštena vrednost finančnega sredstva na dan bilance stanja 20 odstotkov nižja od nabavne vrednosti finančnega sredstva. Preizkus oslabitve finančne naložbe se opravi posamično za vsako naložbo ali skupino naložb.

Neizpeljane finančne obveznosti

Poslovna skupina na začetku pripozna izdane dolžniške vrednostne papirje in podrejene obveznosti na dan njihovega nastanka. Vse ostale finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja, ko poslovna skupina postane pogodbeni stranka v zvezi z inštrumentom. Poslovna skupina odpravi pripoznanje finančne obveznosti, če so obveze, do-

ločene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane. Finančna sredstva in obveznosti se pobotajo, znesek pa se izkaže v izkazu finančnega položaja če in le če ima poslovna skupina uradno izvršljivo pravico pobotati pripoznane zneske in ima namen poravnati čisti znesek ali unovčiti sredstvo in hkrati poravnati svojo obveznost. Poslovna skupina izkazuje naslednje neizpeljane finančne obveznosti: izdane obveznice, posojila in kredite ter obveznosti in terjatve do dobaviteljev. Takšne finančne obveznosti se na začetku izkazujejo po pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno pripisujejo poslu. Po začetnem pripoznanju se finančne obveznosti izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavnih obresti.

C 2) Izpeljani finančni instrumenti

Poslovna skupina ne hrani ali izdaja izpeljanih finančnih instrumentih za namene trgovanja.

Poslovna skupina uporablja izpeljane finančne instrumente za varovanje pred izpostavljenostjo obrestnim tveganjem.

Izpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti; stroški povezani s poslom se pripoznajo v poslovnem izidu, in sicer ob njihovem nastanku. Po začetnem pripoznanju se izpeljanih finančnih instrumentih merijo po pošteni vrednosti, pripadajoče spremembe pa se pripoznajo v poslovnem izidu.

Varovanje denarnega toka pred tveganji

Spremembe poštene vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta, ki je določen za varovanje denarnega toka pred tveganji, so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Če instrument za varovanje pred tveganji ne izpolnjuje več sodil za obračunavanje varovanja pred tveganji, če le-ta preneha veljati ali se proda, odpove ali izkoristi, se varovanje pred tveganji preneha obračunavati.

Gospodarska varovanja pred tveganji

Pri izpeljanih finančnih instrumentih, ki varujejo denarna sredstva in obveznosti izražena v tuji valuti, se gospodarsko varovanje pred tveganji ne izvaja. Spremembe poštene vrednosti izpeljanih finančnih instrumentov so pripoznane v izkazu poslovnega izida kot del pozitivnih in negativnih tečajnih razlik.

Kapital

Celotni kapital družbe je njena obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če družba preneha delovati. Opremljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, in z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju, odkupljene lastne delnice in dvigi (izplačila). Celotni kapital sestavljajo osnovni kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, zadržani čisti dobiček, rezerve za pošteno vrednost ter lastne delnice kot odbitna postavka.

Navadne kosovne delnice

Dodatni stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno izdaji navadnih delnic in delniških opcij, so izkazani kot znižanje kapitala.

Odkup lastnih delnic

Odkupljene lastne delnice se izkazujejo kot odbitna postavka kapitala.

Dividende

Dividende se pripoznajo v računovodskih izkazih skupine v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Čisti dobiček na delnico

Delniški kapital poslovne skupine je razdeljen na navadne imenske kosovne delnice, zato skupina prikazuje osnovno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu.

Popravljeni čisti dobiček na delnico je enak osnovnemu čistemu dobičku na delnico, ker skupina nima prednostnih delnic ali zamenljivih obveznic. Med letom ni prišlo do spremembe števila izdanih delnic.

d) Nepremičnine, naprave in oprema

Pripoznanje in merjenje

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazana po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve nepremičnin, naprav in opreme ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja. Stroški prav tako lahko zajemajo prenose iz drugega vseobsegajočega donosa iz naslova varovanja denarnega toka pred valutnim tveganjem za nakup opredmetenih osnovnih sredstev.

Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezne nepremičnine, naprave in oprema. Družbe poslovne skupine najmanj enkrat letno preverjajo znake morebitno potrebnih oslabitev.

Prenos nepremičnin iz opredmetenih osnovnih sredstev na naložbene nepremičnine

Če se lastniško uporabljena nepremičnina spremeni v naložbeno nepremičnino, se ta nepremičnina izmeri po njeni pošteni vrednosti in prerezporedi k naložbenim nepremičninam. Dobiček, ki se pojavi pri ponovnem merjenju, se pripozna v poslovnem izidu in tako odpravi prej pripoznano izgubo zaradi oslabitve v zvezi z določeno nepremičnino, preostali dobiček pa se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in izkaže med revalorizacijsko rezervo v sklopu kapitala. Kakršnakoli izguba se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in izkaže med revalorizacijsko rezervo, v kolikor je bil znesek v zvezi z določeno nepremičnino prej upoštevan v revalorizacijski rezervi, preostanek izgube pa je neposredno pripoznan v poslovnem izidu.

Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela nepremičnin, naprav in opreme, se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v poslovno skupino, ter če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki v obdobju, ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna in pripozna v izkazu poslovnega izida po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti nepremičnin, naprav in opreme. Zemljišča se ne amortizirajo. Ustreznost metode ter dobe koristnosti skupina preverja na dan poročanja.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

Proizvodne dvorane	25 do 80 let
Zgradbe hotelov, trgovske stavbe, skladišča	20 do 71 let
Poslovne stavbe	25 do 40 let
Proizvajalna oprema v gumarstvu	4 do 20 let
Oprema hotelov	5 do 20 let
Računalniška oprema	2 do 5 let
Druška oprema	6 do 20 let

e) Neopredmetena sredstva

Dobro ime

Dobro ime nastane ob prevzemu odvisnih družb, pridruženih podjetij ter skupnih podvigov in se nanaša na presežek oziroma razliko med stroškom nabave in deležem skupine v čisti pošteni vrednosti ugotovljenih sredstev, obveznosti in pogojnih obveznostih prevzete družbe.

Kasnejše merjenje

Dobro ime je izkazano po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve. V primeru naložb, obračunanih po kapitalski metodi, se knjigovodska vrednost dobrega imena vključi v knjigovodsko vrednost naložbe, izguba zaradi oslabitve naložbe pa se ne pripiše nobenemu sredstvu, niti dobremu imenu, ki tvori del knjigovodske vrednosti naložbe, obračunane po kapitalski metodi.

Raziskovanje in razvijanje

Poraba pri raziskovalnem delovanju, katerega namen je pridobiti novo znanstveno in strokovno znanje ter razumevanje, se pripozna v izkazu poslovnega izida kot odhodek, ko nastane.

Ostala neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva, pridobljena s strani poslovne skupine, in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

Kasnejši stroški

Poznejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna in pripozna v izkazu poslovnega izida po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev, razen dobrega imena, in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto za računalniške programe ter druge patente in licence znašajo deset let.

f) Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so tiste, ki jih posedujemo, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje. Naložbene nepremičnine so izkazane po modelu nabavne vrednosti. Naložbeno premoženje se na začetku izmeri po nabavni vrednosti, sestavljeni iz nakupne cene in stroškov, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu. Taki stroški vključujejo izdatke za pravne storitve, davke od prenosa nepremičnine in druge stroške posla.

V primerih, ko se je treba odločiti, ali je neko sredstvo naložbena nepremičnina ali nepremičnina, je sredstvo naložbena nepremičnina, če se več kot 20 odstotkov celotne vrednosti sredstva uporablja za oddajo v najem.

Amortizacija se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti posamezne naložbene nepremičnine. Zemljišča se ne amortizirajo.

Dobe koristnosti naložbenih nepremičnin so enake kot za istovrstne nepremičnine, naprave in opremo.

g) Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje.

Cena količinske enote v zalogi vsebuje stroške, ki nastajajo pri pridobivanju zalog in spravljanju na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje. Pri dokončanih proizvodih in nedokončani proizvodnji stroški vsebujejo tudi ustrezen delež proizvodnih stroškov ob normalni uporabi proizvodnih sredstev. Poraba zalog se izkazuje po metodi tehtanih povprečnih cen.

Zaloge v dejavnosti Nepremičnine vsebujejo tudi stroške obresti za posojila, najeta za posamezni projekt.

h) Oslabitev sredstev*Finančna sredstva*

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz tega sredstva, ki se dajo zanesljivo izmeriti.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvorni veljavni obrestni meri. Pripozna se v izkazu poslovnega izida.

Izgube zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, namenjenim za prodajo, se izračunajo po njegovi trenutni poštenu vrednosti. Izgube zaradi oslabitve se pripoznajo tako, da se nabrana izguba, ki je pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu obdobja in izkazana v rezervi za pošteno vrednost, prenese v poslovni izid. Znesek nabrane izgube, ki se odstrani iz drugega vseobsegajočega donosa in pripozna v poslovnem izidu, je razlika med nabavno vrednostjo in sprotno pošteno vrednostjo, zmanjšana za izgubo zaradi oslabitve, ki je bila prej pripoznana v poslovnem izidu.

Če se v naslednjem obdobju poštena vrednost oslabiljenih dolžniških vrednostnih papirjev, razvrščenih

kot na razpolago za prodajo, poveča in je mogoče povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki se pojavi po pripoznanju izgube zaradi oslabitve v poslovnem izidu, je treba izgubo zaradi oslabitve razveljaviti in znesek razveljavitve pripoznati v poslovnem izidu. Kasnejše pokritje v pošteni vrednosti oslabljenega lastniškega vrednostnega papirja, ki je na razpolago za prodajo, pa se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu obdobja.

Pri pomembnih finančnih sredstvih se ocena oslabitve izvede posamično. Ocena oslabitve preostalih finančnih sredstev se izvede skupinsko glede na njihove skupne značilnosti pri izpostavljenosti tveganjem.

Nefinančna sredstva

Skupina ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev skupine razen zalog in odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabitve dobrega imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede vsakič na datum poročanja.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Denar ustvarjajoča enota je najmanjša skupina sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, nato pa na druga sredstva enote (skupine enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Oslabitev se izkaže v poslovnem izidu.

i) Zasluški zaposlencev

Obveze za kratkoročne zasluge zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

j) Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima poslovna skupina zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Poslovna skupina rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po stopnji pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Garancije za izdelke in storitve

Rezervacija za garancije za izdelke in storitve se izkaže ob prodaji izdelkov ali storitev, za katere je garancija dana. Rezervacija se oblikuje na osnovi izvirnih podatkov o garanciji in ob presoji vseh možnih izidov glede na njihovo verjetnost.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane za zaposlene v tistih državah, kjer obstaja zakonska obveza za izplačilo odpravnin in jubilejnih nagrad in sicer v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. V izračunu so upoštevani stroški odpravnin ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Pri izračunu je pooblaščen aktuar uporabil metodo projicirane enote. Aktuarski dobički oziroma aktuarske izgube tekočega poslovnega leta se ob ugotovitvi v celoti pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Rezervacije za reorganiziranje

Rezervacije za reorganiziranje zajemajo neposredne stroške reorganizacije, nanašajo se na odpravnine za poslenim v povezavi s spremembami organizacijske strukture družb.

Rezervacije za tožbe

Rezervacije za tožbe se oblikujejo, ko je se pravni postopek prične. Višina oblikovanja rezervacij za tožbe se določi glede na oceno verjetnosti izida posameznega tožbenega zahtevka.

k) Državne podpore

Rezervacije iz naslova odstopljenih prispevkov se oblikujejo po Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov pri obračunu plač. Ta sredstva se lahko uporabljajo za materialni razvoj družbe in za pokrivanje raznovrstnih stroškov in morebitnega izpada prihodkov in druge namene, ki ustrezajo njihovi zakonski opredelitvi.

Sredstva iz državnih podpor se v računovodskih izkazih pripoznajo kot odloženi prihodki, ko so prejeta in ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bodo izpolnjeni pogoji v zvezi z njimi. Prejeta sredstva iz državnih podpor se pripoznava dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, katere naj bi prejeta sredstva nadomestila. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznava dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

l) Prihodki

Prihodki iz prodaje proizvodov

Prihodki iz prodaje proizvodov se pripoznajo po poštteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov in ko skupina preneha z nadaljnjim odločanjem o prodanih proizvodih.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od posameznih

določil kupoprodajne pogodbe. Pri prodaji proizvodov se prenos praviloma izvede potem, ko je blago prispelelo v kupčevo skladišče, vendar pa pri nekaterih mednarodnih pošiljkah do prenosa pride ob naložitvi blaga na transportno sredstvo.

Prihodki iz opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela. Prihodki od storitev v dejavnosti Turizem se priznajo, ko je storitev opravljen. V primerih, ko se prihodki turističnega aranžmaja nanašajo na dve obračunski obdobji, se razmejijo glede na število dni v posameznem obračunskem obdobju.

Prihodki iz pogodb o gradbenih delih

Če je mogoče izid pogodbe o gradbenih delih zanesljivo oceniti, se pogodbeni prihodki in odhodki, povezani s pogodbo o gradbenih delih, pripoznajo v poslovnem izidu kot prihodki oziroma odhodki glede na stopnjo dokončnosti pogodbenih dejavnosti. Pogodbeni prihodki obsegajo začetni znesek, ki je določen ob sklenitvi pogodbe, in morebitne spremembe obsega dela po pogodbi, zahtevki in nagrade za uspešnost, v kolikor je verjetno, da bodo ti pripeljali do prihodkov in jih je mogoče zanesljivo izmeriti. Odhodki iz pogodb so pripoznani na dan nastanka, razen če se ustvari sredstvo, ki je vezano na prihodnje pogodbene dejavnosti.

Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela. Če izida pogodbe o gradbenih delih ni mogoče zanesljivo izmeriti, se pogodbeni prihodki pripoznajo samo v tistem delu nastalih pogodbenih stroškov, za katerega je verjetno, da bo plačan. Pričakovane izgube iz pogodb o gradbenih delih se pripoznajo takoj ob nastanku.

Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema.

m) Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za

prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, pozitivne tečajne razlike in dobičke od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila.

Finančni odhodki obsegajo stroške obresti za posojila, odhodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, negativne tečajne razlike, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti, razen tistih, ki se pripišejo neopredmetenim in opredmetenim sredstvom v gradnji oziroma pripravi.

n) Davek od dobička

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, z uporabo davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, katero bo po pričakovanjih, potrebno plačati ob odpravi časovnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v priho-

dnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom. Odložene terjatve iz naslova davčnih izgub niso bile obračunane.

o) Poročanje po odsekih

Poslovni odsek je prepoznavni sestavni del poslovne skupine, ki opravlja poslovne dejavnosti, iz naslova katerih dobiva prihodke in s katerimi ima stroške. Za poslovne odseke so na voljo ločeni finančni podatki. Rezultate poslovnih odsekov redno pregleduje uprava Save, d.d., z namenom odločanja o virih, ki jih je potrebno razporediti v določen odsek ter z namenom ocenjevanja uspešnosti poslovanja Poslovne skupine Sava.

p) Standardi in pojasnila, ki veljajo v trenutnem obdobju

V trenutnem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde in sprejela EU:

- **Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja«** - Prenosi finančnih sredstev, ki ga je EU sprejela 22. novembra 2011 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2011 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah družb poslovne skupine.

q) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, a še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so naslednji standardi, popravki in pojasnila, ki jih je sprejela EU, bili izdani, vendar še niso stopili v veljavo:

- **MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **MSRP 11 »Skupne ureditve«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),

- **MSRP 13 »Merjenje poštene vrednosti«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **MRS 27 (spremenjen leta 2011) »Ločeni računovodski izkazi«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali kasneje),
- **MRS 28 (spremenjen leta 2011) »Naložbe v pridružena podjetja in skupna vlaganja«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali kasneje),
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP«** - Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja«** - Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov«** – Predstavljanje postavk drugega vseobsegajočega donosa, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. julija 2012 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 12 »Davek iz dobička«** - Odloženi davek: Povrnitev zadevnih sredstev, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev«** - Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavitev«** - Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali kasneje).

r) **Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS, vendar jih EU še ni sprejela**

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki na dan 19. marca 2013 niso bili potrjeni za uporabo:

- **MSRP 9 »Finančni instrumenti«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2015 ali kasneje),
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP«** - Vlada posojila (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 9 »Finančni instrumenti« in MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja«** – Obvezni datum uveljavitve in razkritja prehodov,
- **Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 11 »Skupne ureditve« in MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«** - Napotki za prehod (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« in MRS 27 »Ločeni računovodski izkazi«** - Naložbena podjetja (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (2012)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP, objavljenega 17. maja 2012 (MSRP 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje).

Družba predvideva, da uvedba teh standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

Hkrati je obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU še ni sprejela, še vedno neregulirano.

Družba ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti v skladu z zahtevami **MRS 39: »Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje«** ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe, če bi bila uporabljena na datum bilance stanja.

1.3.4. Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve poslovne skupine in razčlenitve je potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je poslovna skupina določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti skupine.

Opredmetena osnovna sredstva

Poštena vrednost opredmetenih osnovnih sredstev iz poslovnih združitvev je njihova tržna vrednost. Tržna vrednost nepremičnin je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v preišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction). Tržna vrednost naprav, opreme in inventarja temelji na ponujeni tržni ceni podobnih predmetov.

Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost patentov in blagovnih znamk, pridobljenih pri poslovnih združitvah, temelji na ocenjeni diskontirani bodoči vrednosti licenčnin, katerih plačilo zaradi lastništva patenta oziroma blagovne znamke ne bo potrebno. Poštena vrednost odnosov s strankami, pridobljenih v poslovni združitvi, se določi na podlagi posebne metode (oz. multi-period excess earnings method), obravnavano sredstvo pa se ovrednoti po odštetu poštenega donosa vseh sredstev, ki so del ustvarjanja denarnih tokov.

Poštena vrednost ostalih neopredmetenih sredstev temelji na metodi diskontiranih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz uporabe in morebitne prodaje sredstev.

Naložbene nepremičnine

Poštena vrednost temelji na tržni vrednosti, ki je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v

preišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction).

Če ni mogoče določiti trenutnih cen na aktivnem trgu, se vrednost naložbene nepremičnine oceni s pomočjo skupne vrednosti pričakovanih denarnih tokov iz oddajanja nepremičnine v najem. Donos, ki odseva posebna tveganja, je vključen v izračun vrednosti nepremičnine na osnovi diskontiranih neto denarnih tokov na letni ravni.

Kjer je primerno, je pri vrednotenju potrebno upoštevati tudi tip najemnikov, ki so trenutno nastanjeni v naložbeni nepremičnini oziroma so nosilci obveznosti po najemni pogodbi, ali pa bi v primeru oddaje v najem te nepremičnine najverjetneje postali njeni najemniki, in splošno sliko njihove kreditne sposobnosti, nadalje razporeditev obveznosti za vzdrževanje in zavarovanje nepremičnine med skupino in najemnikom ter preostalo življenjsko dobo naložbene nepremičnine. Ko se ob pregledu ali obnovi najemne pogodbe pričakuje, da bo prišlo do naknadnih povečanj najemnine zaradi vrnitve v prvotno stanje, šteje, da so bila vsa obvestila in po potrebi tudi povratna obvestila posredovana v veljavni obliki in pravočasno.

Zaloge

Poštena vrednost zalog v poslovnih združitvah se določi na podlagi njihove pričakovane prodajne vrednosti pri rednem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške dokončanja in prodaje ter primeren pribitek glede na količino dela, vloženega v dokončanje posla in prodajo zalog.

Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje

Poštena vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki kotirajo na borzi, je enaka objavljenemu enotnemu tečaju teh delnic na dan bilance stanja. Poštena vrednost delnic in deležev, ki ne kotirajo, se oceni na podlagi preverjanja znakov morebitno potrebnih oslabitev.

Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev, razen nedokončanih gradbenih del, katerih zapadlost je daljša od enega leta, se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

Izpeljani instrumenti

Poštena vrednost obrestne zamenjave temelji na ponudbah finančnih inštitucij. Primernost teh ponudb se določa z metodo diskontiranih bodočih čistih denarnih tokov ob upoštevanju dospelosti posameznega posla in z uporabo tržnih obrestnih mer za podobne instrumente na datum vrednotenja.

Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti bodočih izplačil glavnice in obresti, diskontirani po tržni obrestni meri na datum poročanja. Pri finančnih najemih se tržna obrestna mera določi s primerjavo s podobnimi najemnimi pogodbami.

Sestavitev izkaza denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen z upoštevanjem podatkov iz izkaza poslovnega izida za obdobje januar – december 2012 (za preteklo obdobje januar – december 2011), podatkov iz bilance stanja na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2011 (za preteklo obdobje 31. 12. 2011 in 31. 12. 2010) ter drugih potrebnih podatkov. V izkazu denarnih tokov so izključene pomembnejše vrednosti, ki niso povezane s prejemki in izdatki.

1.3.5. Obvladovanje finančnega tveganja

Pregled

V Poslovni skupini Sava proučujemo in analiziramo gospodarske okoliščine ter redno spremljamo izpostavljenost različnim vrstam tveganja in sprejemamo ukrepe za njihovo obvladovanje. S finančnimi tveganji upravlja matična družba centralizirano na ravni celotne Poslovne skupine Sava. V letu 2012 smo bili glede na uporabo finančnih instrumentov izpostavljeni naslednjim finančnim tveganjem:

- tveganje spremembe poštene vrednosti (cenovno tveganje),
- kreditno tveganje,
- plačilno sposobnostno tveganje,
- obrestno tveganje,
- valutno tveganje,
- garancije in poroštva,
- upravljanje s kapitalom.

V nadaljevanju predstavljamo usmeritve področja upravljanja s tveganji in izpostavljenost družb Poslovne skupine Sava posameznim vrstam finančnih tveganj. Druga kvantitativna razkritja so zajeta v nadaljevanju pojasnil h konsolidiranim računovodskim izkazom.

Usmeritve upravljanja s tveganji

Upravljanje s finančnimi tveganji poteka centralno v okviru delovanja na matični družbi Poslovne skupine Sava. Usmeritve so oblikovane z namenom opredeliti in analizirati tveganja, s katerimi se družbe poslovne skupine soočajo pri vsakodnevnem poslovanju. Na podlagi napravljenih analiz se določijo ustrezne omejitve in kontrole. V nadaljnjem postopku spremljamo in preverjamo tveganja ter upoštevanje postavljenih omejitev. S stalnim izobraževanjem, s pomočjo veljavnih standardov in opredeljenimi postopki upravljanja s tveganji si družbe poslovne skupine prizadevajo razviti disciplinirano in konstruktivno okolje, v katerem se vsi zaposleni zavedajo svoje vloge in svojih obveznosti. Poslovodstva družb poslovne skupine so redno obveščena o delovanju področja upravljanja s tveganji.

Tveganje spremembe poštene vrednosti (cenovno tveganje)

Tveganje spremembe poštene vrednosti sodi med pomembnejša tveganja Poslovne skupine Sava, saj je povezana z doseganjem načrtovane donosnosti finančnih sredstev in vpliva na uresničevanje začrtane strategije. V letu 2012 se je nadaljevalo cenovno nihanje vrednosti finančnih naložb, kot posledica šibkega gospodarskega položaja in visoke negotovosti. Spreminjanje vrednosti finančnih sredstev močno vpliva na sestavo finančnega premoženja matične družbe Sava, d.d., in vpliva tudi na dosežen poslovni izid za leto 2012. Tveganja, povezana s tem, zmanjšujemo

z razpršenostjo naložbenega portfelja in z aktivnim nadzorovanjem poslovanja družb, kjer ima Sava, d.d., pomemben lastniški delež. Nenehno proučujemo naložbene priložnosti in imamo oblikovan načrt za dezinvestiranje nekaterih naložb za zagotovitev ustrezne plačilne sposobnosti.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da stranka v poslovnem odnosu ne bo izpolnila svoje obveznosti in bo družbi s tem povzročila finančno škodo. Neposredno je povezano s poslovnim tveganjem in predstavlja nevarnost, da bodo terjatve do kupcev in drugih poslovnih partnerjev poplačane s časovnim zamikom ali pa sploh ne.

Posebno pozornost posvečamo spremljanju plačilne sposobnosti svojih kupcev. Redno spremljamo odprte in zapadle terjatve, starostno strukturo terjatev ter gibanje povprečnih plačilnih rokov. Vzpostavljen imamo bonitetni sistem ocene kupcev, s katerim nadziramo slabe plačnike in sprotno izvajamo pobote. Nekatere terjatve do kupcev v naši proizvodnji dejavnosti in delno v turistični dejavnosti so zavarovane preko SID – Prvi kreditni zavarovalnici, d.d., Ljubljana. V nekaterih naših drugih dejavnostih terjatev ni vedno mogoče zavarovati na takšen način, zato se ukrepi za zniževanje izpostavljenosti kreditnemu tveganju pogosteje nanašajo na poglobljene lastne bonitetne ocene in zavarovanja.

Sava, d.d., je družbi NFD Holding, d.d., odobrila dve kratkoročni posojili. NFD Holding, d.d., je iz tega naslova v letu 2012 poravnal del svojih obveznosti v vrednosti 594 tisoč evrov iz naslova odplačanih glavníc. Stanje neodplačane vrednosti, ki se nanaša tako na glavnico kot zapadle obresti znaša konec letošnjega leta 23.463 tisoč evrov. Dani posojili sta v celoti zavarovani z menicami in vrednostnimi papirji. Ocenjena vrednost zastavljenih vrednostnih papirjev znaša 14.181 tisoč evrov, kar predstavlja 60 odstotkov vrednosti teh kratkoročnih posojil. Zaradi nezadostne vrednosti zavarovanja smo posojili v letu 2012 dodatno oslabili za 2.622 tisoč evrov (oslabitev konec leta 2011 je znašala 6.687 tisoč evrov).

Na podlagi opisanih dogodkov ocenjujemo, da je kreditno tveganje v Poslovni skupini Sava visoko.

Obrestno tveganje in valutno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje, da se bo vrednost finančnega instrumenta in stroškov zadolževanja spreminjala zaradi spreminjanja tržnih obrestnih mer. Poslovna skupina Sava obvladuje obrestno tveganje centralizirano in se poslužuje različnih mehanizmov obvladovanja tovrstnega tveganja. Opremljen imamo enotni nastop pri bankah in enotno politiko zadolževanja znotraj Poslovne skupine Sava, pri čemer matična družba Sava, d.d., nastopa kot glavni koordinator vseh aktivnosti. Uporabljamo ustrezne izvedene finančne instrumente, s katerimi odpravljamo tveganja, povezana s spreminjanjem obrestnih mer. S tako zaščito pokrivamo 2,8 odstotka prejetih posojil Poslovne skupine Sava.

Valutno tveganje je opredeljeno kot možnost izgube gospodarskih koristi zaradi sprememb deviznega tečaja. Poslovna skupina Sava v pretežni meri posluje na evrskem območju, manjši del poslovanja pa se nanaša tudi na poslovanje z drugimi tujimi valutami (britanski funt, poljski zlot, ameriški dolar in kitajski juan). Z aktivnim spremljanjem makroekonomskih gibanj in spremljanjem valutnih razmerij večji del tega tveganja znižujemo z naravnim ščitenjem in s prilagajanjem poslovanja v smeri ne-izpostavljanja valutnemu tveganju. S finančnimi naložbami obvladujoče družbe je poslovna skupina prisotna na trgih nekdanje Jugoslavije, ter s tem izpostavljena spremembam deviznih tečajev hrvaške kune, srbskega dinarja in makedonskega denarja. Za varovanje tovrstnega valutnega tveganja v letu 2012 nismo uporabljali izvedenih finančnih instrumentov, saj zaradi velikih obrestnih razlik med obrestnimi merami za navedene valute in obrestno mero za evro na trgu ni bilo ustreznih inštrumentov zavarovanja, s katerimi bi uspešno odpravljali tveganja povezana s spremembami teh valut.

Za zniževanje tveganj povezanih s spreminjanjem obrestnih mer in valutnih tečajev pozorno spremljamo dogajanja na denarnih trgih in proučujemo različne scenarije za varovanje pred tovrstnimi nihanji. V danih razmerah ocenjujemo, da Poslovna skupina Sava ni močno izpostavljena obrestnemu in valutnemu tveganju.

Tveganje plačilne sposobnosti

Plačilno sposobnostno tveganje je tveganje, da podjetje ne bo zmoglo pravočasno izpolniti svojih finančnih obveznosti. V Poslovni skupini Sava obvladujemo plačilno sposobnostno tveganje centralizirano in imamo vzpostavljeno enotno finančno politiko. Cilj takšne organizacije je zagotoviti ustrezno likvidnost obvladujoče družbe in njenih odvisnih družb ter omogočiti vsem družbam v poslovni skupini financiranje pod najbolj ugodnimi pogoji. Likvidnostno tveganje obvladujemo z različnimi mehanizmi na ravni matične družbe in odvisnih družb.

Zaradi nadaljevanja težkih splošnih gospodarskih razmer ostajajo razmere na denarnih trgih zaostrene tudi v letu 2012. Banke z večjo skrbnost proučujejo bonitete gospodarskih subjektov in poostrujejo pogoje za odobravanje dodatnih kreditiranih virov. S tem podjetjem onemogočajo dostop do dodatnih virov financiranja, kar posledično vpliva na slabšo plačilno sposobnost in sprotno poravnavanje obveznosti.

Poslovna skupina Sava je v letošnjem letu velik del pozornosti posvetila zagotavljanju ustrezne likvidnosti vseh družb, rednemu servisiranju finančnih obveznosti in urejanju odnosov z bankami partnericami. V letu 2012 dosledno izvajamo aktivnosti v skladu s sprejeto dolgoročno strategijo poslovanja za obdobje do leta 2014. Strategija temelji na prestrukturiranju finančnih obveznosti in opredeljuje aktivnosti za dezinvestiranje naložb družbe, kar se bo odrazilo v nižji zadolženosti ter doseganju vzdržne ravni zadolženosti. Vse družbe

poslovne skupine izvajajo ukrepe za izboljšanje operativnega poslovanja skozi racionalizacijo stroškov poslovanja, izvajanje aktivnosti za krepitev denarnega toka ter druge ukrepe za povečanje dobička iz operativnega poslovanja.

Zaradi ostrejših razmer na denarnih trgih je tveganje plačilne sposobnosti v Poslovni skupini Sava visoko.

Garancije in poroštva

V skladu s svojo usmeritvijo matična družba Sava, d.d., nudi finančne garancije in poroštva za najeta posojila v večji meri le odvisnim podjetjem, ki so oziroma so bile v lasti obvladujočega podjetja. Dana poroštva in garancije na dan 31. december 2012 znašajo 5,7 milijona evrov (konec leta 2011 17,7 milijona evrov).

Upravljanje s kapitalom

Ustrezna kapitalska struktura zagotavlja zaupanje vlagateljev, upnikov in trga ter zagotavlja trajnostni razvoj Poslovne skupine Sava. Poslovna skupina Sava je v letu 2011 prenovila dolgoročno strategijo poslovanja, ki temelji na programu finančnega prestrukturiranja obveznosti in dezinvestiranja naložb poslovne skupine. S tem se bo izboljšala kapitalska struktura in povečalo zaupanje vlagateljev ter ostalih partnerjev v poslovanje in dolgoročni razvoj poslovne skupine.

Sava, d.d., nima programa podeljevanja delniških opcij zaposlenim.

Regulatorni organi nimajo nikakršnih kapitalskih zahtev do matične družbe ali do odvisnih družb Poslovne skupine Sava.

Razmerje med obveznostmi in prilagojenim kapitalom za Poslovno skupino Sava je sledeče:

v 000 EUR

	2012	2011
1. Skupni dolgovi	413.634	445.479
2. Zmanjšanje za denar in denarne ustreznike	-551	-10.649
3. Neto obveznosti (1. – 2.)	413.083	434.830
4. Skupni kapital	67.296	165.796
5. Zmanjšanje / povečanje za zneske, nabrane v kapitalu v zvezi z elementi varovanja denarnega toka pred tveganjem	0	0
6. Prilagojeni znesek kapitala (4. + 5.)	67.296	165.796
7. Kazalnik razmerja med dolgovi in prilagojenim kapitalom na dan 31.12. (3./6.)	6,14	2,62

1.3.6. Poročanje po odsekih

Poslovna skupina poroča o informacijah po poslovnih odsekih. Temeljna oblika poročanja, ki izhaja iz poslovnih - področnih odsekov, temelji na ureditvi notranje organiziranosti in poslovanja v poslovni skupini. Interna poročila po odsekih posloводства družb in uprava družbe Sava, d.d., pregledujejo na rednih strateških sestankih.

Cene prenosov med odseki se merijo na čisti poslovni podlagi. Uspešnost poslovanja posameznih odsekov se meri po poslovnem izidu odseka pred davkom od dohodka pravnih oseb.

Poslovni izidi, sredstva in obveznosti po odsekih vsebujejo postavke, ki jih je mogoče pripisati neposredno odseku, kar zagotavlja ustrezna pravno formalna organiziranost poslovne skupine.

Poslovni odseki

Poslovno skupino Sava sestavljajo naslednji poslovni odseki:

- dejavnost Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo,
- dejavnost Turizem,
- dejavnost Nepremičnine,
- dejavnost Naložbene finance,
- Druge dejavnosti.

1.3.7. Podatki po odsekih

V nadaljevanju so podatki po odsekih prikazani po poslovnih odsekih, ki jih predstavljajo dejavnosti Poslovne skupine Sava.

Podatki po poslovnih odsekih za leto 2012

v 000 EUR

	Dejavnost GUMARSTVO Z ZUNANJE- TRGOVIN- SKO MREŽO	Dejavnost TURIZEM	Dejavnost NEPRE- MIČNINE	DRUGE dejavnosti	Dejavnost NALOŽBENE FINANCE	Izločitev poslov v skupini	Skupaj
Prihodki od prodaje izdelkov	111.494	0	2	2.593	0	-21.395	92.694
Prihodki od prodaje storitev	1.394	63.177	193	4.499	1.777	-6.605	64.434
Prihodki od najemnin	608	1.110	143	1.345	1.353	0	4.559
Prihodki od prodaje trgovskega blaga	29.839	547	0	114	0	0	30.500
Sprememba vrednosti zalog	-739	0	589	-755	0	0	-905
Drugi poslovni prihodki	988	1.810	0	637	491	1.164	5.090
Poslovni prihodki skupaj	143.584	66.644	927	8.433	3.621	-26.836	196.373
Prihodki od obresti	565	515	100	940	1.955	-2.033	2.042
Odhodki za obresti	-1.124	-2.807	-488	-475	-17.694	1.127	-21.461
Prihodki od deležev v dobičku / izgubi pridruženih podjetij	0	0	0	0	0	0	0
Čisti dobiček / izguba poslovnega leta	7.430	585	-883	-229	-39.787	-66.395	-99.279
Sredstva	115.795	173.653	47.735	12.993	348.276	-217.523	480.930
Naložbe v pridružena podjetja	0	64	0	0	174.327	-52.806	121.585
Obveznosti	40.717	80.773	22.661	8.666	310.547	-49.730	413.634
Nabave nepremičnin, naprav in opreme	2.017	796	0	853	1	662	4.329
Amortizacija	4.566	7.960	95	722	261	0	13.604
Oslabitev nepremičnin, naprav in opreme	0	0	0	0	0	0	0
Oslabitev naložbenih nepremičnin	0	0	0	0	0	0	0

Podatki po poslovnih odsekih za leto 2011

v 000 EUR

	Dejavnost GUMARSTVO Z ZUNANJE- TRGOVIN- SKO MREŽO	Dejavnost TURIZEM	Dejavnost NEPRE- MIČNINE	DRUGE dejavnosti	Dejavnost NALOŽBENE FINANCE	Izločitev poslov v skupini	Skupaj
Prihodki od prodaje izdelkov	109.609	0	5.962	1.312	0	-20.516	96.367
Prihodki od prodaje storitev	1.160	65.436	199	2.159	3.662	-8.531	64.085
Prihodki od najemnin	402	1.226	378	1.431	1.849	-1.271	4.015
Prihodki od prodaje trgovskega blaga	28.678	496	0	142	0	0	29.316
Sprememba vrednosti zalog	1.815	0	-2.474	716	0	-124	-67
Drugi poslovni prihodki	750	1.389	389	836	21	1.558	4.942
Poslovni prihodki skupaj	142.414	68.547	4.454	6.595	5.532	-28.885	198.658
Prihodki od obresti	810	615	242	29	2.488	-1.988	2.196
Odhodki za obresti	-1.168	-2.860	-1.331	-91	-18.985	1.988	-22.447
Prihodki od deležev v dobičku / izgubi pridruženih podjetij	0	0	0	0	10.941	0	10.941
Čisti dobiček / izguba poslovnega leta	6.727	-3.646	-10.151	-943	-146.877	-2.270	-157.160
Sredstva	117.299	183.427	48.954	11.281	500.438	-250.123	611.276
Naložbe v pridružena podjetja	0	64	0	0	199.783	0	199.847
Obveznosti	41.698	91.151	22.987	7.145	322.384	-39.885	445.480
Nabave nepremičnin, naprav in opreme	3.221	2.118	19	1.636	63	-3	7.055
Amortizacija	4.249	8.222	192	555	766	-21	13.964
Oslabitev nepremičnin, naprav in opreme	1	0	0	0	0	0	1
Oslabitev naložbenih nepremičnin	408	0	0	0	0	0	408

Prihodki od deležev v dobičku/izgubi pridruženih podjetij se v celoti nanašajo na dejavnost Naložbene finance in so prikazani v točki 1.3.36.

Podatki o prodajnih prihodkih po regijah

v 000 EUR

	Slovenija	Ostale države EU	Ostalo	Skupaj
2012	86.895	58.260	47.033	192.188
2011	91.951	72.600	29.232	193.783

Sredstva niso razdeljena po regijah, ker knjigovodska vrednost sredstev, ki se nanaša na družbe v Sloveniji, predstavlja 96,9 odstotka celotnih sredstev poslovne skupine (v letu 2011 pa 97,6 odstotka).

Prodaja največjemu kupcu Poslovne skupine Sava, ki je kupec družbe dejavnosti Gumarstvo, je v letu 2012 znašala 8.530 tisoč evrov (v letu 2011 kupec dejavnosti Gumarstvo v višini 9.080 tisoč evrov).

1.3.8. Nakupi in prodaje lastniških deležev v odvisnih in skupaj obvladovanih družbah ter druge spremembe

Leto 2012

- Družba Savatech, d.o.o., je odkupila 5 – odstotni delež v družbi Savatech Corp., Port Orange, Florida in tako postala 100 – odstotna lastnica družbe. Vrednost nakupa deleža je znašala 27 tisoč USD.
- 100 – odstotni delež v družbi Investicijsko podjetje, d.o.o., Ljubljana (prej Sava IP, d.o.o., Ljubljana) je bil odprodan. V prodajno transakcijo sta bili vključeni tudi družbi v lasti Investicijskega podjetja, IP Nova, d.o.o., Ljubljana ter IP Nova A, d.o.o., Ljubljana. Pred odprodajo deleža je bil del sredstev družbe oddeljen na družbo Sava Nepremičnine, d.o.o., Kranj, ki je v 100 – odstotni lasti Save, d.d. Podrobnejši podatki so razkriti v točki 1.3.16. - Ustavljeno poslovanje ter sredstva in obveznosti za prodajo.
- V sklopu Drugih dejavnosti – področje Energetika - je bil pridobljen 100 – odstotni delež v družbi Bramir, d.o.o., Mostar, Bosna in Hercegovina. Vrednost nakupa deleža je znašala 10 tisoč evrov.

Leto 2011

- Odprodan je bil 50 – odstotni delež v družbi Sava Schäfer, d.o.o., Kranj. Deležu sorazmerna sredstva odprodane družbe so znašala 1.363 tisoč evrov, sorazmerna vrednost kapitala pa 858 tisoč evrov. Prejeto plačilo za odprodani delež je znašalo 1.100 tisoč evrov, pri tem pa je bila v Savi, d.d., dosežena pozitivna razlika v ceni v višini 988 tisoč evrov.
- Odprodan je bil 50 – odstotni delež v družbi Sava IMG, d.o.o., Poreč. Vse vrednosti, povezane s to družbo so minimalne in ne presegajo 3 tisoč evrov.
- S presečnim datumom 30. 06. 2011 je bila izvedena pripojitev družb Terme 3000, d.o.o., Zdravilišče Radenci, d.o.o., Terme Ptuj, d.o.o., in Terme Lendava, d.o.o., k družbi Sava Hoteli Bled, d.d. Združena družba z imenom Sava Turizem, d.d., je bila 30. 12. 2011 vpisana v sodni register. Navedena transakcija ni vplivala na računovodske izkaze Poslovne skupine Sava.

1.3.9. Skupaj obvladovana podjetja

V letu 2012 v Poslovni skupini Sava ni bilo skupaj obvladovanih podjetij.

V poslovni skupini sta bili v letu 2011 odprodani dve družbi, v katerih je imela matična družba 50 - odstotno lastništvo, to sta bili Sava-Schäfer, d.o.o., Kranj, ter Sava IMG, d.o.o., Poreč. V konsolidirane računovodske izkaze so bili v letu 2011 vključeni podatki iz izkaza poslovnega izida do trenutka odprodaje (februar 2011). Pri konsolidiranju je bila uporabljena metoda sorazmernega konsolidiranja, v nadaljevanju pa je prikaz pripadajočega dela sredstev, obveznosti, prihodkov in odhodkov.

v 000 EUR

	2012	2011
Izkaz poslovnega izida		
Prihodki od prodaje izdelkov in storitev	0	308
Drugi prihodki	0	2
Stroški blaga, materiala in storitev	0	-141
Stroški dela	0	82
Drugi odhodki	0	-30
Davek	0	10
Čisti dobiček poslovnega leta	0	47
Bilanca stanja		
Nepremičnine, naprave in oprema	0	0
Nekratkoročne terjatve	0	0
Zaloge	0	0
Poslovne in druge terjatve	0	0
Dana posojila	0	0
Denar in denarni ustrezniki	0	0
Sredstva	0	0
Kapital	0	0
Rezervacije	0	0
Prejeta dolgoročna posojila	0	0
Nekratkoročne poslovne obveznosti	0	0
Prejeta kratkoročna posojila	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	0	0
Kapital in dolgovi	0	0

1.3.10. Nepremičnine, naprave in oprema

Preglednica gibanja nepremičnin, naprav in opreme Poslovne skupine Sava za leto 2012

v 000 EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Sredstva v pripravi	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 01.01.2012	26.235	279.661	85.169	18.960	1.871	411.896
Nabava	13	1.097	2.904	206	1.340	5.561
Povečanje avansov	0	0	0	0	2.732	2.732
Zmanjšanje avansa	0	0	25	87	-1.554	-1.442
Zmanjšanje avansa iz tekočega leta	0	0	0	0	0	0
Aktiviranja	0	111	1.443	41	-1.595	0
Prenos na razpoložljivo za prodajo	-6.934	-49.003	-41.471	-3.912	-2.620	-103.940
Prenosi	1.733	-58	2.771	-2.749	-1	1.695
Zmanjšanje	0	-16	-1.110	-79	0	-1.205
Povečanje zaradi akvizicij	0	0	1.694	0	0	1.694
Odpisi	0	0	-717	-67	0	-783
Oslabitev	0	-20	0	47	0	27
Učinek spremembe tečaja	0	0	0	-47	0	-47
Stanje 31.12.2012	21.047	231.772	50.708	12.488	173	316.187
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 01.01.2012	0	-126.581	-55.609	-14.525	0	-196.714
Nabava, povečanje	0	0	0	-6	0	-6
Prenos na razpoložljivo za prodajo	0	27.246	27.020	3.162	0	57.428
Prenosi	0	958	-900	-54	0	4
Zmanjšanje	0	9	427	45	0	481
Odpisi	0	0	691	85	0	776
Oslabitev	0	0	-45	-27	0	-72
Amortizacija	0	-5.738	-6.874	-528	0	-13.140
Učinek spremembe tečaja	0	0	0	27	0	27
Stanje 31.12.2012	0	-104.106	-35.291	-11.821	0	-151.216
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 01.01.2012	26.235	153.081	29.561	4.435	1.871	215.182
Stanje 31.12.2012	21.046	127.667	15.416	667	173	164.969

Preglednica gibanja nepremičnin, naprav in opreme Poslovne skupine Sava za leto 2011

v 000 EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Sredstva v pripravi	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 01.01.2011	28.800	280.049	90.465	19.454	2.039	420.807
Nabava	0	1.660	3.456	406	1.533	7.055
Povečanje avansov	0	0	0	0	1.026	1.026
Zmanjšanje avansa	0	0	0	0	-788	-788
Aktiviranja	0	425	1.215	4	-1.644	0
Prenos na sredstva za prodajo	0	-1.735	0	-583	0	-2.318
Prenosi	-2.268	-658	-469	303	-173	-3.265
Zmanjšanje	-1	-46	-6.306	-162	0	-6.515
Zmanjšanje zaradi prodaje družb	0	0	-1.249	-9	-10	-1.267
Odpisi	0	-32	-1.942	-454	-113	-2.541
Oslabitev	-297	0	-1	0	0	-298
Stanje 31.12.2011	26.235	279.661	85.169	18.960	1.871	411.896
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 01.01.2011	0	-120.503	-58.365	-13.878	0	-192.746
Prenos na sredstva za prodajo	0	144	0	391	0	535
Prenosi	0	-548	303	-196	0	-441
Zmanjšanje	0	19	6.261	161	0	6.441
Zmanjšanje zaradi prodaje družb	0	0	404	7	0	411
Odpisi	0	17	1.902	434	0	2.353
Amortizacija	0	-5.710	-6.113	-1.443	0	-13.266
Stanje 31.12.2011	0	-126.581	-55.609	-14.525	0	-196.714
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 01.01.2011	28.800	159.546	32.100	5.576	2.039	228.060
Stanje 31.12.2011	26.235	153.081	29.561	4.435	1.871	215.182

Podatki o vrednosti sredstev, ki so bila oslabljeni, so navedeni v točki 1.3.33.

Preglednica vrednosti hipotek na dan 31. 12. 2012

v 000 EUR

	Knjigovodska vrednost premoženja, ki je obremenjeno s hipotekami	Vrednost hipoteke na nepremičninah
Sava, d.d.*	7.902	7.902
ENSA BH, d.o.o.	191	191
Savatech, d.o.o.	34.141	34.141
Sava Turizem d.d.	101.413	49.525
Skupaj	143.647	91.759

* Vrednost hipotek v družbi Sava, d.d., vključuje tudi hipoteko na naložbeno nepremičnino v vrednosti 1.637 tisoč evrov.

Preglednica vrednosti hipotek na dan 31. 12. 2011

v 000 EUR

	Knjigovodska vrednost premoženja, ki je obremenjeno s hipotekami	Vrednost hipoteke na nepremičninah
Sava, d.d.*	8.005	8.005
Sava, IP, d.o.o.	17.654	17.857
ENSA BH, d.o.o.	191	191
Savatech, d.o.o.	34.651	34.651
Sava Turizem d.d.	121.941	56.468
Skupaj	182.442	117.172

* Vrednost hipotek v družbi Sava, d.d., vključuje tudi hipoteko na naložbeno nepremičnino v vrednosti 1.574 tisoč evrov.

1.3.11. Neopredmetena sredstva

Preglednica gibanja neopredmetenih sredstev Poslovne skupine Sava za leti 2012 in 2011

v 000 EUR

	2012	2011
NABAVNA VREDNOST		
Stanje 01.01.	1.676	2.157
Povečanja, nakupi	306	72
Prenosi	-111	-238
Zmanjšanja	0	-6
Prenos na sredstva za prodajo	0	-156
Odpisi	0	-151
Stanje 31.12.	1.871	1.678
POPRAVEK VREDNOSTI		
Stanje 01.01.	-1.216	-1.205
Prenosi	8	0
Prenos na sredstva za prodajo	0	47
Odpisi	0	59
Amortizacija	-98	-119
Stanje 31.12.	-1.306	-1.219
NEODPISANA VREDNOST		
Stanje 01.01.	459	951
Stanje 31.12.	565	459

Amortizacija neopredmetenih sredstev je v izkazu poslovnega izida zajeta med amortizacijo.

1.3.12. Naložbene nepremičnine

Preglednica gibanja naložbenih nepremičnin za Poslovno skupino Sava za leto 2012

v 000 EUR

	Zemljišča – naložbene nepremičnine	Zgradbe – naložbene nepremičnine	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
Stanje 01.01.2012	5.006	12.665	17.672
Nabava, povečanje	0	108	108
Prenos	-1.697	0	-1.697
Prenos na sredstva za prodajo	0	-4.018	-4.018
Stanje 31.12.2012	3.309	8.755	12.065
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 01.01.2012	0	-7.632	-7.632
Prenos na sredstva za prodajo	0	2.701	2.701
Amortizacija	0	-268	-268
Stanje 31.12.2012	0	-5.199	-5.199
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 01.01.2012	5.006	5.033	10.040
Stanje 31.12.2012	3.309	3.556	6.865

Ocenjujemo, da poštena vrednost naložbenih nepremičnin bistveno ne odstopa od knjigovodskih vrednosti. Vrednost hipotek v družbi Sava, d.d., ki je podana v točki 1.3.10., vključuje tudi hipoteko na naložbeno nepremičnino v vrednosti 1.637 tisoč evrov. Pri naložbenih nepremičninah, danih v najem, je bilo ustvarjenih 1.530 tisoč evrov prihodkov in 499 tisoč evrov stroškov. Na naložbenih nepremičninah, ki niso bile dane v najem, pa je bilo izkazanih 299 tisoč evrov stroškov.

Preglednica gibanja naložbenih nepremičnin za Poslovno skupino Sava za leto 2011

v 000 EUR

	Zemljišča – naložbene nepremičnine	Zgradbe – naložbene nepremičnine	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
Stanje 01.01.2011	2.933	15.643	18.577
Nabava, povečanje	0	17	17
Prenos	2.267	1.122	3.390
Prenos na sredstva za prodajo	-194	-2.951	-3.145
Odpisi	0	-20	-20
Oslabitev	0	-1.146	-1.146
Stanje 31.12.2011	5.007	12.665	17.672
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 01.01.2011	0	-8.027	-8.028
Prenos	0	-507	-507
Prenos na sredstva za prodajo	0	733	733
Odpisi	0	12	12
Povečanje popravka vrednosti	0	738	738
Amortizacija	0	-580	-580
Stanje 31.12.2011	0	-7.632	-7.632
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 01.01.2011	2.933	7.616	10.549
Stanje 31.12.2011	5.006	5.033	10.040

Vrednost hipotek v družbi Sava, d.d., ki je podana v točki 1.3.10., vključuje tudi hipoteko na naložbeno nepremičnino v vrednosti 1.574 tisoč evrov.

1.3.13. Naložbe v pridružena podjetja

Družbe Poslovne skupine Sava imajo deleže v naslednjih pridruženih podjetjih:

v 000 EUR

	Delež v % 31.12.2012	Delež v % 31.12.2011	Vrednost finančnih naložb	
			31.12.2012	31.12.2011
Gorenjska banka, d. d., Kranj*	46,06	46,06	111.724	164.530
Abanka Vipra, d.d., Ljubljana	23,83	23,83	9.609	34.317
NFD Holding, d.d., Ljubljana	24,65	24,65	249	997
Maksima Invest, d.d., Ljubljana	21,77	21,77	0	0
Turizem Lendava, d.o.o., Lendava	29,92	29,92	3	3
Panensa, d.o.o., Srbac, BiH	40,00	40,00	0	0
Skupaj			121.585	199.847

* Družba Sava, d.d., je 27.917 delnic Gorenjske banke, d.d., Kranj, prenesla v fiduciarno imetništvo fiduciarja Abanka Vipra, d.d., Ljubljana. Le ta jih hrani v korist imetnikov obveznic izdajatelja Sava, d.d., kot zavarovanje za obveznosti iz obveznic do njihove zapadlosti 9. 12. 2014.

Gibanje naložb v pridružena podjetja je bilo naslednje:

v 000 EUR

	2012	2011
Začetno stanje	199.848	319.158
Nakupi	0	1
Pripadajoči prevrednotovalni popravek kapitala	0	-4.652
Pripadajoči dobički	0	11.049
Izplačane dividende	0	-11.049
Prodaja	0	-437
Pripadajoče izgube in oslabitev *	-78.262	-114.223
Stanje konec obdobja	121.585	199.847

* V letu 2012 so pripadajoče izgube in oslabitve izkazane skupaj (na osnovi ocene vrednosti), ker bodo podatki o poslovanju Gorenjske banke, d.d., in Abanke Vipra, d.d., javno dostopni šele po javni objavi letnega poročila Save.

Pomembni finančni podatki pridruženega podjetja – Gorenjska banka, d.d., Kranj

v 000 EUR

	2012	2011
Sredstva	n.p.	1.947.403
Obveznosti in rezervacije	n.p.	1.610.377
Kapital	n.p.	337.026
Prihodki	n.p.	134.081
Čisti dobiček / izguba	n.p.	1.680
Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	n.p.	-8.421

Podatki za leto 2012 bodo javno dostopni šele po javni objavi letnega poročila Save. Podatki za leto 2011 so pripravljeni na osnovi nerevidiranih računovodskih izkazov družbe in ne odstopajo od revidiranih podatkov.

Pomembni finančni podatki pridruženega podjetja – skupina Abanka Vip, d.d., Ljubljana

v 000 EUR

	2012	2011
Sredstva	n.p.	4.258.192
Obveznosti in rezervacije	n.p.	4.026.836
Kapital	n.p.	231.356
Prihodki	n.p.	245.299
Čisti dobiček / izguba	n.p.	-109.656
Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	n.p.	-124.495

Podatki za leto 2012 bodo javno dostopni šele po javni objavi letnega poročila Save. Podatki za leto 2011 so pripravljeni na osnovi nerevidiranih računovodskih izkazov družbe in ne odstopajo od revidiranih podatkov.

Pomembni finančni podatki pridruženega podjetja – skupina NFD Holding, d.d., Ljubljana

v 000 EUR

	2012	2011
Sredstva	n.p.	109.030
Obveznosti in rezervacije	n.p.	87.886
Kapital	n.p.	21.144
Prihodki	n.p.	2.775
Čisti dobiček / izguba	n.p.	-31.124
Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	n.p.	-33.076

Podatki za leto 2012 bodo javno dostopni šele po javni objavi letnega poročila Save. Podatki za leto 2011 so pripravljeni na osnovi nerevidiranih računovodskih izkazov družbe in ne odstopajo od revidiranih podatkov.

Pomembni finančni podatki pridruženega podjetja – Maksima Invest, d.d. – v stečaju, Ljubljana

v 000 EUR

	2012	2011
Sredstva	n.p.	22.131
Obveznosti in rezervacije	n.p.	39.906
Kapital	n.p.	-17.775
Prihodki	n.p.	136
Čisti dobiček / izguba	n.p.	-39.693
Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	n.p.	-35.484

V letu 2012 je bil nad družbo Maksima Invest, d.d., uveden stečajni postopek. Podatki za leto 2011 so pripravljeni na osnovi nerevidiranih računovodskih izkazov družbe.

Druga pojasnila v zvezi s pridruženimi podjetji

46,06 – odstotni delež v družbi **Gorenjska banka, d.d.**, je v konsolidiranih računovodskih izkazih Poslovne skupine Sava vrednoten v skladu s kapitalsko meto-

do in znaša 111.724 tisoč evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta je lastniški delež ostal nespremenjen, vrednost naložbe pa je bila oslABLJENA za 52.806 tisoč evrov na 732 evrov na delnico.

Za prejeta posojila Save, d.d., za prejeto posojilo Savatecha, d.o.o., za obveznosti po nakupni opcijski pogodbi ter za izdane obveznice Save, d.d., je zastavljenih 135.670 delnic Gorenjske banke, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 79.776 tisoč evrov. Zastava delnic za prejeto posojilo družbe Savatech, d.o.o., je bila skladno z izvršitvijo prodajne transakcije sproščena v začetku januarja 2013.

Informacija o ocenjevanju vrednosti 45,90 odstotka lastniškega kapitala Gorenjske banke, d.d., za namen računovodskega poročanja na dan 31. 12. 2012

Za namen računovodskega poročanja je bilo izdelano Poročilo o oceni vrednosti 45,90 odstotka lastniškega kapitala Gorenjske banke, d.d., na dan 31. 12. 2012. Oceno vrednosti je opravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij z veljavno licenco Slovenskega inštituta za revizijo.

Pri izračunu vrednosti lastniškega kapitala Gorenjske banke, d.d., je bila ocenjevana vrednost pri uporabi in sicer na podlagi metode sedanje vrednosti pričakovanega prostega denarnega toka ter ocenjevana poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje in sicer z uporabo načina tržnih primerjav. Upošteevane so bile naslednje predpostavke: delujoče podjetje, projekcije poslovanja so bile pripravljene na podlagi analize preteklih rezultatov poslovanja, javno objavljenih strateških izhodišč in usmeritev družbe, analize makroekonomskega okolja in panoge, od leta 2013 dalje se vsako leto zadrži taka vrednost dobička v družbi, ki zagotavlja ohranjanje Tier 1 na ravni 9 odstotkov, diskont za manjšinskega lastnika 5 - odstoten, diskont za pomanjkanje tržljivosti 5 - odstoten, zahtevana donosnost kapitala 15,71 odstotka, 2-odstotna rast normaliziranega denarnega toka.

Končni sklep o oceni nadomestljive vrednosti je bil podan na podlagi vrednosti pri uporabi v razponu med 683 evrov na delnico in 747 evrov na delnico, s srednjo vrednostjo v višini 732 evrov na delnico.

Vrednost 23,83 – odstotnega deleža v družbi **Abanka Vip, d.d., Ljubljana**, je bila izračunana na osnovi cenitve na dan 31. 12. 2012. V primerjavi s koncem predhodnega leta je lastniški delež ostal nespremenjen,

vrednost naložbe pa je bila oslABLJENA za 24.708 tisoč evrov in sicer na 5,6 evrov na delnico. Vrednost naložbe, ugotovljena z uporabo borzne cene na zadnji trgovanjski dan v letu 2012 v višini 4,01 evra na delnico, znaša 6.881 tisoč evrov. Za prejeta posojila Save, d.d., so zastavljene vse delnice družbe Abanka Vip, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 9.609 tisoč evrov.

Informacija o ocenjevanju vrednosti 23,83 odstotka lastniškega kapitala Abanke Vip, d.d., za namen računovodskega poročanja na dan 31. 12. 2012

Za namen računovodskega poročanja je bilo izdelano Poročilo o oceni vrednosti 23,83 odstotka lastniškega kapitala Abanke Vip, d.d., na dan 31. 12. 2012. Oceno vrednosti je opravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij z veljavno licenco Slovenskega inštituta za revizijo.

Pri izračunu vrednosti lastniškega kapitala Abanke Vip, d.d., je bila ocenjevana vrednost pri uporabi in sicer na podlagi metode sedanje vrednosti pričakovanega prostega denarnega toka. Upošteevane so bile naslednje predpostavke: delujoče podjetje, projekcije poslovanja na nekonsolidirani osnovi so bile pripravljene na podlagi analize preteklih rezultatov poslovanja, javno objavljenih strateških izhodišč in usmeritev družbe, analize makroekonomskega okolja in panoge, od leta 2013 dalje se vsako leto zadrži 25 odstotkov dobička v družbi, minimalni Tier 1 na ravni 9 odstotkov, diskont za manjšinskega lastnika 10 odstoten, paketni diskont za pomanjkanje tržljivosti 24 odstoten, zahtevana donosnost kapitala 15,71 odstotka, 2-odstotna rast normaliziranega denarnega toka, uspešna izvedba dokapitalizacije.

Ocena vrednosti pri uporabi je bila podana v razponu med 5,0 evra na delnico in 6,2 evra na delnico, s srednjo vrednostjo v višini 5,6 evra na delnico.

Vrednost 24,65 – odstotnega deleža v družbi **NFD Holding, d.d., Ljubljana**, v posamičnih in konsolidiranih računovodskih izkazih Save znaša 249 tisoč evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta je lastniški delež ostal nespremenjen, vrednost naložbe pa se je v letu 2012 znižala za 748 tisoč evrov zaradi nadaljnjega

padca borzne cene. Vrednost naložbe, ugotovljena z uporabo borzne cene na dan 31. 12. 2012, znaša 249 tisoč evrov.

Vrednost 21,77 – odstotnega deleža v družbi **Maksima Invest, d.d. – v stečaju, Ljubljana**, v posamičnih in konsolidiranih računovodskih izkazih Save, d.d., nima več vrednosti.

Finančna naložba v pridruženo podjetje **Panensa, d.o.o., Srbac, BiH**, je v celotnem znesku oslabiljena, lastniški delež pa je ostal nespremenjen.

Razkritja v povezavi s sestavo pridruženih družb Poslovne skupine Sava, deležem v kapitalu, višino kapitala in poslovnim izidom so navedena v računovodskem delu letnega poročila Poslovne skupine Sava.

1.3.14. Dolgoročni vrednostni papirji, razpoložljivi za prodajo

Vrste dolgoročnih vrednostnih papirjev

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Delnice družb, ki kotirajo	4.755	4.203
Delnice in deleži družb, ki ne kotirajo	5.953	11.851
Vzajemni skladi	25.874	25.123
Skupaj	36.582	41.177

Vrednost drugih delnic in deležev v višini 36.582 tisoč evrov je v primerjavi s predhodnim letom nižja za 11 odstotkov. Med drugimi delnicami in deleži izkazujemo borzne vrednostne papirje, razpoložljive za prodajo, v višini 4.755 tisoč evrov, neborzne vrednostne papirje, razpoložljive za prodajo, v višini 5.953 tisoč evrov ter naložbo v vzajemni sklad v višini 25.874 tisoč evrov.

Vrednostni papirji, razpoložljivi za prodajo, so na dan 31. 12. 2012 vrednoteni po pošteni vrednosti. Neto negativen učinek prevrednotenja je znašal 587 tisoč evrov, od tega je bilo 2.408 tisoč evrov oslabitev izvedenih preko izkaza poslovnega izida in neto 1.821 tisoč evrov okrepitve preko prevrednotovalnega popravka kapitala.

Vrednost 23,35 – odstotnega deleža v družbi **NFD 1, vzajemni sklad, Ljubljana** znaša 25.874 tisoč evrov. Poštena vrednost je ugotovljena z uporabo borzne cene na dan 31. 12. 2012. Naložba v NFD 1, vzajemni sklad, je kljub lastništvu 23,35 – odstotnega deleža obravna-

vana kot razpoložljiva za prodajo in ne kot pridruženo podjetje. Družba NFD 1, vzajemni sklad, je vodena s strani družbe za upravljanje, v kateri Sava, d.d., nima lastniškega deleža. Nadzorni svet družbe zgolj nadzira poslovanje sklada. Poleg tega se je NFD 1 v letu 2011 preoblikoval iz zaprtega investicijskega sklada v odprti vzajemni sklad, s čimer je Sava, d.d., postala lastnica določenega deleža kuponov vzajemnega sklada in nima nikakršnega vpliva na njegovo upravljanje.

Celoten delež v družbi NFD 1, vzajemni sklad, je zastavljen za prejeta posojila Save, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 25.874 tisoč evrov.

Višina **ostalih delnic in deležev** znaša **10.708 tisoč evrov**. Med njimi je 1.360.000 delnic Hotelov Bernardin, 13.500 delnic Kompassa Bled, 1.504 delnic NLB, 4.987 delnic Pokojninske družbe A in 9.874 delnic Jubmes banke zastavljenih za prejeta posojila Save, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 6.763 tisoč evrov.

Prodajna terminska pogodba ter nakupna opcijska pogodba

Vrednost nakupne opcijske pogodbe znaša 7.184 tisoč evrov. Nasprotna stranka v nakupni opcijski pogodbi je družba Factor banka, d.d., predmet opcije pa je 26.748 delnic NLB. Dogovorjena transakcijska cena je 268,60 evra za delnico. Pogodba je bila podpisana 26. 07. 2010, zapade pa dne 15. 01. 2013. Tržna vrednost, ugotovljena na osnovi cenoitve vrednosti kapitala družbe, ki je predmet opcije, znaša 1.006 tisoč evrov. Razlika med vrednostjo po nakupni opcijski pogodbi in tržno vrednostjo v višini 6.178 tisoč evrov je vključena med finančne odhodke iz oslabitve in odpisov finančnih naložb (do leta 2011 v višini 5.294 tisoč evrov, v letu 2012 še 884 tisoč evrov). Nasprotna stranka je v zavarovanje izpolnitve pogodbe v zastavo prejela 6.050 delnic Gorenjske banke, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 3.558 tisoč evrov.

Dodatno pojasnilo je podano v točki 2.5.9. v računovodskem delu poročila za Savo, d.d. - Vpliv dogodkov po dnevu bilance stanja.

Gibanje dolgoročnih vrednostnih papirjev

v 000 EUR

	2012	2011
Stanje 1.1.	41.177	67.225
Nakupi	689	1.992
Prenos iz dolgoročnih posojil	0	1.674
Prenos na sredstva za prodajo	0	-15
Sprememba na pošteno vrednost	1.821	6.320
Prodaje	-4.697	-9.590
Oslabitev	-2.408	-26.429
Stanje 31.12.	36.582	41.177

Analiza zapadlosti dolgoročnih posojil

v 000 EUR

	31.12.2012		31.12.2011	
	od 1 do 5 let	nad 5 let	od 1 do 5 let	nad 5 let
Terjatve iz finančnega najema	0	0	0	0
Dana dolgoročna posojila	10	0	7	0
Drugo	10	0	377	0
Skupaj	20	0	384	0

Gibanje dolgoročnih posojil

v 000 EUR

	2012	2011
Stanje 01.01.	384	5.675
Novo oblikovana posojila	13	44
Prenos	-314	-5.063
Zmanjšanje	-10	-169
Odplačila	-37	-96
Oslabitev	-16	-7
Stanje 31.12.	20	384

1.3.15. Dolgoročna posojila

Dolgoročna posojila v pretežni meri predstavljajo dana posojila delavcem za odkupe stanovanj in so zavarovana z vpisom hipoteke posojilodajalca na nepremičnine ter poslovne terjatve do kupcev proizvodov.

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Terjatve iz finančnega najema	0	0
Dana dolgoročna posojila	10	7
Drugo	10	377
Skupaj	20	384

1.3.16. Ustavljeno poslovanje ter sredstva in obveznosti za prodajo

a) Odprodaja družb dejavnosti Nepremičnine

V prvem polletju leta 2012 je bil 100 – odstotni delež v družbi Investicijsko podjetje, d.o.o., Ljubljana (prej Sava IP, d.o.o., Ljubljana) skupaj s finančnima naložbama v družbi IP Nova, d.o.o., in IP Nova A, d.o.o., odprodan. Kupnina za odprodani delež je znašala 16.658 tisoč evrov, pri tem pa je bila v Savi, d.d., dosežena negativna razlika v ceni v višini 242 tisoč evrov.

V spodnjih preglednicah je prikaz izkaza poslovnega izida odprodanih družb, ki je še vključen v konsolidirane računovodske izkaze Poslovne skupine Sava ter sredstva in obveznosti odprodanih družb.

Izkaz poslovnega izida družb Investicijsko podjetje, d.o.o., (prej Sava IP, d.o.o.), IP Nova, d.o.o. in IP Nova A, d.o.o. za obdobje januar - junij 2012 in leto 2011

v 000 EUR

	JAN – JUN 2012	2011
Prihodki od prodaje izdelkov in storitev	338	5.867
Sprememba vrednosti zalog	471	-2.320
Drugi prihodki	0	389
Stroški blaga, materiala in storitev	-483	-2.082
Stroški dela	-554	-1.073
Amortizacija in odpisi vrednosti	-95	-6.316
Drugi odhodki iz poslovanja	-6	-135
Finančni in drugi prihodki	126	462
Finančni odhodki	-419	-858
Davek	-14	-39
Čisti dobiček poslovnega leta	-636	-6.105

Izkaz finančnega položaja družb Investicijsko podjetje, d.o.o., (prej Sava IP, d.o.o.), IP Nova, d.o.o. in IP Nova A, d.o.o., na dan 30. 06.2012 in 31.12. 2011 – odprodana sredstva in obveznosti

v 000 EUR

	30.06.2012	Izločitve v konsolidaciji 30.06.2012	Odprodaja sredstev in obveznosti 30.06.2012	31.12.2011	Izločitve v konsolidaciji 31.12.2011	Odprodaja sredstev in obveznosti 31.12.2011
Nepremičnine, naprave in oprema	1.739	0	1.739	1.782	0	1.782
Neopredmetena sredstva	102	0	102	109	0	109
Naložbene nepremičnine	2.377	0	2.377	2.413	0	2.413
Dolgoročna posojila in terjatve	4.796	0	4.796	4.829	-18	4.811
Zaloge	25.252	-3.320	21.932	24.782	-3.320	21.462
Poslovne in druge terjatve	494	0	494	574	-27	547
Dana posojila	487	0	487	2.171	-1.544	627
Denar in denarni ustrezniki	1.192	0	1.192	597	0	597
Sredstva	36.439	-3.320	33.119	37.257	-4.909	32.348
Kapital	19.021	-19.021	0	19.340	-19.340	0
Rezervacije	270	0	270	266	0	266
Prejeta dolgoročna posojila	6.370	0	6.370	6.752	0	6.752
Dolgoročne poslovne obveznosti	32	0	32	32	0	32
Prejeta kratkoročna posojila	10.400	0	10.400	10.399	-8	10.391
Kratkoročne poslovne obveznosti	299	0	299	320	-11	309
Kratkoročne rezervacije	47	0	47	148	0	148
Kapital in dolgovi	36.439	-19.021	17.418	37.257	-19.359	17.898

b) Odprodaja družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo – prenos na Sredstva za prodajo ter Obveznosti za prodajo na dan 31. 12. 2012

V oktobru 2012 je bila podpisana pogodba o odprodaji 100 – odstotnega deleža v družbi Savatech, d.o.o., Kranj, z vsemi njenimi hčerinskimi družbami ter 60 – odstotnega deleža v družbi Savapro, d.o.o., Kranj. V pogodbi opredeljeni odložni pogoji za realizacijo transakcije so bili realizirani v letu 2013, zato so bila sredstva in obveznosti teh družb na dan 31.12.2012 prenesena na Sredstva za prodajo ter Obveznosti za prodajo.

Izkaz poslovnega izida družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo za obdobje januar - december 2012

v 000 EUR

	2012	2011
Prihodki od prodaje izdelkov in storitev	146.328	142.696
Sprememba vrednosti zalog	-739	1.812
Drugi prihodki	1.515	1.553
Stroški blaga, materiala in storitev	-107.119	-105.947
Stroški dela	-24.966	-24.563
Amortizacija in odpisi vrednosti	-5.211	-5.449
Drugi odhodki iz poslovanja	-837	-1.161
Finančni in drugi prihodki	1.732	1.902
Finančni odhodki	-1.960	-2.522
Davek	-1.273	-1.560
Čisti dobiček poslovnega leta	7.470	6.762

Izkaz finančnega položaja družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo na dan 31.12. 2012 – prenos na sredstva in obveznosti za prodajo

v 000 EUR

	31.12.2012	Izločitve v konsolidaciji 31.12.2012	Prenos na razpoložljivo za prodajo 31.12.2012	31.12.2011
Nepremičnine, naprave in oprema	57.740	-11.227	46.513	57.877
Neopredmetena sredstva	100	0	100	9
Naložbene nepremičnine	1.600	-283	1.317	1.589
Dolgoročne finančne naložbe	3.438	-3.438	0	171
Dolgoročna posojila in terjatve	313	0	313	2.023
Terjatve za odložene davke	429	0	429	520
Zaloge	16.344	0	16.344	17.217
Poslovne in druge terjatve	25.708	-6.759	18.949	26.528
Dana posojila	9.199	-8.303	896	8.761
Denar in denarni ustrezniki	6.566	0	6.566	8.176
Sredstva	121.437	-30.010	91.427	122.871
Kapital	78.060	-78.060	0	78.567
Rezervacije	4.628	0	4.628	4.714
Prejeta dolgoročna posojila	0	0	0	0
Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0	0	1.403
Obveznosti za odložene davke	0	0	0	0
Prejeta kratkoročna posojila	19.765	-2.715	17.050	18.454
Kratkoročne poslovne obveznosti	18.414	-7.465	10.949	19.127
Kratkoročne rezervacije	570	0	570	607
Kapital in dolgovi	121.437	-88.240	33.197	122.871

1.3.17. Zaloge

v 000 EUR

	Bruto vrednost 31.12.2012	Odpisi v letu 2012	Neto vrednost 31.12.2012	Neto vrednost 31.12.2011
Material	763	-222	541	6.556
Nedokončana proizvodnja	0	0	0	2.758
Gotovi proizvodi	61	-5	56	4.715
Trgovsko blago	4	-4	0	4.193
Nezaključeni gradbeni projekti	11.231	-118	11.113	11.126
Zaključeni gradbeni projekti	0	0	0	0
Kapital in dolgovi	12.059	-349	11.710	29.347

V letu 2012 so družbe Poslovne skupine Sava oblikovale popravek vrednosti v višini 349 tisoč evrov, v letu 2011 pa v višini 9.308 tisoč evrov.

Knjigovodska vrednost zalog v Sava Nepremičnine, d.o.o., danih kot jamstvo za obveznosti iz posojilnih pogodb, znaša 3.950 tisoč evrov. Višina vpisanih hipotek na zaloge znaša 7.000 tisoč evrov, kar predstavlja tudi stanje neodplačanih posojil na dan 31.12.2012, zavarovanih z zalogami.

V družbi Sava Nova, d.o.o., Zagreb je na zalogah vpisana hipoteka. Knjigovodska vrednost teh zalog znaša 1.048 tisoč evrov. Stanje neodplačane glavnice posojila, ki je bilo v letu 2012 zavarovano s hipoteko na zalogah, je 700 tisoč evrov.

1.3.18. Kratkoročne poslovne in druge terjatve

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Terjatve do kupcev	2.551	20.906
Prehodno nezaračunane terjatve	1.121	1.500
Terjatve do pridruženih družb	1.688	900
Dani predujmi	0	106
Terjatve za DDV in druge davke	420	2.572
Ostale terjatve	2.083	783
Skupaj	7.863	26.768

V letu 2012 so družbe Poslovne skupine Sava oblikovale popravek vrednosti terjatev do kupcev v višini 809 tisoč evrov. V letu 2011 oblikovan popravek vrednosti terjatev je znašal 734 tisoč evrov.

1.3.19. Kratkoročne finančne naložbe

Stanja kratkoročnih finančnih naložb konec leta 2012 ni bilo, znesek konec leta 2011 v višini 128 tisoč evrov, pa je v celoti predstavljal vrednost obrestnih zamenjav.

1.3.20. Kratkoročno dana posojila

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Kratkoročno dana posojila	19.500	20.221
Kratkoročni del nekratkoročnih posojil	0	3
Skupaj	19.500	20.224

Bruto višina danega posojila družbi NFD Holding, d.d., znaša 21.780 tisoč evrov, stanje oblikovanega popravka vrednosti znaša 9.309 tisoč evrov, neto izkazana vrednost terjatve pa 12.471 tisoč evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta je bilo stanje danih posojil NFD Holdingu, d.d., znižano za 3.216 tisoč evrov, od tega je bilo za 594 tisoč evrov vračila posojil ter za 2.622 tisoč evrov dodatne oslabilte posojil, izračunane na osnovi ocene ustreznosti prejetih zavarovanj za ti dve posojili.

Dana posojila so zavarovana z menicami in vrednostnimi papirji, med katerimi je 9.154.192 delnic Hotelov Bernardin, 346.243 delnic NFD 1, 647.318 delnic Istrabenza, 166.484 delnic Melamina, 56.839 delnic Fintola, 536.926 delnic Ljubljanskih mlekarn, 5.806 delnic Krke, 893 delnic Petrola in 32.936 delnic Sava. Pri vseh navedenih delnicah, razen pri delnicah Ljubljanskih mlekarn, je Sava, d.d., delno vpisana kot zastavni upnik prvega reda, delno pa kot zastavni upnik drugega

reda. Ocenjena vrednost vrednostnih papirjev, prejetih v zastavo, znaša 14.181 tisoč evrov.

Pogodba o odstopu terjatev, na osnovi katere je izkazan pretežni del terjatev do družbe NFD Holding, d.d., je na virih sredstev pokrita s prejetim posojilom NLB, d.d., ki je zavarovano z menicami in z delnicami družbe Sava Turizem, d.d. Obrestni meri za kratkoročno dani posojili znašata 5,78 odstotka in 7,3 odstotka.

Preostala kratkoročno dana posojila v višini 7.029 tisoč evrov so dani depoziti bankam. Obrestne mere znašajo od 0,6 do 3,2 odstotka.

1.3.21. Denar in denarni ustrezniki

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Denarna sredstva v blagajni in na računih	551	10.649
Skupaj	551	10.649

Dogovorjena višina limitov na transakcijskih računih znaša 1.260 tisoč evrov, enako kot konec preteklega leta. Limit je bil na dan 31. 12. 2012 v celoti koriščen, obveznosti iz negativnega stanja na transakcijskem računu pa so izkazane med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi.

1.3.22. Lastniški kapital in rezerve

Osnovni kapital

Odobreni in v celoti vplačani osnovni kapital se v primerjavi s preteklim letom ni spremenil in znaša 83.751.567,51 evrov. Razdeljen je na 2.006.987 navadnih imenskih kosovnih delnic. Imetniki delnic so upravičeni do dividende v skladu s sklepom skupščine. Lastniška struktura in njene spremembe so opisane v poglavju »Savina delnica in lastniška struktura«.

Stanje in gibanje kapitala je razvidno iz izkaza sprememb lastniškega kapitala.

Vplačani presežek kapitala

Vplačani presežek kapitala v višini 125.608 tisoč evrov je bil že v letu 2011 v celoti koriščen za pokrivanje izgube Save, d.d., iz leta 2011.

Rezerve

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Sestava rezerv		
Zakonske rezerve	0	0
Rezerve za lastne delnice	4.977	4.977
Druge rezerve iz dobička	0	0
Rezerve	4.977	4.977

Rezerve za pošteno vrednost

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Sestava rezerv za pošteno vrednost		
Od vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo	1.822	758
Od naložb v pridružena podjetja	-5.604	-5.604
Od izpeljanih finančnih instrumentov – obrestnih zamenjav	0	0
Rezerve za pošteno vrednost	-3.782	-4.847

Lastne delnice

	31.12.2012	31.12.2011
Lastne delnice		
Število lastnih delnic	30.541	30.541
Vrednost lastnih delnic – v 000 EUR	4.977	4.977
Odstotek lastnih delnic glede na skupno izdane delnice – v %	1,52	1,52

Vrednost lastnih delnic, ki na dan 31. 12. 2011 zmanjšuje celotni kapital, znaša 4.977 tisoč evrov, število lastnih delnic znaša 30.541, kar je 1,52 odstotka od skupno izdanih delnic.

Sava, d.d., je v zastavo prejela še 32.936 delnic Sava, kar je 1,64 odstotka od skupno izdanih delnic.

Prevedbena rezerva

Prevedbena rezerva, ki je bila na dan 31. 12. 2011 izkazana v višini 236 tisoč evrov, je bila v letu 2012 v celoti prenesena v izkaz poslovnega izida. Prevedbena rezerva je bila v celoti posledica tečajnih razlik, ki so nastale pri preračunu posameznih postavk računovodskih

izkazov odvisnih družb zunanjetrgovinske mreže v tujini iz lokalnih valut v valuto poročanja. Vsa sredstva in obveznosti teh družb so bila konec leta 2012 prenese- na na Sredstva in Obveznosti za prodajo.

Zadržani čisti dobiček

	v 000 EUR	
	31.12.2012	31.12.2011
Sestava zadržanega čistega dobička		
Preneseni dobički preteklih let	84.940	101.632
Zmanjšanje za izplačane dividende Sava, d.d.	0	0
Prenos iz drugih rezerv iz dobička po sklepu Uprave	0	0
Čisti poslovni izid obračun-skega obdobja	-99.181	-157.013
Pokrivanje izgube Sava, d.d., iz drugih rezerv iz dobička	0	7.532
Pokrivanje izgube Sava, d.d., iz zakonskih rezerv	0	7.182
Pokrivanje izgube Sava, d.d., iz vplačanega presežka kapitala	0	125.608
Zadržani čisti dobiček	-14.241	84.940

Dividende

	2012	2011
Dividenda na navadno delnico v letu (v EUR)	0,0	0,0
Skupni znesek izplačanih dividend v breme zadržane- ga dobička (v 000 EUR)	0	0

Čisti dobiček na delnico

Osnovni kapital je razdeljen na 2.006.987 navadnih imenskih kosovnih delnic, ki imajo vse glasovalne pra-vice in so prosto prenosljive. Vse delnice so v celoti vplačane. Družba nima obveznic, ki bi se lahko konver- tirale v delnice.

Tehtano povprečno število navadnih delnic

	2012	2011
Število vseh delnic	2.006.987	2.006.987
Lastne delnice	-30.541	-30.541
Tehtano povprečno število delnic	1.995.423	1.995.423

Čista izguba, ki pripada navadnim delnicam

	2012	2011
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja (v 000 EUR)	-99.279	-157.160
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja, ki pripada lastnikom obvladujoče družbe (v 000 EUR)	-99.181	-157.013
Tehtano povprečno število uve- ljavljajočih se navadnih delnic	1.995.423	1.995.423
Osnovni čisti dobiček/izguba na delnico (v EUR)	-49,70	-78,69

Popravljen čista izguba na delnico je enaka osnovni čisti izgubi na delnico, ker je kapital sestavljen le iz na- vadnih delnic.

Izplačilo dobička je mogoče le v okviru ugotovljenega v skladu s slovensko zakonodajo. Ta predpisuje, da matična družba deli bilančni dobiček, ki se ugotovi na podlagi posamičnih računovodskih izkazov, sestavlje- nih v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi. Sava, d.d., je na dan 31. 12. 2012 izkazovala nepokrito izgubo v višini 58.310 tisoč evrov, na dan 31. 12. 2011 pa nepokrito izgubo v višini 9.274 tisoč evrov.

	v 000 EUR	
	2012	2011
Zadržani dobiček poslovnega leta za Poslovno skupino Sava po MSRP, kot jih je sprejela EU	-14.241	84.940
Bilančni dobiček / izguba družbe Sava, d. d., za poslovno leto po SRS	-58.310	-9.274
Razlika, ki je ni mogoče razdeliti	-	84.940

Delež, kapital in dobiček lastnikov neobvla- dujočih deležev

Delež lastnikov neobvladujočih deležev, pripadajoči kapital in dobiček so za družbe vnukinje izračunani po- sredno, preko lastništva matične družbe.

Kapital lastnikov neobvladujočih deležev se je v letu 2012 zmanjšal za 148 tisoč evrov in sicer zaradi pripa- dajočih izgub v višini 98 tisoč evrov, za 29 tisoč evrov zaradi spremenjenega tečajnega razmerja med evrom in rubljem ter za 21 tisoč evrov zaradi odkupa manjšin- skega deleža.

Neobvladujoči delež pripada naslednjim družbam:

v 000 EUR

	Neobvladujoči delež		Kapital, ki pripada neobvladujočemu deležu		Dobiček, ki pripada neobvladujočemu deležu	
	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011
Sava ROL, d.o.o., Zagreb	24,00%	24,00%	36	36	0	0
Savapro, d.o.o., Kranj	40,00%	40,00%	1.325	1.325	0	21
Savarus, d.o.o., Jaroslavl, Rusija	40,30%	40,30%	-946	-845	-71	-137
Savatrade, Inc., Port Orange, Florida	0,00%	5,00%	0	21	0	3
Sava Turizem, d.d. (Sava Hoteli Bled, d.d., Bled)	0,95%	0,95%	882	874	8	-36
Energetika Črnomelj, d.o.o., Kranj	49,32%	49,32%	271	305	-35	2
Skupaj			1.568	1.716	-98	-147

1.3.23. Rezervacije

v 000 EUR

	Stanje 01.01.2012	Oblikovanje	Odprava	Poraba	Prenos na razpoložljivo za prodajo	Stanje 31.12.2012
Rezervacije za odpravnine in podobne obveznosti	4.761	266	-627	-265	-2.308	1.827
Rezervacije za tožbe in druge zahtevke	264	0	-17	-143	-51	53
Prodajne garancije	30	0	0	0	0	30
Drugo	1.561	79	-394	-30	-205	1.011
Skupaj	6.615	345	-1.038	-438	-2.564	2.921

Vračunane dolgoročne obveznosti do delavcev predstavljajo obveznosti za odpravnine ob odhodu v pokoj in za jubilejne nagrade v višini, kakršna je bila ugotovljena v aktuarjevem izračunu, ki je bil narejen na dan 31. 12. 2012 ob naslednjih predpostavkah: odpravnine ob upokojitvi in rezervacije za jubilejne nagrade so upoštevane v skladu z določili v kolektivnih in individualnih pogodbah, za leto 2013 ni predvidene rasti

plač, upoštevana je fluktuacija zaposlenih, izbrana diskontna obrestna mera pa znaša 4,70 odstotka letno in predstavlja donos 10 – letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v euro območju, povečan za pribitek za lokalno tveganje.

Rezervacije za tožbe in druge zahtevke so oblikovane na podlagi posveta z odvetniki, ki so izdelali ocene izida vloženih tožb in drugih zahtevkov.

1.3.24. Državne podpore

v 000 EUR

	Stanje 01.01.2012	Povečanja	Odprava	Poraba	Prenos na razpoložljivo za prodajo	Stanje 31.12.2012
Rezervacije iz naslova oprostitve plačila prispevkov	1.819	673	-452	-53	-1.987	0
Sredstva evropskih in drugih skladov	10.424	0	-20	-730	-77	9.598
Skupaj	12.243	673	-472	-783	-2.064	9.598

Rezervacije iz naslova oprostitev plačil prispevkov so oblikovane v skladu z Zakonom o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. Uporabljajo se za pokrivanje raznovrstnih stroškov, ki so opredeljeni v navedenem zakonu, predvsem pa za pokrivanje amortizacije osnovnih sredstev invalidskega podjetja ter pokrivanja stroškov dela in odpravnin.

1.3.25. Prejeta posojila in druge finančne obveznosti

To pojasnilo podaja informacije o pogojih, ki veljajo za prejeta posojila. Več informacij o izpostavljenosti družbe obrestnemu in tečajnemu tveganju je podanih v točki 1.3.38. – Finančni instrumenti.

Prejeta sredstva strukturnih skladov so v družbah dejavnosti Turizem koriščena za obnovo turistične infrastrukture in sicer za izgradnjo petzvezdičnega hotela v Moravskih Toplicah, prenovo hotela Radin v Radencih, izgradnjo apartmajskega naselja v Lendavi, izgradnjo štirizvezdičnega Grand hotela Primus in bazenskega kompleksa na Ptuju, prenovo družinskega hotela Savica na Bledu ter za prenovo hotela Terapija v Radencih.

Državne podpore, oblikovane v družbi Sava Medical in storitve, d.o.o., so bile prenesene na Obveznosti za prodajo.

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
DOLGOROČNA POSOJILA		
Posojila pri bankah v državi	23.921	26.192
Posojila pri bankah v tujini	1.267	329
Posojila pri bankah skupaj	25.188	26.521
Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic	26.515	26.515
Posojila pri drugih	6.037	9.465
Skupaj dolgoročna posojila	57.740	62.501
KRA TKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI		
Kratkoročni del dolgoročnih posojil bank	156.998	175.735
Kratkoročna posojila domačih bank	121.099	116.126
Kratkoročna posojila tujih bank	5.000	5.000
Kratkoročna posojila pri bankah skupaj	283.097	296.861
Kratkoročna posojila drugih	259	6.283
Obveznosti za izplačilo dividend	709	713
Obveznosti za obrestne zamenjave	3.673	4.951
Skupaj kratkoročne finančne obveznosti	287.738	308.809
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti skupaj	345.478	371.310

Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic

Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic so izkazane v višini 26.515 tisoč evrov. Skupna nominalna vrednost izdaje obveznic znaša 26.500 tisoč evrov, v postopku izdaje v letu 2009 pa je bilo zaradi oddanih zavezujočih ponudb vplačano dodatno še 15 tisoč evrov.

Dodatna pojasnila v povezavi z izdajo obveznic:

- vrsta obveznice: navadna obveznica, nominirana v evrih, ki se glasi na ime, izdana v nematerializirani obliki z vpisom v centralni register vrednostnih papirjev, ki se vodi pri KDD, d.d., Ljubljana;
- kotacija obveznic: na trgu obveznic Ljubljanske borze vrednostnih papirjev pod oznako SA02;
- apoenska struktura: celotna izdaja obsega 26.500 apoenov po 1.000,00 evrov;

- obrestna mera: znaša 7,20 % p.a. in je nespremenljiva. Obresti zapadajo v plačilo polletno za nazaj;
- izplačilo glavnice in datum dospelja: nominalna vrednost glavnice dospe v plačilo v celoti v enkratnem znesku ob dospelju obveznice dne 09.12.2014;
- zavarovanje: obveznice so zavarovane s 27.917 delnicami Gorenjske banke, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 16.416 tisoč evrov.

Posojilni pogoji

Dolgoročna posojila	Obrestna mera (v %)	Zapadlost zadnjega obroka	Način zavarovanja
posojila pridruženih družb	3M EURIBOR + 2,5 do 4,9 6M EURIBOR + 2,5	2012 - 2016	menica, patronatska izjava, zastava vrednostnih papirjev, zastava deleža, hipoteka,
posojila domačih bank	3M EURIBOR + 1,25 do 4,9 6M EURIBOR + 3,25 do 4,5	2012 - 2026	menica, patronatska izjava, zastava vrednostnih papirjev, hipoteka, pobot obveznosti
posojila tujih bank	IRB RS + 3,1 oz. min 5,1	2015	menica, plačilni nalogi, korporativna garancija
drugo	TOM + 1,6 do 2,5 3M EURIBOR + 0,35 do 0,5 od 6,3 do 7,20	2013 - 2015	menica, bančna garancija, zastava nepremičnin in vrednostnih papirjev
Kratkoročna posojila	Obrestna mera (v %)	Zapadlost zadnjega obroka	Način zavarovanja
posojila pridruženih družb	od 5,2 do 7	2013	menice, poročstva, zastava vrednostnih papirjev, zastava poslovnega deleža, zastava nepremičnin, pobot terjatev
posojila domačih bank	1M EURIBOR + 5,3 do 5,4 3M EURIBOR + 4,55 6M EURIBOR + 3,85 od 5,50 do 6,3	2012 - 2013	menice, poročstvo, hipoteka, zastava vrednostnih papirjev, zastava poslovnega deleža, pobot obveznosti
posojila tujih bank	3M EURIBOR + 3,75	2013	menica, poročstvo, zastava vrednostnih papirjev, zastava poslovnega deleža

Opomba : IRB RS - Investicijska razvojna banka Republike Srbije - vezana na 6M EURIBOR

Zapadlost dolgoročnih posojil

	v 000 EUR	
	31.12.2012	31.12.2011
med 1 in 2 letoma	9.260	20.857
med 2 in 5 leti	46.533	38.881
nad 5 let	1.947	2.763
Skupaj	57.740	62.501

Delitev posojil glede na fiksno in variabilno obrestno mero

v 000 EUR

	Fiksna obrestna mera	Variabilna obrestna mera	Skupaj
Dolgoročna posojila	32.709	25.031	57.740
Kratkoročna posojila	88.268	195.088	283.356
Skupaj	120.977	220.119	341.096

Celotne kratkoročne finančne obveznosti znašajo 287.738 tisoč evrov (v letu 2011 308.809 tisoč evrov). Razliko do višine kratkoročnih posojil v znesku 4.382 tisoč evrov (v letu 2011 5.666 tisoč evrov) predstavljajo finančne obveznosti iz naslova neizplačanih dividend delničarjem Sava, d.d. in Save Turizma, d.d., Bled, v višini 709 tisoč evrov in kratkoročne finančne obveznosti iz naslova obrestnih zamenjav v višini 3.673 tisoč evrov.

Zavarovanje posojil

Prejeta posojila družb Poslovne skupine Sava so zavarovana s hipotekami na nepremičnine družb skupine ter z zastavo delnic in deležev, ki so v lasti Sava, d.d.

Pojasnilo o zavarovanju prejetih posojil Poslovne skupine z vpisom hipotek na nepremičnine družb skupine je podano v točki 1.3.10.

Celovito pojasnilo o zastavi delnic in deležev ter nepremičnin, ki so v lasti Sava, d.d., je podano v točki 2.5.2. Računovodskih izkazov s pojasnili za matično družbo Sava, d.d.

Neregulirana posojila

Družbe Poslovne skupine Sava imajo na dan 31.12. 2012 za 15.588 tisoč evrov nereguliranih posojil.

1.3.26. Razmejene terjatve oziroma obveznosti za davek

Neto odložene terjatve za davek so oblikovane v višini 19.293 tisoč evrov (v letu 2011 v višini 24.697 tisoč evrov). Nastale so pretežno v matični družbi Sava, d.d., in sicer v povezavi s prevrednotenjem vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo ter finančnih naložb v pridružena podjetja, na pošteno vrednost. Pri obračunu odloženih terjatev za davek je bila upoštevana 15 – odstotna davčna stopnja.

Razmejene terjatve oziroma obveznosti za davek se nanašajo na naslednje postavke:

v 000 EUR

	2012	2011
Terjatve/obveznosti - prevrednotenje vrednostnih papirjev na pošteno vrednost	19.129	23.682
Terjatve - novo oblikovane dolgoročne rezervacije	0	0
Terjatve - rezervacije po aktuarskem izračunu, spori	9	843
Terjatve - zadržani dobiček v zalogah	0	36
Terjatve - odvisne družbe v tujini	155	136
Obveznosti - odvisne družbe v tujini	0	0
Total	19.293	24.697

Gibanje razmejenih terjatev oziroma obveznosti za davek je bilo naslednje:

v 000 EUR

	2012	2011
Stanje 1.1.	24.697	11.615
Spremembe obveznosti za odložene davke - preko Izkaza poslovnega izida	-5.161	13.502
Sprememba terjatev za rezervacije za odpravnine	-1.023	-95
Sprememba terjatev zaradi oslabitve vrednostnih papirjev in terjatev	-4.138	13.597
Spremembe obveznosti za odložene davke - v drugem vseobsegajočem donosu	4	-269
Sprememba obveznosti od prevrednotenja vrednostnih papirjev na pošteno vrednost	-80	-269
Druge spremembe pri obveznostih	84	0
Prenos	-247	-151
Stanje 31.12.	19.293	24.697

Odložene terjatve za davek iz naslova davčnih izgub niso obračunane, ker ocenjujemo, da v doglednem času ne bo prihodkov, ki bi poleg odloženih terjatev iz naslova oslabitev finančnih naložb pokrile tudi odložene davke iz naslova davčnih izgub. Višina neobra-

čunanih odloženih terjatev za davek iz naslova davčnih izgub družb Poslovne skupine Sava z uporabo 15 – odstotne davčne stopnje na dan 31.12. 2012 znaša 19.077 tisoč evrov.

1.3.27. Kratkoročne poslovne obveznosti

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Obveznosti do dobaviteljev	6.131	14.573
Obveznosti za prejete avanse	365	592
DDV in drugi davki	804	3.005
Obveznosti do zaposlenih	1.850	3.855
Druge poslovne obveznosti	9.267	9.079
Skupaj	18.418	31.105

Obveznosti za obresti od prejetih posojil so vključene med druge poslovne obveznosti.

1.3.28. Kratkoročne rezervacije

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Kratkoročne rezervacije	4.022	6.266

Znesek v višini 4.022 tisoč evrov (v letu 2011 6.266 tisoč evrov) v pretežni meri predstavlja kratkoročne rezervacije za odpravnine, neizkoriščene ure in dopuste ter odložene prihodke iz prodaje darilnih bonov v dejavnosti Turizem v višini 2.510 tisoč evrov in vračunane stroške v povezavi z reorganizacijo Save, d.d., ter razmejene obresti za posojila v višini 1.410 tisoč evrov.

1.3.29. Prihodki od prodaje

v 000 EUR

	2012	2011
Prihodki od prodaje izdelkov	92.694	96.367
Čisti prihodki iz pogodb o gradbenih delih	0	0
Prihodki od najemnin	4.559	4.015
Prihodki od prodaje ostalih storitev	64.434	64.085
Prihodki od prodaje trgovskega blaga	30.500	29.316
Skupaj	192.188	193.783

1.3.30. Drugi poslovni prihodki

v 000 EUR

	2012	2011
Odprava neporabljenih rezervacij	1.038	580
Prihodki iz naslova državnih podpor	472	1.000
Prihodki od državnih spodbud	648	412
Dobički od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	78	93
Dobički od prodaje naložbenih nepremičnin	1.250	459
Ostali poslovni prihodki	1.604	2.398
Skupaj	5.089	4.942

Ostali poslovni prihodki se v pretežni meri nanašajo na odpravo v preteklosti oblikovanih ostalih rezervacij.

1.3.31. Stroški po funkcionalnih skupinah

v 000 EUR

	2012	2011
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov	121.881	127.959
Stroški prodajanja	44.296	37.278
Stroški splošnih dejavnosti	21.923	38.510
Skupaj	188.100	203.747

1.3.33. Odpisi vrednosti

v 000 EUR

	2012	2011
Nepremičnine, naprave in oprema - oslabitev	0	1
Nepremičnine, naprave in oprema - odpisi	29	188
Nepremičnine, naprave in oprema - izguba pri prodaji	23	3
Neopredmetena osnovna sredstva - odpisi	0	92
Naložbene nepremičnine - slabitve	0	408
Naložbene nepremičnine - odpisi	0	8
Zaloge	349	9.308
Terjatve	825	784
Skupaj	1.227	10.792

V letu 2012 je bila izvedena oslabitev zalog v višini 349 tisoč evrov, v pretežni meri zaradi upoštevanja starostne komponente zalog.

V letu 2012 je bila na osnovi ocene tveganj izvedena oslabitev terjatev do kupcev v višini 809 tisoč evrov, v pretežni meri v dejavnosti Turizem, ter 16 tisoč evrov oslabitev danih posojil.

1.3.32. Stroški dela

v 000 EUR

	2012	2011
Plače in nadomestila zaposlenim	39.888	41.015
Stroški socialnih zavarovanj	6.652	6.861
Drugi stroški dela	6.152	9.168
Skupaj	52.693	57.044

Drugi stroški dela vsebujejo izplačan regres zaposlenim, izplačana druga nadomestila v skladu s kolektivno pogodbo (prehrana in prevoz na delo) ter oblikovane rezervacije.

Med letom je bilo povprečno zaposlenih 2.103 delavcev, v letu 2011 pa 2.290 delavcev.

V letu 2011 je bila opravljena oslabitev naložbene nepremičnine Savatecha, ki je namenjena razširitvi kapacitet za njihove osnovne dejavnosti, v višini 408 tisoč evrov.

V letu 2011 so družbe Poslovne skupine Sava oblikovale popravek vrednosti zalog v višini 9.308 tisoč evrov, od tega v družbi Sava IP, d.o.o., v višini 6.123 tisoč evrov, v družbi Sava Nova, d.o.o., Zagreb v višini 2.839 tisoč evrov ter v ostalih družbah skupine v višini 346 tisoč evrov. Vse oslabitve so bile opravljene na podlagi podane ocene ali odgovornih oseb za nadzor nad naložbenimi nepremičninami ali ocenjevalca vrednosti nepremičnin.

V letu 2011 so družbe Poslovne skupine Sava oblikovale popravek vrednosti terjatev do kupcev v višini 734 tisoč evrov in za 50 tisoč evrov oslabitev terjatev do drugih partnerjev.

Preglednica knjigovodskih vrednosti oslabljenih naložbenih nepremičnin v letu 2011

v 000 EUR

	Knjigovodska vrednost pred oslabitvijo	Oslabitev	Knjigovodska vrednost na dan 31.12.2011
Naložbena nepremičnina	408	-408	0
Skupaj	408	-408	0

1.3.34. Drugi odhodki poslovanja

v 000 EUR

	2012	2011
Oblikovanje dolgoročnih rezervacij	345	1.108
Drugi poslovni odhodki	1.714	2.911
Skupaj	2.059	4.019

Drugi poslovni odhodki se v pretežni meri nanašajo na nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, nadomestila za pridobivanje uporabnih dovoljenj ter plačila vodenih prispevkov.

Drugi podatki o stroških

v 000 EUR

	2012	2011
Stroški raziskav in razvoja	4.091	3.742
Neposredni poslovni stroški naložbenih nepremičnin	553	814
- tisti, ki prinašajo najemnine	547	809
- tisti, ki ne prinašajo prihodkov	6	5

1.3.36. Neto prihodki / odhodki od pridruženih podjetij

Preglednica prihodkov od deležev v dobičku / izgubi pridruženih podjetij

v 000 EUR

	2012	2011
Gorenjska banka, d.d.	0	10.686
Abanka Vipra, d.d.	0	309
NFD Holding, d.d.	0	0
Maksima Invest, d.d.	0	0
Ostala pridružena podjetja	0	54
Skupaj	0	11.049

Delež v izgubi pridruženega podjetja v letu 2011 v višini 108 tisoč evrov predstavlja izgubo pri prodaji deleža v družbi JOB, d.o.o.

1.3.35. Neto prihodki / odhodki financiranja

v 000 EUR

	2012	2011
Dobiček pri prodaji finančnih sredstev	708	2.597
Prihodki od dividend in deležev v dobičku	179	196
Prihodki od obresti	2.042	2.196
Pozitivne tečajne razlike	221	0
Drugo	227	155
Finančni prihodki	3.377	5.144
Odhodki za obresti	-21.461	-22.446
Oslabitev finančnih naložb razpoložljivih za prodajo	-3.293	-29.013
Negativne tečajne razlike	0	-1.591
Izguba pri prodaji finančnih sredstev	-101	-1.609
Oslabitev vrednosti terjatev do kupcev	0	0
Drugo	-182	-4.963
Finančni odhodki	-25.037	-59.623
Neto prihodki / odhodki	-21.660	-54.479

Oslabitev finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, ki so izkazane v višini 3.293 tisoč evrov, se v višini 2.409 tisoč evrov nanašajo na padec poštene vrednosti borznih in neborznih vrednostnih papirjev, v višini 889 tisoč evrov pa na oslabitev v povezavi z obveznostjo po nakupni opcijski pogodbi.

Preglednica oslabitev finančnih naložb v pridružena podjetja

v 000 EUR

	2012	2011
Finančna naložba v Gorenjsko banko, d.d.	-52.806	-10.575
Finančna naložba v Abanko Vipra, d.d.	-24.708	-82.532
Finančna naložba v NFD Holding	-748	-16.589
Finančna naložba v Maksimo Invest, d.d.	0	-4.124
Dano posojilo NFD Holding, d.d.	-2.622	-6.687
Skupaj	-80.884	-120.507

1.3.37. Davek od dobička

Davek od dobička, pripoznan v izkazu poslovnega izida

v 000 EUR

	2012	2011
Odmerjeni davek tekočega leta		
- za tekoče leto	-1.194	-1.595
Skupaj	-1.194	-1.595
Odloženi davek		
- novonastale in umaknjene začasne razlike	-4.718	13.502
Skupaj	-4.718	13.502
Davek v breme izkaza poslovnega izida	-5.912	11.907

Primerjava med dejansko in izračunano davčno stopnjo

v 000 EUR

	Stopnja	2012	Stopnja	2011
Dobiček pred davki v skladu z MSRP		-40.561		-157.943
Davek od dobička z uporabo uradne stopnje	18,0%	-7.301	20,0%	-31.589
Vpliv davčnih stopenj podjetij v drugih državah	-0,4%	174	-0,2%	278
Odhodki, ki niso davčno priznani	-15,5%	6.301	-10,0%	15.839
Neobdavčeni prihodki	-7,4%	3.004	2,7%	-4.302
Sprememba davčne osnove pri prehodu na nov način računovodenja pri preteklih spremembah računovodskih usmeritev	0,1%	-46	0,0%	-30
Davčne olajšave, ki niso priznane v izkazu poslovnega izida	1,5%	-617	0,2%	-299
Vpliv družb, ki so poslovale z izgubo	-10,8%	4.397	-5,2%	8.197
Efektivna davčna stopnja	-14,6%	5.913	7,5%	-11.907

1.3.38. Finančni instrumenti

Finančna tveganja

Na ravni poslovne skupine imamo opredeljen enoten nastop vseh družb pri bankah in enotno obrestno politiko znotraj skupine. Upravljanje s finančnimi tveganji sistemsko poteka preko matične družbe, Sava, d.d., medtem ko so odgovornosti za ustrezno ravnanje in odpravljanje tveganj na ravni poslovodstev posameznih družb. V proces upravljanja s tveganji v posamezni družbi je vključen širši krog zaposlenih, saj lahko tako zagotovimo najučinkovitejšo raven upravljanja s tveganji.

Valutno tveganje

Poslovna skupina Sava v pretežni meri posluje na evrskem območju, manjši del poslovanja pa se nanaša tudi na poslovanje z drugimi mednarodnimi valutami (britanski funt, poljski zlot, ameriški dolar in kitajski juan). Struktura pritokov in odtokov po posameznih valutah je skorajda izenačena, zato je valutno tveganje v Poslovni skupini Sava majhno. Matična družba Sava, d.d., je s svojimi naložbami prisotna na trgih nekdanje Jugoslavije ter s tem izpostavljena spremembam deviznih tečajev hrvaške kune, srbskega dinarja in makedonskega denarja. Za varovanje valutnega tveganja v letu 2012 nismo uporabljali izvedenih finančnih instrumentov, saj zaradi velikih obrestnih razlik med obrestnimi merami za navedene valute in obrestno mero za evro na trgu ni bilo ustreznih instrumentov zavarovanja.

Preglednica vrednosti, povezanih z valutnim tveganjem

v 000 EUR

	31. 12. 2012					31. 12. 2011				
	Skupaj v EUR	EUR	USD	CHF	Druge valute	Skupaj v EUR	EUR	USD	CHF	Druge valute
Terjatve do kupcev	2.551	2.469	0	0	135	20.906	18.713	1.136	0	1.057
Zavarovana bančna posojila	-220.479	-219.041	0	0	-1.437	-231.337	-230.850	0	0	-487
Posojila od pridruženih podjetij	-87.807	-87.807	0	0	0	-92.045	-92.045	0	0	0
Obveznice	-26.515	-26.515	0	0	0	-26.515	-26.515	0	0	0
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	-18.418	-17.285	0	0	-1.134	-31.146	-29.446	-301	0	-1.399
Druge prejeta posojila	-7.006	-6.906	0	0	-99	-16.461	-16.455	0	0	-6
Bruto izpostavljenost bilance	-357.673	-355.085	0	0	-2.535	-376.599	-376.599	835	0	-835
Načrtovana prodaja za naslednje obdobje	67.038	67.038	0	0	0	205.946	192.362	2.624	0	10.960
Načrtovana nabava za naslednje obdobje	-31.389	-31.389	0	0	0	-120.948	-120.948	0	0	0
Bruto izpostavljenost	35.649	35.649	0	0	0	84.997	71.413	2.624	0	10.960
Neto izpostavljenost	-322.024	-319.436	0	0	-2.535	-291.601	-305.185	3.459	0	10.125

Obrestno tveganje

Ima pomemben vpliv na poslovanje Poslovne skupine Sava, saj je pomemben del bančnih kreditov najetih na osnovi spremenljive referenčne obrestne mere EURIBOR. Poslovna skupina Sava obvladuje obrestno tveganje centralizirano in se poslužuje različnih mehanizmov obvladovanja tovrstnega tveganja. Opremljen imamo enotni nastop pri bankah in enotno politiko zadolževanja znotraj Poslovne skupine Sava, pri čemer matična družba Sava, d.d., nastopa kot glavni koordinator vseh aktivnosti. Uporabljamo ustrezne izvedene finančne instrumente, s katerimi

odpravljamo tveganja povezana s spreminjanjem obrestnih mer. S tako zaščito pokrivamo 2,8 odstotka kreditne zadolžitve v Poslovni skupini Sava.

V družbi Sava, d.d., imamo konec leta 2012 sklenjen en finančni instrument za varovanje pred obrestnim tveganjem. Njegova skupna nominalna vrednost je konec leta znaša 10,0 milijonov evrov. Poštena vrednost obrestne zamenjave, kot razlika med terjatvami in obveznostmi je konec leta negativna v višini 3.672 tisoč evrov (konec leta 2011 4.823 tisoč evrov).

Obvladovanje obrestnega tveganja z uporabo obrestne zamenjave

v 000 EUR

31.12.2012	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Obrestne zamenjave							
Sredstva	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti	-3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
Skupaj	-3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
31.12.2011							
Obrestne zamenjave							
Sredstva	128	-128	-128	0	0	0	0
Obveznosti	-4.951	-4.951	-654	-450	-2.200	-1.647	0
Skupaj	-4.823	-5.079	-782	-450	-2.200	-1.647	0

Plačilno sposobnostno tveganje

V Poslovni skupini Sava obvladujemo plačilno sposobnostno tveganje centralizirano in imamo vzpostavljeno enotno finančno politiko. Cilj takšne organizacije je zagotoviti ustrezno likvidnost obvladujoče in odvisnih družb ter omogočiti vsem družbam v Poslovni skupini Sava financiranje pod najbolj ugodnimi pogoji. Likvidnostno tveganje obvladujemo z različnimi mehanizmi na ravni matične družbe in odvisnih družb. Poslovna skupina Sava je v letošnjem letu velik del pozornosti posvetila zagotavljanju ustrezne likvidnosti vseh družb, rednemu servisiranju finančnih obveznosti in urejanju odnosov z bankami partnericami.

V letu 2012 dosledno izvajamo aktivnosti, ki so bile načrtane v dolgoročni strategiji poslovanja za obdobje do leta 2014. Strategija temelji na prestrukturiranju finančnih obveznosti in opredeljuje aktivnosti za dezinvestiranje naložb družbe, kar se bo odrazilo v nižji zadolženosti ter doseganju vzdržne ravni zadolženosti. Vse družbe poslovne skupine izvajajo ukrepe za izboljšanje operativnega poslovanja, skozi racionalizacijo stroškov poslovanja, aktivnosti za krepitev denarnega toka, racionalizacijo stroškov poslovanja in druge ukrepe za povečanje dobička iz operativnega poslovanja.

Preglednica vrednosti, povezanih s plačilno sposobnostnim tveganjem

v 000 EUR

31.12.2012	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	360.225	-365.968	-296.799	-7.508	-49.258	-9.493	-2.911
Zavarovana bančna posojila (brez pridruženih podj.)	220.479	-221.902	-194.829	-5.163	-10.562	-8.436	-2.911
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	18.418	-18.399	-18.399	0	0	0	0
Posojila od pridruženih podjetij	87.807	-88.451	-82.165	-1.192	-4.037	-1.057	0
Obveznice	26.515	-30.196	-946	-962	-28.288	0	0
Druge finančne obveznosti	7.006	-7.021	-459	-191	-6.371	0	0
Prekoračitve na bančnih računih	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti finančnega najema	0	0	0	0	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti	3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
Obrestne zamenjave, uporabljene za varovanje pred tveganjem	3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
Skupaj finančne obveznosti	363.897	-369.640	-297.199	-7.908	-50.858	-10.765	-2.911

31.12.2011	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	397.505	-413.018	-75.249	-267.953	-24.539	-44.971	-305
Zavarovana bančna posojila (brez pridruženih podj.)	231.337	-237.605	-37.617	-174.644	-11.588	-13.467	-288
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	31.147	-31.147	-31.117	-30	0	0	0
Posojila od pridruženih podjetij	92.045	-94.967	-2.877	-85.890	-3.000	-3.200	0
Obveznice	26.515	-32.109	-951	-962	-1.908	-28.288	0
Druge finančne obveznosti	16.461	-17.190	-2.687	-6.427	-8.043	-16	-17
Prekoračitve na bančnih računih	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti finančnega najema	0	0	0	0	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti	4.951	-4.951	-654	-450	-2.200	-1.647	0
Obrestne zamenjave, uporabljene za varovanje pred tveganjem	4.951	-4.951	-654	-450	-2.200	-1.647	0
Skupaj finančne obveznosti	402.456	-417.969	-75.903	-268.403	-26.739	-46.618	-305

Kreditno tveganje

Znižujemo ga z enotno politiko spremljanja kreditne sposobnosti naših kupcev in ostalih poslovnih partnerjev. Vzpostavljen imamo bonitetni sistem ocene kupcev, s katerim nadziramo slabe plačnike in sprotno izvajamo pobote. Večina terjatev do kupcev v proizvodni dejavnosti in delno v turistični dejavnosti je zavarovana preko SID – Prvi kreditni zavarovalnici, d.d., Ljubljana. V nepremičninski dejavnosti to vedno ni mogoče, zato se ukrepi za zniževanje izpostavljenosti kreditnemu tveganju pogosteje zanašajo na lastne bonitetne ocene in zavarovanja.

Terjatve do kupcev po geografskih regijah

v 000 EUR

	Knjigovodska vrednost	
	31.12.2012	31.12.2011
Slovenija	1.908	5.523
Ostale države EU	422	10.966
Ostalo	221	4.417
Skupaj	2.551	20.906

Stanje in gibanje popravka vrednosti terjatev do kupcev

v 000 EUR

	2012	2011
Začetno stanje	2.775	3.900
Povečanje popravka vrednosti	809	734
Zmanjšanje popravka vrednosti	-1.945	-1.859
Končno stanje	1.639	2.775

Starostna struktura terjatev do kupcev

v 000 EUR

	31.12.2012			31.12.2011		
	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve
Nezapadle	1.781	102	1.679	17.030	248	16.782
Zapadle 0 - 30 dni	579	201	378	3.053	1	3.052
Zapadle 31 - 120 dni	458	0	458	1.000	10	990
Zapadle več kot 120 dni	1.372	1.336	36	2.598	2.516	82
Skupaj	4.190	1.639	2.551	23.681	2.775	20.906

*Analiza občutljivosti na finančna tveganja**Analiza občutljivosti za spremembo obrestnih mer*

Poslovna skupina Sava je imela v letu 2012 največji del najetih kreditov vezanih na referenčno obrestno mero 3 - mesečni in 6 - mesečni EURIBOR. V letu 2012 so bile referenčne obrestne mere na izredno nizkih ravneh, kar je odraz splošnih gospodarskih razmer v Evropi.

Gibanje prihodnjih obrestnih mer bo močno povezana z gospodarskimi razmerami v območju evra. Za leto 2012 ne pričakujemo zviševanja ravni referenčnih obrestnih mer na območju evra, vendar znaša občutljivost kreditnega portfelja ob spremembi obrestnih mer še vedno visoka. V primeru, da bi se obrestne mere spremenile za 50 bazičnih točk bi se ob upoštevanju zadolženosti družb Poslovne skupine Sava konec leta 2012, letni strošek obresti spremenil za 1,785 tisoč evrov.

	31.12.2012	31.12.2011	Najvišja vrednost	Najnižja vrednost	Povprečna vrednost	Dnevni standardni odklon	Koeficient variabilnosti
3-mesečni EURIBOR	0,19 %	1,32 %	1,34 %	0,18 %	0,57 %	1,12 %	50,9 %
6-mesečni EURIBOR	0,32 %	1,62 %	1,61 %	0,32 %	0,83 %	0,75 %	110,7 %

Analiza občutljivosti na povečanje zadolženosti

Poslovna skupina Sava je imela konec leta 2012 za 356,9 milijona evrov kratkoročnih in dolgoročnih finančnih obveznosti. V primeru, da se poslovna skupina dodatno zadolži za 10 milijonov evrov, bi se ob povprečni obrestni meri, ki je veljala konec leta 2012, stroški za obresti povečali za 526 tisoč evrov.

Analiza občutljivosti na spremembo vrednosti tujih valut

Družbe v Poslovni skupini Sava imajo večino prilivov in odlivov medsebojno izravnanih, prav tako pa imamo večji del sredstev vezanih na domačo valuto. S tem razlogom družba ni močno izpostavljena spremembam vrednosti tujih valut.

1.3.39. Poštene vrednosti finančnih inštrumentov*Poštene vrednosti finančnih inštrumentov*

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2012	2011	2011
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Vrednostni papirji na razpolago za prodajo	36.582	36.582	41.177	41.177
Sredstva za prodajo	102.937	102.937	32.348	32.348
Dolgoročne terjatve – finančni najem	0	0	0	0
Ostale dolgoročne terjatve	10	10	384	384
Kratkoročne terjatve	7.863	7.863	26.768	26.768
Izpeljani finančni inštrumenti – obrestna zamenjava	0	0	128	128
Dana posojila	19.500	19.500	20.224	20.224
Denar in denarni ustrezniki	551	551	10.649	10.649
Dolgoročna posojila s fiksno obrestno mero	-6.194	-6.188	-8.329	-8.433
Dolgoročna posojila - izdane obveznice s fiksno obrestno mero	-26.515	-22.538	-26.515	-25.967
Dolgoročna posojila z variabilno obrestno mero	-25.031	-25.031	-27.656	-27.656
Obveznosti za prodajo	33.197	33.197	-17.898	-17.898
Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0	-42	-42
Kratkoročna posojila	-283.356	-283.356	-303.143	-303.143
Izpeljani finančni inštrumenti – obrestna zamenjava	-3.673	-3.673	-4.951	-4.951
Obveznosti za dividende	-709	-709	-715	-715
Kratkoročne poslovne obveznosti	18.418	18.418	-31.105	-31.105

Hierarhija poštene vrednosti

Finančne instrumente, vrednotene po poštenu vrednosti, uvrščamo po hierarhiji v tri ravni:

- raven 1: sredstva ali obveznosti po borznem tečaju na dan 31.12. ;

- raven 2: sredstva ali obveznosti, ki se ne uvrščajo v raven 1, njihova vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi tržnih podatkov;
- raven 3: sredstva ali obveznosti, katerih vrednost ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov.

Razvrstitev finančnih instrumentov glede na izračun njihove poštene vrednosti:

v 000 EUR

	31.12.2012				31.12.2011			
	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3
Vrednostni papirji na razpolago za prodajo	36.582	4.683	25.874	6.025	41.177	4.163	25.124	11.890
Izpeljani finančni instrumenti sredstva	0	0	0	0	128	0	128	0
Izpeljani finančni instrumenti obveznosti	-3.673	0	-3.673	0	-4.951	0	-4.951	0
Skupaj	32.909	4.683	22.201	6.025	36.354	4.163	20.301	11.890

1.3.40. Pogojne obveznosti

Pogojne obveznosti družb Poslovna skupina Sava na dan 31. 12. 2012 znašajo 341 tisoč evrov, v preteklem letu pa so znašale 490 tisoč evrov. Denacionalizacijski zahtevki so pojasnjeni v točki 1.3.43.

1.3.41. Povezane stranke

Povezane stranke vključujejo odvisne in pridružene družbe, člane nadzornih svetov, uprav matične družbe in odvisnih družb v skupini ter njihovih ožjih družinskih članov.

a) Odnosi z odvisnimi družbami

Poslovni odnosi med družbami Poslovne skupine Sava se v pretežni meri nanašajo na medsebojno opravljene storitve - najemnine za nepremičnine in opremo, na uporabo blagovne znamke ter na storitve strokovnih služb.

Posli med povezanimi strankami se opravljajo po istih pogojih, kot veljajo v običajnem premišljenem poslovanju.

Za posojila odvisnih družb, prejeta pri bankah, ki so izkazana v konsolidiranih računovodskih izkazih kot obveznosti do bank, so izdana jamstva Save, d.d., ki na dan 31. 12. 2012 znašajo 5.321 tisoč evrov, in zastavljenih 9.298 delnic Gorenjske banke, d.d., v vrednosti 5.467 tisoč evrov ter 251.566 delnic družbe Merkur, d.d., ki nimajo knjigovodske vrednosti. Dana jamstva se štejejo kot zavarovalne pogodbe v skladu z MSRP 4.

b) Odnosi s pridruženimi podjetji*Gorenjska banka, d.d., Kranj*

	2012	2011
Število delnic Save, d.d., v lasti Gorenjske banke, d.d.	56.475	56.475
Lastniški delež Gorenjske banke, d.d., v Savi	2,81 %	2,81 %

Družbe v Poslovni skupini Sava prejemajo posojila od Gorenjske banke, d.d. Pogoji teh poslov so enaki kot za druga podjetja s podobno boniteto.

Preglednica transakcij z Gorenjsko banko, d.d.

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Stanje prejetih posojil na dan 01.01.	38.564	37.717
Najem novih posojil	7.242	20.825
Odplačila posojil	-4.743	-19.978
Tečajne razlike	0	0
Stanje prejetih posojil na koncu obdobja	41.063	38.564
Stanje danih depozitov na koncu obdobja	3.012	0

Prejeta posojila od Gorenjske banke, d.d., se obrestujejo po različnih obrestnih merah: 3-mesečni EURIBOR + 4,90 odstotka, 6-mesečni EURIBOR + 2,5 odstotka ter po fiksnih obrestnih merah 5,20, 5,30 in 5,50 odstotka. Depozit je obrestovan po obrestni meri od 0,6 do 3,2 odstotka.

Ostale transakcije z Gorenjsko banko, d.d.

- poslovne terjatve do Gorenjske banke, d.d., znašajo 10 tisoč evrov (v letu 2011 2 tisoč evrov);
- stanje kratkoročnih poslovnih obveznosti iz naslova obresti do Gorenjske banke, d.d., znaša 437 tisoč evrov (v letu 2011 500 tisoč evrov);
- v letu 2012 so bili pri poslovanju z Gorenjsko banko, d.d., doseženi finančni prihodki v višini 16 tisoč evrov (v letu 2011 20 tisoč evrov), ter finančni odhodki iz obresti v višini 2.214 tisoč evrov (v letu 2011 2.316 tisoč evrov);

MAKSIMA INVEST, d.d. – v stečaju, Ljubljana

Stanje prejetih posojil od družbe je konec leta 2011 znašalo 121 tisoč evrov. V letu 2012 je bilo prejetih še za 5 tisoč evrov posojil, skupni znesek v višini 126 tisoč evrov pa je nato v celoti poravnan.

Abanka Vipra, d.d., Ljubljana

Družbe v Poslovni skupini Sava prejemajo posojila od Abanke Vipra, d.d. Pogoji teh poslov so enaki kot za druga podjetja s podobno boniteto.

Preglednica transakcij z Abanko Vipra, d.d.

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Stanje prejetih posojil na dan 01.01.	53.360	53.828
Najem novih posojil	15.544	58.644
Odplačila posojil	-17.110	-59.112
Tečajne razlike	0	0
Stanje prejetih posojil na koncu obdobja	51.794	53.360
Stanje danih depozitov na koncu obdobja	0	2.276

Prejeta posojila od Abanke Vipra, d.d., se obrestujejo po različnih obrestnih merah: 3-mesečni EURIBOR + 2,5 odstotka, 6-mesečni EURIBOR + 2,5 in 3-mesečni EURIBOR + 4,5 odstotka ter po fiksnih obrestnih merah 5,60, 5,80 in 7 odstotkov. Depozit v letu 2011 je obrestovan po obrestni meri 1,20 odstotka.

Ostale transakcije z Abanko Vipra, d.d.

- stanje kratkoročnih poslovnih obveznosti iz naslova obresti do Abanke Vipra, d.d., na dan 31. 12. 2012 znaša 204 tisoč evrov (v letu 2011 241 tisoč evrov);
- v letu 2012 so finančni odhodki iz obresti pri poslovanju z Abanko Vipra, d.d., znašali 2.610 tisoč evrov (v letu 2011 2.604 tisoč evrov).

NFD HOLDING, d.d., Ljubljana

Stanje terjatve do družbe NFD Holding, d.d., iz naslova danih posojil na dan 31. 12. 2012 znaša 21.780 tisoč evrov (letu 2011: 22.374 tisoč evrov). Poslovne terjatve iz obračunanih obresti za posojila so na dan 31. 12. 2012 izkazane v višini 1.687 tisoč evrov (letu 2011: 899 tisoč evrov). Finančni prihodki iz naslova obresti so v letu 2012 znašali 1.540 tisoč evrov (letu 2011: 1.579 tisoč evrov), finančni prihodki iz naslova poslovnih terjatev pa so v letu 2012 znašali 4 tisoč evrov (letu 2011: 49 tisoč evrov).

c) Odnosi s fizičnimi osebami

Povezane fizične osebe imajo 447 delnic matične družbe Sava, d.d., kar predstavlja skupaj 0,022 odstotka lastništva.

Lastništvo delnice Sava na dan 31. 12. 2012:

	Število delnic	Delež v kapitalu
Člani uprave družbe Sava, d.d.	246	0,012 %
Ožji družinski člani članov uprave Save, d.d.	0	0,000 %
Člani nadzornega sveta Save, d.d.	21	0,001 %
Direktorji odvisnih družb	180	0,009 %
Člani nadzornih svetov odvisnih družb	0	0,012 %
Skupaj	447	0,022 %

Znesek bruto prejemkov v letu 2012

	v 000 EUR	
	31.12.2012	31.12.2011
Člani uprav in poslovdstev družbe poslovne skupine	2.172	3.113
Drugi zaposleni po individualnih pogodbah v družbah poslovne skupine	10.791	9.246
Člani nadzornih svetov družb poslovne skupine	182	169

Poimenski seznam prejemkov članov uprave Sava, d.d., je razkrit v točki 2.5.7. - Povezane stranke v računovodskem delu Save, d.d.

1.3.42. Razkritje poslov z revizorji

	v 000 EUR	
	2012	2011
Stroški revizije letnega poročila	116	151
Stroški drugih storitev revidiranja	4	11
Stroški davčnega svetovanja	0	0
Druge nerevizijske storitve	0	1
Skupaj	120	163

Terjatve družb poslovne skupine do povezanih fizičnih oseb

	v 000 EUR	
	31.12.2012	31.12.2011
Do članov uprave in poslovdstev družb poslovne skupine	0	67
Do drugih zaposlenih po individualnih pogodbah v družbah poslovne skupine	0	4
Do članov nadzornih svetov družb poslovne skupine	0	0

Terjatve v letu 2011 so se nanašale na dana posojila zaposlenim za stanovanjsko gradnjo. Posojila so bila odobrena po veljavni tržni obrestni meri na dan odobritve posojila. Družba Investicijsko podjetje, d.o.o., je bila v letu 2012 odprodana.

Družbe Poslovne skupine Sava na dan 31. 12. 2012 izkazujejo obveznosti do povezanih oseb le iz naslova redne mesečne plače za december 2012, ki je bila izplačana v januarju 2013. Znesek ne odstopa od običajnih medletnih mesečnih izplačil.

Podrobnejša razkritja prejemkov uprave Save, d.d. so navedena v točki 2.5.7. računovodskega dela letnega poročila Save, d.d.

1.3.43. Pojasnila v povezavi s stanjem denacionalizacijskih zahtevkov

Zahteve za denacionalizacijo v družbi Sava Turizem d.d.

a) Zahteva za denacionalizacijo - Höhn - Šarič

Zdravilišče Radenci so ena izmed strank v postopku denacionalizacije upravičencev Höhn - Šarič. Vlagatelj denacionalizacijskega zahtevka v postopku med drugim zahtevajo vrnitev dela nepremičnin zdraviliškega kompleksa. Do leta 2009 se je v postopku reševalo predhodno vprašanje priznanja državljanstva za enega od vlagateljev zahtevka, za enega od vlagateljev pa postopek priznanja državljanstva še poteka.

Na podlagi predloga za izdajo začasne odredbe so bile nepremičnine, ki so predmet postopka, izločene iz lastninskega preoblikovanja podjetja do zaključka postopka denacionalizacije in jih družba Sava Turizem d.d., vodi izvenbilančno.

V decembru 2011 je pristojni upravni organ izdal sklep o prekinitvi upravnega postopka denacionalizacije do pravnomočne rešitve nepravdnega postopka, ki poteka pred Okrajnim sodiščem v Novem Mestu. Izida denacionalizacijskega postopka zaradi kompleksnosti pravnih in dejanskih vprašanj v tej fazi ni mogoče napovedati, zato ni mogoče oceniti morebitnih bodočih obveznosti družbe, ki bi iz tega postopka nastale.

V preteklih letih so v Zdravilišču Radenci popolnoma obnovili enega od objektov, ki je predmet denacionalizacijskega postopka. Ta objekt je bil izločen iz lastninskega preoblikovanja do končanja denacionalizacijskega postopka. Poslovodstvo družbe ocenjuje, da bo po zaključku denacionalizacijskega postopka preostali del te nepremičnine odkupilo.

b) Zahteva za denacionalizacijo - Mayer

Predmet zahteve za denacionalizacijo so zemljišča in park okoli hotela Savica na Bledu v skupni izmeri 8.084 m². Na predlog denacionalizacijskega upravičenca je sodišče izdalo dve začasni odredbi, s katerima je prepovedalo spreminjati dejansko in pravno stanje nepremičnin oziroma razpolagati z njimi in jih obremenjevati do zaključka denacionalizacijskega postopka.

Okrajno sodišče je z vmesnim sklepom odločilo, da nepremičnine niso olastninjene in da je družba zavezanec za vračilo nepremičnin v naravi. Po pritožbi družbe je Višje sodišče zavrnilo zahtevek denacionalizacijskega upravičenca, ki je nato vložil revizijo, na podlagi katere je Vrhovno sodišče sklep Višjega sodišča razveljavilo in zadevo vrnilo v reševanje sodišču prve stopnje. Sodišče je v ponovnem postopku delno ustavilo postopek in razveljavilo zavarovanje na nepremičninah, na katerih je bilo v letih 1992 in 2005 odrejeno zavarovanje, pa kasneje niso bile več predmet zahtevka za vračilo v naravi.

V zadevi je bil izdan delni sklep, s katerim je sodišče delno ugodilo zahtevku in v naravi vrnilo del parcel 753, 752/1 in 752/1 in 751/1 k.o. Želeče, delno pa je zahtevek zavrnilo. Zaradi pritožb obeh strank delni sklep še ni pravnomočen.

Po mnenju družbe nepremičnine, ki so predmet denacionalizacije, s hotelom Savica tvorijo zaključeno celoto, zato njihovo vračilo v naravi ni mogoče. Denacionalizacijski upravičenec bi v tem primeru imel možnost pridobiti delnice, ki jih ima zanj rezervirane DSU.

c) Zahteva za denacionalizacijo - Dermastja

Predmet zahteve za denacionalizacijo je tretjinski delež starega Park hotela. Vlagatelji so zahtevo za izdajo začasne odredbe vložili po izteku roka zato začasno odredba ni bila izdana, upravni organ pa je odločil, da upravičenci niso upravičeni do vrnitve lastninskega deleža v naravi. Upravičenec in drugi upravičenci, ki so naknadno vstopili v spor, so zoper sklep o privatizaciji vložili tožbo na Upravno sodišče, ki je tožbo zavrnilo. Vložena je pritožba na Vrhovno sodišče, ki o zadevi še ni odločilo. Uprava družbe, da denacionalizacijski upravičenci v postopku ne bodo uspešni.

1.3.44. Dogodki po dnevu bilance stanja

Dogodki po dnevu bilance stanja so opisani v poslovnem delu letnega poročila. Med temi dogodki ni takih, ki bi zahtevali popravke v konsolidiranih računovodskih izkazih. Posebej pa so izpostavljeni dogodki v povezavi s postopkom in realizacijo odprodaje družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo, v povezavi z realizacijo odprodaje hotelskih nepremičnin (znotraj skupine Sava) ter v povezavi z nakupno opcijo. Pojasnila so podana v točki 2.5.9. računovodskega poročila za Savo, d.d.

1.4. Izjava uprave za Poslovno skupino Sava

Uprava potrjuje konsolidirane računovodske izkaze Poslovne skupine Sava za leto, končano na dan 31. decembra 2012.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi konsolidiranih računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve in da konsolidirano poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja poslovne skupine in izidov njenega poslovanja za leto 2012.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi preva-re ali napake ter za sprejem ustreznih ukrepov za za-varovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družb v okviru poslovne skupine ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, ki jih je sprejela Evropska unija.

mag. Matej Narat
predsednik uprave

Miha Resman
član uprave

Andrej Andoljšek
član uprave

Kranj, dne 19. marca 2013

2.7. Revizorjevo poročilo za Poslovno skupino Sava

Deloitte.

Deloitte Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe SAVA, d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene konsolidirane računovodske izkaze gospodarske družbe SAVA, d.d. in njenih odvisnih družb (v nadaljevanju: Poslovna skupina Sava), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2012, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja skupine. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje s pridržki.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku »UK private company limited by guarantee«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.com/si/nasa-druzba.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

*Osnova za mnenje s pridržki*a) *Razkrivanje ustavljenega poslovanja*

Skupina v konsolidiranem izkazu poslovnega izida ni prikazala ustavljenega poslovanja ločeno od ohranjenega poslovanja, kot to zahteva mednarodni standard računovodskega poročanja MSRP 5 - Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje.

b) *Omejitev področja revidiranja – naložbe v pridružene družbe*

Kot je pojasnjeno v točki 1.2 *Sestava poslovne skupine Sava ter podatki o poslovanju odvisnih in pridruženih družb v letu 2012* h konsolidiranim računovodskim izkazom, skupina ni razkrila podatkov o pridruženih družbah, kot jih zahteva mednarodni računovodski standard MRS 28 – Finančne naložbe v pridružena podjetja. Ker podatki o kapitalu pridruženih družb do dneva odobritve konsolidiranih računovodskih izkazov niso bili na voljo, skupina za merjenje naložb v pridružene družbe v konsolidiranih računovodskih izkazih ni uporabila kapitalske metode, temveč je naložbe oslabila na njihovo ocenjeno nadomestljivo vrednost. Ker računovodski izkazi pridruženih družb niso bili na voljo, se nismo mogli prepričati o morebitnih učinkih, ki bi izhajali iz vrednotenja po kapitalski metodi.

Mnenje s pridržki

Razen glede učinkov in možnih učinkov zadev, obravnavanih v odstavku *Osnova za mnenje s pridržki*, so konsolidirani računovodski izkazi po našem mnenju v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja Skupine na dan 31. decembra 2012 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

*Poudarjanje zadeve*a) *Delujoče podjetje*

Priloženi konsolidirani računovodski izkazi so bili pripravljeni ob predpostavki, da bo Skupina nadaljevala kot delujoče podjetje. Kot je opisano v pojasnilu 1.3.5. *Obvladovanje finančnega tveganja* h konsolidiranim računovodskim izkazom, je skupina izpostavljena visokemu kreditnemu tveganju, visokemu tveganju plačilne sposobnosti in tveganjem spremembe poštene vrednosti. Skupina ima ponavljajočo izgubo in na dan 31. decembra 2012 izkazuje presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi v višini 212.324 tisoč EUR. Pretežni del slednjega izhaja iz družbe Sava d.d. Te okoliščine skupaj z drugimi zadevami, predstavljenimi v pojasnilu 1.3.5. in pojasnilu 10 poslovnega dela letnega poročila, nakazujejo na negotovost, ki lahko vzbudi dvom v sposobnost Skupine, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Plani poslovanja v zvezi z navedenim tveganjem so razkriti v pojasnilu 1.3.5. in pojasnilu 10 *Finančno upravljanje* poslovnega dela letnega poročila. Konsolidirani računovodski izkazi ne vsebujejo morebitnih popravkov, ki bi utegnili biti posledica te negotovosti.

b) *Pogojne obveznosti*

Kot je navedeno v pojasnilu 1.3.43. *Možne obveznosti* h konsolidiranim računovodskim izkazom, so proti družbi v Poslovni skupini Sava sproženi različni zahtevki za denacionalizacijo. Ker ni možno zanesljivo oceniti prihodnje obveznosti niti napovedati verjetnosti poravnave obveznosti, niso izpolnjeni pogoji za pripoznavanje rezervacij.

Pričakuje se dolgotrajni proces razreševanja zahtevkov, ki lahko pomembno vplivajo na prihodnje poslovanje skupine. Računovodski izkazi ne vsebujejo morebitnih popravkov, ki bi utegnili biti posledica negotovosti, kot je podrobneje navedeno v pojasnilu 1.3.43.

Naše mnenje v zvezi s poudarjenima zadevama ni prilagojeno.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah:

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Naša odgovornost je podati oceno o tem, ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v zvezi s tem so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni zgolj na oceno skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Tina Kolenc Praznik
Pooblaščenca revizorka

Ljubljana, 19. marec 2013

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Yuri Sidorovich
Predsednik uprave

Sava, d.d.

2.

Računovodski izkazi s pojasnili za družbo Sava, d.d., v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi

2.1. Računovodski izkazi za družbo Sava, d.d., v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi

Bilanca stanja za družbo Sava, d.d., na dan 31. 12. 2012

(v 000 EUR)

	Pojasnila	31.12.2012	31.12.2011
SREDSTVA			
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		272.111	366.642
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2.4.1.	19	141
1. Dolgoročne premoženjske pravice		19	141
2. Dobro ime		0	0
3. Predujmi za neopredmetena sredstva		0	0
4. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja		0	0
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve		0	0
II. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	2.4.2.	169	153
1. Zemljišča in zgradbe		0	0
a) Zemljišča		0	0
b) Zgradbe		0	0
2. Proizvajalne naprave in stroji		82	151
3. Druge naprave in oprema		87	2
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		0	0
a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi		0	0
b) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev		0	0
III. NALOŽBENE NEPREMIČNINE	2.4.3.	14.877	15.127
1. Dane v najem povezanim družbam		10.280	8.771
2. Dane v najem drugim družbam		4.242	4.304
3. Niso dane v najem		355	2.052
IV. DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	2.4.4.	236.367	326.093
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		233.208	322.833
a) Delnice in deleži v družbah v skupini		97.400	156.694
b) Delnice in deleži v pridruženih družbah		99.301	125.009
c) Druge delnice in deleži		36.507	41.130
č) Druge dolgoročne finančne naložbe		0	0
2. Dolgoročna posojila		3.159	3.260
a) Dolgoročna posojila družbam v skupini		3.159	3.260
b) Dolgoročna posojila drugim		0	0
c) Dolgoročno nevplačani vpoklicani kapital		0	0

(v 000 EUR)

	Pojasnila	31.12.2012	31.12.2011
V. DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE	2.4.5.	10	63
1. Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini		0	0
2. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev		0	0
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		10	63
VI. ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK	2.4.6.	20.669	25.065
B KRATKOROČNA SREDSTVA		76.145	43.282
I. SREDSTVA (SKUPINE ZA ODTUJITEV) ZA PRODAJO	2.4.7.	58.402	22.145
II. ZALOGE		0	0
1. Material		0	0
2. Nedokončana proizvodnja		0	0
3. Proizvodi in trgovsko blago		0	0
4. Predujmi za zaloge		0	0
III. KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	2.4.8.	13.136	19.554
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		0	128
a) Delnice in deleži v družbah v skupini		0	0
b) Druge delnice in deleži		0	0
c) Druge kratkoročne finančne naložbe		0	128
2. Kratkoročna posojila		13.136	19.426
a) Kratkoročna posojila družbam v skupini		459	1.464
b) Kratkoročna posojila drugim		12.677	17.962
c) Kratkoročno nevplačani vpoklicani kapital		0	0
IV. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	2.4.9.	4.604	1.582
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		321	471
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		59	118
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		4.224	993
V. DENARNA SREDSTVA	2.4.10.	3	0
1. Denarna sredstva v blagajni in na računih		3	0
2. Kratkoročni depoziti		0	0
a) Kratkoročni depoziti pri povezanih družbah		0	0
b) Kratkoročni depoziti pri pridruženih družbah		0	0
c) Kratkoročni depoziti pri drugih		0	0
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE		20	114
SREDSTVA SKUPAJ		348.276	410.038

(v 000 EUR)

	Pojasnila	31.12.2012	31.12.2011
OBVEZNOSTI			
A: KAPITAL	2.4.11.	37.729	87.654
I. VPOKLICANI KAPITAL		83.751	83.751
1. Osnovni kapital		83.751	83.751
2. Nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka)		0	0
II. KAPITALSKE REZERVE		0	0
III. REZERVE IZ DOBIČKA		0	0
1. Zakonske rezerve		0	0
2. Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže		4.977	4.977
3. Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)		-4.977	-4.977
4. Statutarne rezerve		0	0
5. Druge rezerve iz dobička		0	0
IV. PRESEŽEK IZ PREVREDNOTENJA		12.288	13.177
- iz naslova opredmetenih osnovnih sredstev		0	0
- iz naslova neopredmetenih osnovnih sredstev		0	0
- iz naslova dolgoročnih finančnih naložb		12.288	13.177
- iz naslova kratkoročnih finančnih naložb		0	0
V. PRENESENI ČISTI POSLOVNI IZID		-9.274	0
VI. ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA		-49.036	-9.274
B: REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2.4.13.	122	332
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		122	332
2. Druge rezervacije		0	0
3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve		0	0

(v 000 EUR)

	Pojasnila	31.12.2012	31.12.2011
C: DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	2.4.14.	38.361	43.990
I. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI		37.078	42.296
1. Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini		0	25
2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank		4.540	7.756
3. Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic		26.515	26.515
4. Druge dolgoročne finančne obveznosti		6.023	8.000
II. DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI		0	0
1. Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		0	0
2. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		0	0
3. Dolgoročne menične obveznosti		0	0
4. Dolgoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		0	0
5. Druge dolgoročne poslovne obveznosti		0	0
III. ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK		1.283	1.694
Č: KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	2.4.15.	270.653	276.827
I. OBVEZNOSTI, VKLJUČENE V SKUPINE ZA ODTUJITEV		0	0
II. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI		261.442	267.035
1. Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini		9.930	12.362
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank		247.130	242.892
3. Kratkoročne obveznosti na podlagi obveznic		0	0
4. Druge kratkoročne finančne obveznosti		4.382	11.781
III. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI		9.211	9.792
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		98	129
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		444	281
3. Kratkoročne menične obveznosti		0	0
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		30	57
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		8.639	9.325
D: KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2.4.16.	1.410	1.235
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		348.276	410.038

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Izkaz poslovnega izida za družbo Sava, d.d., za obdobje januar – december 2012

v 000 EUR

	Pojasnila	2012	2011
1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	2.4.17.	3.130	5.511
a) Prihodki, doseženi na domačem trgu		3.105	5.509
Do podjetij v skupini		2.515	4.450
Do pridruženih podjetij		0	0
Do drugih		590	1.059
b) Prihodki, doseženi na tujem trgu		25	2
Do podjetij v skupini		25	2
Do pridruženih podjetij		0	0
Do drugih		0	0
2. SPREMEMBA VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE		0	0
3. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE		0	0
4. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	2.4.18.	491	21
5. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	2.4.20.	-3.294	-4.695
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala		-74	-242
b) Stroški storitev		-3.220	-4.453
6. STROŠKI DELA	2.4.21.	-2.838	-3.482
a) Stroški plač		-2.310	-2.407
b) Stroški socialnih zavarovanj		-369	-445
- Stroški socialnih zavarovanj		-151	-180
- Stroški pokojninskih zavarovanj		-218	-265
c) Drugi stroški dela		-159	-630
7. ODPISI VREDNOSTI	2.4.22.	-297	-822
a) Amortizacija		-261	-766
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih		-1	-4
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		-35	-52
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	2.4.23.	-51	-486
9. IZGUBA IZ POSLOVANJA		-2.859	-3.953
10. FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV	2.4.24.	8.784	14.593
a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini		7.900	988
b) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah		0	11.053
c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah		884	2.552
č) Finančni prihodki iz drugih naložb		0	0
11. FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	2.4.25.	2.010	2.645
a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini		324	728
b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		1.686	1.917
12. FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	2.4.26.	3	17
a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini		0	6
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		3	11
13. FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB	2.4.27.	-34.697	-159.763

v 000 EUR

	Pojasnila	2012	2011
14. FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	2.4.28.	-17.893	-25.011
a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini		-593	-879
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		-14.596	-15.271
c) Finančni odhodki iz izdanih obveznic		-1.910	-1.908
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		-794	-6.953
15. FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI		0	-7
a) Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini		0	0
b) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti		0	0
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		0	-7
16. DRUGI PRIHODKI	2.4.29.	7	806
17. DRUGI ODHODKI	2.4.29.	-15	-4
18. DAVEK IZ DOBIČKA		0	0
19. ODLOŽENI DAVKI	2.4.30.	-4.376	14.551
20. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		-49.036	-156.126

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa za družbo Sava, d.d., za obdobje januar – december 2012

v 000 EUR

	2012	2011
Čista izguba poslovnega obdobja	-49.036	-156.126
Drugi vseobsegajoči donos:	0	0
- prevedbene razlike	0	0
- izguba za varovanje neto investicije pri poslih v tuji valuti	0	0
- prevrednotenje osnovnih sredstev	0	0
- učinkoviti del sprememb poštene vrednosti varovanja denarnih tokov	0	959
- sprememba poštene vrednosti varovanja denarnih tokov, ki se prenese v dobiček ali izgubo	0	0
- sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	1.793	6.323
- odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-274	-868
- sprememba poštene vrednosti naložb v pridružene družbe	0	0
- sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	-3.072	-2.356
- odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	385	599
- aktuarski dobički / izgube v pokojninski shemi z zagotovljenimi prejemki	0	0
- odloženi davek	279	0
Drugi vseobsegajoči donos, zmanjšan za odloženi davek v poslovnem obdobju	-889	4.658
Skupaj vseobsegajoči donos v poslovnem obdobju	-49.925	-151.468

Izkaz denarnih tokov za družbo Sava, d.d., za obdobje januar – december 2012

v 000 EUR

	2012	2011
A. Denarni tokovi pri poslovanju		
a) Čisti poslovni izid	-49.036	-156.126
Poslovni izid pred obdavčitvijo	-44.660	-170.677
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	-4.376	14.551
b) Prilagoditve za	41.798	168.422
Amortizacijo	261	766
Prevrednotovalne poslovne prihodke, povezanimi s postavkami naložbenja in financiranja	-260	0
Prevrednotovalne poslovne odhodke, povezanimi s postavkami naložbenja in financiranja	1	120
Finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev	-10.794	-17.238
Finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti	52.590	184.774
c) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja	2.646	-11.798
Začetne manj končne poslovne terjatve	-1.709	-1.920
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	94	-3
Začetne manj končne odložene terjatve za davek	4.396	-13.623
Začetna manj končna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0
Začetne manj končne zaloge	0	0
Končni manj začetni poslovni dolgovi	1.198	-1.144
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	-35	997
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	-1.299	3.895
č) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b + c)	-4.592	498
B. Denarni tokovi pri naložbenju		
a) Prejemki pri naložbenju	39.969	42.521
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje	9.260	15.149
Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	141	0
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	84	3
Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	260	0
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	10.457	9.439
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	19.767	17.930
b) Izdatki pri naložbenju	-18.589	-21.103
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-19	-14
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-112	-63
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	0	0
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	-1.180	-2.357
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	-17.278	-18.669
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	21.380	21.418

v 000 EUR

	2012	2011
C. Denarni tokovi pri financiranju		
a) Prejemki pri financiranju	24.583	102.814
Prejemki od vplačanega kapitala	0	0
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	23	8.000
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	24.559	94.813
b) Izdatki pri financiranju	-41.368	-124.731
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-20.525	-24.819
Izdatki za vračila kapitala	0	0
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	0	-10.050
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	-20.843	-89.853
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	0	-9
c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)	-16.785	-21.918
Č. Končno stanje denarnih sredstev	3	0
a) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ač, Bc in Cc)	3	-2
b) Začetno stanje denarnih sredstev	0	2

Izkaz gibanja kapitala za družbo Sava, d.d., za obdobje od 31. 12. 2011 do 31. 12. 2012

v 000 EUR

	Vpoklicani kapital I		Kapitalske rezerve II	Rezerve iz dobička III					Presežek iz prevrednotenja IV	Preneseni čisti poslovni izid V		Čisti poslovni izid poslovnega leta VI		Skupaj kapital
	Osnovni kapital	Nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka)	Kapitalske rezerve	Zakon-ske rezerve	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti dobiček	Prenesena čista izguba	Čisti dobiček poslovnega leta	Čista izguba poslovnega leta	
	I/1	I/2	II	III/1	III/2	III/3	III/4	III/5	IV	V/1	V/2	VI/1	VI/2	
A.1. STANJE 31. 12. 2011	83.751	0	0	0	4.977	-4.977	0	0	13.177	0	0	0	-9.274	87.654
a) Preračun za nazaj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b) Prilagoditve za nazaj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.2. ZAČETNO STANJE 1. 1. 2012	83.751	0	0	0	4.977	-4.977	0	0	13.177	0	0	0	-9.274	87.654
B.1. Spremembe lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	-889	0	0	0	-49.036	-49.925
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-49.036	-49.036
d) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	0	1.793	0	0	0	0	1.793
e) Odloženi davek od sprememb poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	0	-274	0	0	0	0	-274
f) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	0	0	0	0	-3.072	0	0	0	0	-3.072
g) Odloženi davek od sprememb poštene vred. za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	0	0	0	0	385	0	0	0	0	385
h) Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	279	0	0	0	0	279
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-9.274	0	9.274	0
a) Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-9.274	0	9.274	0
C. KONČNO STANJE 31. 12. 2012	83.751	0	0	0	4.977	-4.977	0	0	12.288	0	-9.274	0	-49.036	37.729

Izkaz gibanja kapitala za družbo Sava, d.d., za obdobje od 31. 12. 2010 do 31. 12. 2011

v 000 EUR

	Vpoklicani kapital I		Kapitalske rezerve II	Rezerve iz dobička III					Presežek iz prevrednotenja IV	Preneseni čisti poslovni izid V		Čisti poslovni izid poslovnega leta VI		Skupaj kapital
	Osnovni kapital	Nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka)	Kapitalske rezerve	Zakon-ske rezerve	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti dobiček	Prenesena čista izguba	Čisti dobiček poslovnega leta	Čista izguba poslovnega leta	
	I/1	I/2	II	III/1	III/2	III/3	III/4	III/5	IV	V/1	V/2	VI/1	VI/2	
A.1. STANJE 31. 12. 2010	83.751	0	125.608	7.182	4.977	-4.977	0	7.532	8.519	6.530	0	0	0	239.122
A.2. ZAČETNO STANJE 1. 1. 2011	83.751	0	125.608	7.182	4.977	-4.977	0	7.532	8.519	6.530	0	0	0	239.122
B.1. Spremembe lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	4.658	0	0	0	-156.126	-151.468
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-156.126	-156.126
č) Učinkoviti del sprememb poštene vrednosti varovanja denarnih tokov	0	0	0	0	0	0	0	0	959	0	0	0	0	959
d) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	0	6.323	0	0	0	0	6.323
e) Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	0	-868	0	0	0	0	-868
f) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	0	0	0	0	-2.356	0	0	0	0	-2.356
g) Odloženi davek od sprememb poštene vred. za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	0	0	0	0	599	0	0	0	0	599
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	-125.608	-7.182	0	0	0	-7.532	0	-6.530	0	0	146.852	0
č) Poravnava izgube kot odbitne sestavine kapitala	0	0	-125.608	-7.182	0	0	0	-7.532	0	-6.530	0	0	146.852	0
C. KONČNO STANJE 31.12. 2011	83.751	0	0	0	4.977	-4.977	0	0	13.177	0	0	0	-9.274	87.654

Izračun bilančne izgube za družbo Sava, d.d., na dan 31. 12. 2012

v 000 EUR

	2012	2011
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	-49.036	-156.126
Preneseni dobiček / prenesena izguba na dan 01.01.	-9.274	6.530
Zmanjšanje zaradi izplačila dividend / deležev	0	0
Zmanjšanje / sprostitev kapitalskih rezerv	0	125.608
Zmanjšanje (sprostitve) rezerv iz dobička	0	7.532
Povečanje (dodatno oblikovanje) rezerv iz dobička	0	0
Druge spremembe	0	7.182
Bilančna izguba na dan 31.12.	-58.310	-9.274

2.2. Pojasnila k računovodskim izkazom za družbo Sava, d.d.

2.2.1. Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov

Poročajoča družba

Sava, d.d., družba za upravljanje in financiranje, Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj, je obvladujoča družba Poslovne skupine Sava. Računovodski izkazi za družbo Sava, d.d., so pripravljene za obdobje, ki se je končalo 31. decembra 2012. Lastniška sestava družbe Sava, d.d., je pojasnjena v poglavju o Savini delnici in lastniški sestavi, ki je del poslovnega dela letnega poročila.

Letno poročilo je dostopno na spletni strani družbe www.sava.si.

Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi so pripravljene v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi, ki jih je izdal Slovenski inštitut za revizijo.

Uprava Sava, d.d., je potrdila računovodske izkaze dne 19. marca 2013.

Funkcijska valuta

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, ki je od 1.1.2007 funkcijska valuta družbe. Vse računovodske informacije v tem poročilu, ki so predstavljene v evrih, so zaokrožene na tisoč enot. Zaradi zaokroževanja lahko pri seštevanju nastanejo manjše razlike.

Spremembe računovodskih usmeritev

Sprememb računovodskih usmeritev v letu 2012 ni bilo.

Posli v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla.

Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti

in plačil med obdobjem in odplačno vrednostjo v tuji valuti, preračunano po referenčnem tečaju ECB na koncu obdobja. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti, ki so izmerjene po izvirni vrednosti v tuji valuti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB Slovenije na dan posla. Nedenarne postavke in obveznosti, izražene v tuji valuti in izmerjene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v evre po referenčnem tečaju ECB na dan, ko je bila poštena vrednost določena.

Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

2.2.2. Pomembnejše računovodske usmeritve

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva imajo opredeljeno dobo koristnosti. Izkazana so po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

V nabavno vrednost se všttevajo tudi uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter obresti od posojil za pridobitev neopredmetenega sredstva do njegove usposobitve za uporabo.

Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

Opredmeteno osnovno sredstvo se ob začetnem priznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njegova nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, zlasti stroški dovoza in namestitve ter ocena stroškov razgradnje, odstranitve in obnovitve. Nabavno vrednost povečujejo tudi obresti od posojil za pridobitev opredmetenega osnovnega sredstva do njegove usposobitve za uporabo.

Deli opredmetenih osnovnih sredstev, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna opredmetena osnovna sredstva.

Poznejši stroški v povezavi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi

Stroški, ki pozneje nastajajo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če se prihodnje koristi pri njem povečujejo v primerjavi s prvotno ocenjenimi.

Popravila ali vzdrževanje opredmetenih osnovnih sredstev so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Pripoznajo se kot odhodki, kadar se pojavijo.

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine se posedujejo, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje. Niso namenjene uporabi za ustvarjanje proizvodov, dobavljanje blaga, opravljanje storitev ali za pisarniške namene, niti niso namenjene kratkoročni prodaji.

Nepremičnine, ki so zgrajene ali razvite za prihodnjo uporabo kot naložbene nepremičnine, so obravnavane kot naložbene nepremičnine v gradnji in izkazane po njihovi nabavni vrednosti do datuma dokončanja, ko postanejo naložbena nepremičnina.

V primerih, ko se je treba odločiti, ali je neko sredstvo naložbena nepremičnina ali lastniško uporabljana nepremičnina, se ta opredeli med naložbene nepremičnine, če se več kot 20 odstotkov celotne vrednosti nepremičnine uporablja kot naložbena nepremičnina.

Če naložbena nepremičnina postane po lastniku uporabljana nepremičnina, se ta razvrsti kot stavba in zemljišče z ustreznimi sestavnimi deli.

Naložbene nepremičnine so izkazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Za potrebe razkrivanja se ugotavlja poštena vrednost naložbenih nepremičnin.

Amortizacija

Neodpisana vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, neopredmetenega sredstva ter naložbenih nepremičnin se zmanjšuje z amortiziranjem.

Amortizacija se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti sredstev. Zemljišča se ne amortizirajo. Opredmetena osnovna sredstva nimajo ocenjene preostale vrednosti.

Neopredmeteno sredstvo, opredmeteno osnovno sredstvo in naložbena nepremičnina se začnejo amortizirati prvi dan naslednjega meseca, ko so na voljo za uporabo.

Amortizacijske stopnje temeljijo na dobi koristnosti sredstev in znašajo v odstotkih:

	Tekoče leto	Preteklo leto
Neopredmetena sredstva	od 10,0 do 20,0	od 10,0 do 20,0
Gradbeni objekti	od 2,0 do 5,0	od 2,0 do 5,0
Proizvodna oprema	od 5,0 do 33,3	od 5,0 do 33,3
Ostala oprema	od 10,0 do 25,0	od 10,0 do 25,0

Dobe koristnosti naložbenih nepremičnin so enake kot za istovrstne nepremičnine, ki se vodijo kot opredmetena osnovna sredstva.

Oslabitev neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin

Družba najmanj enkrat letno preveri preostalo knjigovodsko vrednost neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se prizna, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Denar ustvarjajoča enota je najmanjša skupina sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v glavnem neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti prizna zaradi oslabitve, se razporedi na sredstva enote (skupine enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo.

Finančne naložbe

Finančne naložbe se v bilanci stanja izkazujejo kot dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe. Dolgoročne finančne naložbe so tiste, ki jih imamo v posesti v obdobju, daljšem od leta dni, in ne v posesti za trgovanje.

Finančna naložba v kapital, lastniški vrednostni papirji drugih podjetij ali dolžniški vrednostni papirji drugih podjetij ali države ter dana posojila se ob začetnem priznanju ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki je enaka plačanemu znesku denarja ali njegovih ustreznikov.

Dolgoročne finančne naložbe v odvisna podjetja in pridružena podjetja se v računovodskih izkazih vrednotijo po nabavni vrednosti. V matičnem podjetju se pridružena podjetja vrednotijo po nabavni vrednosti in se vsaj enkrat letno preverjajo znaki oslabitev. Ocena oslabitve je narejena na podlagi preveritve nadome-

stljive vrednosti in sicer preveritve vrednosti v uporabi (ocena diskontiranih denarnih tokov) in poštene vrednosti. Nadomestljiva vrednost je višja izmed njiju.

Naložbe v dolžniške in lastniške vrednostne papirje se glede na namen pridobitve obravnavajo kot razpoložljive za prodajo. Razdeljene so na naložbe v delnice družb, ki kotirajo, na naložbe v delnice in deleže družb, ki ne kotirajo ter na naložbe v vzajemne sklade. Ti finančni instrumenti se pripoznajo oziroma odpravijo na dan sklenitve posla. Poštena vrednost za prodajo razpoložljivih vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi, je enaka objavljenemu enotnemu tečaju teh delnic na dan bilance stanja. Poštena vrednost delnic in deležev družb, ki ne kotirajo, se ugotavlja s preverjanjem znakov morebitnih oslabitev.

Poštena vrednost za prodajo razpoložljivih vrednostnih papirjev se ugotavlja najmanj vsake tri mesece, zadnje prevrednotenje pa je bilo opravljeno na dan 31. 12. 2012. Sprememba poštene vrednosti se prizna v kapitalu kot presežek iz prevrednotenja.

Če je bilo zmanjšanje poštene vrednosti finančnega sredstva, ki je razpoložljivo za prodajo, pripoznano neposredno kot negativni presežek iz prevrednotenja in obstajajo nepristranski dokazi, da je to sredstvo dolgoročno oslabiljeno, se oslabitev prizna v izkazu poslovnega izida kot finančni odhodek. Šteje se, da obstajajo objektivni razlogi za opravljanje preizkusa oslabitve finančne naložbe, kadar je poštena vrednost finančnega sredstva na dan bilance stanja 20 odstotkov nižja od nabavne vrednosti finančnega sredstva. Preizkus oslabitve finančne naložbe se opravi posamično za vsako naložbo ali skupino naložb.

Poštena vrednost obrestne zamenjave je ocenjen znesek, ki bi ga družba prejela ali plačala ob prekinitvi zamenjave obrestne mere na dan bilance stanja, upoštevajoč trenutne obrestne mere ter trenutne posojilne sposobnosti udeležencev zamenjave.

Terjatve

Terjatve vseh vrst se ob začetnem priznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Prvotne terjatve se lahko pozneje povečajo ali pa ne glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo tudi zmanjšajo za vse zneske, utemeljene s pogodbo.

Dani predujmi se v bilanci stanja izkazujejo v zvezi s stvarmi, na katere se nanašajo.

Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, se štejejo kot dvomljive; če se je zaradi njih začel sodni postopek, pa kot sporne terjatve.

Popravki vrednosti terjatev se v družbi oblikujejo na naslednji način:

- 100-odstotni popravek za vse tožene terjatve in terjatve, prijavljene v stečajnem postopku in v postopku prisilne poravnave;
- 100-odstotni popravek za terjatve, ki so po najboljši strokovni presoji posloводства utemeljeno dvomljive in je utemeljeno dvomljiv tudi izid morebitne tožbe zaradi nesolventnosti kupca.

Denarna sredstva

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar na transakcijskih računih.

Kapital

Celotni kapital družbe je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če družba preneha delovati. Opredeljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, in z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju, odkupljene lastne delnice in dvigi (izplačila). Celotni kapital sestavljajo osnovni kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, zadržani čisti dobiček, rezerve za pošteno vrednost ter lastne delnice kot odbitna postavka.

Dolgoročne in kratkoročne rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Višina rezervacije se določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po stopnji pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervaci-

je v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije za reorganiziranje zajemajo neposredne stroške reorganizacije, nanašajo se na odpravnine zaposlenim v povezavi s spremembo organizacijske strukture Save, d.d.

Državne podpore se pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki, ko so prejete in ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bodo izpolnjeni pogoji v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznava strogo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih le-te nadomestile. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznava strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

Dolgovi

Dolgovi so finančni in poslovni, kratkoročni in dolgoročni.

Vsi dolgovi se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga.

Dolgoročni dolgovi se povečujejo za pripisane obresti ali zmanjšujejo za odplačane zneske in morebitne drugačne poravnave, če o tem obstaja sporazum z upnikom. Knjigovodska vrednost dolgoročnih dolgov je enaka njihovi izvirni vrednosti, zmanjšani za odplačila glavnice in prenose med kratkoročne dolgove, dokler ne nastane potreba po prevrednotenju dolgoročnih dolgov.

Knjigovodska vrednost kratkoročnih dolgov je enaka njihovi izvirni vrednosti, popravljeni za njihova povečanja ali zmanjšanja skladno s sporazumi z upniki, dokler ne nastane potreba po njihovem prevrednotenju.

Kratkoročne in dolgoročne obveznosti vseh vrst se v začetku izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da upniki zahtevajo njihovo poplačilo. Obveznosti se pozneje povečujejo s pripisanimi donosi (obresti, druga nadomestila), za katere obstaja sporazum z upnikom. Obveznosti se zmanjšujejo za odplačane zneske in morebitne drugačne poravnave v dogovoru z upnikom.

Pri merjenju dolgoročnih dolgov družba upošteva usmeritev, da se dogovorjena obrestna mera ne razlikuje bistveno od efektivne obrestne mere, če razlika ni večja od ene odstotne točke.

Kratkoročne časovne razmejitve

Kratkoročne časovne razmejitve so terjatve in druga sredstva ter obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih pojavile v letu dni in katerih nastanek je verjeten, velikost pa zanesljivo ocenjena; terjatve in obveznosti se nanašajo na znane ali še ne znane pravne oziroma fizične osebe, do katerih bodo tedaj nastale prave terjatve in dolgovi, s sredstvi pa so mišljeni proizvodi ali storitve, ki jih bodo bremenile.

Aktivne kratkoročne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno nezaračunane prihodke in kratkoročno odložene stroške. Pasivne kratkoročne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno odložene prihodke in kratkoročno vračunane stroške.

Pripoznavanje prihodkov

Prihodki se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem vrednosti sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je povečanje mogoče zanesljivo izmeriti. Prihodki se pripoznajo, ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku.

Poslovni prihodki

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela.

Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema.

Prihodki na podlagi dobljenih subvencij ali dotacij se merijo po odobrenih zneskih v ta namen.

Prevrednotovalni poslovni prihodki nastanejo ob odtujitvi neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin kot presežki njihove prodajne vrednosti nad njihovo knjigovodsko vrednostjo.

Finančni prihodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, pozitivne tečajne razlike in dobičke od finančnih inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo v obdobju, ko je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Drugi prihodki

Druge prihodke sestavljajo neobičajne postavke. Pojavljajo se v dejansko nastalih zneskih.

Pripoznavanje odhodkov

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni odhodki

Poslovni odhodki se pripoznajo, ko je porabljen material oziroma opravljena storitev, in sicer v obdobju, na katerega se nanašajo.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, neopredmetenimi sredstvi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve.

Finančni odhodki

Finančni odhodki obsegajo stroške obresti za posojila, negativne tečajne razlike, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti, razen tistih, ki se pripišejo neopredmetenim in opredmetenim sredstvom v gradnji oziroma v pripravi.

Drugi odhodki

Druge odhodke sestavljajo neobičajne postavke, ki se izkazujejo v dejansko nastalih zneskih.

Davek od dobička in odloženi davek

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto z uporabo davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, katero bo po pričakovanjih potrebno plačati ob odpravi časovnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Čisti dobiček na delnico

Delniški kapital družbe je razdeljen na navadne imenske kosovne delnice, zato družba prikazuje osnovno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu.

Prilagojeni čisti dobiček na delnico je enak osnovnemu čistemu dobičku na delnico, ker družba nima prednostnih delnic ali zamenljivih obveznic. Med letom ni prišlo do spremembe števila izdanih delnic.

Kriteriji pomembnosti za razkritja

Družba navaja računovodske usmeritve najmanj za tista sredstva in obveznosti do virov sredstev, katerih

vrednost presega 10 odstotkov vrednosti sredstev oziroma virov sredstev na dan bilance stanja.

Družba razkriva posamezno sredstvo oziroma dolg najmanj takrat, kadar le ta presega 10 odstotkov bilančne vsote. Nižje zneske družba razkriva, kadar oceni, da so pomembni za prikaz poštene slike poslovanja.

Sestavitev izkaza denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen v skladu s SRS 26 - različico II. Pripravljen je z upoštevanjem podatkov iz izkaza poslovnega izida za obdobje januar - december 2012 (za preteklo obdobje januar – december 2011), podatkov iz bilance stanja na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2011 (za preteklo obdobje 31. 12. 2011 in 31. 12. 2010) ter drugih potrebnih podatkov. V izkazu denarnih tokov so izključene pomembnejše vrednosti, ki niso povezane s prejemki in izdatki.

2.3. Obvladovanje finančnih tveganj za družbo Sava, d.d.

Sava, d.d., je izpostavljena naslednjim finančnim tveganjem:

Tveganje spremembe poštene vrednosti sredstev (cenovno tveganje)

Tveganje spremembe poštene vrednosti je tveganje, da bo družba utrpela izgubo gospodarskih koristi zaradi spremembe vrednosti finančnega sredstva.

Sodi med pomembnejša tveganja v družbi Sava, d.d., saj je močno povezano z doseganjem načrtovane donosnosti in uresničevanjem načrtovane strategije. Leto 2012 je bilo zaznamovano z velikimi cenovnimi nihanji finančnih naložb, kot posledica šibkega gospodarskega položaja in visoke negotovosti. Znižanje vrednosti finančnih sredstev je močno spremenilo sestavo finančnega premoženja matične družbe Sava, d.d., in vplivalo na dosežen poslovni izid za leto 2012. Tovrstna tveganja zmanjšujemo z razpršenostjo naložbenega portfelja in aktivnim nadzorovanjem poslovanja družb, kjer ima Sava, d.d., pomemben lastniški delež. Nenehno proučujemo naložbene priložnosti in imamo v skladu s sprejeto dolgoročno strategijo oblikovan načrt dezinvestiranja nekaterih naložb za zagotovitev ustrezne plačilne sposobnosti družbe.

Valutno tveganje

Valutno tveganje je opredeljeno kot možnost izgube gospodarskih koristi zaradi sprememb deviznega tečaja. Sava, d.d., v pretežni meri posluje na evrskem območju, vendar pa je s svojimi naložbami prisotna na trgih Hrvaške, Srbije, Makedonije ter Bosne in Hercegovine. S tem je izpostavljena spremembam deviznih tečajev hrvaške kune, srbskega dinarja in makedonskega denarja. Aktivno spremljamo makroekonomska gibanja in gibanja deviznih tečajev s tega geografskega področja ter skušamo z naravnim ščitenjem prilagoditi poslovanje v smeri neizpostavljanja valutnemu tveganju.

Za varovanje valutnega tveganja v letu 2012 nismo uporabljali izvedenih finančnih instrumentov, saj zaradi velikih obrestnih razlik med obrestnimi merami za navedene valute in obrestno mero za evro na trgu ni bilo ustreznih instrumentov zavarovanja, s katerimi bi uspešno odpravljali tveganja, povezana s spremembami tujih valut.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje, da se bo vrednost finančnega sredstva in stroškov zadolževanja spremenila zaradi spreminjanja tržnih obrestnih mer.

V družbi Sava, d.d., uporabljamo ustrezne izvedene finančne instrumente za varovanje pred obrestnim tveganjem. Z izvedenim finančnim instrumentom varujemo 3,7 - odstotka prejetih posojil.

Tveganje spremembe tržnih obrestnih mer je v negotovih gospodarskih razmerah visoko.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da stranka v poslovnem odnosu ne bo izpolnila svoje obveznosti in bo družbi s tem povzročila finančno škodo. Neposredno je povezano s poslovnim tveganjem in predstavlja nevarnost, da bodo terjatve do kupcev in drugih poslovnih partnerjev poplačane s časovnim zamikom ali pa sploh ne.

Sava, d.d., večji del svojih storitev prodaja hčerinskim družbam, kjer je tveganje za neplačilo majhno. Posebna pozornost je posvečena spremljanju plačilne sposobnosti kupcev izven poslovne skupine, s katerimi ima Sava, d.d., poslovni odnos. Redno spremljamo od-

prte in zapadle terjatve, starostno strukturo terjatev ter gibanje povprečnih plačilnih rokov. Vzpostavljen imamo bonitetni sistem ocene kupcev, s katerim nadziramo slabe plačnike in sprotno izvajamo pobote. Največji del povišanega kreditnega tveganja v družbi Sava, d.d., so v letu 2012 povzročile v preteklosti sklenjene transakcije z družbo NFD Holding, d.d.

Sava, d.d., je družbi NFD Holding, d.d., odobrila dve kratkoročni posojili. NFD Holding, d.d., je iz tega naslova v letu 2012 poravnal del svojih obveznosti v vrednosti 594 tisoč evrov iz naslova odplačanih glavnice. Stanje neodplačane vrednosti, ki se nanaša tako na glavnico kot obresti, znaša konec leta 23.463 tisoč evrov. Dani posojili sta v celoti zavarovani z menicami in vrednostnimi papirji. Ocenjena vrednost zastavljenih vrednostnih papirjev znaša 14.181 tisoč evrov, kar predstavlja 60 odstotkov vrednosti teh kratkoročnih posojil. Zaradi nezadostne vrednosti zavarovanja smo posojili v letu 2012 dodatno oslabili za 2.622 tisoč evrov (oslabitev konec leta 2011 je znašala 6.687 tisoč evrov).

Na podlagi opisanih poslovnih dogodkov ocenjujemo, da je kreditno tveganje v družbi Sava, d.d., visoko.

Plačilnosposobnostno tveganje

Plačilnosposobnostno tveganje je tveganje, da podjetje ne bo zmoglo pravočasno izpolniti svojih finančnih obveznosti. V Poslovni skupini Sava obvladujemo plačilnosposobnostno tveganje centralizirano in imamo vzpostavljeno enotno finančno politiko. Cilj takšne organizacije je zagotoviti ustrezno likvidnost obvladujoče in odvisnih družb ter omogočiti vsem družbam v poslovni skupini financiranje pod najbolj ugodnimi pogoji.

Zaradi nadaljevanja težkih splošnih gospodarskih razmer so ostale razmere na denarnih trgih zaostrene tudi v letu 2012. Banke z večjo skrbnostjo proučujejo bonitete gospodarskih subjektov in postružejo pogoje za odobravanje dodatnih kreditiranih virov. S tem podjetjem povzročajo težjo dostopnost do virov in otežujejo zagotavljanje plačilne sposobnosti ter tekoče poravnavanje obveznosti.

V družbi Sava, d.d., smo v letu 2012 večji del pozornosti posvetili zagotavljanju likvidnosti družbe, rednemu servisiranju finančnih obveznosti in urejanju odnosov z bankami partnericami.

Leto 2012 predstavlja prvo polno leto izvajanja dolgoročne strategije poslovanja za obdobje do leta 2014. Glavne aktivnosti, na katerih temelji strategija, se nanašajo na prestrukturiranje finančnih obveznosti in dezinvestiranje tistih finančnih naložb, ki ne sodijo v dolgoročno poslovanje družbe. Učinki se bodo odrazili v nižji zadolženosti in doseganju vzdržne ravni zadolženosti družbe. Strategija temelji tudi na izvajanju ukrepov za izboljšanje operativnega poslovanja, kar bo tudi skozi racionalizacijo stroškov poslovanja doprineslo k stabilnejšemu in donosnejšemu poslovanju ter omogočalo ustrezno raven denarnega toka.

Vzporedno z aktivnostmi v matični družbi Sava, d.d., tudi odvisne družbe v Poslovni skupini Sava sprotno izvajajo ukrepe za stabilizacijo poslovanja, aktivnosti za krepitev denarnega toka, racionalizacijo stroškov poslovanja in druge ukrepe za povečanje dobička iz operativnega poslovanja.

Zaradi ostrejših razmer na denarnih trgih je bilo tveganje plačilne sposobnosti v družbi Sava, d.d., v letu 2012 visoko.

Upravljanje s kapitalom

Ustrezna kapitalska struktura zagotavlja zaupanje vlagateljev, upnikov in trga ter trajnostni razvoj Poslovne skupine Sava. Sava, d.d., je v letu 2011 prenovila dolgoročno strategijo poslovanja, ki temelji na programu finančnega prestrukturiranja obveznosti in dezinvestiranja finančnih naložb. S tem se bo izboljšala kapitalska struktura in povečalo zaupanje vlagateljev ter ostalih partnerjev v poslovanje in dolgoročni razvoj družbe.

Sava, d.d., nima programa podeljevanja delniških opcij zaposlenim.

Regulatorni organi nimajo nikakršnih kapitalskih zahtev do matične družbe ali do odvisnih družb Poslovne skupine Sava.

Sava, d.d., ima na dan 31. 12. 2012 nepokrito izgubo v višini 58,3 milijona evrov, kar predstavlja 69,6 odstotka osnovnega kapitala. V mesecu januarju 2013 je bil pri realizaciji odprodaje družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo dosežen dobiček v višini 23,5 milijona evrov ter pri realizaciji odprodaje hotelskih nepremičnin dosežen dobiček v višini 5,1 milijona evrov, kar skupaj znes 28,6 milijona evrov. Z upoštevanjem dobička pri navedenih dveh transakcijah znaša nepokrita izguba 29,7 milijona evrov, kar predstavlja 35,4 odstotka osnovnega kapitala.

2.4. Pojasnila posameznih postavk računovodskih izkazov za družbo Sava, d.d.

2.4.1. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev

Neopredmetena sredstva v višini 19 tisoč evrov predstavljajo nakup novega informacijskega sistema za vodenje računovodstva. Licence za uporabo računalniških programov, katerih vrednost je konec leta 2011 znašala 141 tisoč evrov, so bile odprodane povezani družbi Sava IT, d.o.o.

V letu 2012 ni bilo obračunane amortizacije neopredmetenih sredstev.

Preglednica gibanja neopredmetenih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev

Nabavna vrednost	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	Premoženjske pravice	Predujmi za neopredmetena dolgoročna sredstva	Dobro ime prevzetega podjetja	Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve	Skupaj
		Naložbe v pridobljene pravice do industrijske lastnine in druge pravice				
Stanje 01.01.2012	0	744	0	0	0	744
Povečanja, nakupi	0	19	0	0	0	19
Zmanjšanja	0	-743	0	0	0	-743
Stanje 31.12.2012	0	20	0	0	0	20
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 01.01.2012	0	-602	0	0	0	-602
Zmanjšanje	0	602	0	0	0	602
Amortizacija	0	0	0	0	0	0
Stanje 31.12.2012	0	0	0	0	0	0
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 01.01.2012	0	141	0	0	0	141
Stanje 31.12.2012	0	19	0	0	0	19

v 000 EUR

2.4.2. Opredmetena osnovna sredstva

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, ki konec leta 2012 znaša 169 tisoč evrov, v primerjavi s koncem leta 2012 ni pomembno drugačna. Minimalna investicijska vlaganja so bila izvedena iz lastnih finančnih

virov, zato stroški izposojanja ne povečujejo vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev.

V letu 2012 je bila obračunana amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev v višini 11 tisoč evrov.

Preglednica gibanja opredmetenih osnovnih sredstev

v 000 EUR

Nabavna vrednost	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	Skupaj
Stanje 01.01.2012	0	0	976	15	0	0	991
Zmanjšanje avansa	0	0	25	87	0	0	112
Prenosi	0	0	5	-5	0	0	0
Zmanjšanje	0	0	-836	-7	0	0	-843
Stanje 31.12.2012	0	0	170	90	0	0	259
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 01.01.2012	0	0	-825	-14	0	0	-838
Prenosi	0	0	-5	5	0	0	0
Zmanjšanje	0	0	752	7	0	0	759
Amortizacija	0	0	-10	-1	0	0	-11
Stanje 31.12.2012	0	0	-88	-3	0	0	-90
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 01.01.2012	0	0	151	2	0	0	153
Stanje 31.12.2012	0	0	82	87	0	0	169

2.4.3. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine v višini 14.877 tisoč evrov so v sestavi sredstev udeležene s 4 odstotki. Njihova vrednost je v primerjavi s predhodnim letom nižja za 250 tisoč evrov, kar v celoti predstavlja obračunano amortizacijo leta 2012.

Na nepremičninah Grand Hotel Toplice z restavracijo Panorama, katerih knjigovodska vrednost znaša 6.162 tisoč evrov, je vpisana hipoteka za najeto posojilo pri Pokojninski družbi A, d.d. Stanje neodplačanega dela posojila na dan 31. 12. 2012 znaša 6.000 tisoč evrov.

Na zemljišču na Škofjeloški cesti 6 v Kranju in na nepremičnini BTC v Ljubljani, katerih skupna knjigovodska vrednost znaša 1.637 tisoč evrov, je vpisana hipoteka za dolgoročno sindicirano posojilo, ki je bilo pridobljeno v letu 2010. Stanje neodplačanega dela posojila na dan 31. 12. 2012 znaša 128.068 tisoč evrov.

Ocenjujemo, da poštena vrednost naložbenih nepremičnin bistveno ne odstopa od knjigovodskih vrednosti.

Pri naložbenih nepremičninah, danih v najem, je bilo ustvarjenih 1.530 tisoč evrov prihodkov in 499 tisoč evrov stroškov. Na naložbenih nepremičninah, ki niso bile dane v najem, pa je bilo izkazanih 229 tisoč evrov stroškov.

Preglednica gibanja naložbenih nepremičnin

v 000 EUR

Nabavna vrednost	Zemljišča – naložbene nepremičnine	Zgradbe – naložbene nepremičnine	Skupaj
Stanje 01.01.2012	6.791	13.361	20.152
Stanje 31.12.2012	6.791	13.361	20.152
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 01.01.2012	0	-5.025	-5.025
Amortizacija	0	-250	-250
Stanje 31.12.2012	0	-5.275	-5.275
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 01.01.2012	6.791	8.336	15.127
Stanje 31.12.2012	6.791	8.086	14.877

2.4.4. Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročne finančne naložbe v višini 236.367 tisoč evrov predstavljajo 68 odstotkov bilančne vsote. Njihova vrednost je v primerjavi s predhodnim letom znižana za 89.726 tisoč evrov, delno zaradi izvedenih oslabitev, delno pa zaradi prenosa finančnih naložb v dve družbi dejavnosti Gumarstva z zunanjetrgovinsko mrežo na Sredstva, razpoložljiva za prodajo.

a) Delnice in deleži v družbah Poslovne skupine Sava

Delnice in deleži v družbah Poslovne skupine Sava v višini 97.400 tisoč evrov so v primerjavi s koncem predhodnega leta nižji za 59.294 tisoč evrov. Spremembe v letu 2012 so bile naslednje:

- finančni naložbi v družbo Savatech, d.o.o., in družbo Savapro, d.o.o., v skupni višini 58.402 tisoč evrov sta bili na dan 31. 12. 2012 preneseni na Sredstva za prodajo, prodajni postopek pa je bil v mesecu januarju 2013 zaključen;
- izvedene so bile oslabitve finančnih naložb v družbe področja Energetika v višini 1.259 tisoč evrov;
- preostali znesek spremembe vrednosti finančnih naložb v odvisne družbe v višini 367 tisoč evrov pa v pretežni meri predstavlja dokapitalizacijo družbe Sava IT, d.o.o.

Za prejeta posojila Save, d.d., sta zastavljena celotna lastniška deleža v družbah Savatech, d.o.o., in Sava Turizem, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih deležev in delnic odvisnih družb na dan 31. 12. 2012 znaša 145.568 tisoč evrov. Zastava na lastniškem deležu družbe Savatech, d.o.o., je bila ob izvršitvi prodaje v začetku meseca januarja 2013 sproščena.

Razkritja v povezavi s sestavo Poslovne skupine Sava, deležem v kapitalu, višino kapitala in poslovnim izidom odvisnih družb so navedena v računovodskem delu letnega poročila Poslovne skupine Sava.

b) Delnice in deleži v pridruženih družbah

Vrednost delnic in deležev v pridruženih družbah v višini 99.301 tisoč evrov je v primerjavi s koncem predhodnega leta nižja za 25.708 tisoč evrov. Znižanje je v celoti posledica oslabitev finančnih naložb v pridruženih podjetjih, pretežno v povezavi s finančno naložbo v delnice Abanke Vipa, d.d.

- Vrednost 45,90-odstotnega deleža v družbi **Gorenjska banka, d.d., Kranj**, znaša 89.443 tisoč evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta sta lastniški delež in vrednost naložbe ostala nespremenjena. Knjigovodska vrednost finančne naložbe v Gorenjsko banko, d.d., na dan 31. 12. 2012 znaša 588 evrov na delnico.

Sava, d.d., je za prejeta posojila, izdane obveznice in obveznosti po sklenjeni opsijski pogodbi ter prejeto posojilo družbe Savatech, d.o.o., zastavila 135.670 delnic Gorenjske banke, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 79.776 tisoč evrov. Zastava delnic za prejeto posojilo družbe Savatech, d.o.o., je bila skladno z izvršitvijo prodajne transakcije sproščena v začetku januarja 2013.

- Vrednost 23,83-odstotnega deleža v družbi **Abanka Vipa, d.d., Ljubljana**, znaša 9.609 tisoč evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta je lastniški delež ostal nespremenjen, vrednost naložbe pa je bila na osnovi cenitve oslabljena za 24.708 tisoč evrov in sicer na 5,6 evra na delnico. Oslabitev naložbe je bila vključena v izkaz poslovnega izida. Vrednost naložbe, ugotovljena z uporabo borzne cene na zadnji trgovalni dan v letu 2012 v višini 4,01 evra na delnico, znaša 6.881 tisoč evrov.

Za prejeta posojila Save, d.d., so zastavljene vse delnice družbe Abanka Vipa, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 9.609 tisoč evrov.

Informacija o ocenjevanju vrednosti 23,83 odstotka lastniškega kapitala Abanke Vipa, d.d., za namen računovodskega poročanja na dan 31. 12. 2012

Za namen računovodskega poročanja je bilo izdelano Poročilo o oceni vrednosti 23,83 odstotka lastniškega kapitala Abanke Vipa, d.d., na dan 31. 12. 2012. Ocenovrednosti je opravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij z veljavno licenco Slovenskega inštituta za revizijo.

Pri izračunu vrednosti lastniškega kapitala Abanke Vipa, d.d., je bila ocenjevana vrednost pri uporabi in sicer na podlagi metode sedanje vrednosti pričakovane prostega denarnega toka. Upoštevane so bile naslednje predpostavke: delujoče podjetje, projekcije poslovanja na nekonsolidirani osnovi so bile pripravljene na podlagi analize preteklih rezultatov poslovanja, javno objavljenih strateških izhodišč in usmeritev družbe, analize makroekonomskega okolja in panoge, od leta 2013 dalje se vsako leto zadrži 25 odstotkov dobička v družbi, minimalni Tier 1 na ravni 9 odstotkov, diskont za manjšinskega lastnika 10 odstoten, paketni diskont za pomanjkanje tržljivosti 24 odstoten, zahtevana donosnost kapitala 15,71 odstotka, 2-odstotna rast normaliziranega denarnega toka, uspešna izvedba dokapitalizacije.

Ocena vrednosti pri uporabi je bila podana v razponu med 5,0 evra na delnico in 6,2 evra na delnico, s srednjo vrednostjo v višini 5,6 evra na delnico.

- Vrednost 24,65-odstotnega deleža v družbi **NFD Holding, d.d., Ljubljana**, ugotovljena z uporabo borzne cene na dan 31. 12. 2012, znaša 249 tisoč evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta je lastniški delež ostal nespremenjen, vrednost naložbe pa se je v letu 2012 znižala za 748 tisoč evrov zaradi nadaljnjega padca borzne cene. Oslabitev naložbe je bila vključena v izkaz poslovnega izida.
- Vrednost 21,77-odstotnega deleža v družbi **Maksima Invest, d.d. – v stečaju, Ljubljana**, je bila zaradi uvedbe stečajnega postopka nad družbo v celoti oslabljena, vrednost oslabitve znaša 252 tisoč evrov. Oslabitev naložbe je bila vključena v izkaz poslovnega izida.

Razkritja v povezavi s sestavo pridruženih družb Poslovne skupine Sava, deležem v kapitalu, višino kapitala in poslovnim izidom so navedena v računovodskem delu letnega poročila Poslovne skupine Sava.

c) Druge delnice in deleži

Vrednost drugih delnic in deležev v višini 36.507 tisoč evrov je v primerjavi s predhodnim letom nižja za 4.623 tisoč evrov. Med drugimi delnicami in deleži izkazuje borzne vrednostne papirje, razpoložljive za prodajo, v višini 4.683 tisoč evrov, neborzne vrednostne papirje, razpoložljive za prodajo, v višini 5.950 tisoč evrov ter naložbo v vzajemni sklad v višini 25.874 tisoč evrov.

Vrednostni papirji, razpoložljivi za prodajo, so na dan 31. 12. 2012 vrednoteni po poštenu vrednosti. Neto negativni učinek prevrednotenja je znašal 617 tisoč evrov, od tega je bilo 2.409 tisoč evrov oslabitev izvedenih preko izkaza poslovnega izida, neto povišanje vrednosti finančnih naložb v višini 1.792 tisoč evrov pa je izkazanih preko prevrednotovalnega popravka kapitala.

Vrednost 23,35 – odstotnega deleža v družbi **NFD 1, vzajemni sklad, Ljubljana** znaša 25.874 tisoč evrov. Poštena vrednost je ugotovljena z uporabo borzne cene na dan 31. 12. 2012.

Naložba v NFD 1, vzajemni sklad, je kljub lastništvu 23,35-odstotnega deleža obravnavana kot razpoložljiva za prodajo in ne kot pridruženo podjetje. Družba NFD 1, vzajemni sklad, je vodena s strani družbe za upravljanje, v kateri Sava, d.d., nima lastniškega deleža. Nadzorni svet družbe zgolj nadzira poslovanje sklada. Poleg tega se je NFD 1 v letu 2011 preoblikoval iz zaprtega investicijskega sklada v odprti vzajemni sklad, s čimer je Sava, d.d., postala lastnica določenega deleža kuponov vzajemnega sklada in nima nikakršnega vpliva na njegovo upravljanje.

Celoten delež v družbi NFD 1, vzajemni sklad, je zastavljen za prejeta posojila Save, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 25.874 tisoč evrov.

Višina **ostalih delnic in deležev** znaša 10.633 tisoč evrov. Med njimi je 1.360.000 delnic družbe Hoteli Bernardin, d.d., 13.500 delnic družbe Kompas Hoteli Bled, d.d., 1.504 delnic NLB, d.d., 4.987 delnic Pokoj-

ninske družbe A, d.d., 9.874 delnic Jubmes banke, d.d., 251.566 delnic družbe Merkur, d.d., in 4.766 delnic družbe Helios, d.d., zastavljenih za prejeta posojila Save, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 6.763 tisoč evrov.

Nakupna opcijska pogodba

Vrednost nakupne opcijske pogodbe znaša 7.184 tisoč evrov. Nasprotna stranka v nakupni opcijski pogodbi je družba Factor banka, d.d., predmet opcije pa je 26.748 delnic NLB, d.d. Dogovorjena transakcijska cena je 268,60 evra za delnico. Pogodba je bila podpisana 26. 07. 2010, zapade pa dne 15. 01. 2013. Tržna vrednost, ugotovljena na osnovi cenitve vrednosti kapitala družbe, ki je predmet opcije, znaša 1.006 tisoč evrov. Razlika med vrednostjo po nakupni opcijski pogodbi in tržno vrednostjo v višini 6.178 tisoč evrov je vključena med finančne odhodke iz oslabitve in odpisov finančnih naložb (do leta 2011 v višini 5.294 tisoč evrov, v letu 2012 še 884 tisoč evrov). Nasprotna stranka je v zavarovanje izpolnitve pogodbe v zastavo prejela 6.050 delnic Gorenjske banke, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 3.558 tisoč evrov.

Dodatno pojasnilo je podano v točki 2.5.9. - Vpliv do-

Preglednica vrst vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo

	v 000 EUR	
	31.12.2012	31.12.2011
Delnice družb, ki kotirajo	4.683	4.159
Delnice in deleži družb, ki ne kotirajo	5.950	11.848
Vzajemni skladi	25.874	25.123
Skupaj	36.507	41.130

godkov po dnevu bilance stanja.

d) Dolgoročna posojila družbam v skupini

Dolgoročna posojila družbam Poslovne skupine Sava v višini 3.159 tisoč evrov so delno zavarovana z menicami. Obrestne mere za dolgoročna posojila družbam

Preglednica gibanja dolgoročnih finančnih naložb

v 000 EUR

	Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil					Dolgoročna posojila				
	Delnice in deleži družb v skupini	Delnice in deleži v pridruženih družbah	Druge delnice in deleži	Druge dolgoročne finančne naložbe	Skupaj DFN, razen posojil	Dolgoročna posojila družbam v skupini	Dolgoročna posojila drugim	Dolgoročno nevplačani vpoklicani kapital	Skupaj dolgoročna posojila	Skupaj dolgoročne finančne naložbe
KOSMATA VREDNOST										
Stanje 01.01.2012	168.140	251.300	118.809	0	538.248	4.448	0	0	4.448	542.696
Nabava, povečanje	10	0	689	0	699	191	0	0	191	890
Dokapitalizacija z denarjem	358	0	0	0	358	0	0	0	0	358
Dokapitalizacija s stvarnim vložkom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Povečanje zaradi akvizicij	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje	0	0	-4.874	0	-4.874	-25	0	0	-25	-4.899
Prenosi	-58.402	0	0	0	-58.402	-77	0	0	-77	-58.479
Odpis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prevrednotovanje	0	0	1.793	0	1.793	0	0	0	0	1.793
Stanje 31.12.2012	110.106	251.300	116.416	0	477.821	4.537	0	0	4.537	482.358
POPRAVEK VREDNOSTI										
Stanje 01.01.2012	-11.446	-126.291	-77.678	0	-215.415	-1.188	0	0	-1.188	-216.603
Nabava, povečanje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dokapitalizacija s stvarnim vložkom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Povečanje zaradi akvizicij	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje	0	0	177	0	177	0	0	0	0	177
Prenosi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odpis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prevrednotovanje	-1.259	-25.707	-2.408	0	-29.375	-190	0	0	-190	-29.565
Stanje 31.12.2012	-12.705	-151.998	-79.909	0	-244.613	-1.378	0	0	-1.378	-245.991
ČISTA VREDNOST										
Stanje 01.01.2012	156.694	125.009	41.130	0	322.832	3.260	0	0	3.260	326.092
Stanje 31.12.2012	97.400	99.301	36.507	0	233.208	3.159	0	0	3.159	236.367

2.4.5. Dolgoročne poslovne terjatve

Dolgoročne poslovne terjatve v višini 10 tisoč evrov se nanašajo na dolgoročno dana posojila delavcem za odkupe stanovanj. Ta posojila so zavarovana z vpisom hipoteke posojilodajalca na nepremičnine. Obrestne mere za dana stanovanjska posojila znašajo od TOM + 2 odstotka do TOM + 3 odstotke. Dolgoročne poslovne terjatve bodo zapadle najkasneje v letu 2013. V letu 2012 je bil za dolgoročne poslovne terjatve oblikovan popravek vrednosti v višini 16 tisoč evrov.

Preglednica gibanja dolgoročnih poslovnih terjatev

v 000 EUR

	2012	2011
Stanje 01.01.	63	143
Novo oblikovane terjatve	0	0
Odplačila terjatev	-37	0
Oslabitev terjatev	-16	-80
Stanje 31.12.	10	63

2.4.6. Odložene terjatve za davek

Odložene terjatve za davek so oblikovane v višini 20.669 tisoč evrov. V pretežni meri so nastale v povezavi s prevrednotenjem vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo ter finančnih naložb v pridružena podjetja, na pošteno vrednost. Pri obračunu odloženih terjatev za davek je bila upoštevana 15-odstotna davčna stopnja

Preglednica gibanja odloženih terjatev za davek

Odložene terjatve za davek iz naslova davčne izgube niso obračunane, ker ocenjujemo, da v doglednem času ne bo prihodkov, ki bi poleg odloženih terjatev iz naslova oslabitev finančnih naložb pokrile tudi odložene davke iz naslova davčnih izgub. Višina neobračunanih odloženih terjatev za davek iz naslova davčne izgube z uporabo 15-odstotne davčne stopnje na dan 31. 12. 2012 znaša 14.390 tisoč evrov.

v 000 EUR

	2012	2011
Stanje 01.01.	25.065	11.442
Povečanje terjatev od prevrednotenja vrednostnih papirjev na pošteno vrednost - v drugem vseobsegajočem donosu	0	21
Zmanjšanje terjatev od prevrednotenja vrednostnih papirjev na pošteno vrednost - v drugem vseobsegajočem donosu	0	-948
Zmanjšanje terjatev zaradi prodaje vrednostnih papirjev - v drugem vseobsegajočem donosu	-19	0
Zmanjšanje terjatev zaradi prodaje vrednostnih papirjev - preko izkaza poslovnega izida	-516	-887
Povečanje terjatev zaradi slabitve vrednostnih papirjev - preko izkaza poslovnega izida	2.819	15.392
Povečanje terjatev za rezervacije za odpravnine - preko izkaza poslovnega izida	0	5
Zmanjšanje terjatev za rezervacije za odpravnine - preko izkaza poslovnega izida	-25	0
Druge spremembe - v drugem vseobsegajočem donosu	-1	0
Druge spremembe - preko izkaza poslovnega izida	-6.654	40
Stanje 31.12.	20.669	25.065

2.4.7. Sredstva za prodajo

Vrednost sredstev za prodajo znaša 58.402 tisoč evrov. Nanašajo se na finančno naložbo v družbo Savatech, d.o.o., v višini 56.608 tisoč evrov in na finančno naložbo v družbo Savapro, d.o.o., v višini 1.794 tisoč evrov.

Odprodaja družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo je bila zaključena 08. 01. 2013.

Konec leta 2011 so bila sredstva za prodajo izkazana v višini 22.145 tisoč evrov. Nanašala so se na del finančne naložbe v družbo Sava IP, d.o.o., Ljubljana, v višini 19.264 tisoč evrov in na finančno naložbo v družbo Sava Medical in storitve, d.o.o., v višini 2.881 tisoč evrov. Obe naložbi sta bili v letu 2012 odprodani, pri tem pa je bil dosežena izguba v višini 242 tisoč evrov.

2.4.8. Kratkoročne finančne naložbe

Vrednost kratkoročnih finančnih naložb v višini 13.136 tisoč evrov je v primerjavi s predhodnih letom za 6.418 tisoč evrov nižja, delno zaradi znižanja vrednosti

kratkoročno danih posojil odvisnim družbam, delno pa zaradi oslabitev danih posojil družbi NFD Holding, d.d.

Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil

Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil, ki so bile konec leta 2011 izkazane v višini 128 tisoč evrov, so v celoti predstavljale vrednost obrestnih zamenjav.

Kratkoročna posojila

Kratkoročna posojila v višini 13.136 tisoč evrov so naslednja:

- kratkoročna posojila družbam v skupini v višini 459 tisoč evrov so nezavarovana;
- bankam so dani kratkoročni depoziti v višini 196 tisoč evrov in dana posojila drugim v višini 10 tisoč evrov;
- dana posojila drugim – NFD Holding, d.d., – v skupni bruto višini 21.780 tisoč evrov, stanje oblikovnega popravka vrednosti na dan 31. 12. 2012 znaša 9.309 tisoč evrov, neto izkazana vrednost terjatve pa 12.471 tisoč evrov.

V primerjavi s koncem predhodnega leta je bilo stanje danih posojil družbi NFD Holding, d.d., znižano za 3.216 tisoč evrov, od tega je bilo za 594 tisoč evrov vračila posojil ter za 2.622 tisoč evrov dodatne oslabitve posojil, izračunane na osnovi ocene ustreznosti prejetih zavarovanj za ti dve posojili.

Dana posojila so zavarovana z menicami in vrednostnimi papirji, med katerimi je 9.154.192 delnic družbe Hoteli Bernardin, d.d., 346.243 delnic NFD 1, d.d., 647.318 delnic Istrabenz, d.d., 166.484 delnic družbe Melamin, d.d., 56.839 delnic družbe Finetol, d.d., 536.926 delnic družbe Ljubljanske mlekarne, d.d., 5.806 delnic družbe Krka, d.d., 893 delnic Petrol, d.d., in 32.936 delnic družbe Sava, d.d. Pri vseh navedenih delnicah, razen pri delnicah Ljubljanskih mlekarn, je Sava, d.d., delno vpisana kot zastavni upnik prvega reda, delno pa kot zastavni

upnik drugega reda. Ocenjena vrednost vrednostnih papirjev, prejetih v zastavo, znaša 14.181 tisoč evrov.

Pogodba o odstopu terjatev, na osnovi katere je izkazan pretežni del terjatev do družbe NFD Holding, d.d., je na virih sredstev pokrita s prejetim posojilom NLB, d.d., ki je zavarovano z menicami in z delnicami družbe Sava Turizem d.d. Obrestni meri za kratkoročno dani posojili znašata 5,78 odstotka in 7,3 odstotka.

2.4.9. Kratkoročne poslovne terjatve

Kratkoročne poslovne terjatve v višini 4.604 tisoč evrov so v primerjavi s koncem predhodnega leta višje za 3.022 tisoč evrov. V pretežni meri se nanašajo na obresti iz danih posojil ter na terjatve do kupcev finančnih naložb iz naslova odprodaje družbe IP Nepremičnine, d.o.o.

Preglednica kratkoročnih poslovnih terjatev po dospelosti

	31.12.2012	v 000 EUR	
	SKUPAJ	Dospelo	Nedospelo
IV) Kratkoročne poslovne terjatve	4.604	1.288	3.316
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	321	34	287
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	59	24	35
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	4.224	1.230	2.994

Popravek vrednosti terjatev do kupcev storitev

Stanje popravka vrednosti terjatev do kupcev na dan 31. 12. 2012 znaša 138 tisoč evrov in je v primerjavi s predhodnim letom manjše za 290 tisoč evrov. Na novo so bili oblikovani popravki vrednosti terjatev do kupcev v višini 19 tisoč evrov. V povezavi z zaključkom sodnih in drugih postopkov v povezavi s starimi terjatvami pa so bili popravki vrednosti zmanjšani za 309 tisoč evrov.

2.4.10. Denarna sredstva

Dogovorjena višina limitov na transakcijskih računih znaša 1.260 tisoč evrov in je bila na dan 31. 12. 2012 tudi v celoti koriščena. Obveznosti iz negativnega stanja na transakcijskem računu so izkazane med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi.

Preglednica gibanja popravka vrednosti terjatev do kupcev storitev

	2012	2011
Stanje 01.01.	428	787
Povečanje popravka vrednosti	19	40
Zmanjšanje popravka vrednosti	-309	-399
Stanje 31.12.	138	428

Starostna struktura terjatev je prikazana v poglavju 2.5.3. Finančni instrumenti – finančna tveganja.

2.4.11. Kapital

Vrednost kapitala Save, d.d., ki dosega 37.729 tisoč evrov (konec leta 2011: 87.654 tisoč evrov), je za 49.925 tisoč evrov oziroma za 57 odstotkov nižja kot konec predhodnega leta. V strukturi virov financiranja kapital predstavlja 11 odstotkov.

Spremembe v kapitalu

V letu 2012 so se na kapitalu odvijale naslednje spremembe:

- dosežena je bila izguba obračunskega obdobja v višini 49.036 tisoč evrov;
- presežek iz prevrednotenja se je znižal za 889 tisoč evrov.

V letu 2011 dela izgube v višini 9.274 tisoč evrov ni bilo možno pokriti iz za to namenjenih kapitalskih sestavin. Tudi izguba leta 2012 v višini 49.036 tisoč evrov je ostala nepokrita. Skupni znesek nepokrite izgube na dan 31. 12. 2012 znaša 58.310 tisoč evrov, kar je 69,6 odstotka osnovnega kapitala Sava, d.d.

Kapitalske rezerve

Kapitalske rezerve so bile že v letu 2011 v celoti porabljene za pokrivanje izgube leta 2011.

Rezerve za lastne delnice v okviru drugih rezerv iz dobička

Rezerve za lastne delnice na dan 31. 12. 2012 znašajo 4.977 tisoč evrov, število lastnih delnic je 30.541, kar je 1,52 odstotka od skupno izdanih delnic. V letu 2012 ni bilo sprememb v primerjavi s koncem leta 2011.

Sava, d.d., je v zastavo prejela še 32.936 delnic Sava, kar je 1,64 odstotka od skupno izdanih delnic.

Presežek iz prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb

Presežek iz prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb na dan 31. 12. 2012 znaša 12.288 tisoč evrov (konec leta 2011: 13.177 tisoč evrov).

Sestava presežka iz prevrednotenja:

- pozitiven presežek iz dokapitalizacije družbe Savatech, d.o.o., v višini 10.483 tisoč evrov, ki je nastal kot razlika med ocenjeno in knjigovodsko vrednostjo stvarnega vložka (leto 2011: 12.416 tisoč evrov);
- pozitiven presežek iz prevrednotenja vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo, v višini 1.805 tisoč evrov (leto 2011: 949 tisoč evrov);
- negativen presežek iz prevrednotenja vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo, ni (leto 2011: 188 tisoč evrov).

2.4.12. Izplačane dividende, tehtano povprečno število delnic in čista izguba na delnico

Izplačane dividende

	2012	2011
Dividenda na navadno delnico v letu (v EUR)	0,00	0,00
Skupni znesek dividend v breme zadržanega dobička (v 000 EUR)	0	0

Osnovni kapital je razdeljen na 2.006.987 navadnih imenskih kosovnih delnic, ki imajo vse glasovalne pravice in so prosto prenosljive. Vse delnice so v celoti vplačane. Družba nima obveznic, ki bi jih lahko konvertili v delnice.

Tehtano povprečno število delnic

	2012	2011
Število vseh delnic 01.01.	2.006.987	2.006.987
Lastne delnice	-30.541	-30.541
Tehtano povprečno število delnic 31. 12.	1.995.423	1.995.423

Čista izguba, ki pripada delnicam

	2012	2011
Čista izguba poslovnega leta (v 000 EUR)	-49.036	-156.126
Tehtano povprečno število uveljavljajočih se delnic	1.995.423	1.995.423
Osnovna čista izguba na delnico (v EUR)	-24,57	-78,24

Popravljen čista izguba na delnico je enaka čisti izgubi na delnico, ker je kapital sestavljen le iz navadnih delnic.

2.4.13. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve v višini 122 tisoč evrov v celotnem znesku predstavljajo rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade. Znižanje vrednosti rezervacij glede na preteklo leto je posledica zmanjšane števila zaposlenih v družbi.

Aktuarski izračun je bil na dan 31.12.2012 narejen ob naslednjih predpostavkah: odpravnine ob upokojitvi in

jubilejne nagrade ter njihova rast so upoštevani v skladu z določili v kolektivnih in individualnih pogodbah, za leto 2013 ni predvidene rasti plač, upoštevana je fluktuacija zaposlenih, izbrana diskontna obrestna mera znaša 4,70 odstotka letno in predstavlja donos 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evro območju, povečan za pribitek za lokalno tveganje.

Preglednica gibanja rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev

v 000 EUR

	Rezervacije za odpravnine in podobne obveznosti	Druge rezervacije	Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	Skupaj
Stanje 01.01.2012	332	0	0	332
Novo oblikovane rezervacije	0	0	0	0
Odprava rezervacij	-209	0	0	-209
Poraba rezervacij	-1	0	0	-1
Stanje 31.12.2012	122	0	0	122

2.4.14. Dolgoročne obveznosti

Vrednost dolgoročnih obveznosti na dan 31. 12. 2012 znaša 38.361 tisoč evrov, kar v sestavi virov financiranja predstavlja 11 odstotkov. Sestavljajo jih dolgoročne finančne obveznosti ter odložene obveznosti za davek. V primerjavi s koncem predhodnega leta so nižje za 5.629 tisoč evrov, v pretežni meri zaradi prenosa prejetih posojil na kratkoročne obveznosti.

Pojasnilo o vrednostih sredstev Save, d.d., ki so dana v zavarovanje za prejeta dolgoročna in kratkoročna posojila, je podano v točki 2.5.2.

Dospelost dolgoročnih finančnih obveznosti v višini 37.078 tisoč evrov je naslednja:

- v letu 2014 26.523 tisoč evrov;
- v letu 2015 8.264 tisoč evrov;
- v letu 2016 2.291 tisoč evrov;
- Skupaj 37.078 tisoč evrov.

Preglednica gibanja dolgoročnih finančnih obveznosti

v 000 EUR

	2012	2011
Stanje 01.01.	42.296	177.339
Najem novih posojil v letu	23	8.000
Izdaja obveznic	0	0
Prenos iz kratkoročnega dela med letom	6.000	1.856
Tečajne razlike	0	0
Odplačila posojil v letu	-25	0
Prenos na kratkoročni del konec obdobja	-11.216	-144.899
Stanje 31.12.	37.078	42.296

Dolgoročne finančne obveznosti do bank

Dolgoročna posojila v skupni vrednosti 4.540 tisoč evrov, ki so vsa nominirana v evrih, so najeta pri domačih in tujih bankah. Obrestne mere za prejeta dolgoročna posojila so šestmesečni Euribor + 3,25 odstotka do 4,50 odstotka. Prejeta posojila so zavarovana.

Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic

Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic so izkazane v višini 26.515 tisoč evrov. Skupna nominalna vrednost izdaje obveznic znaša 26.500 tisoč evrov, v postopku izdaje v letu 2009 pa je bilo zaradi oddanih zavezujočih ponudb vplačano dodatno še 15 tisoč evrov.

Dodatna pojasnila v povezavi z izdajo obveznic:

- vrsta obveznice: navadna obveznica, nominirana v evrih, ki se glasi na ime, izdana v nematerializirani obliki z vpisom v centralni register vrednostnih papirjev, ki se vodi pri KDD, d.d., Ljubljana;
- kotacija obveznic: na trgu obveznic Ljubljanske borze vrednostnih papirjev pod oznako SA02;
- apoenska struktura: celotna izdaja obsega 26.500 apoenov po 1.000,00 evrov;
- obrestna mera: znaša 7,20 odstotka letno in je nespremenljiva. Obresti zapadajo v plačilo polletno za nazaj;
- izplačilo glavnice in datum dospelja: nominalna vrednost glavnice dospe v plačilo v celoti v enkratnem znesku ob dospelju obveznice dne 09. 12. 2014;
- zavarovanje: obveznice so zavarovane z 27.917 delnicami Gorenjske banke, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 16.416 tisoč evrov.

Druge dolgoročne finančne obveznosti

Druge dolgoročne finančne obveznosti v višini 6.023 tisoč evrov so sestavljene iz:

- prejetega posojila v višini 6.000 tisoč evrov od A Pokojninske družbe, d.d., obrestna mera za posojilo znaša 6,30 odstotka. Prejeto posojilo je zavarovano z vpisom hipoteke na nepremičninah Grand Hotel Toplice z restavracijo Panorama ter na hotel-skem objektu Savica.
- finančnega najema vozila v višini 23 tisoč evrov.

Preglednica zapadlosti nekratkoročnih posojil, prejetih izven skupine

v 000 EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Med 1 in 2 letoma	8.272	11.216
Med 2 in 5 leti	2.291	4.540
Skupaj	10.563	15.756

Preglednica delitve posojil, prejetih izven skupine, na fiksno in variabilno obrestno mero

v 000 EUR

	Fiksna obrestna mera	Variabilna obrestna mera	Skupaj
Dolgoročna posojila	6.023	4.540	10.563
Kratkoročna posojila	76.302	170.828	247.130
Skupaj	82.325	175.368	257.693

Odložene obveznosti za davek

Odložene obveznosti za davek v višini 1.283 tisoč evrov so oblikovane v povezavi z vrednotenjem finančnih naložb po poštenu vrednosti. Obračunane so po 15-odstotni stopnji. Izjema pa je 17-odstotna odložena obveznost za davek, evidentirana iz naslova finančne naložbe v Savatech, d.o.o., katere prodaja je bila zaključena v januarju leta 2013.

Preglednica zapadlosti nekratkoročnih posojil, prejetih izven skupine

v 000 EUR

	2012	2011
Stanje 01.01.	1.694	2.353
Povečanje obveznosti od prevrednotenja VP na pošteno vrednost - v drugem vseobsegajočem donosu	216	412
Zmanjšanje obveznosti od prevrednotenja VP na pošteno vrednost - v drugem vseobsegajočem donosu	-63	-607
Zmanjšanje obveznosti zaradi prodaje VP - v drugem vseobsegajočem donosu	-282	-464
Druge spremembe - v drugem vseobsegajočem donosu	-281	0
Stanje 31.12.	1.283	1.694

2.4.15. Kratkoročne obveznosti

Kratkoročne obveznosti v višini 270.653 tisoč evrov so v primerjavi s predhodnim letom nižje za 6.174 tisoč evrov, v sestavi virov financiranja pa predstavljajo 78 odstotkov.

Pojasnilo o vrednostih sredstev Save, d.d., ki so dana v zavarovanje za prejeta dolgoročna in kratkoročna posojila, je podano v točki 2.5.2.

Kratkoročne finančne obveznosti

Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini v višini 9.930 tisoč evrov so nastale v povezavi z upravljanjem finančnih virov družb v Poslovni skupini Sava. Obveznosti so nezapadle ter nezavarovane. Obrestne mere za prejeta kratkoročna posojila, prejeta od družb v Poslovni skupini Sava, znašajo od 1,25 odstotka do 6,00 odstotka.

Kratkoročne finančne obveznosti do bank v višini 247.130 tisoč evrov so v primerjavi s koncem predhodnega leta za 2 odstotka višje zaradi prenosa posojil iz dolgoročnih posojil. Kratkoročna posojila so najeta pri bankah v Sloveniji in tujini, obrestne mere znašajo od 5,50 odstotka do 7,0 odstotka, trimesečni Euribor + 3,75 odstotka do 4,90 odstotka ter šestmesečni Euribor + 3,25 odstotka do 4,50 odstotka. Kratkoročne finančne obveznosti do bank so delno zapadle in zavarovane.

Druge kratkoročne finančne obveznosti v višini 4.382 tisoč evrov so sestavljene iz obveznosti iz naslova varovanja obrestne mere pred tveganji v višini 3.673 tisoč evrov ter obveznosti za neizplačane dividende v višini 709 tisoč evrov.

Kratkoročne poslovne obveznosti

Med skupnimi kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi, ki so izkazane v višini 8.639 tisoč evrov, se večji del nanaša na obveznosti do prodajalcev vrednostnih papirjev iz naslova nakupne opsijske pogodbe ter na obveznosti iz obresti za bančna posojila, ki se nanašajo na december 2012.

Neregulirana posojila

Na dan 31. 12. 2012 znaša znesek zapadlih obrokov za neregulirana prejeta posojila 11.244 tisoč evrov.

2.4.16. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve v višini 1.410 tisoč evrov sestavljajo kratkoročno vračunani stroški v povezavi z reorganizacijo Save, d.d., razmejene obresti posojil in ostali vračunani stroški.

2.4.17. Čisti prihodki od prodaje

Čisti prihodki od prodaje Save, d.d., ki so bili doseženi v višini 3.130 tisoč evrov (v letu 2011 v višini 5.511 tisoč evrov), v 81 odstotkih predstavljajo prodajo v okviru Poslovne skupine Sava. Prihodki so bili ustvarjeni iz dajanja nepremičnin v najem ter iz opravljanja drugih storitev. V letu 2012 so doseženi čisti prihodki zaradi prodaje nepremičnin odvisnim družbam in zaradi reorganizacije strateških služb za 43 odstotkov nižji od tistih v enakem lanskem obdobju.

Čisti prihodki od prodaje so bili v pretežni meri doseženi v Sloveniji.

Preglednica čistih prihodkov od prodaje

v 000 EUR

	2012	2011
Čisti prihodki od prodaje storitev	1.777	3.662
Čisti prihodki od najemnin	1.353	1.849
Skupaj čisti prihodki od prodaje	3.130	5.511

2.4.18. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)

Drugi poslovni prihodki s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki v višini 491 tisoč evrov (v letu 2011 v višini 21 tisoč evrov) so v pretežni meri nastali pri prodaji nepremičnin na Hrvaškem ter pri odpravi rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade zaradi zmanjšanja števila zaposlenih v družbi.

2.4.19. Stroški po funkcionalnih skupinah

Skupni operativni stroški v višini 6.480 tisoč evrov (v letu 2011 9.485 tisoč evrov) se nanašajo na stroške splošne dejavnosti.

2.4.20. Stroški blaga, materiala in storitev

V strukturi operativnih stroškov stroški blaga, materiala in storitev predstavljajo 51 odstotkov. Dosegajo vrednost 3.294 tisoč evrov in so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, ko so dosegli višino 4.695 tisoč evrov, nižji za 30 odstotkov.

Preglednica stroškov blaga, materiala in storitev po vrstah stroškov

v 000 EUR

	2012	2011
Nabavna vrednost prodanega blaga	0	0
Stroški materiala	73	242
Stroški transportnih storitev	27	124
Stroški storitev vzdrževanja	74	552
Stroški najemnin	433	302
Nadomestila stroškov delavcev	19	21
Stroški plačilnega prometa, bančnih storitev in zavarovalnih premij	253	228
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	1.480	1.396
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	216	455
Stroški drugih storitev	719	1.375
Skupaj	3.294	4.695

2.4.21. Stroški dela

Stroški dela v višini 2.838 tisoč evrov (v letu 2011 v višini 3.482 tisoč evrov) v strukturi operativnih stroškov predstavljajo 44 odstotkov. V primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta so zaradi zmanjšanja števila zaposlenih v družbi nižji za 18 odstotkov.

Družba med stroški dela izkazuje obračunane premije dodatnega pokojninskega zavarovanja v višini 34 tisoč evrov.

V družbi Sava, d.d., je bilo na dan 31. 12. 2012 zaposlenih 31 sodelavcev (na dan 31.12. 2011 je bilo 61 zaposlenih), povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur v letu 2012 je znašalo 32,36 zaposlenih (v letu 2011 55,90 zaposlenih).

2.1.22. Odpisi vrednosti

Stroški odpisov vrednosti v višini 297 tisoč evrov (v letu 2011 v višini 822 tisoč evrov) so za 64 odstotkov nižji kot v enakem obdobju predhodnega leta. Obračunana amortizacija je namreč nižja zaradi odprodaje nepremičnin odvisnim družbam.

Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki so sestavljeni iz naslednjih postavk:

- amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev – 11 tisoč evrov;
- amortizacija naložbenih nepremičnin – 250 tisoč evrov;
- prevrednotovalni poslovni odhodki (odpis osnovnih sredstev) – 1 tisoč evrov;
- prevrednotovalni poslovni odhodki (oslabitev poslovnih terjatev) – 35 tisoč evrov.

2.4.23. Drugi poslovni odhodki

Drugi poslovni odhodki v višini 51 tisoč evrov (v letu 2011 v višini 486 tisoč evrov) se v pretežni meri nanašajo na plačane prispevke za mestno zemljišče in prispevke za stanovanjski in odškodninski sklad.

2.4.24. Finančni prihodki iz deležev

Finančni prihodki iz deležev v višini 8.784 tisoč evrov so v primerjavi z enakim obdobjem leta 2011, ko so dosegli vrednost 14.593 tisoč evrov, nižji za 40 odstotkov.

Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini

Finančne prihodke iz deležev v družbah v skupini v višini 7.900 tisoč evrov predstavlja izplačane dividende od odvisne družbe Savatech, d.o.o.

Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah

V letu 2012 ni bilo realiziranih finančnih prihodkov iz deležev v pridruženih družbah. V letu 2011 so dosegli vrednost 11.053 tisoč evrov in so v pretežni meri predstavljali prejete dividende od Gorenjske banke, d.d., in Abanke Vipava, d.d.

Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah

Finančne prihodke iz deležev v drugih družbah, ki so izkazani v višini 884 tisoč evrov (v letu 2011: 2.552 tisoč evrov), v 80 odstotkih predstavljajo prihodki pri prodaji vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo ter v 20 odstotkih prejete dividende od drugih družb.

2.4.25. Finančni prihodki iz danih posojil

Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini, v višini 324 tisoč evrov (v letu 2011: 728 tisoč evrov) in finančni prihodki iz posojil, danih drugim v višini 1.686 tisoč evrov (v letu 2011: 1.917 tisoč evrov) so v primerjavi s tistimi v enakem obdobju predhodnega leta nižji za 24 odstotkov. Po svoji vsebini v pretežni meri predstavljajo obresti od danih posojil ter nadomestila za dana poroštva.

Med skupnimi finančnimi prihodki iz danih posojil jih je bilo 1.524 tisoč evrov doseženih v odnosu do pridruženih podjetij (v letu 2011 pa 1.581 tisoč evrov).

2.4.26. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev

Finančni prihodki iz poslovnih terjatev v višini 3 tisoč evrov (v letu 2011 v višini 17 tisoč evrov) so zaračunane obresti kupcem.

2.4.27. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb

Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb v višini 34.697 tisoč evrov so pomembno nižji kot v enakem obdobju predhodnega leta, ko so znašali 159.763 tisoč evrov.

Oslabitev se nanašajo na naslednje finančne naložbe:

- oslabitev naložb v pridružena podjetja v višini 25.707 tisoč evrov (v letu 2011: 112.242 tisoč evrov);
- oslabitev danega posojila pridruženim družbi v višini 2.622 tisoč evrov (v letu 2011: 6.687 tisoč evrov);
- oslabitve dolgoročnih vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo v višini 2.409 tisoč evrov (v letu 2011: 26.396 tisoč evrov);
- oslabitev naložb in posojil v odvisne družbe v višini 2.833 tisoč evrov (v letu 2011: 10.190 tisoč evrov);
- oslabitev dolgoročnih vrednostnih papirjev po nakupnih opcijah v višini 884 tisoč evrov (v letu 2011: 2.579 tisoč evrov);
- izguba pri prodaji dolgoročnih vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo v višini 242 tisoč evrov (v letu 2011: 1.669 tisoč evrov).

2.4.28. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti

Finančni odhodki iz finančnih obveznosti v višini 17.893 tisoč evrov (v letu 2011: 25.011 tisoč evrov) so za 28 odstotkov nižji kakor v enakem obdobju prejšnjega leta. Razlika je v pretežni meri posledica v letu 2011 obračunanih odhodkov v zvezi z izvedenim finančnim instrumentom – obrestne zamenjave.

Med njimi 82 odstotkov oziroma 14.596 tisoč evrov predstavljajo bančne obresti, 11 odstotkov finančnih odhodkov iz finančnih obveznosti oziroma 1.910 tisoč evrov so obresti za izdane obveznice, preostalih 7 odstotkov finančnih odhodkov iz finančnih obveznosti oziroma 1.387 tisoč evrov so obresti od prejetih posojil od družb v skupini, obresti od prejetih posojil od drugih družb ter drugi finančni odhodki. Med finančnimi odhodki se jih 4.434 tisoč evrov nanaša na pridružena podjetja.

2.4.29. Drugi prihodki in drugi odhodki

Drugi prihodki v višini 7 tisoč evrov (v letu 2011: 806 tisoč evrov) so nastali pri plačilu oslavljenih terjatev.

Drugi odhodki so dosegli višino 15 tisoč evrov (v letu 2011: 4 tisoč evrov), nanašajo pa se na izplačilo odškodnin.

2.4.30. Davek od dohodka

Sava, d.d., za leto 2012 nima obračunane obveznosti za plačilo davka od dohodka.

Med odhodki, ki niso davčno priznani, so izkazani prevrednotenje dolgoročnih finančnih naložb, prevrednotenje terjatev, oblikovanje rezervacij ter drugi stroški, ki so v skladu z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb nepriznani.

Družba Sava, d.d., v letu 2012 davčnih olajšav ni uveljavljala, ker je izkazana davčna izguba.

Družba Sava, d.d., ima na dan 31. 12. 2012 nekorisčeno davčno izgubo v višini 95.934 tisoč evrov in 37 tisoč evrov nekorisčenih ostalih davčnih olajšav.

Neto vrednost odloženih davkov v višini 4.376 tisoč evrov, ki poslabšuje poslovni izid obračunskega obdobja, v glavnem predstavlja učinek preračuna odloženih terjatev za davek na 15-odstotno stopnjo davka od dohodka pravnih oseb. Odloženi davki iz naslova davčnih izgub niso obračunani.

Primerjava med dejansko in izračunano davčno stopnjo

v 000 EUR

	2012		2011	
	Stopnja	Znesek	Stopnja	Znesek
Dobiček pred davki		-44.660		-170.677
Davek od dobička z uporabo uradne stopnje	18 %	-8.039	20%	-34.135
Vpliv davčnih stopenj v drugih državah		0		0
Zneski, ki negativno vplivajo na davčno osnovo		34.420		157.161
- znesek iz naslova povečanja prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov		1		479
- znesek iz naslova zmanjšanja odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov		33.994		156.079
- znesek odhodkov za katere je bil odtegnjen davek		0		0
- morebitni ostali zneski, ki vplivajo na povečanje davčne osnove		425		603
Učinek povečane davčne stopnje na posebne dobičke		0		0
Zneski, ki pozitivno vplivajo na davčno osnovo		13.978		17.663
- znesek iz naslova zmanjšanja prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov		8.309		11.727
- znesek iz naslova povečanja odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov		5.669		5.936
- morebitni ostali zneski, ki vplivajo na zmanjšanje osnove (npr. znesek dohodkov za katere je že bil odtegnjen davek)		0		0
Sprememba davčne osnove pri prehodu na nov način računovodenja pri spremembah računovodskih usmeritev		70		3
Davčne olajšave				
- uporabljene, ki vplivajo na zmanjšanje davčne obveznosti		0		0
- preostale za koriščenje v naslednjih letih		10		11
Davčna izguba				
- uporabljena, ki vpliva na zmanjšanje davčne obveznosti		0		0
- nastala v tekočem letu - preostala za koriščenje v naslednjih letih		24.288		31.182
Prilagoditev za pretekla leta		0		0
ODMERJENI DAVEK TEKOČEGA LETA	0,0 %	0	0,0 %	0
Povečanje / zmanjšanje odloženega davka		4.376		-14.551
DAVEK V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA	-9,8 %	4.376	8,5 %	-14.551

2.4.31. Preglednica terjatev in obveznosti za odložene davke

Preglednica terjatev in obveznosti za odložene davke za leto 2012

v 000 EUR

31.12.2012	Terjatve	Obveznosti	Neto
Finančne naložbe	20.627	1.283	19.344
Poslovne terjatve	22	0	22
Rezervacije	20	0	20
Skupaj	20.669	1.283	19.386

Preglednica terjatev in obveznosti za odložene davke za leto 2011

v 000 EUR

31.12.2011	Terjatve	Obveznosti	Neto
Finančne naložbe	24.965	1.694	23.271
Poslovne terjatve	28	0	28
Rezervacije	72	0	72
Skupaj	25.065	1.694	23.371

2.4.32. Deleži v dobičku

Skupščina ni odobrila nobenih deležev v dobičku tistim, ki niso delničarji.

2.5. Druga razkritja

2.5.1. Pogojna sredstva, pogojne obveznosti in hipoteke

Pod postavko hipoteke v višini 7.799 tisoč evrov je izkazano knjigovodsko stanje osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin, zastavljenih za prejeto posojilo pri Pokojninski družbi A, d.d., in prejeto sindicirano posojilo.

Dana jamstva in garancije v višini 5.663 tisoč evrov se v 85 odstotkih nanašajo na posojila, ki jih je prejela družba Investicijsko podjetje, d.o.o., preostalih 15 odstotkov pa na posojila, ki so jih prejele odvisne družbe v Poslovni skupini Sava.

Obrestne zamenjave v višini 10.000 tisoč evrov predstavljajo pogodbeno vrednost zavarovanja portfelja prejetih posojil.

Pogodbe z možnostjo nakupa v višini 7.184 tisoč evrov se nanašajo na druge delnice in deleže.

Zastava vrednostnih papirjev v višini 267.589 tisoč evrov – podrobno pojasnilo v točki 2.5.2.

Preglednica pogojskih obveznosti, hipotek in zastav

v 000 EUR

	31.12.2012	Struktura 31.12.2012	31.12.2011	Struktura 31.12. 2011	Indeks 2012/2011
Hipoteke	7.799	2,6%	8.005	2,5%	97
Dana jamstva	5.663	1,9%	17.704	5,6%	32
Obrestne zamenjava	10.000	3,4%	14.000	4,4%	71
Pogodbe z možnostjo nakupa	7.184	2,4%	6.719	2,1%	107
Zastava vrednostnih papirjev	267.589	89,7%	269.181	85,3%	99
Skupaj	298.235	100,0%	315.609	100,0%	94

2.5.2. Zastava sredstev za prejeta dolgoročna in kratkoročna posojila družbe Sava, d.d., na dan 31. 12. 2012

Sava, d.d., ima na dan 31. 12. 2012 izkazane finančne obveznosti iz naslova prejetih posojil izven skupine Sava v višini 284.185 tisoč evrov. Skupna vrednost zastavljenih sredstev za prejeta posojila Save, d.d., znaša 316.868 tisoč evrov.

Sava, d.d., ima za prejeta posojila zastavljeno lastno premoženje v skupni višini 275.388 tisoč evrov, kar predstavlja 79,1 odstotka bilančne vsote Save, d.d., premoženje družbe Savatech, d.o.o., v višini 36.542 tisoč evrov in premoženje družbe Sava Turizem d.d., Bled v višini 4.938 tisoč evrov.

Razčlenitev finančnih obveznosti Save, d.d., iz naslova prejetih posojil izven skupine Sava

v 000 EUR

Vrsta finančne obveznosti	Dolgoročne finančne obveznosti	Kratkoročne finančne obveznosti	Skupaj finančne obveznosti
- do pridruženih bank (GB, AB)	0	80.358	80.358
- do ostalih bank	4.540	166.772	171.312
- do ostalih partnerjev	6.000	0	6.000
- iz naslova izdaje obveznic	26.515	0	26.515
Skupaj	37.055	247.130	284.185

Zastavljena sredstva družbe Savatech, d.o.o.,
za prejeta posojila Save, d.d.

v 000 EUR

Vrsta sredstev	Knjigovodska vrednost zastave
Hipoteke na nepremičninah v lasti družbe Savatech, d.o.o.	
- lokacija Labore	33.661
Zastavljeni deleži v lasti družbe Savatech, d.o.o.	
- Sava Medical in storitve, d.o.o.	2.881
Skupaj vrednost zastavljenih sredstev	36.542

Opomba: Zastava na nepremičninah v lasti družbe Savatech, d.o.o. in na lastniškem deležu Savatecha, d.o.o., v družbi Sava Medical in storitve, d.o.o., je bila ob izvršitvi prodaje družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo v začetku meseca januarja 2013 sproščena.

Zastavljena sredstva družbe Sava Turizem d.d.,
Bled, za prejeta posojila Save, d.d.

v 000 EUR

Vrsta sredstev	Knjigovodska vrednost zastave
Hipoteke na nepremičninah v lasti družbe Sava Turizem d.d.	
- družinski hotel Savica	4.938
Skupaj vrednost zastavljenih sredstev	4.938

Hipoteke na nepremičninah v lasti Save, d.d.

v 000 EUR

Vrsta sredstev	Knjigovodska vrednost zastave
Hipoteke na nepremičninah	
- Grand Hotel Toplice, Restavracija Panorama	6.162
- 2.587 m ² zemljišča Labore Kranj, trgovina BTC Ljubljana	1.637
Skupaj vrednost zastavljenih sredstev	7.799

Razčlenitev zastavljenih sredstev Save, d.d., po vrstah sredstev za prejeta posojila Save, d.d.

v 000 EUR

Vrsta sredstev	Knjigovodska vrednost zastave
Zastavljena sredstva:	
- zastavljene delnice družb, ki so v lasti Save, d.d.	210.981
- zastavljeni deleži v družbah, ki so v lasti Save, d.d.	56.608
- zastavljene nepremičnine, ki so v lasti Save, d.d.	7.799
Skupaj zastavljena vrednost sredstev Save, d.d.	275.388
Bilančna vsota Save, d.d., na dan 31. 12. 2012	348.276
delež zastavljenih sredstev v bilančni vsoti	79,1%

Razčlenitev po vrstah zastavljenih delnic

Vrsta sredstev	Razpoložljivo število delnic	Zastavljeno število delnic za posojila Save, d.d.	Zastavljeno število delnic za posojila odvisnih družb in druge obveznosti	Število nezastavljenih delnic	Knjigovodska vrednost zastave - v 000 EUR
Zastavljene delnice:					
- delnice Abanka Vipava, d.d. - ABKN	1.715.841	1.715.841	0	0	9.608
- delnice NFD 1, delniški vzajemni sklad - NF1N	37.498.152	37.498.152	0	0	25.874
- delnice Gorenjska banka, d.d. - GBKR	152.110	126.372	9.298	16.440	79.776
- delnice Hoteli Bernardin, d.d. - HBPN	1.468.221	1.360.000	0	108.221	2.516
- delnice Sava Turizem d.d. - SHBR	39.308.317	39.308.317	0	0	88.960
- delnice Kompas Hoteli Bled, d.d. - KHIR	13.500	13.500	0	0	116
- delnice Nova ljubljanska banka, d.d. - NLB	1.504	1.504	0	0	56
- delnice Helios, d.d. - HDOG	4.766	4.766	0	0	2.407
- delnice Merkur, d.d. - MER	251.566	0	251.566	0	0
- delnice Pokojninska družba A, d.d. - PDAR	4.987	4.987	0	0	594
- delnice Jubmes banka, a.d. - JBMN	12.113	9.874	0	2.239	1.074
Skupaj vrednost zastavljenih delnic					210.981

Razčlenitev po vrstah zastavljenih deležev

Vrsta sredstev	Razpoložljivi odstotek lastništva	Zastavljeni odstotek lastništva za posojila Save, d.d.	Zastavljeni odstotek lastništva za posojila odvisnih družb	Odstotek nezastavljenega lastništva	Knjigovodska vrednost zastave - v 000 EUR
Zastavljeni deleži:					
- Savatech, d.o.o.	100,0%	100,0%	0%	0,0%	56.608
Skupaj vrednost zastavljenih deležev					56.608

2.5.3. Finančni instrumenti – finančna tveganja

Valutno tveganje

Opomba: Zastava na lastniškem deležu družbe Savatech, d.o.o., je bila ob izvršitvi prodaje v začetku meseca januarja 2013 sproščena.

Preglednica valutnega tveganja

v 000 EUR

	31.12.2011					31.12.2011				
	Skupaj v EUR	EUR	USD	CHF	Druge valute	Skupaj v EUR	EUR	USD	CHF	Druge valute
Terjatve do kupcev	380	380	0	0	0	589	589	0	0	0
Zavarovana bančna posojila	-171.311	-171.311	0	0	0	-171.190	-171.190	0	0	0
Posojila od družb poslovne skupine	-9.930	-9.930	0	0	0	-12.387	-12.387	0	0	0
Posojila od pridruženih podjetij	-80.359	-80.359	0	0	0	-79.459	-79.459	0	0	0
Obveznice	-26.515	-26.515	0	0	0	-26.515	-26.515	0	0	0
Druge finančne obveznosti	-6.733	-6.733	0	0	0	-14.830	-14.830	0	0	0
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	-9.211	-9.211	0	0	0	-9.792	-9.792	0	0	0
Bruto izpostavljenost bilance	-303.679	-303.679	0	0	0	-313.583	-313.583	0	0	0
Ocenjena napovedana prodaja	1.079	1.079	0	0	0	2.644	2.644	0	0	0
Ocenjena napovedana nabava	2.558	2.558	0	0	0	3.097	3.097	0	0	0
Bruto izpostavljenost	3.637	3.637	0	0	0	5.741	5.741	0	0	0
Neto izpostavljenost	-300.042	-300.042	0	0	0	-307.842	-307.842	0	0	0

Obrestno tveganje

Preglednica obvladovanja obrestnega tveganja v Savi, d.d., z uporabo finančnega instrumenta

v 000 EUR

31.12.2012	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Obrestne zamenjave							
Sredstva	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti	-3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
Skupaj	-3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0

v 000 EUR

31.12.2011	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Obrestne zamenjave							
Sredstva	128	-128	-128	0	0	0	0
Obveznosti	-4.951	-4.951	-654	-450	-2.200	-1.647	0
Skupaj	-4.823	-5.079	-782	-450	-2.200	-1.647	0

V skladu z zaščito pred obrestnim tveganjem predvidene prihodnje spremembe referenčne obrestne mere Euribor ima družba Sava, d.d., sklenjen en izveden finančni instrument za obvladovanje obrestnega tveganja, katerega skupna nominalna vrednost znaša 10 milijonov evrov. Čista vrednost obrestnih zamenjav

konec decembra 2012 kot razlika med terjatvami in obveznostmi je negativna ter znaša konec leta 3.672 tisoč evrov (konec leta 2011 negativnih 4.823 tisoč evrov). S finančnim instrumentom varujemo 3,7 odstotka vseh prejetih posojil. Povprečna obrestna mera za najeta posojila na dan 31. 12. 2012 znaša 5,2 odstotka.

Tveganje plačilne sposobnosti

Preglednica tveganja plačilne sposobnosti

v 000 EUR

31.12.2012	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	304.059	-309.741	-267.454	-2.884	-37.066	-2.337	0
Zavarovana bančna posojila (brez pridruženih podj.)	171.311	-172.536	-166.060	-1.731	-2.407	-2.337	0
Posojila od družb poslovne skupine	9.930	-10.046	-10.046	0	0	0	0
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	9.211	-9.211	-9.211	0	0	0	0
Posojila od pridruženih podjetij	80.359	-81.003	-81.003	0	0	0	0
Obveznice	26.515	-30.196	-946	-962	-28.288	0	0
Druge finančne obveznosti	6.733	-6.749	-187	-191	-6.371	0	0
Prekoračitve na bančnih računih	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti finančnega najema	0	0	0	0	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti	3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
Obrestne zamenjave, uporabljene za varovanje pred tveganjem	3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
Skupaj	307.731	-313.413	-267.854	-3.284	-38.666	-3.609	0

v 000 EUR

31.12.2011	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	314.172	-332.489	-34.970	-250.927	-13.487	-33.105	0
Zavarovana bančna posojila	171.190	-181.377	-17.312	-155.711	-3.562	-4.791	0
Posojila od družb poslovne skupine	12.387	-12.732	-4.933	-7.772	-1	-26	0
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	9.792	-9.792	-9.762	-30	0	0	0
Posojila od pridruženih podjetij	79.459	-81.637	-1.597	-80.040	0	0	0
Obveznice	26.515	-32.109	-951	-962	-1.908	-28.288	0
Druge finančne obveznosti	14.830	-14.843	-415	-6.412	-8.016	0	0
Prekoračitve na bančnih računih	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti finančnega najema	0	0	0	0	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti	4.951	-4.951	-654	-450	-2.200	-1.647	0
Obrestne zamenjave, uporabljene za varovanje pred tveganjem	4.951	-4.951	-654	-450	-2.200	-1.647	0
Skupaj	319.123	-337.440	-35.624	-251.377	-15.687	-34.752	0

Kreditno tveganje

Preglednica terjatev do kupcev po zemljepisnih pokrajinah

v 000 EUR

	Knjigovodska vrednost	
	31.12.2012	31.12.2011
Slovenija	355	584
Ostale države EU	0	0
Ostalo	25	5
Skupaj	380	589

Preglednica stanja in gibanja popravka vrednosti terjatev do kupcev

v 000 EUR

	2012	2011
Stanje 01.01.	428	787
Povečanje popravka vrednosti	19	40
Zmanjšanje popravka vrednosti	-309	-399
Stanje 31.12.	138	428

Preglednica starostne sestave terjatev do kupcev

v 000 EUR

	31.12.2012			31.12.2011		
	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve
Nezapadle	322	0	322	531	0	531
Zapadle 0 - 30 dni	31	0	31	32	1	31
Zapadle 31 - 120 dni	19	0	19	33	10	23
Zapadle več kot 120 dni	146	138	8	421	417	4
Skupaj	518	138	380	1.017	428	589

Analiza občutljivosti na finančna tveganja

- Analiza občutljivosti za spremembo obrestnih mer**

Družba Sava, d.d., je imela konec leta 2012 največji del najetih kreditov vezanih na referenčno obrestno mero 3 - mesečni EURIBOR. Obrestna mera se je v letu 2012 znižala za 1,13 odstotne točke.

Gibanje prihodnjih obrestnih mer bo močno povezano z gospodarskimi razmerami v območju evra. Za leto 2013 ne pričakujemo zviševanja ravni referenčnih obrestnih mer na območju evra, vendar je občutljivost kreditnega portfelja ob spremembi obrestnih mer še vedno visoka. V primeru, da bi se obrestne mere spremenile za 50 bazičnih točk, bi se ob upoštevanju zadolženosti družbe Sava, d.d., konec leta 2012, letni strošek obresti spremenil za 1.470 tisoč evrov.

	31.12.2012	31.12.2011	Najvišja vrednost	Najnižja vrednost	Povprečna vrednost	Dnevni standardni odklon	Koeficient variabilnosti
3-mesečni Euribor	0,19 %	1,32 %	1,34 %	0,18 %	0,57 %	1,12 %	50,9 %

- Analiza občutljivosti na povečanje zadolženosti**

Družba Sava, d.d., je imela konec leta 2012 za 294,0 milijona evrov kratkoročnih in dolgoročnih finančnih obveznosti. V primeru, da se družba zadolži za dodatnih 10 milijonov evrov, bi se ob povprečni tehtani obrestni meri, ki je veljala konec leta 2012, letni stroški za obresti povečali za 543 tisoč evrov.

- Analiza občutljivosti na spremembo vrednosti tujih valut**

Družba Sava, d.d., ima večino prilivov in odlivov medsebojno izravnanih, prav tako pa ima večji del sredstev vezanih na domačo valuto. S tem razlogom družba ni močno izpostavljena spremembam vrednosti tujih valut.

2.5.4. Ocenjevanje poštenih vrednosti

Vrednostni papirji na razpolago za prodajo

Poštena vrednost za prodajo razpoložljivih vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi, je enaka objavljene- mu enotnemu tečaju teh delnic na dan bilance stanja. Poštena vrednost delnic in deležev družb, ki ne kotirajo, je enaka nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne oslabitve na osnovi preverjanja znakov oslabitve.

Dana in prejeta posojila

Poštena vrednost je ocenjena kot diskontirana vrednost pričakovanih denarnih tokov iz glavnice in obresti. Pri tem je efektivna obrestna mera enaka pogodbeni obrestni meri, ki je spremenljiva.

Izdane obveznice

Poštena vrednost izdanih obveznic je bila ugotovljena z uporabo borzne cene, dosežene na kotaciji obveznic na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev.

Kratkoročne terjatve in obveznosti

Za terjatve in obveznosti z rokom dospelosti, krajšim od enega leta, predpostavljamo, da njihova nominalna vrednost izraža pošteno vrednost.

Preglednica poštenih vrednosti finančnih instrumentov

v 000 EUR

	31.12.2012		31.12.2011	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Vrednostni papirji, na razpolago za prodajo	36.507	36.507	41.130	41.130
Dolgoročne terjatve	10	10	63	63
Kratkoročne terjatve	4.604	4.604	1.582	1.582
Dana posojila	16.295	16.295	22.686	22.686
Denar in denarni ustrezniki	3	3	0	0
Dolgoročna posojila	10.563	10.563	15.781	15.879
Izdane obveznice	26.515	22.538	26.515	25.982
Kratkoročna posojila	261.442	261.442	267.035	267.133
Kratkoročne poslovne obveznosti	9.211	9.211	9.792	9.792

2.5.5. Hierarhija poštenih vrednosti

Finančne instrumente, vrednotene po poštenu vrednosti, uvrščamo po hierarhiji v tri ravni:

- raven 1: sredstva ali obveznosti po borznem tečaju na zadnji dan obračunskega obdobja;
- raven 2: sredstva ali obveznosti, ki se ne uvrščajo v raven 1, njihova vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi tržnih podatkov;
- raven 3: sredstva ali obveznosti, katerih vrednost ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov.

Preglednica razvrstitve finančnih instrumentov glede na izračun njihove poštene vrednosti

v 000 EUR

	31.12.2011				31.12.2010			
	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3
Vrednostni papirji na razpolago za prodajo	36.507	4.683	25.874	5.950	41.130	4.159	25.124	11.847
Izpeljani finančni instrumenti - sredstva	0	0	0	0	128	0	128	0
Izpeljani finančni instrumenti - obveznosti	-3.673	0	-3.673	0	-4.951	0	-4.951	0
Skupaj	32.834	4.683	22.201	5.950	36.307	4.159	20.301	11.847

2.5.6. Preračun kapitala s pomočjo cen življenjskih potrebščin

v 000 EUR

	Znesek kapitala	% rasti	Izračunan učinek	Poslovni izid zmanjšan za učinek izračuna
KAPITAL..... preračun po rasti cen življenjskih potrebščin	74.477	2,70%	2.011	-51.047

2.5.7. Povezane stranke

Povezane stranke vključujejo odvisne in pridružene družbe, člane nadzornega sveta ter člane uprave in njihove ožje družinske člane.

Odnosi med družbami v Poslovni skupini Sava

Poslovni odnosi med Savo, d.d., in odvisnimi družbami se nanašajo na:

- opravljene storitve, ki zajemajo najemnino nepremičnin in opreme, uporabo blagovne znamke ter storitve strokovnih služb;
- finančno poslovanje v zvezi z upravljanjem danih in prejetih posojil.

Posli med družbami Poslovne skupine Sava se opravljajo po enakih pogojih, kakršni veljajo v običajnem preišljenem poslovanju. Kapital odvisnih družb na dan 31. 12. 2012, prihodki iz poslovanja in čisti poslovni izid odvisnih družb za leto 2012 so razkriti v Pojasnilih k računovodskemu izkazu Poslovne skupine Sava.

Odnosi s pridruženimi družbami

Gorenjska banka, d.d., Abanka Vipava, d.d., družba NFD Holding, d.d., in družba Maksima Invest, d.d. – v stečaju so pridružena podjetja družbe Sava, d.d.

GORENJSKA BANKA, d.d., Kranj

Sava, d.d., najema posojila in daje depozite Gorenjski banki, d.d. Pogoji teh poslov so enaki kakor za druga podjetja s podobno boniteto.

Preglednica lastništva delnice Sava:

	31.12.2012	31.12.2011
Število delnic Save, d.d., v lasti Gorenjske banke, d.d.	56.475	56.475
Lastniški delež Gorenjske banke, d.d., v Savi, d.d.	2,81%	2,81%

Preglednica transakcij z Gorenjsko banko, d.d. – prejeta posojila ter depoziti:

v 000 EUR

	2012	2011
Stanje prejetih posojil na dan 01.01.	33.038	31.779
Najem novih posojil	2.942	2.620
Odplačila posojil	-443	-1.361
Prevrednotenje deviznih posojil	0	0
Stanje prejetih posojil na dan 31.12.	35.537	33.038
Stanje danih depozitov na dan 31.12.	196	0

Ostale transakcije z Gorenjsko banko, d.d.:

- poslovnih terjatev do Gorenjske banke, d.d., na dan 31. 12. 2012 ni (tudi v letu 2011 ne);
- stanje kratkoročnih poslovnih obveznosti iz naslova obresti do Gorenjske banke, d.d., na dan 31. 12. 2012 znaša 411 tisoč evrov (31.12.2011: 497 tisoč evrov);
- v letu 2012 pri poslovanju z Gorenjsko banko, d.d., ni bilo doseženih finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev (letu 2011: 63 tisoč evrov). Finančni odhodki iz naslova provizij plačilnega prometa pa so znašali 24 tisoč evrov (v letu 2011: 8 tisoč evrov);

- v letu 2012 so bili pri poslovanju z Gorenjsko banko, d.d., doseženi finančni prihodki iz naslova obresti od depozitov v višini 1 tisoč evrov (v letu 2011: jih ni bilo). Finančni odhodki iz naslova obresti pa so znašali 1.903 tisoč evrov (letu 2011: 2.029 tisoč evrov).

ABANKA VIPA, D.D., Ljubljana

Sava, d.d., najema posojila in daje depozite Abanki Vipa, d.d. Pogoji teh poslov so enaki kakor za druga podjetja s podobno boniteto.

Abanka Vipa, d.d., na dan 31. 12. 2012 razpolaga z obveznicami izdajatelja Sava v višini 9.281 tisoč evrov.

Preglednica transakcij z Abanko Vipa, d.d. – prejeta posojila ter depoziti:

v 000 EUR

	2012	2011
Stanje prejetih posojil na dan 01.01.	46.300	46.081
Najem novih posojil	15.544	56.111
Odplačila posojil	-17.022	-55.892
Prevrednotenje deviznih posojil	0	0
Stanje prejetih posojil na koncu obdobja	44.822	46.300
Stanje danih depozitov na koncu obdobja	0	2.276

Ostale transakcije z Abanko Vipa, d.d.

- poslovnih terjatev do Abanke Vipa, d.d., na dan 31. 12. 2012 ni bilo (na dan 31. 12. 2011: 1 tisoč evrov);
- stanje kratkoročnih poslovnih obveznosti iz naslova obresti do Abanke Vipa, d.d., na dan 31. 12. 2012 znaša 204 tisoč evrov (na dan 31.12.2011: 241 tisoč evrov);
- v letu 2012 pri poslovanju z Abanko Vipa, d.d., ni bilo doseženih finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev (tudi v letu 2011 jih ni bilo), finančni odhodki iz naslova provizij plačilnega prometa pa so znašali 32 tisoč evrov (letu 2011: 37 tisoč evrov);
- v letu 2012 so bili pri poslovanju z Abanko Vipa, d.d., doseženi finančni prihodki iz posojil v višini 2 tisoč evrov (letu 2011: 1 tisoč evrov), finančni odhodki iz naslova obresti pa so znašali 2.489 tisoč evrov (letu 2011: 2.604 tisoč evrov).

NFD HOLDING, d.d., Ljubljana

Stanje terjatve do družbe NFD Holding, d.d., iz naslova danih posojil na dan 31. 12. 2012 znaša 21.780 tisoč evrov (letu 2011: 22.374 tisoč evrov). Poslovne terjatve iz obračunanih obresti za posojila so na dan 31. 12. 2012 izkazane v višini 1.683 tisoč evrov (letu 2011: 899 tisoč evrov). Finančni prihodki iz naslova obresti so v letu 2012 znašali 1.540 tisoč evrov (letu 2011: 1.579 tisoč evrov), finančni prihodki iz naslova poslovnih terjatev pa so v letu 2012 znašali 4 tisoč evrov (letu 2011: 49 tisoč evrov).

MAKSIMA INVEST, d.d. – v stečaju, Ljubljana

Preglednica transakcij z Maksimo Invest, d.d.- v stečaju – prejeta posojila:

v 000 EUR

	2012	2011
Stanje prejetih posojil na dan 01.01.	121	0
Najem novih posojil	5	225
Odplačila posojil	-126	-105
Prevrednotenje deviznih posojil	0	0
Stanje prejetih posojil na dan 31.12.	0	121
Stanje danih depozitov na dan 31.12.	0	0

Finančnih odhodkov iz naslova obresti v letu 2012 ni bilo (leto 2011: 1 tisoč evrov).

Odnosi s fizičnimi osebami

Povezane fizične osebe imajo 447 delnic Sava, kar predstavlja 0,022 odstotka lastništva.

Preglednica lastništva delnice Sava

	31.12.2012		31.12.2011	
	Število	Delež	Število	Delež
Člani uprave družbe Sava, d.d.	246	0,012%	246	0,012%
Ožji družinski člani članov uprave družbe Sava, d.d.	0	0,000%	0	0,000%
Člani nadzornega sveta družbe Sava, d.d.	21	0,001%	125	0,006%
Direktorji odvisnih družb	180	0,009%	180	0,009%
Člani nadzornih svetov odvisnih družb	0	0,000%	0	0,000%

Poimenski seznam lastništva delnice Sava za upravo in nadzorni svet Save, d.d., je razkrit v poslovnem delu letnega poročila v poglavju Savina delnica in lastniška sestava.

Podatki o skupinah oseb – uprava

Bruto prejemki članov uprave so v letu 2012 znašali 757 tisoč evrov. Navedeni znesek je sestavljen iz bruto prejemkov od plač, iz naslova zavarovalnih premij, iz po-

vračil stroškov, iz drugih prejemkov ter iz prejemkov iz opravljanja nalog v odvisnih družbah. Neto prejemki članov nove uprave so v letu 2012 znašali 386 tisoč evrov, kar je 51 odstotkov bruto prejemkov.

Preglednica prejemkov uprave Save, d.d.

v 000 EUR

	Bruto znesek prejemkov iz naslova plač	Bruto znesek prejemkov iz naslova bonusov	Bruto znesek prejemkov iz naslova nagrad	Bruto znesek prejemkov iz naslova povračil stroškov	Bruto znesek prejemkov iz naslova zavarovalnih premij	Bruto znesek prejemkov iz naslova drugih plačil	Bruto znesek prejemkov iz naslova opravljanja nalog v odvisnih družbah	Skupaj prejemki v bruto znesku	Skupaj prejemki v neto znesku
mag. Matej Narat, predsednik uprave	184	0	0	1,50	8	5	10	209	108
mag. Franci Strajnar, član uprave	166	0	0	2,60	8	2	3	181	92
Miha Resman, član uprave	166	0	0	0,90	8	3	0	178	88
Andrej Andoljšek, član uprave	166	0	0	1,63	8	5	7	189	98
Skupaj	682	0	0	6,63	33	15	20	757	386

Podatki o skupinah oseb – drugi zaposleni po individualnih pogodbah

Individualno pogodbo o zaposlitvi ima sklenjeno 16 zaposlenih (konec leta 2011 jih je bilo 30), njihovi bruto prejemki v letu 2012 so znašali 1.488 tisoč evrov. Prejemki so sestavljeni iz bruto prejemkov od plač in drugih prejemkov, med katerimi povračila potnih stroškov znašajo 13 tisoč evrov.

Sava, d.d., do drugih zaposlenih po individualnih pogodbah na dan 31. 12. 2012 ne izkazuje terjatev iz danih posojil.

Podatki o skupinah oseb – nadzorni svet in komisije nadzornega sveta

Bruto prejemki članov nadzornega sveta in članov komisij nadzornega sveta so v letu 2012 znašali 140 tisoč evrov. Znesek sestavljajo sejnine, nagrade in povračila stroškov.

Preglednica prejemkov nadzornega sveta Sava, d.d.

v 000 EUR

		Sejnine	Nagrade	Povračila stroškov	Skupaj
Aleš Skok	član nadzornega sveta – od 9.6.2011 dalje, predsednik nadzornega sveta – od 10.7.2012 dalje	3	14	0,15	17
Miran Kraševac	član nadzornega sveta – od 29.6.2012 dalje, namestnik predsednika nadzornega sveta – od 10.7.2012 dalje	2	6	0,13	8
Roman Ambrož	član-predstavnik delničarjev – od 29.6.2012 dalje	2	5	0,13	7
mag. Robert Ličen	član-predstavnik delničarjev – od 9.6.2011 dalje	3	12	0,17	15
mag. Tomaž Perše	član – predstavnik delničarjev – od 29.6.2012 do 18.10.2012	1	4	0,07	5
Rok Ponikvar	član-predstavnik delničarjev – od 29.6.2012 dalje	2	5	0,13	7
Aleš Aberšek	član-predstavnik zaposlenih – od 29.6.2012 dalje	1	5	0,00	6
Lučka Pogačnik	član-predstavnica zaposlenih – od 29.6.2012 dalje	1	5	0,00	6
Gregor Rovnanšek	član – predstavnik zaposlenih – do 28.6.2012 in od 29.6.2012 dalje	3	12	0,00	15
Janko Gedrih	član revizijske komisije – od 10.7.2012 dalje	1	0	0,00	1
Miran Kalčič	predsednik nadzornega sveta – do 28.6.2012	1	10	0,04	11
Janko Kastelic	član-predstavnik delničarjev – do 28.6.2012	2	7	0,06	9
mag. Stanislav Valant	namestnik predsednika nadzornega sveta – do 28.6.2012	1	8	0,04	10
Jože Obersnel	član-predstavnik delničarjev – do 28.6.2012	1	7	0,06	8
Janez Justin	član-predstavnik zaposlenih – do 28.6.2012	1	7	0,01	8
Boštjan Luznar	član-predstavnik zaposlenih – do 28.6.2012	1	7	0,02	8
Kosta Bizjak	član revizijske komisije – do 28.6.2012	1	0	0,02	1
Skupaj		25	114	1,01	140

2.5.8. Razkritje poslov z izbranim revizorjem

Pogodbena vrednost revidiranja posamičnih in konsolidiranih računovodskih izkazov družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2012 po pogodbi z družbo Deloitte, d.o.o., znaša 33 tisoč evrov.

2.5.9. Vpliv dogodkov po dnevu bilance stanja na računovodske izkaze Sava, d.d.

Pomembni dogodki, nastali po dnevu bilance stanja, so razkriti v poslovnem delu letnega poročila. Ti dogodki niso take narave, da bi vplivali na stanje sredstev in obveznosti, ki so izkazani v računovodskih izkazih Sava, d.d., za leto 2012, ali na predpostavko o časovni neomejenosti delovanja družbe.

Posebej pa pojasnujemo naslednje:

a) Pojasnilo v povezavi s postopkom in realizacijo odprodaje družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo, ki je bil zaključen dne 08. januarja 2013

- Predmet odprodaje je bil 100-odstotni delež v družbi Savatech, d.o.o., Kranj, z vsemi njenimi hčerinskimi družbami, 60-odstotni delež v družbi Savapro, d.o.o., Kranj ter blagovna znamka Sava v delu, ki se nanaša na proizvodni proces družbe Savatech, d.o.o.;
- primarni cilj prodaje je bila maksimizacija kupnine zaradi razdolževanja Save, d.d., sekundarni cilj pa ohranitev dejavnosti kot celote in ohranitev proizvodnje v Kranju;
- postopek prodaje je potekal v več fazah, k sodelovanju pa so bili povabljeni strateški in finančni investitorji;
- pri vodenju postopka prodaje so poleg članov uprave Save, d.d., in posloводства Savatecha, d.o.o., sodelovali tudi finančni svetovalci EquityGateAdvisors ter pravni svetovalci iz odvetniške pisarne Jadek & Pensa;
- izbrani strateški partner kot najboljši ponudnik v procesu odprodaje je postala češka gumarska skupina ČGS a.s., pogodba za odprodajo dejavnosti je bila podpisana dne 25. oktobra 2012;
- v pogodbi opredeljeni pogoji za nakazilo kupnine so bili do 08. januarja 2013 izpolnjeni, zato je bila ta dan nakazana celotna kupnina. S tem je bil postopek odprodaje dejavnosti Gumarstvo tudi formalno zaključen;
- kupnina za 100-odstotni delež v družbi Savatech, d.o.o., je znašala 69,4 milijona evrov. Prejeta kupnina je bila v višini 49,3 milijona evrov porabljena za vračilo posojil bankam, 4,9 milijona evrov za zapiranje obveznosti Save, d.d., do družb dejavnosti Gumarstvo, 15,2 milijona pa je bilo usmerjeno na skrbniški račun pri notarju. Sava, d.d., je pri tem poslu dosegla dobiček v višini 24,3 milijona evrov;
- kupnina za 60-odstotni delež v družbi Savapro, d.o.o., je znašala 1,0 milijona evrov in je bila v celoti poravnana. Sava, d.d., je pri tem poslu dosegla izgubo v višini 0,8 milijona evrov.

b) Pojasnilo v povezavi z realizacijo odprodaje hotelskih nepremičnin v lasti Save, d.d., družbi TMC, d.o.o. (del dejavnosti Turizem), ki je bila zaključena dne 18. januarja 2013

- Sava, d.d., je od lastniškega vstopa v družbe dejavnosti Turizem na Bledu dalje, imela v lasti določene hotelske zmogljivosti na Bledu. Z realizacijo odprodaje nepremičnin je dejavnost Turizem postala tudi ekonomsko zaokrožena celota;
- kupnina za nepremičnine je znašala 15,3 milijona evrov, višina kupnine pa je bila določena z upoštevanjem Poročila o ocenjevanju vrednosti nepremičninskih pravic. Pri tem je Sava, d.d., dosegla dobiček v višini 5,1 milijona evrov;
- Sava, d.d., se je na podlagi navedenega dogodka pri bankah razdolžila za 13,5 milijona evrov.

c) Nakupna opcija NLB

Sava, d.d., je imela s Factor banko, d.d., sklenjeno pogodbo o terminski prodaji 26.748 delnic NLB, d.d., z rokom zapadlosti 15.1.2013. Pogodba je bila zavarovana s 6.050 delnicami Gorenjske banke, d.d. Sava, d.d., ob zapadlosti pogodbe ni uresničila pravice do nakupa delnic NLB, d.d., prodajalec pa je uresničil pravice iz zavarovanja pogodbe. Po tem dogodku se je lastništvo Save, d.d., v Gorenjski banki, d.d., znižalo iz 45,90 odstotka na 44,07 odstotka.

2.6. Izjava uprave za družbo Sava, d.d.

Uprava potrjuje računovodske izkaze družbe Sava, d.d., Kranj, za leto, končano na dan 31. decembra 2012, sestavljene v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2012.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake ter za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Slovenskimi računovodskimi standardi.

mag. Matej Narat
predsednik uprave

Miha Resman
član uprave

Andrej Andoljšek
član uprave

Kranj, dne 19. marca 2013

2.7. Poročilo neodvisnega revizorja
lastnikom družbe Sava, d.d.

Deloitte Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe SAVA, d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene nekonsolidirane računovodske izkaze gospodarske družbe SAVA, d.d. (v nadaljevanju: Družba), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2012, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku »UK private company limited by guarantees«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.com/si/nasa-druzba.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja družbe SAVA, d.d. na dan 31. decembra 2012 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi.

Poudarjanje zadeve

Priloženi računovodski izkazi so bili pripravljeni ob predpostavki, da bo družba nadaljevala kot delujoče podjetje. Kot je opisano v pojasnilu 2.3. *Obvladovanje finančnega tveganja za družbo Sava, d.d.* h nekonsolidiranim računovodskim izkazom, je družba izpostavljena visokemu kreditnemu tveganju, visokemu tveganju plačilne sposobnosti in tveganjem spremembe poštene vrednosti. Družba ima ponavljajočo izgubo in na dan 31. decembra 2012 izkazuje presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi v višini 194.508 tisoč EUR. Te okoliščine skupaj z drugimi zadevami, predstavljenimi v pojasnilu 2.3. in pojasnilu 10 poslovnega dela letnega poročila, nakazujejo na negotovost, ki lahko vzbudi dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Plani posloводства v zvezi z navedenim tveganjem so razkriti v pojasnilu 2.3. in pojasnilu 10 *Finančno upravljanje poslovnega dela letnega poročila*. Nekonsolidirani računovodski izkazi ne vsebujejo morebitnih popravkov, ki bi utegnili biti posledica te negotovosti.

Naše mnenje v zvezi s poudarjeno zadevo ni prilagojeno.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah:

Posloводство je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Naša odgovornost je podati oceno o tem, ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v zvezi s tem so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni zgolj na oceno skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Tina Kolenc Praznik
Pooblaščená revizorka

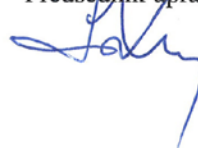

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Ljubljana, 19. marec 2013

Yuri Sidorovich
Predsednik uprave

- ● ● Ustvarjeni pogoji za izboljšanje uspešnosti poslovanja, povečanje premoženja, rast dobička;
- ● ● vzpon vrednosti delnice in oblikovanje novih virov za izplačevanje dividend delničarjem Save.

Trajnostna rast in razvoj prenovljene Save

OSEBE ZA STIKE

Sava, d. d.

Sedež: Škofjeloška c. 6, 4000 Kranj
Poslovni naslov: PE Ljubljana,
Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana

Uprava

mag. Matej Narat, predsednik

tel.: (04) 206 52 15, faks: (04) 206 64 46

e-naslov: matej.narat@sava.si

<http://www.sava.si>

Miha Resman, član

tel.: (04) 206 60 68, faks: (04) 206 64 46

e-naslov: miha.resman@sava.si

<http://www.sava.si>

Andrej Andoljšek, član

tel.: (04) 206 53 20, faks: (04) 206 64 46

e-naslov: andrej.andoljsek@sava.si

<http://www.sava.si>

Milan Marinič, pomočnik uprave in direktor

Direkcije za upravljanje Poslovne skupine Sava

tel.: (04) 206 53 10, faks: (04) 206 64 46

e-naslov: milan.marinic@sava.si

<http://www.sava.si>

Osebe za stike v Poslovni skupini Sava (na dan 19. 3. 2013)*

Strokovne službe

KORPORATIVNO KOMUNICIRANJE

Lidija Bregar, direktorica

tel.: (04) 206 58 19, faks: (04) 206 64 46

e-naslov: lidija.bregar@sava.si

<http://www.sava.si>

KORPORATIVNI KONTROLING

Gregor Rovanšek, pomočnik direktorja

tel.: (04) 206 53 93, faks: (04) 206 64 46

e-naslov: gregor.rovansek@sava.si

<http://www.sava.si>

KORPORATIVNE FINANCE

Miha Dolinar, direktor

tel.: (04) 206 59 88, faks: (04) 206 64 46

e-naslov: miha.dolinar@sava.si

<http://www.sava.si>

KORPORATIVNO RAČUNOVODSTVO, NAČRTOVANJE IN ANALIZE

Mojca Globočnik, direktorica

tel.: (04) 206 56 01, faks: (04) 206 64 46

e-naslov: mojca.globocnik@sava.si

<http://www.sava.si>

PRAVNA PISARNA

Petra Sever, pravnica

tel.: (04) 206 64 86, faks: (04) 506 64 46

e-naslov: petra.sever@sava.si

<http://www.sava.si>

NOTRANJA REVIZIJA

Andrej Jaklič, direktor

tel.: (04) 206 51 46, faks: (04) 206 64 46

e-naslov: andrej.jaklic@sava.si

<http://www.sava.si>

* Ažuriran seznam je stalno na voljo na spletni strani družbe
(www.sava.si).

Dejavnost Turizem

SAVA TURIZEM d. d., Bled

Uprava

Andrej Prebil, predsednik uprave

tel.: (04) 206 60 17, faks: (04) 206 60 28

e-naslov: andrej.prebil@sava.si

<http://www.sava-hotels-resorts.com>

mag. Borut Simonič, član uprave

tel.: (04) 206 60 19, faks: (04) 206 60 28

e-naslov: borut.simonic@sava.si

<http://www.sava-hotels-resorts.com>

Renata Balazič, članica uprave

tel.: (04) 206 60 18, faks: (04) 206 60 28

e-naslov: renata.balazic@sava.si

<http://www.sava-hotels-resorts.com>

SAVA TMC, d. o. o., Kranj

Miha Resman, direktor

tel.: (04) 206 60 68, faks: (04) 206 64 46

e-naslov: miha.resman@sava.si

<http://www.sava.si>

Izvršni direktorji

Fedja Pobegajlo, izvršni direktor

destinacije SAVA HOTELI BLED, Bled

tel.: (04) 579 17 14, faks: (04) 579 16 01

e-naslov: fedja.pobegajlo@hotelibled.com

<http://www.sava-hotels-resorts.com>

Ivanka Ajlec, izvršna direktorica

destinacije TERME 3000, Moravske Toplice

tel.: (02) 512 23 00, faks: (02) 512 50 85

e-naslov: ivanka.ajlec@terme3000.si

<http://www.sava-hotels-resorts.com>

Mladen Kučič, izvršni direktor

destinacije ZDRAVILIŠČE RADENCI, Radenci

tel.: (02) 520 10 00, faks: (02) 520 27 23

e-naslov: mladen.kucis@zdravilisce-radenci.si

<http://www.sava-hotels-resorts.com>

Lea Hofman, vodja PC TERME BANOVC, Veržej

tel.: (02) 513 14 00, faks: (02) 587 17 03

e-naslov: lea.hofman@terme-banovci.si

<http://www.sava-hotels-resorts.com>

Andrej Prebil, začasni izvršni direktor

destinacije TERME PTUJ, Ptuj

tel.: (04) 206 60 17, faks: (04) 206 60 28

e-naslov: andrej.prebil@sava.si

<http://www.sava-hotels-resorts.com>

Igor Magdič, izvršni direktor

destinacije TERME LENDAVA, Lendava

tel.: (02) 577 44 40, faks: (02) 577 44 18

e-naslov: igor.magdic@terme-lendava.si

<http://www.sava-hotels-resorts.com>

Druge dejavnosti

SAVA IT, d. o. o., Kranj

mag. Georg Pollak, direktor

tel.: (04) 206 53 07, faks: (04) 206 64 46

e-naslov: georg.pollak@sava.si

<http://www.sava.si>

SAVA NEPREMIČNINE, d. o. o., Kranj

Petra Sever, direktorica

tel.: (04) 206 64 86, faks: (04) 506 64 46

e-naslov: petra.sever@sava.si

<http://www.sava.si>

SAVA NOVA, d. o. o., Zagreb

Petra Sever, direktorica

tel.: (04) 206 64 86, faks: (04) 506 64 46

e-naslov: petra.sever@sava.si

<http://www.sava.si>

ENERGETIKA SAVA, d. o. o., Kranj

Petra Sever, direktorica

tel.: (04) 206 64 86, faks: (04) 506 64 46

e-naslov: petra.sever@sava.si

<http://www.sava.si>

ENERGETIKA ČRNOMELJ, d. o. o., Kranj

Petra Sever, zastopnica

tel.: (04) 206 64 86, faks: (04) 506 64 46

e-naslov: petra.sever@sava.si

<http://www.sava.si>

ENSA BH, d. o. o., Srbac

Goran Mandić, direktor

tel.: +387 51 757 540, faks: +387 51 757 542

e-naslov: info@ensabh.com

<http://www.sava.si>

Peter Pavček, prokurist

tel.: (04) 206 62 46, faks: (04) 206 64 04

e-naslov: peter.pavcek@sava.si

<http://www.sava.si>

BRAMIR, d. o. o., Mostar

Goran Mandić, direktor

tel.: +387 51 757 540, faks: +387 51 757 542

e-naslov: info@ensabh.com

<http://www.sava.si>

SAVA ENSA, dooel., Skopje

Petra Sever, direktorica

tel.: (04) 206 64 86, faks: (04) 506 64 46

e-naslov: petra.sever@sava.si

<http://www.sava.si>

GIP SAVA KRANJ, d. o. o., Ruma

Petra Sever, direktorica

tel.: (04) 206 64 86, faks: (04) 506 64 46

e-naslov: petra.sever@sava.si

<http://www.sava.si>

Pridružene družbe

GORENJSKA BANKA, d. d., Kranj

Gorazd Trček, predsednik uprave

tel.: (04) 208 40 00, faks: (04) 202 15 03

e-naslov: info@gbkr.si

<http://www.gbkr.si>

Srečko Korber, član uprave

tel.: (04) 208 40 00, faks: (04) 202 15 03

e-naslov: info@gbkr.si

<http://www.gbkr.si>

mag. Tilen Zugwits, član uprave

tel.: (04) 208 40 00, faks: (04) 202 15 03

e-naslov: info@gbkr.si

<http://www.gbkr.si>

ABANKA VIPA, d. d., Ljubljana

mag. Jože Lenič, predsednik uprave

tel.: (01) 471 81 00, faks: (01) 432 51 65

e-naslov: info@abanka.si

<http://www.abanka.si>

Igor Stebernak, član uprave

tel.: (01) 471 81 00, faks: (01) 432 51 65

e-naslov: info@abanka.si

<http://www.abanka.si>

NFD HOLDING, d. d., Ljubljana

Miran Kraševac, predsednik uprave

tel.: (01) 230 06 00, faks: (01) 230 06 20

e-naslov: info@nfdholding.si

<http://www.nfdholding.si>

Letno poročilo 2012

Sava, d. d.
Korporativno komuniciranje

Sava, d.d.

Sedež: Škofjeloška c. 6, 4000 Kranj

Poslovni naslov: PE Ljubljana,
Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana

tel.: (04) 206 50 00

faks: (04) 206 64 46

<http://www.sava.si>